הארץ

75 אג' יום א' כ"ג באייר תשמ"ו, 1 ביוני 1986 JUNE 1 1986 VOL. 68/20394

היועץ המשפטי אינו דוחה על הסף ביטול פנייתו למשטרה אם תוקם ועדת חקירה

פרס נוטה להקים ועדת חקירה בדלתיים סגורות בפרשת השב"כ

יוטל חיסיון מלא על תוכן העדויות בדבר החשדות לכאורה על הדחת עדים ועדות שקר

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

גורמים בכירים בממשלה אישרו אמש כי קרוב לוודאי שיוחלט על מינוי ועדת חקירה ממלכתית, בר־אשות שופט ביהמ"ש העליון (יתכן שנשיא ביהמ"ש העליון, השופט מאיר שמגר, יתייצב בראש הוועדה), אשר תחקור את החשדות לכאורה המיוחסים לראש השב"כ, אברהם שלום, וכמה אנשים נוספים.

לסופר "הארץ" נודע כי ראש הממשלה, שמעון פרס, הגיע למסקנה שאין מנוס מחקירת הפרשה וכי רק ועדת חקירה ממלכתית שתנהל את דיוניה בדלתיים סגורות ויוטל חסיון מלא על תוכן העדויות שיימסרו לה, תוכל לחקור ביסודיות את החשדות המיוחסים לכאורה בדבר הדחת עדים ומתן עדות שקר המיוחסים לראש השב"כ.

בסוף השבוע התנהלו התייעצויות רבות בנושא זה בדרגים בכירים ביותר. נודע כי היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, אשר פנה לפני כשבועיים למפכ"ל

(סוף בעמוד 2, טור 7)

בתקופה בה מדברים על מחסור צפוי במים, משקים בתל־אביב דשא באי תנועה, כאשר המים משקים במקרה זה גם את הכביש. (צילום: עוזי קרן)

יבוטל הפיקוח על המחירים של עשרות מוצרים

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בימים הקרובים יבוטל הפיקוח על המחירים של עשרות מוצרים ושירותים, רובם מוצרי תעשייה (בעיקר בענפי המתכת והחשמל), אך גם מוצרים צרכניים.

שר התעשייה והמסחר אריאל שרון אמר בסוף השבוע לסופר "הארץ" כי לדעתו יש להמשיך ולשחרר את המשק מן הפיקוח האדמיניסטרטיווי באופן מבוקר, הדרגתי וזהיר. משרדו עוקב אחר מחירי המוצרים שהפיקוח הוסר מהם ולא יהסס לנקוט בצעדים במקרה שיתברר כי בעקבות ביטול הפיקוח חלו בהם עליות מחירים חריגות.

"הכיבוש הסורי" מקיף 60% משטח לבנון"

נאמר בפרסומים לקראת יום השנה העשירי לפלישת הצבא הסורי

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

יום השנה העשירי לפלישת הצבא הסורי ללבנון יצויין היום במזרח ביירות ובאיזורים אחרים בהנפת דגלים שחורים, בעצרות מחאה ובפרסומים קרובים ואשונים על "תוצאות הכיבוש הסורי". בפירסומים אלה נאמר כי הכיבוש הסורי מתפשט על 6865 קילומטרים מרובעים מתוך 10,452 שטחה הריבוני של לבנון, כלומר, כ־60% משטחה נשלט על ידי הכוחות הסוריים, הנאמדים כיום ביותר מ־30,000 אלף חיילים.

עוד נאמר כי בפעולות הטרור הסוריות בלבנון נהרגו יותר מ־5000 אזרחים לבנוניים בעשור האחרון וכ־3000 פלשתינאים וכן נפצעו כ־30,000 אחרים, בנוסף להריסת 25 אלף בתים, חנויות ומוסדות ציבור ועשרות אלפי מכוניות. במשך אותה תקופה — נאמר בפרסומים — חיסל המודיעין הסורי כ־80 אישים לבנוניים, ביניהם מנהיג "המפלגה הסוציאליסטית הפרוגרסיווית", כמאל ג'ונבלאט, הנשיא הלבנוני, בשיר אל־ג'מייל, ועורכים לבנוניים בכירים, ביניהם עורך "אל־חוואדת", סלים אל־לאוזי. הסורים גם גזלו את מימי נהר אל־עאסי העולה מבעלבק צפונה והם משתלטים על אלפי דונמים באיזור אל־בקאע הצפוני ומיישבים בו משפחות סוריות ממוצא עלאווי. עוד נאמר כי המודיעין הסורי היה שותף להטיפתו וחיסולו של יו"ר המועצה השיעית העליונה בלבנון, האימאם מוסה אל־סדר.

נחתמו הסכמים לפיתוח המצאות ישראליות עם חברות מארה"ב

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הסכמי פיתוח של המצאות ישראליות בתחום הצבאי נחתמו באחרונה בין מפעלים אמריקאיים לישראלים. לדברי מקורות ישראליים, צפויים החוזים הראשונים במסגרת מלחמת ההגנה החללית להחתם תוך חודש.

באחרונה נחתמו הסכמי פיתוח בין חברה ישראלית לבין חברת בי.אם.אי, המפתחת עם ישראל גשרי מעבר מרגם חדש. אותה חברה מפתחת עם ישראל רכב עביר מכשולים מסוג חדש, שיענה על מפרטים ישראליים, אך ישרת גם את הצבא האמריקאי. חברת מרטין מריאטה חתמה על הסכם לפתוח מערכות ארטילריות מטיפוס חדש, וחברת בנדיקס נכנסה למו"מ עם ישראל, לפיתוח משותף של אמצעים משוכללים ללוחמה אלקטרונית.

חברות אלה ואחרות ייוצגו בכינוס מחקר ופיתוח, ביוזמת הנספחות הצבאית, שיתקיים בשגרירות ישראל בוואשינגטון ב־10 ביוני. בכינוס יסבירו ראשי משרד ההגנה האמריקאי וראשי משרדי המחקר והפיתוח של הזרועות השונים לתעשיינים ישראלים את צרכי משק הביטחון האמריקאי ואת הדרכים להשתלבות בו.

ערכה את העמוד: עדה ארשפין

מדענים יתבעו מפרס ליזום מדיניות להצלת משק המים

אינם מרוצים מפגישתם עם שר החקלאות ★ דרשו קיצוץ מיידי של 300 מיליון ממ"ק במכסות המים ★ השר חתם על תקנות לשעת חירום המסמיכות את נציב המים לשים ידו על כל בארות המים

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ"

ראשי קבוצת מדעני המים עומדים להיפגש עם ראש הממשלה לפני שהממשלה תדון בבעיות המים. הם נפגשו בסוף השבוע עם שר החקלאות, אריק נחמקין, אך לא היו מרוצים מתוצאות הפגישה.

בסוף השבוע חתם שר החקלאות על תקנות לשעת חירום, המסמיכות את נציב המים לשים יד על כל בארות המים במדינה, כולל הבארות שבבעלות פרטית. במקרה של שאיבת יתר מבארות אלה, מעל מכסות השאיבה שנקבעו על ידי הנציב המים, מוקנות לנציב סמכויות לסגור את אתר השאיבה לאלתר ולהפסיק את השאיבה גם בניגוד לרצונם של בעלי המקום. במקרה הצורך יהיה נציב המים רשאי להורות גם על ניתוק זרם החשמל לאתר השאיבה, כדי להביא להפסקת השאיבה שאסר אותה.

ועדת המים של הכנסת נמנעה בסוף השבוע מלהתריע בהצעה להחולת המים עד לאחר הדיון שיהיה בממשלה, בעקבות פנייה מלשכת ראש הממשלה.

בראש קבוצת מדעני המים עומדים הד"ר אהרון וינר (לשעבר מנכ"ל תה"ל), הפרופ' יעקב בר

(סוף בעמוד 2, טור 1)

מובארק דוחה הצעה להעניק תחילה אוטונומיה לרצועה

לא יכול לדון בנפרד בגורל רצועת עזה ★ ראש עיריית עזה לשעבר, ראשד א־שאווה: פתרון ביניים

מאת אודי ניר ואהרן דבין

נשיא מצרים דוחה את ההצעה להעניק אוטונומיה לרצועת עזה תחילה. הנשיא מובארק אמר לכתבים באיסמאעיליה, כי שמע את ההצעה מראש עיריית עזה לשעבר, רשאד א־שאווה, כאשר ביקר בקהיר. לדבריו, אין הוא יכול לדון בנפרד בגורל רצועת עזה, כפי שאין לדון בגורלה של הגדה המערבית, בלי לדון בגורל עזה. הנשיא מובארק אמר, כי לא יקיים דיון כזה ולא יעשה דבר מאחורי גבו של המלך חוסיין.

ראש עיריית עזה לשעבר, רשאד א־שאווה, אשר הציע לפני שבועיים לנשיא מובארק לכונן אוטונומיה בחסות מצרית ברצועה, הבהיר אתמול בראיון ל"הארץ", כי לא היה בכוונתו להציע כל פתרון נפרד לרצועת עזה. לדבריו הבהיר לנשיא מצרים, כי אין בכוונתו להציע את הפרדתה של הרצועה מהגדה המערבית ומרמת הגולן, אלא להשיב את המצב ברצועת עזה בגדה המערבית וברמת הגולן למצב שהיה לפני 1967. "רק אם מה שייעשה בעזה ייחשב רשמית כחלק מפתרון כולל לגדה, לרצועה ולרמת הגולן — רק אז נסכים לכך".

לדבריו, הרעיון שהעלה היה רק בגדר פתרון ביניים, שמטרתו "למנוע את המשך השתלטותה של ישראל על אדמות ערביות, עד אשר יושג פתרון". בתגובה על דברי מובארק כי לא יעשה דבר מאחורי גבו של המלך חוסיין, אמר א־שאווה כי הוא מסכים הסכמה מלאה לכך שכל יוזמה צריכה להינקט בתיאום מלא בין כל הצדדים.

אחד מהאישים הבולטים ברצועה, ד"ר חאתם אבו גזאלה, שהרצה שלשום בפני פורום אקדמי במכון טרומן באוניברסיטה העברית, הביע תמיכה מלאה ברעיון האוטונומיה בחסות מצרית בעזה. לדבריו, משמעותו של פתרון כזה יהיה "שחרור מהכיבוש הישראלי".

אבו־גזאלה הביע תמיכה ברעיון האצלת הסמכויות לתושבי השטחים. הוא אמר, כי "העמדה שהפלסתינאים בשטחים צריכים לנקוט היא שאיפה להשיג כל סמכות בניהול ענייניהם, כל עוד הדבר אינו כרוך בהסכם פוליטי בלתי הולם. הכרזתם של כמה מנהיגים פלסתינאים בשטחים, כי פרס מנסה לכונן אוטונומיה, פוטרת את פרס מהוכחתו לעמוד מאחורי דבריו (בנוגע לשיפור איכות החיים בשטחים), והיא אינה מדוייקת ואינה פרודוקטיווית".

פסיכיאטר המליץ ללא בדיקה לאשפז אשה שחשפה מעשי שחיתות ב"תנובה"

נגד הרופא, ד"ר משה אבנון, מנהל בית־חולים ממשלתי לחולי נפש וסגן הפסיכיאטר המחוזי של חיפה, הוגשה קובלנה לשר הבריאות ★ ד"ר אבנון: לא ידעתי שהעובדת פוטרה על גילוי מעשי שחיתות ופעלתי כחוק

מאת צבי הראל, סופר "הארץ"

מנהל בית־חולים ממשלתי לחולי נפש חיבר חוות־דעת לבקשת חברת תנובה, בה קבע כי עובדת שחשפה מעשי שחיתות ופוטרה ימים לאחר שפנתה לאמצעי התקשורת זקוקה כך נראה לאישפוז, למרות העובדה, כי הרופא מעולם לא בדק אותה. חוות־דעתו של ד"ר משה אבנון, מנהל בית־החולים "שער מנשה" ליד חדרה וסגן הפסיכיאטר המחוזי של מחוז חיפה, חוברה רק על סמך מסמכים שסיפק לו פרקליטה של תנובה.

נגד ד"ר אבנון הוגשה באחרונה קובלנה לשר הבריאות על ידי פרקליטתה של העובדת המפוטרת, עו"ד מיכל שקד. הפרקליטה מבקשת מהשר גור, לפתוח בהליכים משפטיים נגד הפסיכיאטר.

העסיקה שהתגובה הציעה: העובדת המפוטרת עבדה בתנובה 11 שנים. לאחר שהתריעה על מעשים פליליים במקום עבודתה והממונים עליה לא התייחסו לכך ברצינות, היא פנתה ליחידה לחקירות הונאה במטה הארצי של המשטרה ומסרה חומר, שהיווה בסיס לפתיחת חקירה משטרתית. בעקבות כך קופאי בתנובה ושני עובדים נוספים, שעבדו עם העובדת, העומד לדין בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב והאשמו בגניבת סכום כולל של 60 אלף דולר. הקופאי החזיר בינתיים את הכסף לתנובה.

במכתב ששלח ראש מחלק המודיעין ביחידה לחקירות הונאה, סגן־ניצב גיורא פרידמן, לאנשי האגודה לשמירת זכויות האזרח, שהגנו על העובדת המפוטרת, הוא אישר, כי העובדת המפוטרת גרמה לפתיחת החקירה בתנובה. העובדת פוטרה מעבודתה ללא הודעה מוקדמת וללא פיצויים.

לאחר פיטוריה ביקשה העובדת המפוטרת לחזור לעבודתה. הנושא הועבר לוועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות. לפני כחמישה חודשים, לדברי העובדת, הציעה לה תנובה עיסקה שהיא סירבה לה: תנובה מוכנה לבטל את פיטוריה, בתנאי שבמקרה ותהיה לה עילה נוספת להתלונן היא תתחייב לא לפנות לאמצעי התקשורת, אלא רק למשטרה.

תנובה השיגה חומר רפואי לטענת העובדת, לאחר שסירבה להצעת תנובה, הצליחה תנובה לקבל לרשותה את כל החומר הרפואי של העובדת שהתחזק במירפאה לבריאות הנפש של קופת חולים ברמת־גן. באמצע חודש פברואר של שנה זו קיבל ד"ר אבנון לידיו את החומר ולפיו הכין עבור תנובה חוות־דעת תמורת תשלום.

במכתב הקובלנה לשר הבריאות כותבת עו"ד שקד, כי ד"ר אבנון פעל בפרשה הזו תוך הפרה חמורה של חובותיו, ומעשיו מהווים התנהגות בלתי הולמת מבחינה רפואית ובן עבירה על החוק. לטענתה, הפסיכיאטר היה צריך לדעת, כי העובדת המפוטרת תתנגד נמרצות לכך שחומר רפואי יימסר לידיו ולכך שהוא יעשה בו שימוש. עוד טוענת עו"ד שקד, כי לא יעלה על הדעת כי ד"ר אבנון ידבר בלשון הזו ("זקוקה לטיפול וכנראה גם לאישפוז"), כאשר המסמכים המצויים ביותר שסופקו לו תנובה הם מלפני כשנתיים. עוד מדגישה עו"ד שקד כי העובדת המפוטרת מעולם לא אושפזה והמסקנתו בדבר הצורך הדחוף באישפוזה ללא בדיקתה היא חמורה במיוחד.

"שיטות קומוניסטיות"

בתשובה לשאלות סופר "הארץ" מדוע לא בדק את העובדת, ענה ד"ר אבנון, כי הבין מדברי פרקליטה של תנובה, שהעובדת מתנגדת לכך. הוא אמר כי אינו זוכר מקרה קודם בו קבע בחוות דעת כי יש לאשפז אדם בלי שבדק אותו, ועליו לבדוק את תיקי מטופליו לפני שיענה על כך. לדבריו, לא ידע כי העובדת פוטרה מפני שחשפה מעשי שחיתות, ולדעתו הוא פעל כחוק.

העובדת המפוטרת אמרה אתמול לסופר "הארץ" כי לא ידעה על הכנת חוות־הדעת עליה, אלא לאחר הגשתה במסגרת ההליכים המשפטיים בינה לבין תנובה. היא ענתה בתוקף על דעתה שיפורסם שם המוסד בו עבדה, אף שהדבר עלול להשחיר אותה. "לי אין מה להתבייש. שתנובה תתבייש. האמצעים שהפעילה נגדי תנובה מזכירים לי את השיטות והתנהגות במדינה הקומוניסטית ממנה עליתי לישראל לפני עשרים שנה".

ה"לוס אנג'לס טיימס":

צפויה האשמת קצין ישראלי מחיל אוויר בפרשת פולארד

מאת צבי בראל

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). כי קרובות של קצין ישראלי, האשמות שישראל שיקרה לארה"ב ומחלוקת בין משרד המשפטים למשרד החוץ האמריקאי, העניקו בסוף השבוע מימד נוסף של מתח, התרגשות והשאיות לפרשת ג'ונתן פולארד, המרגל שפעל למען ישראל.

ביום שישי פירסם "לוס אנג'לס טיימס" ידיעה רחבה, על פיה צפויה האשמתו של קצין ישראלי, המשרת בחיל האוויר, בקשר עם פרשת פולארד.

לדברי העיתון, הקצין נהג לבקר תכופות בארה"ב כתייר כלשהוא, אך למעשה הוא הראש המתכנן, שהפעיל את רשת הריגול הישראלית בארה"ב. העיתון ציטט פקידי

(סוף בעמוד 2, טור 4)

הערכה: סוריה עשויה להתקרב לארה"ב

דמשק מוכנה להודיע על הפסקת תמיכתה באיראן

לדברי המיליונר הסעודי, רפיק אלחרירי, בפגישתו עם שר החוץ, ג'ורג' שולץ ★ פקידים אמריקאיים: שאלת הסיוע לסוריה היפותטית, אך לא בלתי אפשרית

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). סוריה עשויה לשנות כיוון פוליטי ולנטות להתקרב לארה"ב — קובעים משקיפים אמריקאיים. לפני כשבועיים נפגש המיליונר הסעודי, רפיק אלחרירי, עם שר החוץ, ג'ורג' שולץ, עם סגן הנשיא, ג'ורג' בוש ועם ריצ'רד מרפי, ומסר להם על נכונותה של סוריה להפסיק את תמיכתה הפוליטית והצבאית באיראן, ולהודיע על העברת התמיכה לעיראק. חרירי מסר עוד, כי אסד הודיע למלך חוסיין, כי הוא מוכן להיפגש עם סדאם חוסיין, נשיא עיראק, כדי לסכם עמו על חידוש מערכת היחסים בין שתי המדינות.

מקורות בוואשינגטון מסרו ל"הארץ", כי חרירי, שתיווך בזמנו בין הצדדים בלבנון בעת מלחמת לבנון, וככל הנראה נפגש אז גם עם מנהיגים ישראליים, פועל עתה כמתווך סעודי, כדי לפשר בין עיראק לאיראן ביוזמת סעודיה, שהציעה כנראה להגדיל את סיועה לסוריה, אם זו תחדל לתמוך באיראן.

חרירי ביקש גם לבדוק בוואשינגטון אפשרות שארה"ב תיתן לסוריה "אור ירוק" לנהל את ענייני לבנון. בכוונת סוריה לעקור מלבנון את אנשי חזבאללה על פלגיהם ולהשליט חסות סורית בלתי ישירה על לבנון. חרירי מסר לאמריקאים, כי סוריה תהיה נוחה יותר אף לדון בתהליך השלום, אם תחוש בטוחה יותר "מבמערב המפורח". המקורות מסרו, כי חרירי לא ביקש עבור הסורים סיוע כלכלי אמריקאי, על אף שתיאר בצבעים קודרים את מצבה הכלכלי של סוריה. פקידים אמריקאים אמרו, כי שאלת הסיוע האמריקאי לסוריה היא היפותיטית בלבד, מוקדמת מידי, אך איננה לא אפשרית.

"מדוע לא קפץ סאדם חוסיין על המציאה"

הוול סטריט ג'ורנאל מסר ביום ששי, כי אסד הציע למלך חוסיין בתחילת מאי להיפגש עם נשיא עיראק, ולדון עימו על חידוש יחסים.

לדברי העיתון, המצטט מקורות ירדניים, הופתע המלך חוסיין מההצעה, אך נרתם מיד להשיג את מימושה. אולם נשיא עיראק הסכים לפגישה בדרג שרי חוץ רק לאחר מכן לפגישה בין נשיאים. המקורות הירדניים לא ידעו להסביר "מדוע לא קפץ סאדם חוסיין על המציאה".

אם תעביר סוריה את תמיכתה מאיראן לעיראק, עשויה לוב ללכת בעקבותיה ואז, להערכת פקידים אמריקאים, יהיה אפשר להתחיל לחשוב על מו"מ לסיום מלחמת איראן עיראק.

חוסיין יצביע על שינוי בעמדותיו של אסד

המלך חוסיין, שיפגש בעוד תשעה ימים עם ראשי הממשל בוואשינגטון, יבקש לשכנעם לתמוך בתוכניתו להקים קונגרס ערבי מתון במזרח־התיכון, כבסיס לתהליך השלום. במסגרת זאת הוא יבקש מארה"ב לחדול מהתקפות מילוליות על אסד ועל קשריו עם הטרור. חוסיין יצביע על שינוי עמדותיו של אסד ועל הצהרותיו המתמבירות כהתפתחויות שעל ארה"ב לעודד. מלחמת איראן־עיראק ועמדותיה של סוריה יהיו גם נושאי הדיון בין ריצ'רד מרפי לעמיתו הסובייטי, ולאדימיר פוליאקוב, בעת הפגישה האמורה להתקיים ביניהם לקראת סוף יוני בשטוקהולם. הפגישה תערך במסגרת הפגישות על עניינים איזוריים, עליהן הוסכם בוועידת הפסגה בין בריה"מ לארה"ב, שנערכה בנובמבר שעבר.

אכזבה בארה"ב מאי השלמת כתב הבוררות

כשלון התיווך בטאבה הקטין סיכויי ביקור שולץ במזה"ת

נמסר ממחלקת המדינה בשוב היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקאי ממסע דילוגים בין ישראל למצרים

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקאי, אברהם סופר, חזר בסוף השבוע לארה"ב על פי הוראת שר החוץ, לאחר שלא הצליח להביא את הצדדים לניסוח מוסכם של כתב הבוררות ושל השאלה, עליה יתבקש הבורר להשיב.

סופר, שניהל בשבועיים האחרונים מסע דילוגים בין ישראל למצרים, דיווח ישירות לשר החוץ שולץ ונראה, כי הצליח להביא ל"התקדמות: מה בכמה נושאים", כדברי דובר מחלקת המדינה. "אך אנו מאוכזבים, שבמהלך נסיעות

(סוף בעמוד 2, טור 1)

חדשות הארץ

שיחת היום
עם: שופט הכדורגל אברהם קליין
על: משחקי גביע העולם (עמ' 2)

★

מנדלבאום ימסור היום דו"ח בנק ישראל (עמ' 3)

★

סיוון מהבוקר יו"ר בנק הפועלים (עמ' 3)

★

נפתחו משחקי הגביע העולמי בכדורגל (עמ' 4)

★

מכינים רשימת הקלות במיסוי בעיקר לעצמאים וחברות (עמ' 5)

★

הדתיים בחיפה ינקטו קו חריף בנושא הסרטים בשבת (עמ' 6)

★

הוצא צו איסור פירסום על עניין העשוי להביא למפנה בפרשת פים (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). קצת יותר חם. גובה הגלים מ־40 עד 80 ס"מ. ירושלים 15—26, הגולן 13—29, נהריה 15—26, צפת 14—27, טבריה 18—34, נצרת 16—28, עפולה 13—30, שומרון 14—28, תל־אביב 16—26, לוד 15—28, יריחו 20—35, עזה 17—26, באר־שבע 13—31, אילת 23—37.

שערי הדולר

	שער הדולר בש"ח	השינוי
יציג	1.4882	0.0011
נוסעים	1.7689	0.0013
שחור	1.6100	—

בגליון זה 12 עמודים

מה אתה עושה כשאתה מגיע לתקרת האוברדראפט בבנק שלך?

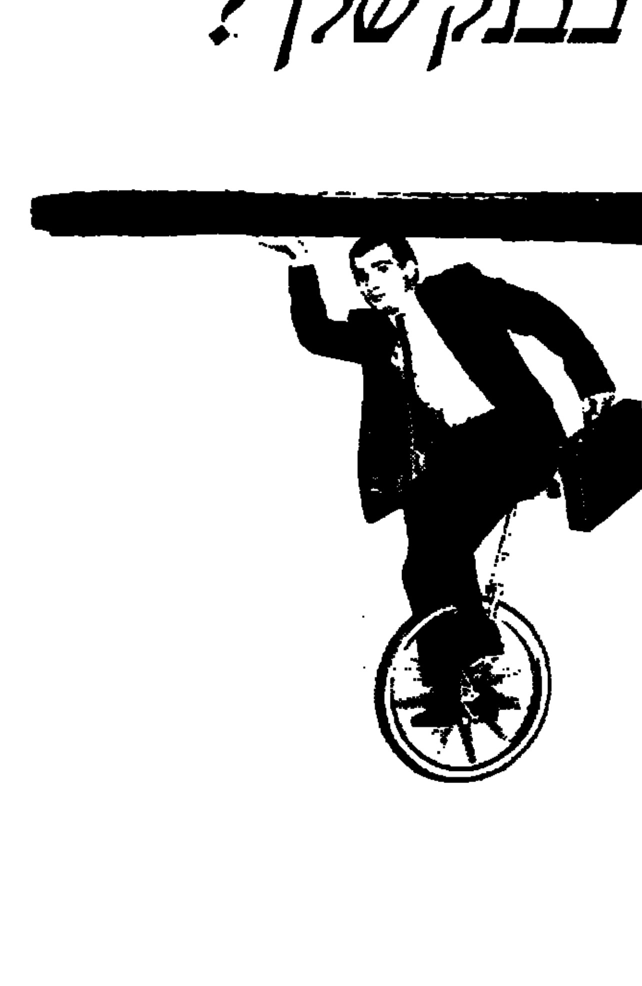

אתה צריך גם עו"ש משופר בבינלאומי

עו"ש משופר • כשתעבור את תקרת האוברדראפט בבנק שלך, יגבו ממך ריבית חריגה גבוהה.
אם תפתח עו"ש משופר בבינלאומי תהנה ממקור נוסף של משיכת יתר בסך 1,500* ש"ח בריבית נמוכה וללא ריבית חריגה. ובנוסף לכך לא תשלם דמי ניהול חשבון על פעולות כמו: קניית ומכירת תפ"ס, פק"מ, ניירות ערך, מטבע חוץ, הפקדות שיקים ומזומנים, משיכת כסף במכשיר האוטומטי ועוד.
המסקנה ברורה: אתה צריך חשבון נוסף. אתה צריך גם עו"ש משופר.
* מתן האשראי כפוף לקבלת בטחונות כנהוג בבנק.
פתחתי חשבון גם בבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

לא סופרים חברים – רק שאלונים

ביום שלישי הקרוב ילכו חברי המפלגה הדתית לאומית (המפד"ל) לקלפיות כדי לבחור את צירי הוועידה. האיש שהביא לארגון מודש במפלגה השמרנית הוא יצחק יער, מנכ"ל חברת הבנייה משה"ב.

יער נשאל כיצד מתיישב מפקד החברים שבוצע באחרונה (לצורך הבחירות שתהיינה ה' שבוע), עם קביעת ההלכה שאין לספור אנשים. על כך השיב יער: "אנו לא סופרים חברים, אלא שאלונים. אין לספור שורת אנשים חיים, אך את מחצית השקל שתרמו ניתן גם ניתן לספור".

יער הוא המועמד המועדף בימים אלה לכהונת יו"ר הדירקטוריון של בנק המזרחי המאוחד (במקום אהרון מאיר). אלא שאיש הסופר שאלונים, ממאן בשלב זה לקבל את תפקיד סופר הכסף (בבנק).

ע.ר.

יצחק יער

טהרי עשה את זה

אלים פיקרינג, רעיית שגריר ארה"ב בישראל, לאה רבין, לילי שרון היו להם היו בין האורחות בתצוגת אופנה חגיגית, שנערכה ביום שישי בבוקר בהילטון תל אביב. התצוגה אורגנה על־ידי כל בו שלום לרגל "שבועיים אמריקה", לטובת בית החולים תל השומר.

האטרקציה העיקרית היתה אוסף של אלי טהרי, אופנאי ישראלי, ששמו מוכר בארה"ב בנשימה אחת עם שמם של קלווין קליין וביל בלאס, מבלי לשכוח את מחזור העסקים שלו: 50 מיליון דולר.

לישראלי יליד פרס, זוהי התצוגה הראשונה בישראל. הוא קרן מגאווה בראותו את דגמיו הישפפים על דוגמניות ישראליות, בנו של קבלן בניין תל־אביבי, שהסטוריה מספרת כי היה מבוני מגדל שלום, מעצב ומייצר בגדים יקרים ואלגנטיים למנהלות חברות ובעלות עמדות בכירות, והיה להבינן של נשות ניו־יורק.

מערכת של טהרי נמכרת ב"בלומינגדיילס", ב"סאקס פיפת' אבניו" וב"מייסיס", במחיר ממוצע של 600 דולר.

שלומית קיסרי

האופרה החדשה ערב פרמיירה

באי "שוסטקובה" ב"הבימה" אתמול ראו לראשונה משהו מביצועיה של האופרה הישראלית החדשה. מפני הבאים הופיעה זמרת האופרה הישראלית מיכל שמיר ובן הבימאי צ'רלס המילטון.

שמיר ביצעה קטע מתוך "נישואי פיגארו", שיועלה ביום חמישי בתיאטרון הקאמרי. המילטון ניסה ללמד את הקהל משהו מהבעייתיות של העלאת אופרה: "כשמביימים אופרה, צריך לשאול מה היה המצב הכלכלי והחברתי כשנכתבה האופרה, ומה רלוונטי היום בה לוף שנים רבות". הוא מקווה כי האופרה הישראלית החדשה תענה על אתגר זה.

חיים הנדוורקר

האורקל מדלפי – ב־1986

מסע באוטובוס מאתונה, הנמשך שלוש שעות, מביא את התייר אל חורבות העיר דלפי, התלויה בין מצוקי הרים גבוהים. במקדש אפולו, בו היו נשים משמשות מריום לכהני האל, ומשמיעות במצב של אכסטזה מלים חסרות פשר – מסבירה מדריכת התיירות היוונית משהו מ"סודות" המקצוע של האורקל.

לפני קרב סאלאמיס, שיגר מפקד אתונה שליחים לדלפי כדי לשמוע מה יהיה. תשובת האורקל היתה אכזרית: הפרסים יכבשו את העיר אתונה. סימוסטקלוס ציווה על שליחיו לשוב לדלפי ולהציג שנית שאלות לאורקל. הפעם "זהו־נבאה" כי היוונים ינצחו את הפרסים בקרב ימי.

בשנת 480 לפני הספירה ובשנת 1986 לספירה "צופים" את העתיד בהתאם לרצונו של הלקוח.

קופנהאגן אליהו זהבי

לא הגיע בצ'יק אבל הגיע

באיחור של שלוש שעות הגיע ביום חמישי בלילה קליין הג'אז צ'יק קוריאה, לישראל. הוא הגיע עם להקתו החדשה, ה"אלקטריק באנד". קבלת פנים נערכה לו וללהקתו בבאר של מלון "קולטון" בתל אביב.

לארץ הגיע לאחר סיבוב הופעות באירופה: "אינני חושש מטרור ומהמבלים וגם לא מטיסות", אמר למקבלי פניו. זהו ביקורו השני בישראל. בפעם הקודמת – לפני שלוש שנים – הופיע כאן עם הצמד סיימון וגרפונקל.

ש.גועה

בעריכת עירית רוזנבלום

י—ם תפרסם החומר על ואלדהיים

מאת סופר "הארץ"

משרד המשפטים עומד לפרסם בימים הקרובים את כל החומר המרשיע נגד קורט ולדהיים שהצטבר בשבועות האחרונים ממקורות שונים.

נודע כי על פי החומר השתתף ולדהיים בפעילות נגד יהודים ופרטיזנים במלחמת העולם השנייה.

גורם ממשלתי בכיר ציין אמש כי פרסום פומבי של החומרות נגד ד"ר ולדהיים ייעשה כדי לנסות למנוע ברגע האחרון את מינויו לכהונת נשיא אוסטריה.

על אף התנגדות הדרג המקצועי במשרד החוץ

הממשלה עומדת לאשר הבוקר ביקור ארנס בדרום אפריקה

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

הממשלה עומדת לאשר הבוקר את ביקורו של השר משה ארנס בדרום אפריקה, חרף התנגדות נחרצת של הדרג המקצועי במשרד החוץ.

נודע, כי המשנה למנכ"ל המשרד, חנן בראון, הגיש לשר החוץ, יצחק שמיר, מסמך שבו הוא מפרט את הנימוקים להתנגדות לביקור. במשרד החוץ חוששים בעיקר, שארנס יקיים פגישות עם שרי הביטחון והחוץ של דרום־אפריקה ויהיה השר המערבי הראשון שנועד בדרום־אפריקה עם חברי הממשלה, מאז הוצאו צווי החירום שם נגד השחורים.

הביקור אורגן על ידי הפדרציה הציונית בדרום־אפריקה הראשית תיאמו לארנס גם את הפגישות עם השרים. לפני כמה חודשים אישרה הממשלה את נסיעתו של שר הקליטה, יעקב צור, לדרום אפריקה, לאחר שהובהר, כי בביקורו לא יוועד עם אנשי ממשל ויוחד את פגישותיו רק לנושאים הקשורים להגברת עליית יהודי דרום אפריקה לישראל.

השר ארנס הוזמן להופיע בפני היהודים לרגל איחוד יום ירושלים ובמשרד החוץ סבורים, כי מוטב היה לוותר על כך.

בשבוע שעבר נועד מנכ"ל משרד החוץ עם מנהיגים מאפריקה השחורה שבאו לניו יורק לרגל העצרת המיוחדת בנושא הרעב באפריקה. מנהיגים אפריקאים רבים מסתייגים מיחסים עם ישראל, בין השאר בגלל טענה שהיא מגישה סיוע בטחוני לדרום אפריקה. פגישה של ארנס עם שר הביטחון הדרום־אפריקאי עלולה, לדברי מקורות במשרד החוץ, לחבל במאמצי ישראל לחדש יחסים עם מדינות באפריקה השחורה.

ארנס אמר ל"הארץ", כי ינהג על פי החלטת שר החוץ וסירב להתייחס לפגישות עם אנשי הממשל בדרום אפריקה. נראה, כי שמיר דוחה את הצעות הדרג המקצועי במשרדו והתנגד לנסיעה, ולכן מונח היום על סדר יומה של הממשלה גם אישור ביקורו של ארנס בדרום אפריקה.

צפויה האשמת קצין

(סוף מעמוד 1)

מימשל, מבלי להזדהות, שאמרה, כי ישראל שיקרה לארה"ב באשמה, כי זה מקרה חד־פעמי וכי איש בממשלה הישראלית לא ידע על הפרשה ועל פעולותיו של רשת הריגול."

הפקידים שצוטטו הוסיפו, כי "מדובר ברשת ריגול מסועפת, המנומנת היטב על ידי ישראל" ולא ברור עד איזו רמה היו פקידים ישראלים מעורבים בפרשה. כלי תקשורת אחרים, שהלכו בעקבות "לוס אנג'לס טיימס" מסרו עוד, כי מדובר בקצין ישראלי, המשרת בחיל האוויר. חלק מהם ציין, כי מדובר בגנראל, אך אחרים הגדירו אותו כקצין בדרגה בינונית, הבא לארה"ב במסווה של לימודים, ואילו "ניו־יורק טיימס" המסתפק בהגדרתו כ"קצין בצבא הישראלי". אתמול מסר "וואשינגטון פוסט", כי הממשל פנה לישראל בבקשה למסור עוד אינפורמציה על הקצין וכדי להשיב על ההאשמות הנוספות שהועלו, על פיהן מדובר באילו מעורבים ישראלים נוספים.

לדברי הפוסט, העברה אינפורמציה נוספת לישראל על החקירה באמצעות היועץ המשפטי של משרד החוץ, אברהם סופר, שעשה בארץ במסגרת הדיונים על טאבה. סופר עמד גם בראש הצוות האמריקאי, שבא לחקור את הפקידים הישראלים, שהיו מעורבים בפרשה ופעל כדי להגיע לעיסקת טיעון ולמנוע משפט פומבי.

דוברים רשמיים במשרד החוץ האמריקאי נמנעו מלהגיב על האשמות הללו הדבקו בגירסה קודמת, שנמסרה לפני כשישה חודשים, על פיה העבירה ישראל את החומר שבידה לארה"ב וכי שיתוף הפעולה היה לשביעות רצונו של הממשל. הדובר לא אישר גם את הידיעה, כאילו משרד החוץ פנה באחרונה שוב לישראל, כדי לבקש אינפורמציה נוספת בעקבות גילויים נוספים בעת החקירה.

דובר שגרירות ישראל בוואשינגטון, יוסי גל, מסר כי משרד החוץ האמריקאי או משרד המשפטים לא פנו לשגרירות, בבקשה לברר פרטים נוספים.

כוונה ללחוץ על משרד החוץ

על פי אותן הגירסאות, נתבעים הגילויים החדשים מתוך כוונה ללחוץ על משרד החוץ, שלא להסכים לעיסקת טיעון. (משרד המשפטים האמריקאי מבקש לערוך משפט פומבי ואילו משרד החוץ מבקש להגיע לעיסקת טיעון, כדי למנוע את הבכת ממשלת ישראל). מקורות במשרד המשפטים מוסיפים עוד, כי לאחר ביקורו של שר המשפטים, ארווין מיז בישראל, הוא התבקש על ידי נציגי ממשלת ישראל "למתן" את התנגדות משרד המשפטים לעיסקת טיעון. מיז הסכים לפעול בכיוון, אך נתקל בהתנגדות אנשי המקצוע במשרדו.

"יתכן" אומרים המקורות, "כי הדלפת האינפורמציה הנוספת נובעת גם מלחצים פנימיים במשרד המשפטים". גירסה אחרת אומרת, כי פולארד נתן את האינפורמציה הנוספת, כדי להשיג תנאים טובים בעיסקת הטיעון שלו.

פולארד הנתון במעצר מאז נובמבר, הועבר למעצר בוואשינגטון, לאחר שהיה בבית כלא בדרום קארולינה, כדי שיוכל להתייעץ עם עורכי דינו בקשר לעיסקת הטיעון. ככל הנראה יתן חבר המושבעים המיוחד את החלטתו תוך יומיים, והמשך יצטרכו עורכי דינו ונציגי התביעה לסכם על עיסקת הטיעון או על משפט מלא. אם יורשע, צפוי פולארד למאסר עולם, וגם אם תושג עיסקת טיעון, הוא יצטרך לשהות תקופת מה בכלא בארה"ב.

דובר השגרירות מכחיש

דובר שגרירות ישראל בוואשינגטון, יוסי גל, הודיע אמש כי "הידיעות שפורסמו בימים האחרונים בכלי התקשורת בארצות הברית, המצביעים על פעילות ריגול ענפה של ישראל בארצות הברית, הן משוללות כל יסוד".

הדובר הוסיף כי "פרשת פולרד מהווה חריג בלתי מאושר של מדיניותה הברורה של ממשלת ישראל שלא לבצע פעולות ריגול כלשהן בארצות הברית או פעילות נגד ארצות הברית בהיותה ידידה אמת של ישראל".

הוא הדגיש כי "היחידה שעסקה באיסוף חומר על אויבי ישראל ונגד הטרור פורקה והעומד בראשה הועבר מתפקידו". לדבריו, ממשלת ישראל חזרה והדגישה כי על פי ההסכם שהושג בינה לבין ארצות הברית בדצמבר 1985 בנושא פולרד ובעניין שיתוף פעולה מלא בין שתי המדינות — "שיתוף פעולה זה התקיים ומתקיים וממשלת ישראל חוזרת על מחויבותה לעניין זה".

ועידת הסולחה של ארגוני אש"פ לא תתקיים בשל דרישה סורית לקיימה בדמשק

מאת סופר "הארץ"
לענינים ערביים

ועידת הסולחה של ארגוני אש"ף, שהיתה צפויה לפני שבועיים באלג'יריה, לא תתקיים כנראה כלל, בשל הדרישה הסורית לקיימה בדמשק. כך מסר אתמול העתון "אל־איתיחאד", המופיע באבודבי. לדברי העיתון, הנשיא אסד דרש לקיים את הוועידה בדמשק וכי מיד לאחריה תתכנס המועצה הלאומית הפלשתינית, ותאשר קיצוץ משמעותי בסמכויותיו של ערפאת והעברתם לשלושה סגנים חדשים, שיהיו מקובלים על סוריה.

העתון קובע כי המלך חוסיין העביר את התנאים הסוריים לידיעת ערפאת באמצעות הנשיא מובארק עימו נפגש בחודש שעבר בעקבה.

עתוני דמשק פירסמו אתמול הודעה של סוכנות "סאנא", המאשרת כי בריה"מ תרחיב את אספקת הנשק הסובייטי לסוריה וכי הסכם בעניין זה הושג בשיחותיו של סגן הנשיא הסורי חדאם במוסקווה בשבוע שעבר. שר ההגנה הסורי, הגנראל טלאס, אמר אור לאתמול בטקס סיום קורס קצינים בחומס, כי בידי סוריה כיום כוח המאפשר לה להשיב תשובה מוחצת על כל תוקפנות, יהיו מימדיה ומקורותיה אשר יהיו. עוד הדגיש כי סוריה תמשיך להבחין בין טרור לבין פעולות שיחרור לגטימיות ותגביר את תמיכתה בפעולות המאבק לשחרור לאומי.

העתון "אל־מסלמון", המופיע בלונדון, כתב אתמול כי העולם המוסלמי מחזיק בכוח צבאי הזהה לכוח המוחזק בידי שתי מעצמות העל. הכוח הצבאי של העולם המוסלמי נאמד בכ־4 מיליון חיילים, 20 אלף טנקים, 30 אלף משוריינים, 30 אלף תותחים כבדים ובינוניים, וקרוב ל־5000 מטוסים ומסוקים וכן יותר מ־300 ספינות מלחמה.

חופשה מאורגנת בביילינסון

מאת סופר "הארץ"
לענייני בריאות

האחים והאחיות בבית החולים בילינסון בפתח תקווה יוצאים הבוקר ל"חופשת התאוששות" בת יומיים. ביומיים אלה יופעל בית החולים במתכונת שבת, כשטיפולים רפואיים רבים וניתוחים שאינם ניתוחי חירום יידחו.

ההחלטה על החופשה המאורגנת התקבלה בהצבעה שקיימו האחים והאחיות בבית החולים ביילינסון. ההחלטה קבעה גם כי במחלקות הקריטיות, כגון פגים, אונקולוגית וטיפול נמרץ, תימשך העבודה כרגיל.

מפקד המארינס מבקר בארץ

מאת ראובן פדהצור
סופרו הצבאי של "הארץ"

ביקורו בן ארבעת הימים של מפקד חיל הנחתים האמריקאי, הגנראל פול קלי, יחל היום אחר־הצהריים בטכס צבאי בבסיס המטכ"ל בתל־אביב.

הגנראל קלי מבקר בארץ כאורחו של הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי. הגנראל קלי יבקר ביחידות של צה"ל ובתעשיות הביטחוניות.

הגנראל קלי הוא מפקד חיל הנחתים מאז אמצע 1983.

כשלון התיווך בטאבה

(סוף מעמוד 1)

תיווכו לא השלים הניסוח הסופי של כתב הבוררות". הדובר הוסיף, כי ארה"ב תמשיך לסייע לצדדים להגיע להבנה בנושאים אחרים. ההערכה במחלקת המדינה היא, כי לאור כשלון ניסיון התיווך ואי מציאת נוסחה מוסכמת בין הצדדים, קטנו מאד הסיכויים לביקור של שר החוץ שולץ, שקיווה שהסכמה בנושא טאבה תוכל לשמש עילה טובה לביקור באיזור.

קהיר (ע"צ ע'ת). הנשיא חוסני מובארק אמר בשבת, כי טאבה "מהווה חלק מהטריטוריה המצרית". "אני מבטיח שאעשה כמיטב יכולתי, כדי להחזיר לנו את טאבה," ציין הנשיא בשיחה עם כתבים, בסיור במפעלים תעשייתיים באיסמאעיליה.

שר החוץ המצרי, עיסמת עבד מגיד אמר, כי המאמצים שנעשו בשבוע שעבר על ידי המתווך האמריקאי, אברהם סופר, אמנם השיגו התקדמות מסויימת, אך עדיין קיימים חילוקי דעות.

מדענים יתבעו

(סוף מעמוד 1)

מהטכניון, והפרופ' הלל שובל מהאוניברסיטה העברית. נמנים עליה 15 מדענים ממוסדות השכלה גבוהה בארץ.

בפגישה עם שר החקלאות תבעו בר ושובל להפעיל מיד משטר מאוזן של שאיבה ממאגרי מי התהום, שמשמעותו קיצוץ מידי של 300 מיליון מ"ק במכסות המים, כמות כפולה מהקיצוץ שבו תומך השר. תביעת המדענים מבוססת על המלצות תה"ל והשרות ההידרולוגי בנציבות המים. הפרופ' שובל מסר כי הם פנים לראש הממשלה בתביעה שהממשלה תקבע מדיניות להצלת משק המים. בפגישה עם ועדת המים של הכנסת ציין הפרופ' שובל כי מצבו החמור של משק המים אינו נובע מאסון טבע, כפי שיש המנסים לתארו, אלא הוא תוצאה של מחדל שאיבת יתר במשך שנים רבות, ובמיוחד ב־1985/6.

נמסר כי הוועדה הציבורית לעיצוב משק המים בראשות נציב המים לשעבר, מנחם קנטור, הגישה לנציב המים, צמח ישי, מכתב הבהרה על חומרת המצב הנוכחי במשק המים.

"בלי פאניקה"

מנכ"ל משרד החקלאות, מאיר בן מאיר, שכיהן בעבר כנציב המים, הגיב אמש בתשובה לשאלות: "המשרד ער למצב החמור. דווקא מפני שהוא חמור אנו שוללים כל טיפול דרמטי קצר טווח, ומכינים צעדים ארוכי טווח לצמצום הגרעון בסדר גודל של 1.6 מיליארד מ"ק. במצב חמור פניקה הינה יועצת רעה. משרד החקלאות ינקוט בצעדים ארוכי טווח כדי להציל את מקורות המים של ישראל".

נציב המים, צמח ישי, אמר כי הוא מתכוון לנצל את הסמכויות שהוענקו לו במסגרת תקנות החירום, כדי למנוע שאיבת יתר של מים במשק כולו, וכדי לשמור על מכסות המים שהוענקו לסקטורים השונים.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: אברהם קליין, שופט כדורגל בינלאומי
על: משחקי גביע העולם בכדורגל

אפילו מכסיקו מועמדת לזכות

שפטת באליפות העולם בכדורגל במכסיקו ב־1970. האם האוויר ההררי הדליל של מכסיקו, פוגם בצורה משמעותית בכושרם של הכדורגלנים?

אין ספק שזה משפיע מאד. לכן לא הופתעתי אתמול לשמוע, שכמה שופטים לא עברו את המבחנים, משום שלא עמדו בבדיקות הרפואיות. כמי ששפט במכסיקו לא רק במשחקי גביע העולם ב־1970, אלא גם באולימפיאדה של 1968, אני מבוה, ששחקן שמגיע לשם 21 יום לפני פתיחת המשחקים, יכול להסתגל לתנאים המיוחדים השוררים במכסיקו. אבל זאת בתנאי שבמשך שנה קודם לכן הוא ערך אמונים במקומות גבוהים עם אוויר דליל, כמו דנוור. למיטב זכרוני השחקנים עמדו בלחץ ובחום הכבד השורר שם. במשחק בין אנגליה לברזיל באליפות העולם, בו שימשתי כשופט, שרר חום כבד של 34 מעלות, אבל על הברזילאים זה לא השפיע כלל, כי הם רגילים לחום. לעומת זאת האנגלים קצת התלוננו...

מספרים שבאצטדיונים של מכסיקו שוררת אווירה מיוחדת שלא קיימת במקומות אחרים.

מאד שמחתי כששמעתי שמכסיקו מארחת את המשחקים, כי לא נתקלתי בשום מקום אחר בעולם באווירה כמו במכסיקו. הקהל סביב המגרש יוצר אווירה מיוחדת. הם שרים, רוקדים ומנגנים. מספרים שחובבי הכדורגל שם מחכים במשך כל השנה לאירוע הזה ובתקופת המשחקים הם שוכחים את כל הצרות שלהם. זכור לי שבמשחק הגמר של האולימפיאדה ב־1968, פרצה שמחה ספונטנית אחרי שריקת הסיום, שכלם, כולל אני, פרצנו בבכי. אף אחד לא רצה לעזוב את האיצטדיון.

אתה מוכן להמר איזו נבחרת תזכה הפעם בגביע?

תמיד כשהמשחקים התקיימו בדרום אמריקה, זכתה אחת ממדינות דרום אמריקה בגביע. לכן אני נוטה להאמין שנבחרות ברזיל, ארגנטינה ואפילו מכסיקו המארחת, עשויות לזכות בגביע. למרות שגם קבוצות כמו מערב גרמניה וצרפת הן טובות, אבל אינני מאמין שקבוצה אירופית תזכה השנה בגביע.

בין 24 הקבוצות המשתתפות, יש נציגות למארוקו, עיראק ואפילו קנדה, שאינה נחשבת מעצמת כדורגל. אין זו בושה שישראל נעדרת מהמשחקים?

צריך להבין שהחלוקה היא גיאוגרפית, טופוגרפית ופוליטית, ולא הטובים ביותר מגיעים לאליפות העולם. הדבר נובע מכך, שהפיפ"א מעוניינת לתת אפשרות לכל יבשת להיות מיוצגת ולכן הגדילו את מספר המשתתפות מ־16 ל־24.

יש לך הערכה מי יהיו הנבחרות המפתיעות באליפות?

תמיד יש קבוצות אלמוניות שמפתיעות. אלג'יריה, שאף אחד לא שמע עליה, ניצחה ב־82 את מערב גרמניה. באליפות הנוכחית יש לי הרושם שהונגריה תגיע רחוק.

אתה לא חש תסכול שתאלץ הפעם לעקוב אחרי המשחקים דרך הטלוויזיה?

לא, כי בשבוע הבא אני טס למכסיקו ואעקוב אחרי המשחקים מהיציע המרכזי.

פרס

(סוף מעמוד 1)

המשטרה, רב ניצב דוד קראוס, לחקור בעניינו של ראש השב"כ עשוי לבטל את פנייתו למשטרה, אם יוחלט על הקמת ועדת חקירה על פי חוק ועדות חקירה. זמיר הגיע בשבוע שעבר את עמדתו בעניין זה. הוא אמר: "אינני פוסל פתרון זה על הסף, אם יוחלט על הקמת ועדת חקירה, יתכן שתושעה החקירה במשטרה".

שוקלים שגולדנברג ייצג המדינה

בינתיים נודע כי גורמים בכירים דנים באפשרות לבקש מעו"ד אמנון גולדנברג לייצג את המדינה בבג"צ שהגישו רפי מלכה (אחד משלושת אנשי השב"כ שסולקו מן השרות) בתביעה להשעות את אברהם שלום מתפקידו. הצעה זו נדונה משום שהיועץ המשפטי לממשלה, התובע בעצמו את השעייתו של אברהם שלום מתפקידו, הודיע, כי לא יוכל לייצג את המדינה בבג"צ ולטעון נגד השעייתו של שלום. גורמים ממשלתיים בכירים אמרו אמש: "זוהי אפשרות שנשקלת. כבר היו תקדימים לכך שהממשלה נעזרה בעו"ד פרטי, כדי לייצג אותה בפני בג"צ בנושא ספציפי. [illegible] שום נסיון לפגוע ביועץ המשפטי או לעקוף אותו". פרופ' זמיר סירב אמש להגיב על כך. דובר שר המשפטים אמר כי הצעה כזו לא הועלתה. את תגובתו של עו"ד גולדנברג לא ניתן היה להשיג.

זמיר התנצל

שלשום התנצל פרופ' זמיר בפני ראש הממשלה, שמעון פרס, על דבריו בשיחה ל"הארץ". במכתב ששיגר זמיר לפרס הוא כתב: "היום התפרסמה ב"הארץ" ידיעה, לפיה אמרתי שראש הממשלה "איבד קצת את העשתונות" בדברים שאמר בפרשת ראש השב"כ בעת הדיון בכנסת. קול ישראל שידר ביומן הבוקר ידיעה זו. מיד עם שידור הידיעה התקשרתי אל קול ישראל וביקשתי שתפורסם תגובתי לידיעה בלשון זה "אינני זוכר שאמרתי לעיתונאי של "הארץ" על ראש הממשלה כי בדבריו בכנסת איבד קצת את עשתונותיו. אינני נוהג להתבטא כך כלפי שרים ובוודאי שלא כלפי ראש הממשלה ואין זה ראוי שאתבטא כך. אם אמנם כך התבטאתי, היתה זו פליטת פה שאני מצטער ומתנצל עליה. תגובתי שודרה מיד כלשונה. אני חוזר ומביע צער על פרסום הידיעה המכניסה רמה בלתי ראויה למחלוקת עניינית".

פרופ' זמיר הוסיף במכתבו לפרס: "אני מתייחס בכבוד לעמדתך במחלוקת זו ומצטער על שתפקידי, כפי שאני מבין אותו, מחייב אותי לחלוק על עמדתך בעניין זה. תקוותי שלא יהיה בתקרית זאת כדי לפגוע ביחסים הראויים בינינו, ושוב אני מתנצל על מה שיכול היה להתקבל כפגיעה בכבודך שכולנו מצווים עליו".

סופר "הארץ" מציין כי דבריו של זמיר ל"הארץ" נאמרו בתגובה לשאלה מהי תגובתו על דברי הביקורת שראש הממשלה הטיח נגדו מעל במת הכנסת. זמיר לא השמיע את הדברים בטון תקיף וביקורתי, אלא בנימה סלחנית ומאופקת.

משפטנים עומדים להתפטר

בינתיים נודע כי מספר משפטנים בכירים במשרד המשפטים מתכוונים להתפטר מתפקידיהם ולפרוש מהמשרד, עם פרישתו הקרובה של פרופ' זמיר. לא מן הנמנע שבעקבותיהם יחליטו משפטנים בכירים נוספים לפרוש מהמשרד. שר המשפטים, יצחק מודעי, עדיין לא החליט את מי יציע כמועמד לכהונת היועץ המשפטי, אך הוא מתכוון להביא את שמו של המועמד לאישור הממשלה בקרוב.

בדיקה במכונת אמת

מכתב הפרלמנטרי של "הארץ" מוסיף: ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) קרא אמש ליועץ המשפטי לממשלה, יצחק זמיר, ולעובדי לשכתו להיבדק במכונת אמת, כדי להיווכח אם הדליפו את המידע על פרשת ראש השב"כ. הוא הזכיר להם, כי יו"ר הכנסת, שלמה הלל, נאות לעשות כן בהיותו שר המשטרה. על זמיר ועובדי לשכתו, סבור לנדאו, לאמץ את התנהגותו של הלל. לנדאו סבור כי עד שיסכימו זמיר ואנשיו להיבדק במכונת אמת אין להפקיד בידיהם חומר הדן בנושאים רגישים.

יו"ר הנהלת הקואליציה, חיים קופמן, אמר כי זמיר יודע כבר שבע שנים על נורמות הפעולה של שירות הבטחון, ואם לא נראו לו, היה עליו להקים צוות לגיבוש מדיניות נורמטיבית חדשה של השב"כ.

ח"כ יעקב שמאי אמר כי זמיר ניזון מזכרון סלקטיווי. הוא קרא לזמיר "לאמר מפורשות אם אמר לחבר מערכת "הארץ", גדעון אלון, כאילו איבד ראש הממשלה את עשתונותיו, כאשר נאם בכנסת. לדברי שמאי אם זמיר אינו משמש דוגמה לאמינות אישית, הוא מעורר מיקורה אמינות ביפולו בפרשת ראש השב"כ.

טעות שלנו

ג'ונתן פולארד אחר

בידיעה ביום — 26.11.85 נכתב כי "לא מן הנמנע שג'ונתן פולארד עבד בעת שהותו בישראל בסוכנות היהודית בירושלים. בינתיים התברר כי ג'ונתן פולארד שעבד בירושלים אינו [illegible] בארצות הברית. אנו מצטערים על הטעות ומתנצלים עליה בפני של ג'ונתן פולארד הישראלי.

פרץ התערב ועצור השבת שוחרר

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח־תקוה

בעקבות התערבותו של שר הפנים הרב יצחק פרץ שוחרר אתמול בלילה אחד מעצורי הפגנת השבת בפתח־תקוה (ראה עמוד 6).

מדובר באדם, תושב העיר שלפי טענת שר הפנים באוזני סגן מפקד מחוז המרכז במשטרה תת־ניצב בני רז הוא נכד של רב חשוב. האיש נעצר לאחר שתקף את צוות צלמי המשטרה אשר מתעדים את אירועי השבת. כאמור שוחרר העצור אך במשטרה עדיין אומרים להגיש נגדו כתב אישום במסגרת שיפוט מהיר, כנדרש על־פי החוק. את נושא התערבות שר הפנים אצל רז אישרו אתמול בלילה אנשי המשטרה.

ראש הכנסיה הרוסית הלבנה בארץ וצוותו הוחזרו לארה"ב

כנראה על רקע כספי

מאת נדב שרגאי,
סופר "הארץ" בירושלים

ראש המשלחת של הכנסיה הרוסית הלבנה בירושלים, הארכימנדריט אנטוני גרבה, וכל אנשי צוותו, הוחזרו לארה"ב ומינויים בישראל בוטל. מרכזה של הכנסיה הרוסית הלבנה הוא בניו־יורק.

פקידים ישראלים אומרים, כי הרקע להחזרת המשלחת קשור לענייני כספים. מאנשי הכנסיה בארץ לא ניתן היה להשיג תגובה.

רוב רכושה של המשלחת הרוסית הלבנה בירושלים נמצא במזרח העיר ורבים מאנשי הכנסייה בארץ הם ערבים.

שביתת אזהרה בחברת החשמל במז' י—ם

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

עובדי חברת החשמל של מזרח ירושלים פותחים הבוקר בשביתת אזהרה, לנוכח החשש שבג"צ יחליט היום לעקל את כל נכסי החברה, ובכלל זה את משכורותיהם של העובדים.

ערך את העמוד:
משה ריינפלד

יומן פסטיבל ישראל

דבקות במשימה

מאת מיכאל הנדלזלץ

רק דבקות במשימה של חברי להקת נוריה אספרט ואנשי פסטיבל ישראל איפשרה את קיום הצגת "ירמה" במוצאי שבת, באולם תיאטרון שרובר, באיחור קל, בהתחשב בנסיבות. המטוס המחזיק את התפאורה הגיע רק לפנות ערב ביום שישי, ומיום זה בבוקר עמלו אנשי הצוות - כולל המנכ"ל עמרמי והמנהל האדמיניסטרטיבי של תיאטרון ירושלים (בבגדי עבודה עם פטישים ביד) על הקמת התפאורה. צוות ההצגה הגיע באיחור אחרי שטיסה ישירה של "איבריה" לישראל בוטלה. השחקנים הגיעו. המזוודות שלהם נודדות כרגע באירופה. עבודת ההקמה נמשכה כל הלילה שבין שישי לשבת.

ביום שבת התקיימו באולמות תיאטרון ירושלים חמש חזרות: "ירמה" באולם התיאטרון, "כלולה ללוחם שוורים" באולם הנרי קראון, להקת "תמר נע" באודיטוריום רבקה קראון, וכן אנשי "הולי־זמן", ושחקני "קבוקי־מריאה" שהקדימו באים, כדי לטוס לישראל בטיסה ישירה, ללא חניות ביניים.

מוסיקה / נתן מישורי

חובה לחובבי מוסיקה

"דניאל בגוב אריות", במגדל דוד בירושלים, בביצוע האנסמבל הניו יורקי למוסיקה עתיקה

מעשה גדול עשו במאה ה־12 פרחי כמורה מהעיר בובה בצרפת. הם רצו להציג חזיון דתי בעל מוסר השכל, שנושאו הוא "דניאל בגוב אריות". הם אספו לשם כך מאשר הכירו אותיהם מן המוסיקה הכנסייתית ומזו החילונית, פרי רוחם של זמרים נודדים, והתאימו הכל לתמלילים המסורתיים של הסיפור ושל תפילות נוצריות.

עשייתם היתה בחוכמה עליונה, והתוצאה היא לא רק דרמה דתית, אלא אף אינציקלופדיה מוסיקלית מגוונת ומרתקת של סגנונות, צורות ומרקמי צליל של התקופה. הצורות הרב קוליות הנדירות של התקופה — ה"אורגנום" למיניו, ה"הוקטוס" ועוד, עומדות כאן בצד שפע עצום של צורות השיר (קולי וכלי) ודרכי ביצוע, שיסודן הוא עוד בשירת התהילים העברית, ובצד הזימרה הריקלומית הגרגוריאנית. היה זה נוח גרינברג מייסדה של קבוצת "פרו מוסיקה אנטיקה" מניו יורק, שגאל מחזה מוסיקלי זה לפני למעלה מ־30 שנה והלהקה הנוכחית, הולכת בעיקבותיו. בביצוע הנוכחי, זוכים פרקי המוסיקה הרבים, כללית, להשמעה מסוגננת ומספקת. אולם כדי שהקטעים הרבים אכן יצטרפו לשלם מבחינה מוסיקלית וכדי שהביטוי המוסיקלי—דרמטי ישיג את מלוא מטרתו, חייבים היו יחסי הטמפו ואפי הזימרה להיות מוגדרים בצורה חדה יותר. כך אני חש גם לגבי ההעמדה הבימתית. הייתי מבקש הגדרה חריפה יותר להבדלים שבין הצרות בלשצאר ודריווש וכן לתחושת הקדושה שבתפילת הסיום; והייתי מצפה עוד לתנועה מסוגננת, שהושקעה בה מחשבה לפחות כמו בשחזור המוסיקלי. אך בכל זאת, בשל המוסיקה, המבצעים ובשל כמה מן התמונות שיוזהן הוא המקום מגדל דוד, "דניאל" הוא בבחינת חובה לחובבי מוסיקה.

תיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

הפקה גדולה, שחקנית גדולה

להקת נוריה אספרט מספרד מציגה "ירמה" מאת פדריקו גרסיה לורקה. בימוי נוריה אספרט, על פי לורקה. עיצוב תפאורה ותלבושות: ויקטור גארסיה ופאביה פיגנברג

מחזהו של לורקה על ירמה העקרה, החיה בסביבה שבה הבאת ילדים לעולם היא תנאי הכרחי לקיום, הוא דרמה מרטיטה, כמות שהיא, בזכות הלשון הפיוטית והעוצמה שבסיטואציה. ההפקה של להקת נוריה אספרט מצליחה להוסיף עצמה למחזה הכתוב, בזכות העיצוב המיוחד המשחק היוצא דופן. בהצגה זו התפאורה איננה רק רקע ואיור, אלא דבר בעל קיום עצמאי וחושני הפועל לצד השחקנים, באמצעות טרמפולינה המחליפה צורתה ומהווה הגשמה מוחשית של הדימויים שבטקסט. למי שאינו מבין את השפה, מספקת התפאורה הגשמת איכות הראויה לציון, ואפילו מתחרה על תשומת הלב. החלק השני של העוצמה הוא במשחק של הלהקה כולה, ובעיקר של נוריה אספרט, בתפקיד הראשי, שהיתה מספקת גם ללא תפאורה. בהפקה מיוחדת זו היא מרשימה פי כמה.

היום בפסטיוואל

* "ירמה" — מחזהו של לורה בביצוע תיאטרונה של נוריה אספרט מספרד. בתיאטרון ע"ש שרובר. בספרדית, עם תרגום סימולטני. 18.00, 22.00.
* "כלולה ללוחם שוורים" — בביצוע תיאטרון חיטאנו מספרד, בהשתתפות הרקדנית הישראלית דליה לאור והשחקן יוסי בנאי. באולם ע"ש הנרי קראון, 20.30.
* "אף מילה" — חגיגת פנטומימה בביצוע כל פנטומימאי ישראל. באודיטוריום ע"ש רבקה קראון. ב־16.00 וב־21.00.
* "דניאל בגוב האריות" — בביצוע האנסמבל למוסיקה עתיקה מניו יורק. מוסיקה מהמאה ה־12. ב־20.30, במגדל דוד. נא להצטייד בלבוש חם וכריות לישיבה.

המעלות של אל על

	מינ' מינימום	מקס' מכסימום	הטמפרטורות אתמול		
אמסטרדם	10	16	גשם קל	5	16
אתונה	22	28	בהיר	17	30
בוקארשט	17	30	רעמים	—	—
בריסל	10	16	גשם קל	10	18
וינה	7	12	ממטרים	11	12
ז'נבה	9	15	מע.חל	5	13
לונדון	9	16	מעונן	4	14
ליסבון	19	26	בהיר	16	26
מדריד	14	26	בהיר	6	20
ניו־יורק	22	35	בהיר	23	34
פאריס	9	15	מעונן	8	16
פרנקפורט	7	14	מע.חל	6	15
ציריך	6	12	ממטרים	—	—
קהיר	20	34	בהיר	19	34
קופנהאגן	9	15	מע.חל	7	15
רומא	18	23	מע.חל	16	28
שטוקהולם	8	16	מע.חל	8	18

הנוסע המאושר
ELAL אלעל

נותר מספר מקומות מצומצם!

בוא לנופש המיוחד ביותר בחג השבועות

1) נופש באילת במכוניות פרטיות ובאוטובוס.
2) עין גדי במכוניות פרטיות בלבד.
3) מעלה אפרים: נופש רווקים (גיל 30-35) ורווקות (25-30) באוטובוס בלבד. נופש משפחות - במכוניות פרטיות.
4) נופש בהר מירון באוטובוס בלבד (ההרשמה למכוניות פרטיות הסתיימה).

צריך למהר! נותר מספר מעט של מקומות בנופש המיוחד ביותר בחג השבועות. הנופש עם החברה להגנת הטבע כולל לינה בתנאים משופרים (בבתי ספר שדה), טיולים והכרת נופים, טבע והיסטוריה. הנופשים יחלו ביום ה' 12.6.86 (מלבד אילת, יום ד' 11.6.86) ויסתיימו במוצ"ש. והמחירים! כמו שמקובל בחברה להגנת הטבע. התקשר מיד למחלקת טיולים.

מח' טיולים
החברה להגנת הטבע
ההרשמה טלפונית באמצעות ישראכרט [illegible]

סא"ל משה מימון (רכט)

איננו

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ג באייר תשמ"ו 1.6.86
בשעה 13.00 בבית העלמין הדרום גבול חולון בת־ים
נפגשים בשער החדש

אשתו: שושנה לבית שמלצינגר
בתו וחתנה: רותי ובני גמר
אמו: רבקה רכט
אחותו: מרים ונסים גרטי וב"ב
אחותו: חיה בלוק וב"ב
ומשפחות מירון וקרסניק וב"ב

נגיד בנק ישראל ימסור היום את דו"ח בנק ישראל לשנת 85

עם הגשתו הוא אמור להתפטר ולסיים את תפקידו • כלולה בו ביקורת על התכנית הכלכלית והצעות לשינוי מבנה המשק

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

נגיד בנק ישראל, ד"ר משה מנדלבאום, מכנס הבוקר מסיבת עיתונאים, בה ימסור לכלי התקשורת את דו"ח בנק ישראל לשנת 1985.

ביום שישי מסר הנגיד את הדו"ח לראש הממשלה, לשרים ולחברי ועדת הכספים של הכנסת. בדו"ח ניתוח כולל של המדיניות הכלכלית בשנה שעברה. הנגיד מותח ביקורת על התוכנית הכלכלית ומגיש שורת הצעות לשינוי מבנה המשק. עם הגשת דו"ח בנק ישראל, אמור הנגיד להתפטר ולסיים את תפקידו. בסוף השבוע לא היה ברור מתי יסיים הנגיד את תפקידו מאחר ועדיין לא הוסכם על מינוי נגיד חדש. מחר יופיע הנגיד בפני ועדת הכספים לדיון בנושא הדו"ח.

ביום שישי בבוקר זימן רה"מ לשכתו את שר האוצר, משה נסים. השניים הוליכו להיפגש פעם נוספת בימים הקרובים בעניין מינוי הנגיד. לפיכך, אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון, לא תדון הבוקר הממשלה בעניין מינוי הנגיד. שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי אמר, כי יש לבחור תוך ימים עד שלושה נגיד חדש לבנק ישראל, שאם לא כן, עלול להיגרם נזק לבנק ישראל.

הערכה: גדולים סיכויי אמוראי

גורמים פוליטיים העריכו אמש, כי גדולים סיכוייו של עדי אמוראי לזכות בתפקיד, מאחר שזכה לתמיכת שרים וחברי כנסת מהליכוד. גורמים אחרים אמרו, כי גם ברונו מוכר כמועמד לנגיד וגם לו סיכויים לא מעטים. עם זאת העריכו, כי המינוי מתעכב בשל אי הסכמה בדבר מינוי סגן שר האוצר.

לדבריהם, גם אם המערך יסכים עקרונית למינוי סגן שר האוצר מטעם הליכוד, הרי שבליכוד אין אחדות דעים בשאלה מי יזכה בתפקיד. בציבור חרות מבקשים למנות לתפקיד את שר האוצר לשעבר, יגאל כהן אורגד, ששמו הוזכר גם כמועמד לנגיד בנק ישראל. גורמים אחרים בליברלים רוצים להעניק את התפקיד לח"כ אריאל ויינשטיין, מקורבו של השר נסים. לדבריהם, לליברלים מגיעה זכות למינוי סגן שר, מאחר ולחרות יש כיום שני סגני שרים — במשרד הביטחון ובמשרד החוץ. לפיכך אחד הגורמים הפוליטיים, כאשר בליכוד אין הסכמה, מעכבת מפלגה זו את מינוי הנגיד.

בהנחה שעסקת החבילה למינוי נגיד וסגן שר האוצר תבוא לפועל, יוכנה הח"כ לשעבר להרוץ למשרת יו"ר הוועדה המייעצת של בנק ישראל ויבוחרו שני משנים לנגיד, מטעם המערך ומטעם הליכוד.

אל"מ פרדי זך: שיקום משפחת פליטים בעזה — 25 אלף דולר

מאת איתן רבין ואהוד ניר
סופרי "הארץ"

"בעיית הפליטים בעזה ניתנת לפתרון. כבר יושבו עשרות אלפים משפחות מחוץ למחנות והבעייה אינה פוליטית אלא תקציבית. על מנת לשקם משפחה אחת צריך 25 אלף דולר". כך אמר אתמול אלוף משנה פרדי זך, סגן מתאם הפעולות הממשלה בשטחים.

בשיחה עם כתב הרדיו באנגלית, גדי צ'סלה, אמר אלוף משנה פרדי זך, כי למינהל האזרחי אין תקציב לשקם את כולם, ולפיכך ביקשו עזרה מאירגונים בינלאומיים. הוא הכחיש את האמור בדו"ח מירון בנבנישתי כאילו הממשלה גובה יותר מיסים עקיפים או ישירים ממה שהיא מחזירה בשירותים לתושבי עזה. האמר כי כל המיסים, מס ערך מוסף ומיסים אחרים שגובים ברצועת עזה, בסכום של 3.5 מיליון דולר, מוחזרים לתקציב.

עוד אמר זך כי "בשנת 2000 תגיע אוכלוסיית עזה למיליון נפש. הוא ציין, כי התוצר הלאומי הגולמי ברצועת עזה עלה משנת 1967 פי ארבעה, ורק שני אחוז מתושביה מובטלים. הוא אמר, כי חלק מארצות המרחב הקציבו לשיקום פליטים וכי בחמש השנים הקרובות יושקעו בפרויקטים בעזה כ־400 מיליון דולר.

"מרכז ההדרכה הפלשתיני" מארגן קורסי קיץ במחשבים לנוער ערבי

ייערכו בקאהיר ובלונדון ויינתנו מילגות לחסרי אמצעים

מאת עטאללה מנצור,
סופר "הארץ" בגליל

מרכז ההדרכה הפלשתיני הפועל ממשרדים בחוארי אל גוז במזרח ירושלים מזמין תלמידים ערבים מישראל והשטחים להצטרף "למחנות מחשבים" הנערכים בקהיר ובלונדון בחופשת הקיץ.

המודעות של המרכז התפרסמו בעיתוני רק"ח המתקרבות ומן מבטיחות מילגות רציניות לתלמידים שיבחרו לצאת למחנות אלה. ילדי משפחות הנתונים בקשיים כספיים יוכלו במסגרת זאת לשלם כמאה דולר בלבד תמורת חופשה של חודש ימים כולל לימודי השפה האנגלית ושיעורים בהפעלת מחשבים.

זוהי השנה השניה שמודעות כאלה מתפרסמות. אשתקד יצאו במסגרת זאת כחמישים תלמידים. השנה מבטיחים המארגנים כמאתים מקומות.

כהונתו של דוד עברי כמנכ"ל משרד הביטחון עלולה ליצור ניגוד אינטרסים בנושא הלביא

נבחר לתפקיד וימשיך לשמש יו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

כהונתו של דוד עברי בו זמנית בשני תפקידי המפתח, מנכ"ל משרד הבטחון ויו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית, עלולה ליצור ניגודי אינטרסים שאינם רצויים בעיקר בתקופה בה עשוי משרד הבטחון לקבל החלטות גורליות בנושא הלביא. זאת משום שתעשייה האווירית נמצאת בתחום האחריות של משרד הבטחון ומנכ"לו. כך מעריכים גורמים המעורים בעבודת משרד הביטחון.

עברי ימשיך לכהן כיו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית, גם לאחר היכנסו למשרד הבטחון, משום שעד כה לא הצליח שר הבטחון, יצחק רבין, להביא לאישור מינויו של האלוף (מיל.) מוטי הוד לתפקיד. לפיכך, ימלא עברי בשלב זה את שני התפקידים. בשבוע שעבר התפטר עברי מתפקידו הנוסף כיו"ר הדירקטוריון של אלתא, שהיא חברת בת של התעשייה האווירית, ולתפקיד מונה משה קרת, מנכ"ל התעשייה האווירית.

במסיבת פרידה לעברי, שהתקיימה בשבוע שעבר בתעשייה האווירית, אמר שר הבטחון שהיו כ־20 מועמדים לתפקיד מנכ"ל משרד הבטחון אך עברי היה המועדף על ידו. "אני סמוך כי עברי מביא עמו כלוחם, כטייס, כמפקד חיל האוויר, כסגן הרמטכ"ל וכיו"ר התעשייה האווירית את התכונות היותר טובות להיות מנכ"ל משרד הבטחון". בהמשך אמר השר רבין, "החלטת הממשלה לפתח את הלביא תעמוד בכל המבחנים. נצטרך לפעול בתנאים קשים יותר. צריך להתאים מושגים ודרכי עבודה כדי לבצע את המשימה בתנאים מוגבלים יותר".

בינתיים נודע כי עד עתה לא הגיע לארץ מערכת בקרת הטיסה עבור אב הטיפוס הראשון של הלביא. האיחור באספקת המערכת, שהיא מתוצרת המפעל האמריקאי "ליר זיגלר", מטיל את הספק בדבר היכולת של התעשייה האווירית לעמוד בתאריך המיועד לטיסה הבכורה, בחודש דצמבר. מהנדסי התעשייה האווירית מנסים להביא עתה תחליפים למערכת בקרת הטיסה הזו, באמצעות סימולטורים של מערכות אחרות.

עמירם סיוון, מהבוקר יו"ר בנק הפועלים במקום גזית; רקאנטי חוזר השבוע לישראל

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חילופים ראשונים במערכת הבנקאות בעקבות דו"ח וועדת בייסקי נכנסים הבוקר לתוקף: עמירם סיוון נכנס הבוקר לתפקיד כיושב־ראש הנהלת בנק הפועלים במקומו של גיורא גזית שפרש מתפקידו. גזית שלח בסוף השבוע מכתב לעובדי הבנק בו הוא אומר שכמכבר לאחר עמד הבנק בהצלחה באתגרים שניצבו בפניו בשנים האחרונות והתוצאות העסקיות שופרו בשנתיים האחרונות בצורה ניכרת. במכתבו לעובדים לא מזכיר גזית את הסיבות לחילופי התפקידים. בשלב זה עדיין לא ידוע איזה תפקיד ימלא גזית בעתיד הקרוב. הנטייה שלו היא כנראה לעבור למיגזר הפרטי ממנו קיבל מספר הצעות עבודה.

בינתיים ממשיך יושב־ראש מועצת המנהלים לשעבר של בנק לאומי ארנסט יפת למלא חלק ניכר מתפקידים אותם מילא בעבר בטרם מונה אלי הורוביץ לתפקיד יושב־ראש הדירקטוריון של הבנק. יפת אף ממשיך לשבת בלשכתו הקודמת וממשיך להיות שותף בחלק ניכר מהתכתובת אותן אמורה צמרת בנק לאומי לקבל. בבנק אומרים שאין להורות את יפת לפנות את לשכתו שכן קרוב לוודאי יעשה זאת בעצמו בעתיד הקרוב. היושב ראש החדש של בנק לאומי אלי הורוביץ ישב בחדר סמוך ללשכה של יפת. בבנק העלו סברה שיפת יפנה את לשכתו לאחר האסיפה הכללית השנתית של הבנק שתיערך השבוע.

רפאל רקנטי יושב־ראש קבוצת דיסקונט יחזור השבוע לישראל. בסוף השבוע שעבר פירסמה הנהלת הבנק חוזר לעובדי הבנק בו נאמר בין היתר שמסקנות ועדת בייסקי אינן מחייבות והן בגדר המלצה בלבד.

ירון לונדון: שחקני תיאטרון חיפה לא השמיצו את מדינת ישראל בשיקגו

הינחה את הדיון לאחר הצגת "גיטו" בשיקאגו שיוחסו בו דברים בגנות ישראל ל־2 שחקני תיאטרון חיפה, דורון תבורי ויוסף אבו ורדה

מאת סופר "הארץ"
לענייני תרבות

מנחה הדיון בו השתתפו שחקני תיאטרון חיפה בשיקאגו, ירון לונדון, מאשר שהשחקנים דורון תבורי ויוסף אבו־ורדה לא השמיצו את מדינת ישראל בדיון שנערך אחרי הצגת "גיטו" בשיקאגו, ובוודאי לא השמיעו את הביטויים שבכללו כדיווחו של איש הקונסוליה בשיקאגו.

לדברי לונדון, שהשתתף בסימפוזיון שאורגן על ידי קרן באומן של המפלגה הליברלית הנרבנית אמר תבורי, בתשובה על שאלה על גילום דמותו של הנאצי קיטל כי "כל אדם הוא יצור מורכב, ובכל אחד מאיתנו (כשהוא מתכוון לכל הנוכחים) יש מפלצת. המטרה היא לזהות את החיה הנאצית ולהילחם בה." לונדון אומר כי יתכן שבתשובה לשאלה נוספת אמר תבורי ש"גם אנחנו לא מושלמים, אך הקפיד לדבר על "לא ישראל, ולא כל חברה אחרת שאני מכיר".

יוסף אבו ורדה אמר, לדברי לונדון, כי בהא מהנה בישראל תופעות של גזענות בשנות העשרים והוא מאוד מצטער. לונדון מספר גם כי באחת הפעמים, בקבלת פנים פרטית היה ויכוח ידידותי בין אנשי הקהילה המקומית ומספר שותקים לגבי זכותם של הישראלים להשמיע גם ביקורת על מדינתם. לונדון אמר שאם דברים אלה יביאו להשעייה של אבו־ורדה או תבורי, הרי שאבו ורדה צדק בפחדיו הרבה יותר ממה שנדמה.

לגבי הופעות ביום שישי בפסטיבאל אמר נועם סמל שגם תיאטרונים אחרים הופיעו בעבר בחו"ל בימי ו'. בשיקאגו, בשעתיות הפסטיבאל היתה בערב חג שני של פסח והנהל התיאטרון את ההצגה בשעה חמש אחרי הצהרים, בידיעתו והסכמתו של איש הקונסוליה בשיקאגו משה כה, שאמר באותה הזדמנות כי יתכן שמישהו חרדי בשיקאגו ימחה כנגד כך, אך אלה "ממילא אנשים שאינם הולכים לתיאטרון."

בגלל ירידת ההזמנות של משרד הביטחון

כ־200 מפעלים נמצאים בסכנת סגירה

רובם בענף המתכת ועיבוד שבבי

מאת יהונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קרוב ל־200 מפעלים קטנים ובינוניים, המעסיקים 1700 עובדים מיומנים לערך, נמצאים בסכנת סגירה בגלל ירידת ההזמנות של משרד הביטחון. מפעלים אלה, רובם בענף המתכת ועיבוד שבבי, הקימו לאחרונה עמותה על מנת לבצע הזמנות עבור השוק האמריקאי בקבלנות מישנה.

ראשי ארגון המפעלים העובדים למען מערכת הבטחון פנו בימים אלה לראש הממשלה ולחברי כנסת שונים ובהם התריעו על המצב החמור של המפעלים, שהיקף הפעילות בהם ירד ב־80 אחוזים בגלל הקטנת הזמנות משרד הבטחון ומצבת החובות שלהם הגיעה ל־150 אלף דולר בממוצע לכל מפעל.

ראשי הארגון התריעו גם כי בימים אלה הולכו המפעלים בפיטורי עובדים מיומנים, ולדבריהם, [illegible] העבר מוכח, כי המפעלים לא יצליחו לחזור ולגייס עובדים אלה בשעת הצורך. הם מבקשים ממשרד הבטחון פריסת תוכנית בגין תשלומים שוטפים עבור ציוד מתוחכם שנרכש בעבר ועזרה ממשלתית לשנה אחת לצורך חדירה לשוק האמריקאי בקבלנות משנה.

גם המפעלים הגדולים העוסקים בייצור טנק המרכבה הקימו ארגון, אשר ישפעל לביטול גזירת הקיצוצים בפרויקט [illegible]

מוסדות חרות בהסתדרות ידונו בהמשך השותפות עם הליבראלים

יתכנסו בשבוע הבא בעקבות החלטה עקרונית שנתקבלה באיגוד העובדים הליבראלים שלא לתמוך עוד בהפרדה בין האיגוד המקצועי לחברת העובדים

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

מוסדות תנועת החרות בהסתדרות יתכנסו בראשית שבוע הבא לדיון מיוחד בהמשך השותפות עם הליבראלים, בעקבות החלטה עקרונית שנתקבלה באיגוד העובדים הליבראלים שלא לתמוך עוד באחד מעקרונות היסוד של הליכוד בהסתדרות: הפרדה בין האיגוד המקצועי לבין חברת העובדים.

הליבראלים הודיעו למזכיר ההסתדרות ישראל קיסר על החלטתם זו. בחרות טוענים כי בכך מבקשים הליבראלים לסלול לעצמם דרך אל השותפות בוועדה המרכזת ובמוסדות אחרים של ההסתדרות ובכך יש משום הפרה של מצע הליכוד בהסתדרות. המזכירות המצומצמת של סיעת "תכלת־לבן", היא סיעת חרות בהסתדרות, דנה בהתפתחות זו והחליטה לזמן לראשית השבוע הבא את המוסדות העליונים.

כפי שבליבראלים נשמעים קולות המצדדים בפירוק השותפות בהסתדרות, כך גם בתנועת החרות נשמעת תביעה דומה בפי עסקנים הסבורים שהשותפות הגיעה לסוף דרכה הן מסיבות עקרוניות והן מסיבות אישיות. בחרות לא נעשה כל נסיון לפנות לסגן ראש הממשלה דוד לוי לתווך במשבר, המערער זה זמן רב את היחסים בין שתי הסיעות, משום שהיריבות במפלגה מונעת, לדעתם, ממנו לפעול למציאת פתרון. אנשי חרות נמנעים גם לפנות לשרים מהמפלגה הליבראלית מתוך הערכה שבגלל המשבר בתוך הליבראלים איש מהשרים לא יסתבך בעימות עם צבי רנר, ראש איגוד העובדים הליבראלים אשר יש לו כעת מעמד מיוחד במפלגתו.

סיעת הליכוד בהסתדרות משותקת למעשה זה חודשים רבים, וכל אחת מהסיעות פועלת כראות עיניה הן בהצבעות במליאת הוועד הפועל והן בדיונים בוועדות.

שצ'רנסקי קורא לעצרת המונים בניו יורק בעת ביקור גורבצ'וב בחודש הבא

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

אסיר ציון לשעבר, אנטולי שצ'רנסקי, קורא לקיים בחודש הבא, בעת ביקורו המתוכנן של מנהיג ברה"מ, מיכאיל גורבצ'וב בארה"ב, עצרת המונים בניו־יורק, בה יטלו חלק 400 אלף איש, שיקראו לפתיחת שערי היציאה ל־400 אלף היהודים בבריה"מ.

שצ'רנסקי העלה את ההצעה בפגישה שקיים שלשום עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, יצחק שמיר, בה דיווח לו על פגישתו עם הנשיא רייגן ועם חברים בקונגרס.

שצ'רנסקי הדגיש, כי עתה יש שעת כושר לחידוש המאבק הבינלאומי לפתיחת השערים מבריה"מ, מפני שגורבצ'וב מעוניין לעשות מחוות כלפי מדינות המערב. הוא הוסיף, כי על יהודי ארה"ב כמו על יהודי ישראל לעשות כל מאמץ, כדי שנושא מאבקם של יהודי בריה"מ לא יירד מסדר היום הבינלאומי.

שמיר השיב לשצ'רנסקי, כי בלי תנה של ישראל, שתושה ארה"ב למאמצים לשכנע את ראשי הקרמלין לפתוח את שערי היציאה ליהודים. הוא ציין, כי היה שמח אם ארה"ב היתה מפסיקה לקלוט נושרים מבריה"מ, כי הסובייטים משתמשים בכך כתואנה לסגירת שערי היציאה. שמיר הטעים, כי אם בריה"מ תתנה את חידוש היחסים עם ישראל בכך, שלא נוכל להמשיך במאבק למען יציאת היהודים, נדחה דרישה זו על הסף.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

בתביעה משפטית נגד הציירת רחל טימור

הקבלן אהרון רובינשטיין: הכנסתי החודשית 850 דולר

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הקבלן עתיר הנכסים אהרון רובינשטיין אומר בתביעה משפטית שהגיש לבית־משפט השלום בתל־אביב שהכנסתו מסתכמת ב־850 דולר לחודש אותם הוא מקבל מדי 21 בחודש. סכום זה מהווה תשואה חודשית המשולמת לו בבנק.

דברים אלה נאמרו במסגרת תביעה משפטית שהגיש אהרון רובינשטיין באמצעות עורכי־הדין דוד גולן ויעקב ניר נגד הציירת רחל טימור. יצויין שמדובר בשורה של תביעות הדדיות אותם הגישו רובינשטיין וטימור האחד נגד השני.

הרקע לסכסוך כפי שעולה מכתב התביעה שהגיש רובינשטיין נעוץ בכך שרובינשטיין הזמין מהציירת שתי תמונות דיוקן שלו ושל רעייתו המנוחה. לדבריו של רובינשטיין ביקשה הציירת 3000 דולר אך הוא הסכים לשלם עבור התמונות 2000 דולר בלבד. הוא הסביר לה כאמור בכתב התביעה שמדי 21 לחודש הוא מקבל סך השווה ל־850 דולר והוא ישלם לה את הסך השווה ל־2000 דולר בתשלומים מתוך התשלומים החודשיים שהוא מקבל. לדבריו לא התנגדה טימור להצעה והיא הגיעה למשרדו על מנת לקבל תשלום ראשון בסך 850 דולר. מכתב התביעה עולה שמזכירתו של רובינשטיין רשמה בהמחאה בטעות סכום של 12.500 שקל. משנמסרה ההמחאה לחתימת התובע הוא הבחין בטעות והורה לרשום המחאה חדשה בסכום של 12.6 מיליון שקל ישן. רק מאוחר יותר הוברר לרובינשטיין כי טעה ובמקום למשוך המחאה על מיליון ו־250 אלף שקל רשם המחאה בסכום הגבוה פי עשר מהסכום שהיה אמור למסור.

כשהתבררה הטעות טילפן רובינשטיין לציירת והשאיר לה על כך הודעה. היא טענה שהפקידה רק 700 אלף שקל בבנק וכאשר הגיעה הביתה היא נשדדה וחטפו ממנה את המעטפה.

טימור עצמה טוענת בבית־המשפט שנשדדה כאמור ולדעתה לא היה במעטפה שנשדדה ממנה סכום כה גבוה כפי שטוען רובינשטיין. במקביל היא תובעת ממנו את הפרש התשלומים שהוא חייב לה לטענתה.

בתום שנתיים מאז שפרץ

סכסוך העבודה בסניף "אל־על" בניו יורק הגיע לקצו

מאת יפעת נבו
סופרת "הארץ"

סכסוך העבודה בסניף אל על בניו־יורק הוסדר אור ליום שישי בהסכם. לפיו חלק מהבעיות השנויות במחלוקת יועבר לבורר. על כך דיווח מניו־יורק המפקח הזמני של אל־על עו"ד עמרם בלום.

הסכסוך פרץ כבר לפני למעלה משנתיים, כאשר אל־על ביקשה לפטר כ־20 עובדים מקומיים, כחלק מפעולות ההתייעלות שהנהיגה החברה עם מינוי המפקח הזמני.

היחיד בעיר בשיווק ישיר
בבית כרמל אתה קונה שטיח ישר מהמקור.

והשבוע...
סוף שבוע* חינם
זוגי במלון 5 כוכבים
וגם 12 תשלומים
שקליים לא צמודים**

כן. השבוע יש מבצע אדיר!
גם סוף שבוע זוגי חינם במלון 5 כוכבים בהרצליה פיתוח;
וגם 12 תשלומים שקליים לא צמודים וקבועים מראש,
על כל מלאי השטיחים כולל שטיחים מקיר לקיר ועבודת יד.

* "סוף שבוע זוגי חינם" - על כל קניה מעל 800 ש"ח.
** בריבית של 18% לכל התקופה, המבצע חל על מחזיקי כרטיס אשראי ויזה וישראכרט
- בוא מהר לקנות וגם להנות.
כפוף לתקנון המבצע הנמצא בסניפי הרשת.

VISA ישראכרט

בית כרמל
רשת השיווק הישיר של שטיחי כרמל

שבוע אחרון!!

★ פתוח במוצ"ש אחרי צאת השבת

★ רמת-גן/ב"ב: רח' מודיעין 13
★ רמת גן: קניון אילון, דרך אבא הלל
תל אביב: נחלת בנימין 37
תל אביב: דרך יפו 13
★ יפו: יהודה הימית 38
★ ירושלים: המלך דוד 14
★ נתניה: שמואל הנציב 5 (בתוך הפסג')
★ ראשון לציון: המשך רח' הרצל, כביש בית דגן
★ רחובות: הרצל 183
★ באר-שבע: בית האשל 26
★ חיפה: צומת הצ'ק פוסט (מול ההיפר שוק)
★ כפר סבא: רח' הרצל 63 (פינת הסיידים)
רעננה: אחוזה 184
דלית אל כרמל: מרכז מסחרי

שטיחי כרמל קונים ברשת השיווק הישיר

3/6

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אלופי העולם מאיטליה החמיצו ניצחון בכורה לאחר שתקפו ללא הרף

1-1 במהלומה בולגרית בדקה ה־86

אלטובלי (43) הבקיע ועורר תקוות, אך מישחק הפתיחה באצטקה הסתיים בהפתעה ראשונה

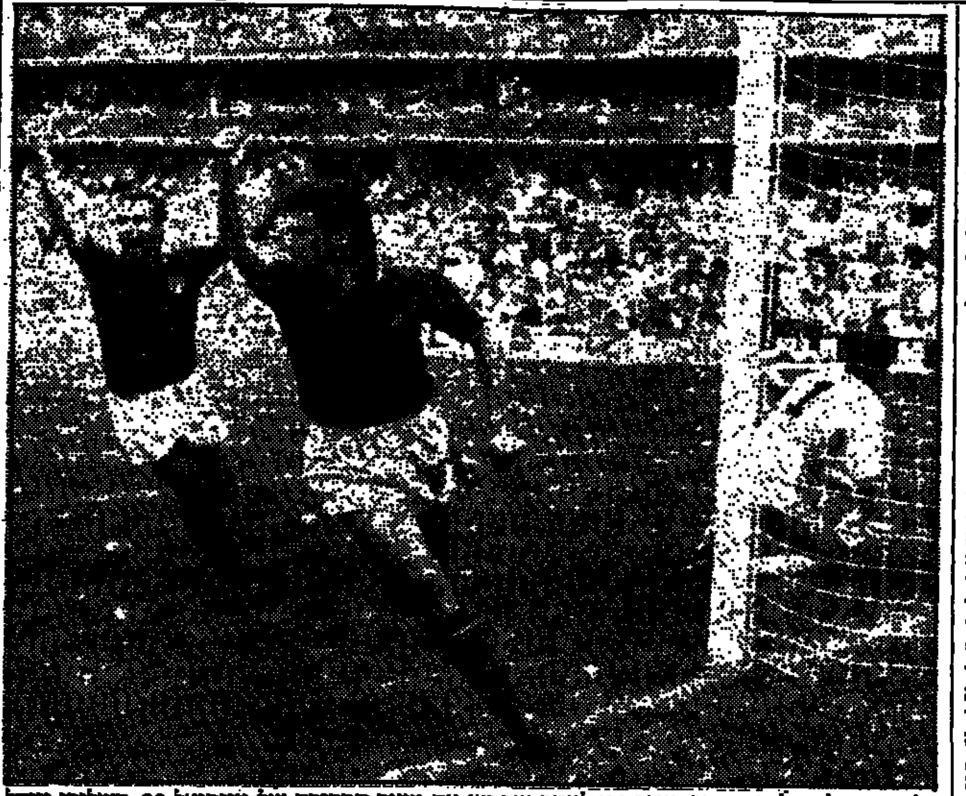

אלסנדרו אלטובלי (במרכז) מניף ידו לאחר שכבש את שער הבכורה של מונדיאל 86, כשלידו צוהל אנטוניו קאבריני, אבל בולגריה הגיבה ב־1—1 לפני הסיום (צילום רויטר של איי־פי)

בית 1

מאת אנריקו ג'קומיני

מכסיקו סיטי (איי־פי). שער שהובקע ארבע דקות מהסיום בנגיחה מצוינת של הקשר הבולגרי נאסקו סיראקוב, ירד כאכס במקלחת צוננת על אלופי העולם מאיטליה, במישחק הפתיחה של מונדיאל 1986, שהסתיים בתיקו 1—1. השער הבלתי צפוי מנע מהאיטלקים ניצחון ראשון בדרך הארוכה והקשה בניסיונם להגן על התואר בו זכו לפני ארבע שנים.

לעיני 112 אלף צופים באיצטדיון אצטקה, היתה זו איטליה שיצרה את כל המצבים המסוכנים אבל שילמה מחיר יקר בגלל רגע אחד של חוסר ריכוז בהגנה, כאשר נראה היה כי מובטחות לה 2 הנקודות הראשונות. הנגיחה של סיראקוב היתה היחידה בכל מהלך המחצית השניה שסיכנה את שערו של ג'ובאני גאלי, השוער האיטלקי.

היה זה אירוני ששער זה הובקע מיד לאחר שהשוער בעבר השני, בוריסלאב מיכאילוב, ביצע את האחת בסדרה של עצירות מצוינות. בהתקפה בולגרית מהירה באגף הימני הגיע הכדור לשחקן המחליף קוסטדין קוסטדינוב, שהגביה למרכז וסיראקוב, הטוב בשחקני בולגריה אמש, נגח בדייקנות ליד הקורה. סיראקוב, שהוסט מתפקידו ההגנתי למרכז השורה, התרומם בין שני שחקנים איטלקים שלא כיסו אותו היטב.

הבולגרים שיחקו בפרק זמן זה עם 10 שחקנים בלבד, אחרי שהודרך סטויקו מלאדנוב הורד מהמגרש על אלתקה. זאת אחרי שבולגריה כבר ניצלה את שני החילופים המותרים.

השער המהמם של בולגריה העיב על שמחתו של אלסאנדרו אלטובלי, ששערו היחיד בגביע העולמי הובקע לפני ארבע שנים במישחק הגמר נגד מערב־גרמניה (3—1). זה היה השער שהבקיע אתמול בדקה ה־43 היה הראשון של המונדיאל הנוכחי.

אלטובלי, שהטריד לאורך כל המישחק את ההגנה הבולגרית במהירותו ובתנועתו השוטפת, בעט כדור יעף נהדר לרשתו של מיכאילוב אחרי הקשתה מצוינת של אנטוניו די־ג'נארו. השופט השוודי אריק פרדריקסון התעלם מטענות הבולגרים לנבדל.

לאיטליה היו כמה הזדמנויות מצוינות להבקיע שערים נוספים. אנטוניו קאבריני נגח מעל למשקוף ממרחק קצר, אלטובלי, [illegible] די־נאפולי החטיא [illegible] דיי־נאפולי ודי־ג'נארו הצעירים עשו עבודה מצוינת [illegible].

בהרכב האיטלקי הופיעו רק חמישה שחקנים מאלה שזכו בגביע לפני ארבע שנים: ברגומי, שיראה, קאבריני, קונטי ואלטובלי.

● איטליה: גאלי; ברגומי, ווירקווד, שיראה, קאבריני; קונטי, די־נאפולי, די־ג'נארו, באניי, גאלדריסי; אלטובלי.

● בולגריה: מיכאילוב; סיראקוב, דימיטרוב, מארקוב, ארנאוב; זדראווקוב, סאדקוב, איסקרנוב, גוספודינוב; מלאדנוב, גטוב.

● שופט: אריק פרדריקסון (שוודיה).

מה הם אומרים

ביארזוט: יכולנו להבקיע 4 שערים

מכסיקו סיטי (איי־פי). "כדי לנצח עליך להבקיע שערים, וזאת לא עשינו אמש במידה מספקת. היו לנו שלוש־ארבע הזדמנויות כדי להבקיע ולהוביל בביטחה, אבל החמצנו אותן ועל כך נענשנו", אמר אמש לאחר המישחק מאמן נבחרת איטליה אנצו ביארזוט. "לבולגריה היתה הזדמנות אחת, שנוצלה עד תום. זהו כדורגל וצריך לחיות עם זה. המטרה העיקרית היא לשכוח מישחק זה, ואני מקווה כי לתיקו לא תהיה השפעה שלילית על הבחורים שהיו סיבה לשחק".

המאמן הבולגרי איוואן וצוב אמר כי נבחרתו היתה ראויה ל־1—1 שהשיגה, וכי יש לה עתה סיכויים מצוינים להעפיל לסיבוב השני של האליפות. "הניכי עמוד בכבוד בטבילת האש המרגשת מול אלופי העולם, על אף הלחץ הטבעי, ומעמדם בבית זה איתן עתה בדיוק כמו זה של האיטלקים והארגנטינים".

עיראקי פצוע נשלח הביתה

טולוקה (איי־פי). אחד משחקני המפתח של נבחרת עיראק נשלח הביתה אחרי שהתברר כי הפציעה שלו תמנע שיתופו במישחקים. הבלם עדנאן דירג'אל מוסאר נפצע כבר לפני שבועיים אבל המאמן הבראזילי אוואריסטו מאסדו, קיווה כי ירפא בזמן.

בריאן רובסון אינו מוכן להחפז

סאלטיו (איי־פי). בריאן רובסון מוכן לוותר על הופעתו במישחק הפתיחה של אנגליה נגד פורטוגל כדי להבטיח שיוכל לשחק ביותר המישחקים. רובסון הודה כי בעקבות כל הפציעות שעבר העונה, הוא אינו מוכן נפשית לשחק. רובסון פצוע בכתפו ובעקב אכילס. "הבעיה העיקרית כרגע היא עקב אכילס", הוא אומר, "הכתף לא מדאיגה אותי. אבל כל עוד לא ארגיש בטוח עם הפציעה בעקב, לא אשחק. יש שיפור ניכר אבל איני מתכוון להחפז".

הערב (21.00) נגד ספרד, בפתיחת בית 4

בראזיל חוזרת לגוואדלחארה אבל לא בסגנון של 1970

בית 4

מאת ריצ'רד בודרו

גוואדלחארה (איי־פי). אחת היריבות הישנות ביותר בעולם הכדורגל, עלולה להפוך הערב לעימות הנעתי, כאשר בראזיל, מחזיקת הגביע שלוש פעמים, תפגוש כאן (21.00) את ספרד. אלה שתיים מהנבחרות החזקות ביותר במונדיאל וסיגנונן, המתבסס על הגנה עיקשת והתקפות מתפרצות, עשוי לאפיין את סיגנון המישחק של הטורניר שנפתח אמש.

זה המישחק הראשון בבית 4 בו משתתפות גם נבחרות אלג'יריה וצפון־אירלנד. הוא יתקיים באיצטדיון "האליסקו" המפורסם, שתכולתו 66,193 צופים ושעל כר הדשא שלו הפגינה בראזיל את הכדורגל ההתקפי המזהיר שלה לפני 16 שנה עם פלה, ג'רסון, ז'אירזיניו וריבלינו, כאשר זכתה בפעם האחרונה בגביע.

סגנון מישחק דומה איפיין את הנבחרת לפני ארבע שנים בספרד כאשר בראזיל נכשלה בניסיון להשיג תואר רביעי. "בראזיל שיחקה כדורגל יפה, אבל לא זכתה בגביע", אומר המאמן טלה סאנטנה. "הפעם נשחק כמו שכולם משחקים כיום — סגירה בהגנה ויציאה להתקפות מתפרצות. לא באנו כאן להנות את הצופים או להציג סגנון מישחק חדש".

המאמן הספרדי מיגל מוניוס מדבר על איסטרטגיה דומה: "מטרתנו תהיה קודם כל למנוע מהיריב לנצח ולאחר מכן לנצח בעצמנו". שני המאמנים מודים שיהיו שבעי רצון מתוצאת תיקו. מוניוס טוען שהנבחרת הנוכחית טובה מזו שהופיעה לפני ארבע שנים, וגם מזו שסיימה שניה באליפות אירופה 1984. ולמרות שלדעתו בראזיל הנוכחית חלשה מזו ששיחקה בספרד, הוא יהיה האחרון להמעיט בכוחה. "להחשוב שבראזיל היא נבחרת הנבחרת, יהיה מישגה חמור", אומר המאמן הספרדי כסוף השיער, "היא עדיין נבחרת תוקפנית ממדרגה ראשונה".

שניים מהספרדים סובלים מ"קללת מונטסומה" — הרעלת קיבה — קאלדרה וגורדיו, האמורים לשחק במרכז השדה. העורף יכלול את השוער זוביזארטה ואת טומאס, מאסרה, גואיקוצ'אה וקאמאצ'ו. כי מרכז השדה אמורים פרנציסקו ויקטור לשתף פעולה עם החלוצים בוטרגואניו, השוער מספר אחד בבחירה, ואליאקאס.

עד אתמול התלבט המאמן סאנטנה אם להרכיב את זיקו, שאינו כשיר בגלל האחוזים אחרי הפגיעה בברך. בהרכב הפותח יהיו ככל הנראה רק שלושה מאלה ששיחקו בספרד — הבלם אוסקר והקשרים סוקראטס וג'וניור. בשער ישחק קארלוס. [illegible] אליו ואלדאמו ובחוד ישחקו קארקה וקאסאגראנדה.

ישפוט: כריסטופר באמברידג' (אוסטרליה).

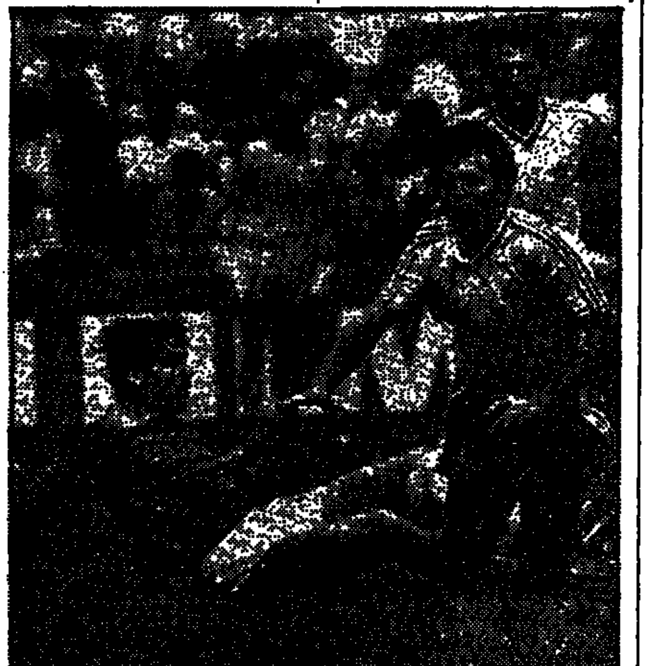

הבולגרי נאסקו סיראקוב (מימין), שכבש בדקה ה־86 את שער השיוויון המדהים, הוכשל על ידי האיטלקי די־ג'נארו באחת מהתקפות (צילום רויטר של איי־פי)

במפגשן הראשון בהיסטוריה הלילה

צרפת: לשאוב ביטחון קנדה: לא הכל אבוד

בית 3

מאת נשה סטרצ'וויץ'

ליאון (איי־פי). צרפת מתייצבת כאן הלילה (01.00 בבוקר שעון ישראל) למישחקה הראשון במונדיאל 1986 נגד קנדה, בביטחון שתוכל להוכיח שהיא אכן מועמדת רצינית להתמודד על הגביע.

אבל כדורגלני קנדה, שנאספו רק יומיים לפני שריקת הפתיחה, אומרים שלא יהיו טרף קל במישחק הראשון בהיסטוריה שלהם בשלבי גמר הגביע העולמי, למרות שיחסרו את חלוצם הטוב ביותר — בראנקו סגוטה.

צרפת מקווה להשיג ניצחון משכנע כדי לשאוב ביטחון לקראת שני המישחקים הקשים יותר בבית 3, נגד ברית המועצות והונגריה.

שלושה משחקני ההרכב הראשון של צרפת עודם בספק בגלל הרעלות קיבה, המטרידות כאן את כל האורחים. הקשר שחום העור ז'ן טיגאנה והבלם פאטריק בטיסטון חשו ברע אחרי שאכלו פירות. המגן וויליאם איאש התלונן גם הוא על מיחושי קיבה, וזאת בנוסף לפציעה בירך המטרידה אותו כבר שבועות אחדים. בטיסטון אמור להוליך את הבלם [illegible] הנטושה ממישחק אחד.

המאמן הנרי מישל, ששיחק בנבחרת בארגנטינה לפני 8 שנים, אומר כי הוא שמח שהמישחק הראשון הוא נגד קנדה. "המישחק הראשון תמיד קשה מאד. איננו יודעים הרבה על הנבחרת הקנדית. אמנם אחד מעוזרי ראה אותה בשבוע שעבר נגד אנגליה, אבל זה לא מספיק. זוהי נבחרת פיזית מאד וסיגנונה מזכיר את הכדורגל הבריטי. אנו הפייבוריטים ואנו אמורים לנצח". כאשר נשאל הקפטן מישל פלאטיני מה הוא מצפה ממישחק זה אמר בפשטות: "לשתי נקודות". לכדורגלני צרפת הובטח מענק של 60 אלף דולאר אם יזכו בגביע.

המאמן הקנדי טוני ויינטרס יצא עם חניכיו לאימון ראשון כאן ביום שישי. למאמן יליד אנגליה, אין אשליות: "ברור שזה יהיה מישחק קשה, אבל אל תחשבו לרגע שהבחורים שלנו יעלו למגרש כשזנבם בין רגליהם".

סגוטה בן ה־42, כוכב קבוצת סן דייגו סוקרס בליגת הכדורגל האמריקאית באולמות, הגיע לכאן באיחור מפני שפג תוקף דרכונו. "הוא זקוק לכמה ימי אימון בתנאי גובה לפני שיוכל לשחק", אמר ויינטרס. גם השוער טינו לאטיירי, שהגיע באיחור, לא ישותף במישחק הראשון.

זה המישחק הראשון שנערך אי־פעם בין צרפת וקנדה. ישפוט: הרמן סילווה ארסה מצ'ילה.

הערב בטלוויזיה

הערב (21.00) שידור ישיר מ־גוואדלחארה: בראזיל — ספרד.

מישל פלאטיני (משמאל עם אוזניות) וחבריו לנבחרת צרפת מנסים "לתפוס שלווה" לפני מישחק הבכורה של צרפת הערב נגד קנדה (צילום רויטר של איי־פי)

במישחק הפתיחה באינטרטוטו

2—2 להפועל ת"א בחיפה

אינטרטוטו

מאת אברהם ציבין

כתב "ספורט הארץ" בחיפה

מישחק הבכורה של הנציגים הישראלים באינטרטוטו הסתיים אתמול ללא הכרעה, כאשר האלוף הפועל תל־אביב נפרד בתיקו 2—2 ממארחו מכבי חיפה, באיצטדיון העירוני בקרית־אליעזר. לפני השריקה העניקו המארחים פרחים לשחקני הפועל תל־אביב והאוהד חיים מליניאק העניק לשחקני חיפה גביע ו־16 מדליות זהב.

שתי הקבוצות הופיעו כשחסרים כוכבים, עובדה שהשפיעה באופן משמעותי על רמת המישחק. במכבי חיפה לא שיחקו בין היתר ארמלי, רוני רוזנטל, ממן, מלילי, אבי רן ואחרים. למעשה, שיחקו מההרכב הראשון רק ליאור רוזנטל ורפי אוסמו. גם בהפועל תל־אביב הופיעו רק שלושה שחקנים מההרכב הראשון: השוער יום־טוב טליאס, דוד הירשליקוביץ ומודיס דאנה. חסרו שחקני מפתח כמו משה סיני, אקסוזו, אלי כהן וחבריהם.

האורחים הובילו ביתרון ראשון כבר בדקה ה־9. מאיר בלושטיין שלח את אמיר ליבהרט, שחקן נוער, שפרץ יחידי ברחבה וקבע 1—0. בדקה ה־26 השוותה צדוק מלכה בנגיחה לאחר הרמה של ירון גבעול, וקבע את תוצאת המחצית. אחמד מוסה הצעיר העלה את האורחים ליתרון שני כאשר בעט מעשרים מטרים בדקה ה־68, אך היתרון נשמר דקה אחת בלבד. עופר מזרחי השווה בנגיחה ל־2—2.

שפט אריה פרוסט לעיני 8,000 צופים, שבהם מכבי חיפה תעשיה. מישחק הגומלין יהיה בשבת הקרובה בתל־אביב.

אתלטיקה

קוסטדינובה — שיא עולמי בגובה — 2.08

סופיה ("ספורט הארץ"). השיא העולמי בקפיצה לגובה לנשים, נשבר כאן אתמול. הקופצת הבולגריה סטפקה קוסטדינובה, עברה 2.08 מ', ושיפרה בסנטימטר אחד את השיא שהציבה בתחרות לודמילה אנדונובה ביולי 1984. אנדונובה הושעתה בינתיים לצמיתות בגלל שימוש בסמי מרץ בעוד שקוסטדינובה השוותה בשבוע שעבר את השיא הקודם.

בעיטה עולמית

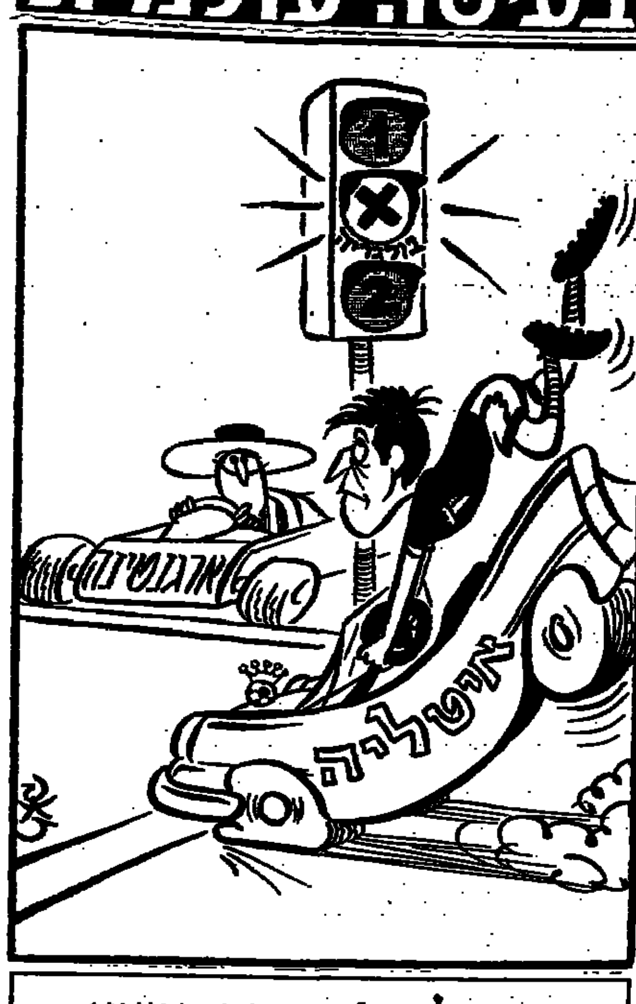

האוולאנז' נבחר נשיא פיפ"א לעוד ארבע שנים

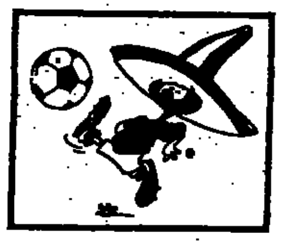

מכסיקו סיטי (איי־פי). ז'ואן האוולאנז' מבראזיל נבחר בסוף השבוע בפעם הרביעית ברציפות לכהונת נשיא פיפ"א. הוא היה המועמד היחיד ונבחר פה אחד לתקופה של ארבע שנים נוספות על ידי נציגי 110 מדינות, שהשתתפו כאן בקונגרס ה־45 של התאחדות הכדורגל הבינלאומית. כן נבחרו מחדש 22 חברי הוועד הפועל של פיפ"א, בהם סגן הנשיא הרמן נויברגר ממערב גרמניה והמזכיר יוזף בלאטר משווייץ.

"בחירתי מחדש מרגשת אותי מאד, אבל גם מטילה עלי אחריות כבדה לשרת את 158 הארצות החברות בהתאחדות הבינלאומית", אמר האוולאנז', שחגג באמצע את יום הולדתו ה־70.

האיטלקים בכנסיה

מכסיקו סיטי (איי־פי). כדורגלני איטליה, אלופי העולם, השתתפו בתפילה מיוחדת שנערכה לכבודם — בשפה האיטלקית — בכנסיה המרכזית של הבירה. חיילים נאלצו להרחיק אנשים בכוח, כדי לפלס דרך לשחקנים. בכנסיה עצמה היו הפרעות סדר, מפני שמתפללים רבים הקיפו את הכדורגלנים וביקשו את חתימותיהם, כשהם מקשים על הכומר לסיים את דרשתו. מאוחר יותר הגיש דינו זוף, השוער והקפטן של אלופת 1982, דגם של הגביע העולמי לכומר. השחקנים אנטוניו קאבריני ומארקו טארדלי הגישו לו גביע זהב.

הכל עולה ביוקר

מכסיקו סיטי (איי־פי). בתי מלון ומסעדות בערים בהן יתקיימו מישחקי הגביע העולמי העלו את מחיריהם בצורה קיצונית — התלונן בסוף השבוע ארתורו לומלי, נשיא האגודה המכסיקאית להגנת הצרכן. למרות שבאוזני רשמי התיירות הוגדרה עליה זו כ"התאמת מחירים" למציאות החדשה, אמר לומלי כי האשמה נעוצה בפיקוח לקוי מצד השלטונות והזהיר, כי המחירים יוסיפו להרקיע שחקים עם תחילת מישחקי האליפות.

עדיין יש כרטיסים

ליאון (איי־פי). לפחות 3,000 כרטיסים נותרו לכל אחד ממישחקיהן של צרפת, בריה"מ, הונגריה וקנדה, שיתמודדו כאן בבית 3. עיתוני ליאון כותבים, כי חובבי הכדורגל המקומיים מגלים קרירות מסוימת כלפי ההונגרים והרוסים. כדורגלני הונגריה עוררו תשומת לב מעטה בלבד כאשר טיילו בחוצות ליאון, והצרפתים והקנדים, שהגיעו לכאן מאוחר יותר, מקוים להפשיר את הקיפאון ולעורר יותר התלהבות.

סוכן כרטיסים מקומי ותיק גילה, כי אזלו כל הכרטיסים למקומות הזולים באיצטדיון, אבל לסדרות היקרות יותר — שמחיריהן מ־48 דולאר ומעלה — יש ביקוש מוגבל.

גשם במונטריי

מונטריי (איי־פי). גשמים שוטפים גרמו נזקים לאיצטדיון טכנולוגיקו המקומי, וכ־100 עובדים עושים מאמץ קדחתני כדי להכשירו — וגם את איצטדיון האוניברסיטה המקומי — למישחקים הממשמשים ובאים. פולין תשחק כאן נגד מארוקו ב־2 ביוני ואנגליה נגד פורטוגל למחרת. גשמים עזים נדירים למדי בעונה זו במונטריי.

מיבצע נקיון

גוואדלחארה (איי־פי). ראשי מחלקת התברואה בעיר זו, השניה בגודלה במכסיקו, ערכו מיבצע־נקיון יסודי במסעדות מקומיות, ובקרב עובדים במפעלי מזון — כדי להבטיח [illegible] לתיירי הגביע העולמי [illegible] מרוכלים בלתי רצויים, העלולים לסכן את בריאותם של המבקרים.

??????

טולוקה (איי־פי). כוכב הכדורגל הצרפתי מישל פלאטיני הוא היחיד, שנבחר פה אחד על ידי שחקני נבחרת מכסיקו, כאשר אלה נתבקשו על ידי העיתון המקומי אל־נאסיונאל להרכיב את נבחרת העולם האידיאלית. בין הכוכבים הזרים, הנערצים על ידי המכסיקאים, היו גם דייגו מאראדונה מארגנטינה, שוער נבחרת בריה"מ רינאט דאסאייב וחלוץ נבחרת מערב גרמניה קארל־היינץ רומניגה. גם כוכב נבחרת מכסיקו הוגו סאנצ'ס נבחר, כמובן, אבל אחרים משחקני מכסיקו שהשתתפו במישאל התקשו להשיב בנימוק, כי אינם מכירים די הצורך את כדורגלני יתר 23 הנבחרות המשתתפות.

כך הם אומרים

● כוכב נבחרת מכסיקו הוגו סאנצ'ס: "אני סבור כי בראזיל תזכה בגביע העולמי. כי בראזיל היא תמיד בראזיל".

● כדורגלן נבחרת פולין זביגנייב בוניאק: "בגביע העולמי זוכות נבחרות בעלות ספורטאים חזקים ומשלמים. לפולין יש ספורטאים כאלה".

● כוכב דרום קוריאה צ'ה בום־קון: "נטיל בטורניר מורא על יותר מנבחרת אחת".

● סגן נשיא התאחדות הכדורגל של בראזיל, נאבי אבי תאריה: "אין אנו רוצים ניצחונות מוראליים כמו ב־1978, ולא כדורגל מרהיב כמו ב־1982. אלא זכיה בגביע".

● מישל פלאטיני: "אני חש בכושר של 200 אחוז".

● מאמן נבחרת פאראגוואי קאייטאנו רה: "כדי לשחק כמו בראזיל יהיה עלינו לגנוב את הכדור".

אן.בי.איי

בוסטון: כבר 2—0 על יוסטון

ניו־יורק (איי־פי). בוסטון סלטיקס עלתה ליתרון 2—0, בסדרת הגמר של האן.בי.איי., לאחר ניצחון 117—95 על יוסטון רוקטס. יוסטון תארח את המישחק השלישי הלילה ושני מישחקים נוספים (אם יהיה צורך בחמישה מישחקים), במהלך השבוע.

לארי באירד קלע 31 נקודות וקווין מקהייל הוסיף 25 בניצחונה של בוסטון, הזקוקה לשני ניצחונות נוספים, כדי לזכות בתואר ה־16 שלה. אקים אולג'ואון קלע 21 נקודות, ראלף סאמפסון הוסיף 18 ליוסטון.

כדורגל

קשטן נשאר בבית"ר י־ם

מאת רוני דיאמן

כתב "ספורט הארץ" בירושלים

מאמנה של בית"ר ירושלים, דרור קשטן, אשר הצעיד אותה בשבוע שעבר לזכיה בגביע המדינה, ימשיך להדריך את הקבוצה גם בעונה הבאה.

המו"מ הממושך בין הנהלת בית"ר ירושלים לבין קשטן הוכתר רק אמש בהצלחה, לאחר שהיו"ר הבעיר לקבוצה, עו"ד רוני בראון, נענה בחיוב לתביעות תנאיו המקצועיים ודרישותיו הכספיות של המאמן.

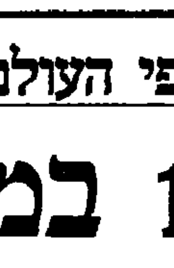

פלה במכסיקו: בראזיל אינה מוכנה לטורניר

"מלך הכדורגל" בן ה־45 מותח ביקורת על המאמן סאנטנה ועוקץ את מאראדונה

גוואדלחארה (איי־פי). נבחרת בראזיל אינה מוכנה לטורניר העולמי — זו מסקנתו הנחרצת של פלה בן ה־45, גדול כדורגלני ארץ זו, שהוליך אותה לזכיה בשלושה כתרים עולמיים בשנים 1958, 1962 ו־1970. עשר שנים לאחר פרישתו בא לכאן פלה כדי לבקר את כדורגלני בראזיל, המתכוננים למישחק הבכורה שלהם הערב נגד ספרד, וגילה כי לפני שלושה שבועות ביקש להצטרף לאימוני הסגל הלאומי הסובל ממכת־פציעות, אבל הצעתו נדחתה על ידי המאמן טלה סאנטאנה.

קבלת פנים של גיבור לאומי ציפתה לפלה בהגיעו לעיר זו, המונה 3 מיליון תושבים ומת־קושטת לרגל האירוע העולמי. להקת מאריאצ'יס הנעימה לכבודו במנגינות עליזות ומאות בני נוער הקיפוהו בהתלהבות, וביקשו את חתימתו למזכרת. כהגיעו לאיצטדיון האליסקו המקומי כדי לבעוט להנאתו בכמה כדורים. "אני מבין היטב מדוע דחה סאנטאנה את הצעתי, ויחד עם זאת איני סבור כי יש להאשים את המאמן לבדו במצבה של נבחרת בראזיל. ההתאחדות הבראזילית לא נתנה בידו שהות מספקת כדי להשלים את ההכנות כראוי, דבר שהיה הכרחי כבר לפני חודש. על אף פציעותיהם של זיקו וסוקראטס והבעיות שפקדו שחקנים אחרים, צריך היה להכין נבחרת זו בצורה שונה מבחינה גופנית וטכנית. אבל הדברים לא נעשו, ואיני יודע אילו השלכות יהיו להזנחה זו במהלך הטורניר", אמר פלה.

כאשר העירו לו כי הכוכב הארגנטיני בן ה־25, דייגו מאראדונה, אמר כי "הצעתו של פלה לשוב ולשחק בנבחרת בראזיל בגיל 45 אינה מכובדת", הגיב פלה: "אני מקווה כי בהגיעו לגיל 45 עדיין יהיה למאראדונה הלהט שיש לי, כדי לשוב ולהופיע במישחקי הגביע העולמי".

בינתיים עורך כאן פלה את "הופעת הבכורה" שלו כפרשן בעיתון המקומי "אכסלסיור", אחד מ־18 היומונים בהם יפרסם ניתוחים מקצועיים ודברי פרשנות על הטורניר. ברשימתו הראשונה, החתומה בשמו האמיתי ארסון ארנטס דו נאשימנטו, מהלל פלה שבחים להכנסת האורחים הנפלאה של המכסיקאים — אבל מקדיש את חלקו העיקרי של הטור לניתוח חולשותיו של מאראדונה, כשהוא מאחל, עם זאת לכדורגלן הארגנטיני הצלחה במישחקים.

פלה חותם על כדור של מעריץ צעיר בביקורו בגוואדלחארה (צילום רויטר של איי־פי).

כך זה התחיל: מאריאצ'יס וסומברדוס

להקות־מחול מכסיקאיות בריקודי פולקלור קצרו אתמול תשואות סוערות בטכס הפתיחה של אליפות העולם, שקדם למישחק הבכורה בין איטליה לבולגריה באיצטדיון אצטקה במכסיקו סיטי. תזמורות של מאריאצ'יס מסורתיים ומקהלות של ילדים הוסיפו לאווירה שאיפיינה את הטכס המרהיב. רבבות הצופים ביציעים, רבים מהם חובשי סומברדוס, נופפו ברגלונים ססגוניים ובלונים [illegible] קונפטי על משתתפי מיצעד המשלחות. אמצעי ביטחון ללא תקדים ננקטו סביב האיצטדיון ובתוכו, כאשר הצופים עוברים בדיקת קפדניות בשערים — לגילוי נשק וחפצים אסורים — ומסוקים צבאיים חגים ממעל. בדרכים המובילות לאיצטדיון היו פקקי תנועה ארוכים, אבל המשטרה שלטה במצב. 158 דגלי המדינות החברות בהתאחדות הכדורגל הבינלאומית התנופפו סביב האיצטדיון. מזג האויר הנאה הקל על ראשית החגיגה הגדולה, שתימשך עד ל־29 ביוני (צילום רויטר של איי־פי)

לוס־פומאס "חיסלה" את הבלגים לפני המישחק נגד מכסיקו

טולוקה (איי־פי). הקבוצה המכסיקאית לוס־פומאס, שניצחה לפני כמה ימים את נבחרת צרפת 2—0, ניכתה לעשות את העבודה עבור הנבחרת הלאומית. ארבעה ימים לפני שמכסיקו תתמודד נגד בלגיה, קיימו שחקני לוס־פומאס מישחק אימון נגד הבלגים וגרמו לפציעתם של שלושה. הבלגים ניצחו 3—0 משערים של ארווין ואנדנברג (2) והקפטן פראנקי ורקאוטרן בבעיטת 11 מ', אחרי שהשוער המקומי, חוארדו סוזה, הרחיק בעקבות פגיעה גסה בחלוץ הבלגי ניקו קלאסן. השוער בעט גם במגן אריק גרטס במהומה שפרצה אחרי פציעתו של קלאסן.

במחנה הבלגי יש עדיין כמה שחקנים הסובלים מקילקול קיבה. שני האחרונים ברשימה הם הקשר ליאו קלייסטרס והחלוץ פיליפ דסמט. המאמן הותיק, גי תייס, מתלבט עדיין אם לשחק עם שחקן חוד אחד או שניים.

בסוף השבוע הגיעו נשותיהם וחברותיהם של שחקני הנבחרת. הן ישהו במכסיקו סיטי ויורשו לבקר במחנה הבלגי בטולוקה לקראת המישחק נגד מכסיקו. אחרי 24 שעות הן תחזורנה למכסיקו סיטי עד לביקור הבא. תייס הודיע לשחקנים כי אם מישהו יקח מונית ויסע לבקר את רעייתו או חברתו, יוכל להמשיך הישר לנמל התעופה ולחזור הביתה על חשבונו.

הנשיא העניק דגל

מכסיקו סיטי (איי־פי). נשיא מכסיקו, מיגל דהלה מאדריד, איחל ביום שישי את שחקני נבחרת מכסיקו והפקיד בידיהם את דגל הלאום. הנשיא פנה אל השחקנים וביקש מהם לשחק ב"כבוד ובאמונה עבור מכסיקו". הפגישה נערכה בבית הממשלה במרכז העיר מכסיקו סיטי. קפטן הנבחרת, תומאס בוי, הודה לנשיא על ש"נתן לשחקנים את הכבוד והפקיד בידיהם את הדגל. נילחם על מנת להגיע לדירוג הגבוה ביותר האפשרי".

כוכב הנבחרת המכסיקאית, הוגו סאנצ'ס, מעריך שבלגיה תשחק על תיקו במפגש ביום שלישי. "אנו מתכוננים להסתער עליהם מן הפתיחה", אומר סאנצ'ס, החלוץ המרכזי של קבוצת ריאל מאדריד. לחלוץ המזהיר הזה הערכה עצמית גבוהה. הוא רואה עצמו אחד השחקנים הטובים בעולם ביחד עם מישל פלאטיני, זיקו ואנצו פרנצ'סקולי. הוא מציע לצופים לעקוב אחרי חברו לקבוצת ריאל מאדריד אמיליו בוטראגניו, המשחק בנבחרת ספרד.

ניצחונות לפאראגוואי ואורוגוואי

מכסיקו סיטי (איי־פי). שני הכוכבים של נבחרת פאראגוואי, חוליו סזאר רומרו ורוברטו קאבאניאס, לא נטלו חלק במישחק אימון בו ניצחה נבחרתם את קבוצת אזול 1—0. השניים הגיעו לכאן פצועים והוחלט לא לשתפם ליתר זהירות, כדי שיוכלו לשחק ביום רביעי נגד עיראק. את שער הניצחון במישחק האימון הבקיע אלפרדו מנדוסה בדקה ה־17. בשלב מסוים התחמם המישחק ומאמן פאראגוואי, קייטאנו רה, הורה לשחקניו אמאנדו נוניים "לעזוב את המיגרש". "לא רציתי לסכן אותו", הסביר המאמן. נבחרת דרום־אמריקאית אחרת שניצחה במישחק אימון היא אורוגוואי, שגברה על קבוצת טולוקה 4—1.

מדור הגביע העולמי ערוך על ידי יחיאל ארזי ומיכאל קרונן

חולון מגנה את ויינקרנץ על ניסיון לגנוב את זלוטיקמן

הפועל ת"א מציע 50 אלף דולאר ★ ברדלי נחת היום

כדורסל

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

מיכאל לפרדון, מזכיר הפועל חו־לון, עומד להציע בישיבה הקרובה של הנהלת איגוד הכדורסל, לאסור על מאמן נבחרת, או על עוזרו, לאמן קבוצה בליגה הלאומית, בזמן העבודה בנבחרת. ההצעה תועלה בעקבות מה שכונה על ידי יו"ר מחלקת הכדורסל של חולון, מאיר מאור, "תופעה מבישה, המכניסה נורמות חדשות, בלתי מקובלות ובלתי הוגנות לענף הכדורסל בארץ".

בהנהלת חולון שורר זעם רב על עוזר מאמן הנבחרת, משה ויינקרנץ, לאור שלדבריהם, לאורך טורניר אליפות אירופה דרג ב', ניסה לשכ־נע את חיים זלוטיקמן לשחק בהפועל תל אביב, הקבוצה אותה יאמן בעונה הקרובה. לדברי אנשי חולון, לא יתכן שמאמן לאומי ינצל את מישרתו לקידום האינטרסים של קבוצתו. לפרדון עצמו ידרוש בירור נוקב ובמידת הצורך — נקיטת אמ־צעים ודסקיים, נגד ויינקרנץ. את תגובתו של ויינקרנץ לא ניתן היה להשיג אתמול.

חיים זלוטיקמן עצמו נפגש בימים האחרונים עם נציגי שתי הקבוצות, חולון ותל אביב. נודע כי בהפועל תל־אביב מוכנים לשלם לשחקן 50,000 דולרים תמורת שירותיו בעונה הקרובה. "המצב, נכון לעכ־שיו, הוא שאשחק בעונה הקרובה באחת משתי הקבוצות. ההחלטה תלויה בכמה דברים שיתבררו במהלך השבוע", אמר אתמול זלו־טיקמן.

היום אמור לנחות בנמל התעופה בן־גוריון אלכס ברדלי, אחד משני שחקני החיזוק הזרים של חולון לעונה הקרובה. ברדלי, בן 27, שגובהו 1.98 מ' בעל עבר מקצועני בניו־יורק ניקס, שיחק בשנתיים האחרונות בקבוצת סטאד־פראנסה בצרפת.

זלוטיקמן: לא אשחק בנבחרת עם המאמן שרף

מאת סופר "ספורט הארץ"

חיים זלוטיקמן הודיע אתמול כי לא ישחק בנבחרת ישראל, כל זמן שצבי שרף יהיה מאמנה. זלוטיקמן זועם על היחס לו זכה, לדבריו, מצד המאמן הלאומי בשנים האחרונות בכלל ובאליפות אירופה, דרג ב', בפרט. אמר זלוטיקמן: "למרות כל מה שהיה בשנה האחרונה החלטתי לתת למאמן הזדמנות נוספת, מכיוון שרציתי לתרום לנבחרת ולעזור לה לחזור לדרג א'. ביקשתי משרף, שיתן לי להוכיח את עצמי ואני יחליט אם לשתף אותי בחמישיה. יו־מיים לאחר פתיחת האימונים, הודיע כבר שמוטי דניאל בחמישיה. הוא ניסה לטשטש את התרומה שלי בנבחרת והתייחס אלי בצורה מזלזלת. כל יום באליפות היה כמו שנה עבורי. הוא מינה אותי לקפטן, אך התעלם ממני לחלוטין. כל עוד שרף מאמן את הנבחרת — אני לא אשחק בה, גם אם אוזמן", אמר זלוטיקמן.

מאמן הנבחרת צבי שרף אמר אמש כי אינו רוצה להגיב על דברים אלה.

הבהלה הגדולה של הטניסאי הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב, אחרי שהדיח את אלוף אוסטרליה השוודי מאטס וילאנדר, בסיבוב השלישי של אליפות צרפת הפתוחה (צילום: "הארץ" של א"פ)

באליפות הפתוחה של צרפת ברולאן גארוס

סוף שבוע שחור לשוודים ★ וילאנדר ויאריד הודחו

טניס

פאריס (שרות "ספורט הארץ"). סוף שבוע שחור היה כאן לטניס השוודי כאשר מאטס וילאנדר ואנדרס יאריד, הודחו בסיבוב הש־לישי של אליפות צרפת הפתוחה ברולאן־גארוס.

הפסדו של וילאנדר, שזכה כאן בתואר פעמיים בשלוש השנים האחרונות, היה סנסציוני. הוא נכנע להובס הסובייטי בן ה־20, אנדריי צ'סנוקוב 2–6, 3–6, 2–6. צ'סנוקוב מדורג במקום ה־83 בעולם לעומת המקום השני של וילאנדר. יאריד, המדורג השביעי כאן, נכנע לבר־ארצו אולף סטגלנר 4–6, 2–6, 3–6. סטגלנר בן ה־19 מדורג במ־קום ה־17 בארצו ובמקום ה־101 בעולם.

הפתעה נוספת היתה באחיד כאשר הצרפתי הנרי לקונט (מדורג 8) נוצח בשתי המערכות הראשונות ע"י קאסיו מוטה מברזיל. אבל לקונט הפך היוצרות וניצח 1–6, 3–6, 7–6, 6–0, 6–0.

בסיבוב השלישי בתחרויות הנ־שים הפתיעה האיטלקיה הבלתי מוכרת לאורה גארונה את המדורגת 10, זינה גאריסון מארה"ב, 6–2, 2–6. אתמול נערכו כבר המשחקים הראשונים בשמינית הגמר וארבע העולות לרבע הגמר היו כריס אוורט־לויד, שטפי גראף, האנה מנדליקובה וקארלינג באסט.

גליקשטיין, מנסדורף ופרקיס חוזרים אחרי שהודחו בזוגות

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד לספורט "הארץ"). שלמה גליקשטיין ועמוס מנסדורף חוזרים היום מרולאן־גארוס לישראל, כדי לפתוח בהכנות למשחק גביע דייויס נגד בלגיה שיחול ב־12 בחודש ברמת השרון. זאת אחרי שהודחו ביום שישי יחד עם שחר פרקיס ממשחקי הזוגות של אליפות הפתוחה של צרפת ברולאן גארוס. פרקיס ממשיך לקלן, מערב גרמניה, כדי לעבור בדיקות רפו־איות אצל רופא מומחה, עליו המליץ מאמן הכדורסל הישראלי רלף קליין. אחרי הבדיקות יחזור שחר לארץ ויצטרף לאימוני הנבחרת.

"יש לנו סיכוי טוב ואנו חייבים לעבור את הבלגים", אמר לי ביום שישי שלמה גליקשטיין בתום המשחק של איצנרין וולאך בארזה, שעה קלה לאחר שהפסיד עם שותפו לזוגות, השוודי הנס סי־מונסון 4–6, 4–6, בסיבוב השני לזוג הצרפתי פלוראן ובהבילנים. היתה זו אכזבה קשה לטניסאי הישראלי, שאשתקד הגיע עם סימונסון עד לחצי גמר הזוגות ברולאן גארוס. הפעם סבל מאוד מיכולת חלשה ביותר של שותפו השוודי.

רק צופים מעטים חזו במישחק שהיה במיגרש מספר 4 ובו הזיק גליקשטיין שיניים, עשה כמיטב יכולתו אך "לא היינו מספיק טובים ולכן הפסדנו".

שעה קלה קודם לכן, הודחו גם עמוס מנסדורף ושחר פרקיס בסיבוב הראשון של משחקי הזוגות, כאשר נכנעו 6–7, 2–6, 6–2, תוך 86 דקות בלבד לאוסטרלים וורד וייל. במערכה הראשונה היתה לישראלים הזדמנות מצוינת לנצח כאשר הובילו 5–4 ו־40–0, אבל הם איבדו שלושה כדורי מערכה ונכנעו 7–9 בשובר השוויון. במערכה השניה היו מנסדורף ופרקיס חלשים, לא מרוכ־זים ונכנעו תוך 23 דקות שהיו חד־צדדיות לחלוטין.

שלמה גליקשטיין, שלא הסתיר את אכזבתו מן ההפסד, שמר כהרגלו על איפוק ונמנע מהגדרות חריפות להן היה ראוי שותפו השוודי. שלמה אמר כי לאחר שיסיים את המישח־קים בגביע דייויס, ייצא לאליפות ווימבלדון, שם הוא מתכוון להופיע שוב עם סימונסון במשחקי הזוגות.

9 ספורטאים צעירים היום לגימנסיאדה

מאת סופר "ספורט הארץ"

תשעה ספורטאים צעירים ממרי־אים הבוקר לניס, צרפת, להשתתף בתחרויות הגימנסיאדה בה ישתתפו 29 מדינות, שתיפתח מחר.

במשלחת חמישה שחיינים: ערן גרומר, יוסי אפל, חן שכטר, עמית טלמון ואלון קובל עם המאמן ד"ר ברוך צ'ש: שלושה מתעמלים — רון קפלן, ריסל שרון ופרנסין כארט ואתלט, רמי לבדין, עם מאמנו סטפן קובלסקי.

שיא נערות בריצת 80 מ' באליפות הפועל

שיא נערות בריצת 80 מטר לגילאי 16 הושג בשבת על־ידי אורית פיזלנר מהפועל ת"א בזמן 12.46 שניות. היא זכתה בארבע מדליות זהב באליפות הפועל לנוער ע"ש אריה מאיר שנערכה בהדר יוסף, בהשתתפות כ־200 אתלטים. עומר גרשון מהפועל באר שבע זכה בשלוש מדליות זהב בכידון, בכדור ברזל ובדיסקוס.

● עקיבא דורון מהפועל מעברות ניצח בשבת בתחרות הליגה הלאומית באקדח אוויר כשצבר 559 נקודות, בהעדר הקלעים האלופים הנמצאים בחו"ל. בסיכום הקבוצתי ניצחה בית הלוחם עם 1653 נקודות.

חדשות המשק

במינהל הכנסות המדינה מכינים רשימת הקלות במיסוי בעיקר לעצמאים וחברות

במקביל יבוטלו פטורים ותועמק הגביה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מינהל הכנסות המדינה מכין רשימה של הקלות במיסוי שיקלו בעיקר על ציבור העצמאים וה־חברות, כך גילה בסוף השבוע ישראל ברזן הממונה על הכנסות המדינה בפגישה עם חברי המועדון המסחרי התעשייתי בת"א. המינהל מתכוון להקל בשיעור המס של בעלי ההכנסות הבינוניות והגבוהות, וכן להקל במיסוי החברות. כמו כן קיימת כוונה לבטל את מס ה־מעסיקים לגבי חברות מתחום המסחר והשירותים העומד כיום על 7 אחוז. ביטול המס יפחית מהכנסות המדינה 180 מיליון ש"ח.

ברזן גילה כי מינהל ההכנסות הגיש לשר האוצר רשימה של מקורות שימנמו את ההנחות ש־הוזכרו לעיל. בין השאר קיימת כוונה לבטל את הפטורים הקיימים במספר מגזרים במשק. מינהל הכנ־סות המדינה הדגיש כי אין כוונה לפגוע בחוק לעידוד השקעות הון בתעשייה או בחוקים אחרים לעידוד התעשייה. עוד ציין ברזן כי קיימת תכנית להעמקת הגביה במשק, הגם שמאוגוסט 85' ירד מספר העוסקים בהעלמות מס מ־20 אחוז מהנבד־קים ל־8 אחוז מהנבדקים כיום.

אריה גנגר: אקפיא את השקעותי בארץ עד שתתברר התייחסות הממשלה להשקעות זרות

מאת יהונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קרן ההון הסיכון של אריה גנגר החליטה להקפיא את המשך השק־עותיה בארץ עד אשר תתברר התייחסות הממשלה אל נושא ההשקעות הזרות בישראל, כך מסר ל"הארץ" אריה גנגר.

לדבריו, הוא משקיע החוץ הגדול ביותר בארץ מאז הוחל בהפעלת כוח המשימה לפני כשנה וחצי. למרות רצונו להמשיך ולהשקיע בישראל, ובין השאר לרכוש את חבילת המניות של "חיפה כימיק־לים" המוחזקת בידי בתי הזיקוק, שהיא חברה ממשלתית, הרי בקשתו זו לא נענתה.

גנגר אמר, כי הוא נפגע במיוחד מכך שבתי הזיקוק הודיעו על כוונתם למכור את חבילת המניות של "חיפה כימיקלים" ואף הפיצו הודעה ברוח זו בין מספר חברות שהתעניינו בנושא, אבל הם לא פנו אליו וביקשו ממנו לרכוש את המניות למרות שהודיע על נכונותו. לדעתו עמדה זו של בתי הזיקוק נוגדת את המדיניות הממשלתית המוצהרת וזאת הצהרות ראש הממשלה על שיתוף פעולה עם כוח המשימה, ועל כן החליט להקפיא את השקעותיו בישראל.

קרן ההון הסיכון של אריה גנגר הוקמה לפני למעלה משנה ועד עתה השקיעה כמעט 20 מיליון דולר בארץ, בעיקר בהשתתפות על חברת "חיפה כימיקלים" וכן השקעה בחברת "ברקת טכנולוגיות" שהיא חברה עתירת ידע לפיתוח ציוד משרדי ממוחשב.

יצוין, כי מועצת המנהלים של בתי הזיקוק המליצה לפני למעלה מחודשיים לאמץ את הצעת משרד האנרגיה ולמכור את חבילת המניות של "חיפה כימיקלים" לגוף שיציע את המחיר הגבוה ביותר עבור המניות ולהשתמש בכספים אלה למימון תוכנית טיהור אקולוגית. אבל עד עתה לא סוכמה עסקת מכירה.

אמש לא ניתן היה לקבל את תגובת הנהלת בתי הזיקוק לטענו־תיו של גנגר.

הליכוד בהסת' תובע כינוס דחוף של הוועה"פ בעניין ויתור על תוספות שכר לכלל השכירים

יו"ר הסיעה יעקב שמאי טוען כי הוויתור נעשה תמורת הסיוע הממשלתי לסו"ב ולקופ"ח

מאת יהודית וינקלר
כתבת "הארץ"

הליכוד בהסתדרות תובע לכנס את הוועד הפועל לדיון דחוף, בע־קבות מידע שהגיע לראש הסיעה, ח"כ יעקב שמאי, על־פיו הנהגת ההסתדרות ויתרה על תוספות שכר לכלל השכירים במשק, תמורת הסיוע הממשלתי ל"סולל בונה" ול־קופת חולים.

ראש הסיעה, ח"כ יעקב שמאי, מסר באסיפת פעילים בתל אביב, כי נודע לו שהממשלה וההסתדרות הסכימו ביניהן, שלעובדים יינתן פיצוי סמלי בלבד על שחיקת השכר, בעקבות הסכמה שנעשתה במשא ומתן על הסיוע ל"סולל בונה" ולקופת חולים. המידע הגיע לידי שמאי ממקור ממשלתי בכיר, טוענים מקורביו.

שמאי טוען, כי על רקע המידע שהגיע לידיו, ברורה התבטאותו "האומללה" של מזכיר ההסתדרות, בפגישה עם שר האוצר החדש בר־אשית החודש שעבר: "איש איננו תופר כיסים גדולים ואין בכוונת ההסתדרות לתבוע תוספות שכר מעבר לאחוזים בודדים". יצוין, כי מזה זמן מה מושמעים רמזים בנושא מחוגי הליכוד, אך ראשי המערך בהסתדרות הכחישו בתוקף את ההאשמות, אשר להתבטאויות קיסר וראש האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, ביחס לתוספות השכר הנ־מוכות הצפויות הפעם. בהסתדרות אומרים בגלוי, כי אין מקום לתביעות שכר גבוהות, הן משום שחלק מהשחיקה הוחזרה בחודשים האחרונים ומשום שהמשך היציבות במשק מחייב ריסון.

נודע, כי באחד הדיונים הפנימיים שערכו מזכירי איגודים מקצועיים, התבטאו אחדים בגלוי נגד תוספת שכר, בשל העובדה שמפעלי חברת העובדים נקלעו למצב קשה וכל תוספת שכר, שתושג במיגזר הציבורי והפרטי, תחול אוטומטית גם על חברת העובדים. המשא ומתן על הסכמי השכר החדשים נדחה שוב ושוב במיגזר הציבורי ובמיגזר הפרטי.

עריכה את המדור: אורית גלילי

נמשכה התחזקות הדולר; חודשה תנופת הגידול במשק האמריקאי

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

התחזקותו המרשימה של הדולר האמריקאי לעומת רוב המטבעות האירופיים נמשכה במהלך השבוע שעבר. כלפי הין היפאני התחזק הדולר בשיעור של שלושה אחוז, כלפי הפרנק השוויצרי בשיעור של 2.8 אחוז וכלפי המארק הגרמני בשיעור של 2.3 אחוז. הליש"ט נחלשה בשיעור מתון — 1.9 אחוז.

נתונים כלכליים שפורסמו בארצות־הברית הצביעו על חידוש מגמת הגידול במשק האמריקאי. הנתון המצביע על גידול בהכנסה הצביע על עליה בשיעור של 1.2 אחוז. המדד המשוקלל של כל הנ־תונים הכלכליים העיקריים הראה על עליה בשיעור של 1.5 אחוז לעומת ציפיות לעליה בשיעור של 0.4 אחוזים.

ביום שישי בערב פורסם כי הגיר־עון התקציבי של ארצות־הברית הצטמצם בשיעור משמעותי של 2.5 מיליארד דולר. הצטברות הנתונים הכלכליים הביאה להערכה בקרב הגורמים הפיננסיים, כי הפעילות הכלכלית במשק האמריקאי אמורה להתחדש בתקופה הקרובה בתנופה ניכרת. תמיכה לכך נתן מדד המניות התעשייתיות בבורסה של ניו־יורק, שעלה ב־55 נקודות במהלך השבוע.

עליית שער הדולר הביאה ל־פריצה של מספר רמות שערים שנ־חשבו כתמיכה טכנית לשערי המטבעות האירופיים. השבירה של הרמות — 2.30 מארק לדולר, 1.90 פרנק שוויצרי לדולר ו־1.50 דולר ללירה שטרלינג — מבשרת לדעתו של הכלכלן, ד"ר בועז בייק, שינוי בסיסי במגמת שערי החליפין. להערכתו מגמת החולשה של הדולר נעצרה עתה, וככל הנראה תפנה מקום להתחזקות מתונה בפרק הזמן הקרוב.

מחיר הזהב ביום שישי אחה"צ הגיע ל־344 דולר האונקיה.

11 סוכנויות נסיעות נסגרו השנה בשל קשיים כלכליים ופשיטות רגל

הוגשה הצעה להקמת קרן ביטוח הדדי להבטחת כספי הלקוחות

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

32 סוכנויות נסיעה ותיירות נסגרו בשנה האחרונה מהן 11 סו־כנויות בשל קשיים כלכליים או פשיטות רגל. לסופר "הארץ" נודע, כי היום ייפגשו נציגי התאחדות סו־כני הנסיעות והתיירות עם נציגי המחלקה המשפטית של משרד התיירות, כדי להציג בפניהם את הצעתם להקמת קרן ביטוח הדדי להבטחת כספי הלקוחות. בסוף השבוע נפגשו נציגי סוכני התיירות הנכנסת לישראל עם יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת, אליהו שפייזר, וביקשו לדחות את מועד תחולתו של הצו החדש של משרד התיירות, המחייב כל סוכנות נסיעות להמציא ערבות בנקאית מתוגברת עד יום ה־15 ליוני.

המצאת הערבות אמורה להוות תנאי להמשך תוקף רישיון הסוכנות לאחר תאריך זה. ועדת הכלכלה של הכנסת אישרה בזמנו את הצעת משרד התיירות לחייב בצו, עפ"י חוק שרותי תיירות, כל סוכן נסיעות להפקיד בידי המשרד הממשלתי ערבות בנקאית או ערבות של חברת ביטוח או תעודת השתתפות בקרן ערבות הדדית שתוכר ותאושר ע"י משרד התיירות. נציגי התאחדות סו־כני הנסיעות והתיירות יציעו היום לנציגי משרד התיירות את טיוטת תקנון הקרן ההדדית החדשה שהם מציעים ויסבירו את עקרונותיה.

כל טיול בול!

8 תשלומים על סידורי הקרקע.

24 יום החל מ־ $2,466 בלבד! כולל טיסות הלוך ושוב וסידורי קרקע

"אמריקה הקלאסית"
ניו יורק, וושינגטון, טורונטו, סן פרנציסקו, לאס ואגאס, לוס אנג'לס, מפלי הניאגרה, הפארקים הלאומיים, דיסנילנד, אולפני יוניברסל, ועוד. תענוג בלי סוף מחוף לחוף.
היציאות הקרובות: 16.6, 21.7, 28.7, 4.8, 8.9, 29.9
דרדרוז: מחירי המבצע רק עד ה־31.5.86
אופיר טורס

מהיום — שינויים במיסוי רכב להשכרה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

החל מהיום יוחלו שינויים במיסוי רכב להשכרה ובמס על שירותים בגינו. בהנהלת המכס מעריכים כי שינויים אלה עשויים להביא לשי־נויים קלים בתעריפי השכרת הרכב.

רכב המיועד להשכרה נהנה עד כה מהנחה במס של 25 אחוזים בעת הרכישה ולעומת זאת הוטל מס קניית שירותים על השכרת כלי רכב לישראלים.

הנהלת המכס החליטה לבטל מהיום את מס הקנייה בן 20 האחוזים על השכרת הרכב ולבטל גם את ההנחה בשיעור של 25 אחוזים בתשלום המס. הדבר נעשה משום שחברות אחדות להשכרת רכב ניסו להבריח לצי המכוניות שלהם גם מכוניות שאינן מיועדות להשכרה אך זוכות להטבות במס.

אוניברסיטת חיפה

המושב ה־14 של חבר הנאמנים

טקס הענקת תואר
דוקטור לפילוסופיה לשם כבוד

מר סיירוס ר. ואנס
פרופ' אלי ויזל
ד"ר ג'ורג' ס. וייז
מר ג'ורג' א. קוחון
פרופ' נתן רוטנשטרייך

בשם מקבלי התוארים:
מר סיירוס ר. ואנס
מזכיר המדינה של ארה"ב לשעבר.

ביום רביעי, כ"ז אייר תשמ"ו, 4 ביוני 1986, בשעה 19.00, באודיטוריום מס' 1 הבניין הרב־תכליתי, אוניברסיטת חיפה.

הציבור מוזמן

6 נהרגו בביירות

(ע"ד וע"צ). לפחות שישה אנשים נהרגו אתמול, ביום העשירי לקרבות בין פלשתינים לשיעים במחנות הפליטים בביירות. המנהיג של השיעים, עקל חמיה, קרא לבני עדתו בלבנון להתגייס. מנהיג השיעים, נביה ברי אמר, כי אלג'יריה ואיראן מנהלות שיחות, כדי לשים קץ לקרבות בין השיעים לפלשתינים.

עורך את המדור: משה ריינפלד

חדשות חוץ

קלארספלד נעצרה באוסטריה בכנס נגד בחירת ואלדהיים

לינץ (ע"ד). המשטרה עצרה אתמול את ציידת הנאצים באטה קלארספלד בעצרת שנערכה כאן למען בחירתו של קורט ואלדהיים לנשיאות אוסטריה.

קלארספלד וכמה עשרות מבין תומכיה התקהלו מסביב לכיכר הראשית של לינץ שם נאם ואלד־היים. הם הניפו כרזים וניסו לפתוח בויכוחים עם תומכיו של מי שהיה מזכיר האו"ם.

"ידיהם של תאצ'ר ושל ריגן מגואלות בדם אבי"

בנו של בריטי שנרצח בלבנון לאחר ההפצצה בלוב

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בני משפחתו של אלק קולט, אחד מש־לושת הבריטים אשר הוצאו להורג על ידי קנאים שיעים בלבנון אחרי ההפצצה על לוב, מאשימים את ממשלת תאצ'ר במותו. בטקס אשכבה שנערך לזכרו בכנסיה בלונדון הם טענו, כי לולא ההפצצה היה קולט, עיתונאי בן 64, שהיה נתון בשבי יותר משנה, משתחרר באמצעות משא ומתן. "ידיהם של תאצ'ר וריגן מגואלות בדם אבי", אמר אתמול בנו דויד.

גופתו של ההרוג עוד לא הוחזרה למשפחתו, אך המשפחה משוכנעת על פי צילומים, כי אין כל ספק באשר לזהותו.

רופאים ביפאן גרמו לידת בנות בלבד

טוקיו (ע"ד). רופאים יפאניים, שתמרנו כרומוזומים, איפשרו ל־6 נשים ללדת בנות בלבד, לפי בקשתן — על כך מסרו בשבת עתוני טוקיו.

העתונים מציינים, כי רופאים וחוקרים, בראשות פרופ' רי־ואבי איאיזוקה מאוניברסיטת קיאו, שיפרו את שיטת ההפרדה של כרומוזומים הזכריים והנקביים בזרע, הקובעים את המין של התינוק.

ראש הצוות אמר, כי הצליח להגיע לזרע הכולל כרומוזומים נקביים "בשיעור של למעלה מ־95 אחוז ולפעמים הגיע עד ל־100 אחוז".

העתונים גילו כי שש הנשים עברו תהליך של הזרעה מלאכו־תית לאחר שנלקח זרע מבע־ליהן. כולן הצליחו ללדת בנות לפי בקשתן.

נעצר מנהיג המחתרת של פולין

ורשה (ע"ד וע"צ). מנהיג תנועת האופוזיציה המחתרתית של פולין מאז הוכרז החוק הצבאי ב־1981, זביגנייב בוייאק, נלכד בידי ה־משטרה — על כך מסרה סוכנות הי־דיעות הפולנית. משרד הפנים מסר, כי בוייאק ביצע פעולות, שנועדו להפיל את משטרה של פולין.

בוייאק (31) היה ראש ועדת התיאום הזמנית של "סולידאר־יות". הוא נמלט מאז פרוק האיגוד המקצועי החופשי בדצמבר 1981.

המראות ונחיתות

(ע). להלן המראות והנחיתות בנמל התעופה בן־גוריון ביום ראשון 1.6.86. לתשומת לב: כמאות הי מעבר לשעון קיץ. יש להוסיף שעה ללוח זמנים זה

המראות

ב־01003 אל־על (001) לניו־יורק. ב־03550 אל־על (5323) לפריס. ב־0550 בריטיש איר וייס (577) ללונדון. ב־05300 אל־על (553) מינכן. ב־05455 פאן אמריקן (139) לפריס ניו־יורק וסן־פרנציסקו. ב־06202 לופטהאנזה (607) למינכן. ב־06455 אל־על (541) לאתונה. ב־06500 סוויס איר (333) לציריך. 0705 איר פרנס (139) לפריס. ב־07052 אל־על (591) לליסבון ומרסיי. ב־08003 אל־על (385) לרומא. ב־08302 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק. ב־08500 אולימפיק (345) לאתונה. ב־09003 איר סיני (055) לקהיר. ב־09152 טי. ו. א (885) לניו־יורק. ב־09302 (347) לציריך. ב־09452 אל־על (323) לפריס. ב־10003 אל־על (557) לפרנקפורט. ב־10302 אל־על (331) לבריסל. ב־10503 אל־על (377) לקופנהגן. ב־11152 אל־על (337) לאמסטרדאם. ב־11200 ארקיע (741) לפריס. ב־11452 אל־על (315) ללונדון. ב־12152 אל־על (363) לוינה. ב־13202 אוסטריין איר ליינס (712) לוינה. ב־14003 אל־על (321) למרסיי. ב־15302 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־15355 דן־אייר (4323) ללונדון. ב־15455 איר פרנס צ'רטר (7951) לפריס. ב־15555 ק. ל. מ. (522) לאמסטרדאם. ב־16055 אל־על (5051) לשטוטגארט. ב־16252 אל־על (1354) למינכן. ב־16302 סבנה (204) לבריסל. ב־17152 אליטליה (747) לרומא. ב־17555 איבריה (889) לברצלונה ומדריד. ב־18555 אל־על (443) לקהיר. ב־20452 סייפרוס איר וייס (429) ללרנקה.

נחיתות

ב־02052 אל־על (2316) מלונדון. ב־04003 בריטיש איר וייס (576) מלונדון. ב־04203 אל־על (318) מלונדון. ב־08203 איר סיני (054) מקהיר. ב־08455 אל־על (512) מיוהנסבורג וניירובי. ב־11503 אל־על (542) מאתונה. ב־12303 אוסטריין איר ליינס (711) מוינה. ב־14003 ק. ל. מ. (521) מאמסטרדאם. ב־14103 אל־על (5324) מפריס. ב־14203 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־14253 אל־על (354) ממינכן. ב־14253 איר פרנס צ'רטר (7950) מפריס. ב־14303 דן־אייר (4322) מלונדון. ב־15003 טי. ו. א. (800) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־15003 טי. ו. א. (812) משיקגו בוסטון ופריס. ב־15152 סבנה (203) מבריסל. ב־16003 אל־על (008) מניו־יורק. ב־16055 אליטליה (746) מרומא. ב־16303 אל־על (386) מרומא. ב־16403 איבריה (888) ממדריד וברצלונה. ב־17003 פאן אמריקן (138) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1750 איר פרנס (136) מפריס. ב־18053 סוויס איר (332) מציריך. ב־18403 אל־על (346) מג'נבה. ב־19103 אל־על (348) מציריך. ב־19553 סייפרוס איר וייס (428) מלרנקה. ב־20003 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־20103 אולימפיק (301) מאתונה. ב־20253 אל־על (364) מוינה. ב־20353 אל־על (334) מבריסל. ב־20453 אל־על (324) מפריס. ב־21253 ארקיע (742) מפריס. ב־21453 אל־על (338) מאמסטרדאם. ב־22203 אל־על (378) מקופנהגן. ב־22203 אל־על (444) מקהיר. ב־23053 אל־על (316) מלונדון. ב־23203 אל־על (392) מליסבון ומרסיי. ב־23253 אל־על (322) ממרסיי.

כל ההמראות והנחיתות זמנן אינו סופי. את המועד המדויק יש לוודא כשעתיים לפני המועד המצויין לעיל, בטלפון 381111—03.

עתון הארץ חינם
לנוסעי צדעו בוס לאילת
של טיולי הגליל

רשות השידור | משרד החינוך והתרבות האגף לתרבות ולאמנות | המועצה האזורית גליל עליון

ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1986

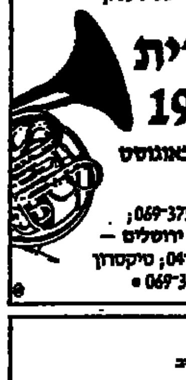

"בית העם" — כפר בלום, 3 באוגוסט — 9 באוגוסט
פרטים וכרטיסים:
המנהלה ראשית — דוד שחר, אילת השחר 069-37592; 069-45640 • תל־אביב — הדרן 03-248844 • ירושלים — קלעים 02-240896 • חיפה — גרבר 04-384222; טיקסרון 04-388011 • צפת — אצל גרינבאום 069-30249

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
א. חורין
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

הודעת המכס ומע"מ
הנהלת המכס ומע"מ
לציבור המשתמשים ברכב שכור וחברות להשכרה
1. החל מהיום מתבטל מס קניה על שירותים החל על השכרת רכב ושהיה בשיעור 20%, לפיכך אין לשלמו או לגבותו.
2. החל מתאריך זה אין לקזז מס ערך מוסף כמס תשומות על השכרת רכב.
3. רכב שישוחרר למטרות השכרה החל מהיום לא יהנה מהקלה במס קניה.

עירית תל־אביב־יפו
מינהל החינוך הנוער והתרבות

רישום לגני־ילדים עירוניים גילאי 3 לשנת הלימודים תשמ"ז

עירית תל־אביב־יפו פותחת הרשמה לילדים בגיל שלוש (3) (ילידי 1983) לגני טרום־חובה בהם ניתן לקלוט ילדים בגיל זה ובהתאם למספר המקומות הפנויים באותם הגנים

מקום הרישום: בבנין העיריה, כיכר מלכי ישראל, בקומת הכניסה.
ימי הרישום: בהתאם לאזור המגורים, כמפורט להלן;
שעות הרישום: בימים א', ג', ה', 8.00 — 14.00 (בימי ו' אין קבלת קהל) בימים ב',ד', 8.00 — 18.00 רצוף.

לתושבי השכונות: נוה־שרת, הדר־יוסף אפקה, תל־ברוך, מעוז אביב, רמת־אביב, רמת־אביב ג', נוה־אביבים;
ימי הרישום: א'־ה', 1.6.86 — 5.6.86

לתושבי השכונות: תכנית ל', שכון בבלי, צפון ומרכז העיר (לב העיר), רמת ישראל ובצרון;
ימי הרישום: א'־ד', 8.6.86 — 11.6.86

לתושבי השכונות: יד־אליהו, מחנים, נוה־אביב, דרך לוד, נוה־ברבור, כפיר, נוה־אליעזר, כפר שלם, שכונת התקוה, שכ' שפירא, תל־כביר, יפו — מרכז, יפו ג', יפו ד';
ימי הרישום: א'־ה', 15.6.86 — 19.6.86

אין יתרון לנרשמים ראשונים על פני הנרשמים האחרונים במועד הרישום. (לא כל הקודם זוכה)
ההורים מתבקשים לפנות אך ורק באחד מהימים שנקבעו לרישום לאיזור מגוריהם. הרישום עצמו אינו מחייב את העיריה לקלוט את הילד/הילדה בגן המבוקש והקליטה מותנית במספר הנרשמים.

هكذا من الأصل

חבילת נופש מדהימה באילת במחירי מבצע

* נסיעה באוטובוס ממוזג ומפואר עם ארוחות בוקר ועתונים
* שייט ביאכטה עם ארוחות צהריים
* רכב שכור באילת (לפי הזמנה - לא כולל ק"מ וביטוח)
* פנקס הנחות למסעדות ולמתקני נפש באילת
* 3 או 4 לינות בבתי המלון באילת

פרטים והרשמה: טיולי הגליל:
תל־אביב, רח' הירקון 142 טל': 221372, 225817, 230651, 220819
רח' בן־יהודה 42 טל': 203311
ירושלים, רח' בן סירא 3 טל': 02-246858
טבריה, רח' הירדן 10 טל': 067-22660, 067-20550, 067-20330

זה לא באויר - זה צרטרבוס — טיולי הגליל

החזית הדתית בחיפה החליטה לנקוט בקו חריף בנושא סרטים בערבי שבת

הפגנה גדולה ביום ג' ● בהקרנת יום ו' לא נרשמו כל אירועים

מאת נורית בהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

בערב שבת האחרון, השבוע הרביעי להקרנת סרטים בחמשת בתי קולנוע בחיפה לא נרשמו כל אירועים במסכורת מרכז חיפה. בקר לנוע "עצמון" לא הגיש הדו"ח על עבירה על חוק העזר העירוני, הבקר לנוע עממי, הנמנה עם חמשת בתי הקולנוע המקרינים סרטים בימי שישי נערכה הצגה. גם שם לא נרשם דו"ח. לגבי יתר בתי הקולנוע רב גת ושאר סרט היה אפשר לדעת אתמול אם הוגשו דו"חות נגדם, כפי שהודיע ראש העיר.

הפגנה המונית, בהשתתפות שלושת שרי הממשלה יצחק פרץ, ד"ר יוסף בורג ויוסף שפירא, וב־השתתפות חברי כנסת תיערך ביום ג' ברחוב החלוץ בחיפה. זאת בע־קבות דיון שנערך ביומת החזית הדתית של חיפה בשדולה הדתית בכנסת ביום ו', בעקבותיו הוחלט על נקיטת קו לוחם נגד הקרנות הסרטים בחיפה.

ל"הארץ" נודע כי שר הפנים יצחק פרץ התבטא בזכות מאבק תקיף בנושא השבת, בישיבה שנערכה ביום ו' שעבר בכנסת: "דרכי נועם לא יועילו לאלה שלקחו על עצמם לקעקע את חומת השבת ביהדות. לוחמים בנו בבריונים ומאיתנו תובעים דרכי נועם". השר פרץ אמר עוד כי אם הציבור הח־לוני יראה כי לדתיים אין כוח, יילחמו בנו, ועליהם להמשיך במאבק למען השבת. המאבק בפתח תקוה מנע פריצת חרשות בערים אחרות, אמר הרב פרץ, אי לכך יש לערוך עצרת ענק למען השבת. לדבריו "עלינו להיות ערוכים למלחמה נגד שנאי הדת היות שישנן מגמות בכנסת הרסניות ומחרידות, הגובלות בהרס עצמי".

בסוף השבוע הוקמה ועדה מיוחדת, "הוועדה המשותפת" בהרכב שני הרבנים הראשיים של חיפה, שאר ישוב הכהן ואליהו בקשי דורון. רב נוסף טרם נקבע. כמו כן ייבחרו להוועדה שלושה חברי כנסת. את הוועדה ירכז ח"כ אברהם שפירא.

בת שש־עשרה התאבדה בב"ש

מאת איתן רבין

נערה בת 16, תושבת באר־שבע, התאבדה שלשום בערב בתלייה מתחת לביתה באחת משכונות העיר. במשטרת באר־שבע נמסר, כי הנערה תלתה את עצמה על צינורות המוקמים מתחת לבניין על עמו־דים. בו היא מתגוררת. היא כרכה את החבל על הצינורות וכך תלתה את עצמה. שכנים שראו את הנערה ניסו להצילה. היא הוחשה לבית החולים אבל מתה, למרות מאמצי הרופאים.

לפני זמן מה התלוננה הנערה על מעשה מגונה, שבוצע בה בכוח ע"י שלושה גברים. אחד הבחורים, עליהם התלוננה, נעצר בחקר הורה.

הוצא צו איסור פרסום על עניין העשוי להביא למפנה בפרשת פיט

עבודת מפרקי החברה נתקלת בקשיים, כיוון שמנהליה פעלו בצורה מתוחכמת

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בית המשפט השלום בתל אביב הוציא בשבוע שעבר צו איסור פרסום על עניין, העשוי להביא למפנה דרמטי בפרשת פיט.

פרשת פיט על היבטיה השונים נחקרת כיום בשלושה מישורים: המפרקים המנויים של פיט, עורכי הדין, מיכאל שפיגלמן ויוסי שגב, בודקים את מכלול השתבוטיה של החברה, ובכוונתם להגיש כבר בימים הקרובים לבית המשפט תביעות נגד כמה גורמים, שהיו קשורים לפיט. עבודת המפרקים היא סבוכה וקשה, מפני שמנהלי פיט לשעבר, חגי בליך ויורי סלנס, השוהים בחו"ל, פעלו בצורה מתוחכמת ביותר.

היקף ההסתבכות הכספית בפרשת פיט, הכוללת מכירת ניירות ערך של לקוחות, הסתבכות בהלוואות בשוק האפור ושיעבוד במרמה של ניירות ערך, מוערכת כיום ב־40 מיליון דולר.

פרשת פיט גם נבדקת על ידי הנהלת הבורסה, שמינתה לצורך בדיקת הפרשה את מבקר הפנים שלה, נחום זיו. ואת רואה החשבון שלה, מירון אורן. גם משטרת ישראל מצויה בסבך החקירה, אך בשלב זה היא סומכת ידה על עבודת המפרקים.

עם מדריכי נאות הכיכר
לגלות עולם נסתר
ספרד ופורטוגל

הטיול הקלאסי — 15 יום — 26.6, 17.7, 17.8
איבריה האחרת (כולל ברצלונה) —
15 יום — 27.6, 25.7, 10.8
ספרד פורטוגל והפירינאים הקנטבריים — 17 יום — 20 יום — 26.6, 17.7, 17.8
להרי הפירינאים ולאלפים הקנטבריים — 15.7
לחובבי הליכה בהדרכת ספי בן יוסף —

פרטים והרשמה:
תל־אביב: הירקון 252 טל. 03-5463111
ירושלים: קרן היסוד 36 טל. 02-699385, 636494
מועדון מטיילי נאות הכיכר

הראל: השב"כ נמצא בזעזוע חמור ביותר עקב הפרשה

מי שהיה הממונה על המוסד והשב"כ סבור כי חשיפת שמותיהם של ראשי השירותים מסכנת את חייהם

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

הממונה לשעבר על המוסד ושירותי הביטחון, איסר הראל, אמר אתמול ב"מוספשבת", כי חשיפת שמותיהם של ראשי השב"כ בתקשורת מהווה סכנה אישית בעבורם והיא בבחינת מתנה לארגוני הטרור.

עוד אמר הראל, באירוע המתקיים בתיאטרון הבימה על ידי "הארץ", עיריית תל אביב ובחסות קנטרול ראשה, כי השב"כ נמצא בזעזוע חמור ביותר עקב הפרשה. "המערכת מאבדת את שלוות נפשה וקור רוחה ואיני מבין מדוע אנו גורמים לכך ידי".

בתשובות לשאלותיו של מיכאל הנדלזלץ מ"הארץ" אמר הראל, כי מן הראוי היה שיפסקו הליכי החקירה בפרשת ראש השב"כ ו"באווירה מקום בשקט ידונו בעניינים ויסיקו מסקנות". "יש לסיים את התגובה הזאת כמה שיותר מהר", אמר.

ד"ר עמנואל ולד הכחיש את הטענות כאילו סירב לדיון בעניין הדוח שחיבר, שכן הוקצב לדיון שלוש שעות בלבד. האמת, אמר ולד, שבאמר עלי להציג את עיקרי עבודתי בפני אלופי צה"ל ולא התאפשר לי להעביר לידיהם את הדו"ח, כדי שיוכלו לעיין בו לפני הדיון. משום כך לא היה טעם לקיים את הדיון בנושא.

"אני לא מוכיסט", הוסיף ולד. "ההשמצות סביבי לא הד־סיפו לי בריאות ואריכות ימים, אבל המחיר האישי שאני משלם הוא זניח." ולד הביע ספק, אם ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, שתדון בדו"ח שלו, תוכל להגיע לחקר האמת בנושא הדו"ח שחיבר. הם ישמעו את דעתי ואת הדעה ההפוכה. אבל הם לא יוכלו לשפוט מי צודק. אם לא תהיה ועדת חקירה, לא תהיה אפשרות לדעת מי הוא הצודק.

ח"כ יאיר צבן ביקר את העובדה, שלוועדות הכנסת אין מערכת יעוץ ומחקר שאפשר לסמוך עליה. בוועדת הכספים של הכנסת יש רק 2־3 חברים, היודעים פחות או יותר על בוריו החומר הקשור לשוק ההון ועניינים מוניטאריים.

The Best of the British Press

* Daily Telegraph
* Financial Times
* Daily Express
* Daily Mirror
* Sunday Express
* Sunday Mirror
* Sunday People

As well as the best British Weeklys

* The Economist
* New Statesman
* Jewish Chronicle

And many more...

Order directly at your Kiosk
or through our subscription department
Tel: 03–375284

BRONFMAN AGENCY

הרב סלומון למפקד מחוז המרכז: "לא תעמידנו לפני כיתת יורים"

רבה של פ"ת סירב, "בגלל קדושת השבת", לספור 49 מפגינים, להם הסכימה המשטרה להתיר להפגין ● נעצרו ארבעה חברי הוועד הציבורי לשמירת השבת

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקוה

ארבעה חברי הוועד הציבורי לש־מירת השבת נעצרו בליל שבת במהלך הפגנה בלתי חוקית שקיימו ברחובת קולנוע היכל בפתח תקוה. הם אמורים להישפט במסגרת שי־פוט מהיר בגין סירובם להתפזר. אחד מהם קרא "נאצים" לעבר אנשי משטרה.

לקראת השעה 11.30 בלילה החלו עשרות רבות של שומרי השבת במסעם מבית הכנסת הגדול ברחוב חובבי ציון בעיר, דרך רחוב מוהליבר, בכוונה להגיע אל רחבת קולנוע היכל. שוטרים ואנשי משמר הגבול מצויידים באלות והקשו על המפגינים את המעבר אל בית הקו־לנוע. בקשתם של החרדים להפגין מול בית הקולנוע נדחתה עוד בסוף השבוע על ידי מפקד מחוז המרכז של המשטרה ניצב אגוש גבעתי. למרות זאת הם הגיעו, כהרגלם זה חודש ימים, אל רחבת בית הקולנוע.

הרב ברוך שמעון סלומון, רבה הראשי האשכנזי של פתח תקוה, ניהל ויכוח עם סגן מפקד מחוז המרכז במשטרה, תת ניצב בני רז התרים נגד כי שירי שבת אינם צעקות וכי הפגנתם אינה הפגנת מחאה. המשטרה הרשתה ל־49 מהם להתקרב לרחבת הקולנוע. סלומון הגיב ואמר: "לא תעמיד אותנו מול כיתת 'יורים'" וכן סירב, לטענתו בשל השבת, לספור 49 איש.

הוויכוח הרתיח את אנשי המשטרה וניצב מישנה ניסים מעוז הודיע לרב כי "לא נתמזמז פה עד הבקר" וביקש שיתפזרו. אחרי הצגת הודי המפקדים לפזר את המתקהלים בכוח. נראה היה כי המפגינים אמנם מתפזרים, אך כעבור זמן מה שוב הופיע הרב סלומון עם כחמישים מאנשיו ליד הקולנוע והוויכוח התחדש. בסופו של דבר נותרו במ־קום רק הרבנים סלומון והוקומים השוטרים פינו את המקום.

בית המשפט הטיל מאסר על שניים ממשחיתי תחנות אוטובוס בירושלים

רב תל אביבי נעצר כחשוד בריסוס מודעות פרסומת

(ע). בית משפט השלום בירושלים גזר עונשי מאסר על שני אברכים מישיבת תולדות אהרון בשכונת מאה שערים, שהואשמו בגרימת נז־קים בתחנות אוטובוסים בבירה.

בהחלטתה מציינת השופטת מרים נאור, כי אין להשלים עם כך שאנשים בעלי עמדות אידיאולוגיות אלו או אחרות, ינסו להשליט את עמדותיהם בכוח. הדרך להילחם בתופעת ההצתות וגרימת הנזק כת־חנות האוטובוסים היא ענישה הולמת, הסעימה השופטת.

הנאשם הראשון, גוטליב, הודה לדין על גרימת נזקים לתחנות אוטובוסים, כאשר בחלק מן המקרים בוצעו בעת שהיה הנאשם משוחרר בערבות ממעצר בגין עבירות דו־מות. לפיכך החמירה עמו השופטת נאור וגזרה עליו 5 חודשי מאסר בפועל ושנה מאסר על תנאי. על הנאשם השני, פנחס קלה, גזרה השופטת 100 ימי מאסר בפועל ו־6 חודשים על תנאי.

כמו כן חייבה השופטת כל אחד מהם לשלם פיצויים בסך 720 ש"ח לחברת "פוסטר־מדיה", המתחזקת את תחנות האוטובוסים. על גוטליב הטילה השופטת עוד 48 ש"ח פיצויים, על פגיעה בתחנות נוספות.

כתב עת"ים מוסר, כי גזר הדין עורר סערה ברחוב החרדי, ובמוצאי שבת נערכה הפגנה.

רב נעצר בתל־אביב

הרב של שכונת קריית־שלום בתל־אביב, שמואל כהן, נעצר ביום ו' על ידי שופט השלום בימין קוהלת ל־4 ימים, כחשוד בהשחתת פרסומת בתחנות אוטובוס.

נציג המשטרה סיפר בבית המשפט, כי הרב כהן נעצר ע"י שוטרים ביום ה' סמוך לחצות, כשהוא מנסה לרסס בצבע שתי מוד־עות פסומת של דוגמניות בבגדי ים.

החשוד אמר בבית־המשפט, כי ניסה "רק לצבוע גוף של בחורה שהמודעה מציגה אותה בבגדים".

האגודה למען האסיר: סכנה למחלות עור בבתי הכלא בארץ

האגודה, הפועלת למען אסירים בטחוניים, טוענת כי מתפשטות מחלות עור בקרב אסירי דאמון וכפר יונה

מאת עמאללה מנצור
סופר "הארץ" בגליל

על סכנה להתפשטות מחלות עור בין האסירים בבתי הכלא בתריעה "האגודה למען האסיר". במכתב דחוף שהיא מפנה לנציב שרות בתי הסוהר רפי סוייסה. מזכיר האגודה, הפועלת למען אסירים בטחונים, ולסייע לבני משפחותיהם, טוען כי הגיעו אליו ידיעות, לפיהן מתפשטות מחלות עור בין האסירים בכלא דאמון וכפר יונה, וכי לאחרונה הועברו אסירים מבתי כלא אלה לכלא אשקלון, דבר המסכן את בריאות האסירים בכלא זה.

מזכיר האגודה, עו"ד אברהים ארשיד, טוען כי קיימת סכנה להתפשטות המגיפה לכל בתי הכלא בארץ, ותובע מהנהלת בתי הכלא לנקוט צעדי מנע דחופים.

2 בתי עסק נסגרו ל־5 ימים על העלאת מחירים ללא היתר

דלתא קולור ואוריינט קולור התעלמו מחוקי ההקפאה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שני בתי עסק למתן שירותי צי־לום ושיווק מוצרי צילום נסגרו ביום שישי לחמישה ימים בפקודת בית המשפט על העלאת מחירי שירו־תיהם ללא היתר, דבר המהווה הפקעת מחירים.

שופט בית משפט השלום בתל־אביב, יצחק בראו, הוציא ביום שישי צו סגירה על בתי העסקים "דלתא קולור" באזור התעשיה בהרצליה ו"אוריינט קולור" ברחוב האמנים בתל־אביב, אשר העלו את מחירי הפיתוח שלהם ב־25 אחוזים, את מחיר הנייר בין 20־40 אחוזים ואת מחירי ההדרכקה ב־60 אחוזים.

השופט אמר בפסק הדין, כי המשיבים התעלמו מהוראות חוקי ההקפאה. השופט הוסיף, כי בכך שבתי עסק אלו מסרבים לחזור אל המחירים הקבועים, הם מפגינים זלזול ברייש גלי, פוגעים באושיות התכנית הכלכלית ועלולים לגרור אחריהם את ענף שירותי הצילום ושיווק מוצרי צילום בניגוד ל־מדיניות הממשלה.

מועצת פועלי בית שאן דורשת מכיתן להעלות את שכר 270 עובדיה בעיירה באופן משמעותי

מאת עמאללה מנצור
סופר "הארץ" בגליל

מועצת פועלי בית שאן דורשת מהנהלת מפעלי כיתן לטקסטיל להעניק "בונוס משמעותי" את שכר העובדים במפעל שלה המעסיק 270 עובדים בבית שאן. מזכיר מועצת הפועלים, פיני קבלו, אמר ל"הארץ", כי במפעלי כיתן משלמים שכר בלתי מתקבל על הדעת.

"מתי יפקע זמן הצינון הקבוע בחוק, להכרזה על סכסוך העבודה ואם לא תסכים הנהלת כיתן להיכנס עימנו למו"מ רציני מצא למאבק", אמר קבלו. הוא סירב לפרט תכניו־תיו, אבל הדגיש, כי כל האפשרויות פתוחות כולל הפגנות ושביתות.

נודע, כי הנהלת כיתן מוכנה להיפגש עם נציגי העובדים, אבל דורשים, כי יאפשרו להם להוציא סחורות המיוצרות ליצוא משערי המפעל. קבלו אמר, כי בין הפועלים קיימת התנגדות להתיר הוצאת סחורות מאחר שאין הצלחה מכ־ניסה חומרי גלם.

מועצת רמת השרון: עיריית הרצליה לא משתתפת במימון הכחדת יתושים

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

עיריית הרצליה מסרבת לממן את ריסוסם של קיני יתושים שבמצע בשטחה לא מכבר — כך טוען ראש המועצה המקומית רמת השרון. מדובר במבצע מקיף אותו עורכת המועצה המקומית רמת השרון להכחדתם של קיני יתושים. הריסוס מבוצע גם, לטענת המועצה המקו־מית, בשטחי הרצליה.

בין השאר מדובר בקיני יתושים באזור מחצבה ישנה בגבול שני הישובים. עלות הפעלתם של המסו־סים הקלים ויתר פעולות ההדברה מסתכמות ב־40 דולרים. כאמור, לטענת ר'בית המועצה עיריית הרצ־ליה ליטול חלק במבצע זה ואת למרות, שבלא שיתוף פעולה בין שני גושים הן — לא תיפתר בעיית היתושים גם בקיץ זה.

דובר עיריית הרצליה, יוסי גבעתי, מסר בתגובה כי "השיטה לבקר עיר שכנה לא תפתור את בעיית היתושים ברמת השרון".

התעשייה הצבאית מעכבת סלילת כביש עוקף הרצליה־רמת השרון

מאת יוסף נבו
סופרת "הארץ"

המשך סלילתו של הכביש העוקף הרצליה־רמת השרון, אשר על פי תחשיבים יחסוך למשק כחמשת אלפים שעות עבודה ביום וכשישה מיליון דולר בשנה, מתעכבת בגלל סתגת מחזה בה נוקטת התעשייה הצבאית בוועדה המחוזית.

הכביש העוקף מתחיל ברעננה, מצומת בית לוינשטיין, וצריך לעקוף את הרצליה ורמת השרון ממזרח, ולהתחבר, כעבור כ־7.5 ק"מ, עם כביש גהה סמוך לצומת מורשה. הכביש יקלוט, עם השלמתו, כ־40 אלף כלי רכב ביום, בשני הכיוונים. העודק הזה מהווה פתרון יחיד לעומס התנועה הרב ברחובות הראשיים של הרצליה ורמת השרון.

עלות הפרויקט כולו נאמר ב־3 עד 3.5 מיליון דולר, וכבר הושקעו בו כ־700 אלף דולר.

התעשייה הצבאית, אשר הכביש העוקף אמור לעבור בסמוך לגדר המערבית שלה, מתנגדת לסלילה באותו קטע, בנימוק שעלולים להציץ לתחומה. גם בשבוע שעבר הועלתה התנגדותה בישיבת הוועדה המחוזית, והפרויקט מתעכב שוב.

יש לציין, כי שטחי התעשייה הצבאית הם נרחבים ביותר, והכביש המהיר מרעננה שנסלל לפני שנים, חולף צמוד לגדר המזרחית שלה. גם בניינים הקיימים באיזור, בהם גרים ויירים, יכולים להוות, לכאורה, מקור ל"מציצנים", ולמרות זאת לא התעוררה עד כה דרישה להריסת הבניינים או הכביש המהיר הקיים.

ממקורות מקצועיים במשרד התחבורה נמסר, כי עיכוב הפרויקט גורם למשק ולחברה הפסדים של מיליוני דולר בשנה. עוד מציינים אותם גורמים, כי אילו נתבעו על ידי התעשייה הצבאית לבנות הגנה כזו או אחרת, היו עושים זאת ברצון, אבל כל הנסיונות להבין את מניעי ההתנגדות או למצוא דרכי פתרון נתקלו עד כה ב"חומה" בלבד.

דובר התעשייה הצבאית, יוסף עברון, אמר בתגובה, כי הנושא אינו מוכר לו כראוי והוא מעדיף שאחד מאנשים הנוגעים בדבר ימסרו את התגובה. לאחר מכן לא ניתן היה לקבל את התגובה.

2 זאבים נצפו בשפלה

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

שני זאבים נצפו באחרונה במרכז הארץ, באזור השפלה הגבוהה, לאחר שכשנים האחרונות הצריכו גורמים בשמורות הטבע, כי אוכלוסיית הזאבים הים תיכונית הידלדלה ולמ־עשה הוכחדה מחבל ארץ זה.

על התצפית המפתיעה נמסר בי־דיעון רשות שמורות הטבע. התצ־פית נעשתה על ידי שני פקחי הרשות, אסף גרפלד ואיתן הדני. ומפאת דאגה לשלום הזאבים, נמ־נעה הרשות מלפרסם את המקום בו ניצפו.

יצויין, כי בארץ מתקיימת אוכלו־סית זאבים, מתת מין קטן יותר, בדרום ובערבה, כעוד בצפון הגולן, שם התקיימה אוכלוסיה מצומצמת של זאבים גדולים. לא ידוע באזור בה על תצפיות חרשות בפרטי זאבים הערכה היא, כי יתכן והכחדה או שהצטמצמה מאוד.

איתור פגמים לימודיים לכל ילדי רמת השרון

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

ילדי רמת השרון יעברו בדיקות רפואיות מיוחדות לאיתור פגמים לימודיים. ראש המועצה המקומית רמת השרון, משה ורבין, מסר כי הבדיקות נועדו לגלות פגמים המפריעים בלימודים ושעד כה לא טופלו על ידי הרשויות המקומיות בארץ.

המועצה המקומית רמת השרון השקיעה בפרוייקט זה 50 אלף דולר. בשלב הראשון יעברו את הבדיקות ילדי הגנים.

פרס חולון לספרות תורנית לפרופ' שאוה

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" בחולון

פרס חולון לספרות תורנית וחכמת ישראל ע"ש שר הפנים המנוח מ. ת. שפירא ז"ל, יוענק היום לפרופסור למשפטים מנשה שאוה מאוניברסיטת תל אביב על ספרו "הדין האישי בישראל". שיצא לאחרונה במהדורה מיוחדת של הוצאת מסדה.

הפרס יוענק במסגרת ישיבה חגי־גית של מועצת עיריית חולון. הפרס מוענק זו השנה הד־14 ובצוות השו־פטים היה: פרופ' יצחק צ. גילת, פרופ' צ"א שטיינפלד וד"ר ש"ז הבלין.

בנימוקים כתבו השופטים בין השאר: "הדין האישי" עוסק בהסדר המשפטי של תופעות חיי החברה, אשר במרכזן עומדת אישיותו של האדם כגון נישואין וגירושין, מזונות האשה והילדים, יחסי הממון בין בני הזוג ועוד.

להחליף אוויר

דירת נופש משלך בירושלים
החל מ־$ 2,800*

קניה בטוחה – פרוייקט פעיל (ולא על הנייר), שמאחוריו משקיעים אמריקניים. אתה רוכש לך חלק בדירת נופש מפוארת בירושלים, הרשום על שמך בטאבו:
מיקום אידיאלי – בבית הכרם, ליד בנין הכנסת, במרחק נסיעה קצרה לעיר ולעיר העתיקה.
שרותי מלון לרשותך – החל מנקיון וכביסה וכלה במסעדות, בבריכות השחיה ומועדון הבריאות.
חופשות נפלאות בירושלים – באוויר ובאוירה המיוחדים לירושלים, כל שנה, כמה פעמים בשנה – כרצונך. חופשות שמהן יהנו גם בניך, נכדיך והדורות הבאים.
חופשות גם ברחובי העולם – תוכל להמיר, כרצונך, חופשות בירושלים בחופשות בלונדון, סן־פרנציסקו ועוד 1200 יעדים בעולם.

ירושלים טיימשרינג במלון מגדל הכנסת
רחוב הלפמן 4 ירושלים.
טלפון: 02-531841 02-531111
* לא כולל מע"מ

מי זה M ערים בM קנית MONTEGO?

MONTEGO
נסיעה במחלקה ראשונה
אוסטין מונטגו — מכונית מרווחת מעל למקובל: מנוע 1,300, בעלת עיצוב מרשים ומהודר, הצתה אלקטרונית, פיקוד דלק ממוחשב, ומגוון רב של ציוד סטנדרטי.
ניתן לקבל 5 הילוכים ושמשות כהות בתוספת מחיר.
אפשרות למזגן אוויר (BUILD IN).
אוסטין מונטגו חסכונית (18 ק"מ לליטר בתנאי ניסוי בית החרושת).
* המחירים כוללים מע"מ, לא כולל הובלה ורישוי

אספקה מידית מהמלאי!
AUSTIN ROVER
חברת המזרח לשיווק מכוניות (1984) בע"מ
תל־אביב, דרך פתח תקוה 76, טל. 03-335235 חיפה: האמנים 2, טל. 04-523086
ירושלים, יפו 70 טל. 02-222093. סוכני משנה: בית לחם: איברהים קטן, דרך חברון ליד קבר רחל. ירושלים: אליעזר שייקביץ אזור התעשייה תלפיות, טל. 02-719404
קרית שמונה מוסך רכב א.א. אזור התעשיה הדרומי, טל: 069-49456

כנס עמי"ת צפון

יום עיון ותצוגה בנושא:
עוצמת המיחשוב לייעול התעשייה

הכנס יתקיים ביום חמישי 5.6 בין השעות 09.00 — 19.00 במלון דן־כרמל, חיפה.
בכנס ובתצוגה יוצגו מערכות איסוף נתונים, מערכות ממוחשבות לבקרה תעשייתית, מערכות תקשורת מחשבים בתעשייה, ומערכות ותוכנות לניהול תעשייתי.
בין החברות המציגות: דיגיטל, קו מערכות, נ.ס.י.ר.סכם, אל־שפ, תפנית מערכות, ראמיר, מסוף, יעד"א, לביא מחשבים, דעת מערכות, ליאור אלקטרוניקה, ליש מחשבים, מ.ר.ב, אניה, ת.פ.י מערכות, חשב בן תוכנות.
נציגי מפעלי תעשייה, העוסקים בנושא המיחשוב, המעוניינים להשתתף בכנס ולבקר בתצוגה — מוזמנים. (הכניסה ללא תשלום).
הכנס בחסות אנשים ומחשבים — השבועון והמגזין. טל: 287560, 280640, 03-295148
אירגון: טכניון חיפה. טל: 532427, 04-387720

כצט
CTS
לציבור לקוחותינו

מספר הטלפון החדש מתאריך 1.6.86:
03-9250250
(20 קוי חוץ)
כ.צ.ט. בע"מ בימיקלים וציוד טכני
בשירות הציבור מאז 1921

מוזמפון

לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

אוניברסיטת תל-אביב

וקרן ארמנד המר
מושב הפתיחה
של
"כנס ארמנד המר
לשיתוף פעולה כלכלי במזרח התיכון"
שיתקיים ביום א' 1 ביוני, 1986
בשעה 19:00 באולם אפטר בבנין נפתלי

במעמד נשיא המדינה מר חיים הרצוג
סר לסלי פורטר, יו"ר חבר הנאמנים, אוניברסיטת תל־אביב
פרופ' משה מני, נשיא אוניברסיטת תל־אביב
ההרצאות בעברית:
השר גד יעקובי – כלכלה ושלום במזרח התיכון
פרופ' חיים בן שחר – פרוייקט המר ותכנית מרשל
של רה"מ שמעון פרס — ההבטחה והקשיים
דיוני הכנס יתקיימו בימים 2־3 ביוני 1986, ולא כפי שפורסם בטעות משעה 09.00 בבנין רוזנברג אולם 01 (הדיונים בשפה האנגלית)

הכניסה חופשית — הציבור מוזמן.

היתר להעלאת מחירים

לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) התשמ"ו 1985.

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו 1985, (1), אנו מתירים להעלות את המחיר של כל אחד מהשירותים המפורטים להלן מעל המחיר הקובע (2) בשיעור של א' יעלה על השיעור הנקוב לצידו.

החזקת ילדים בפנימיות ובמקומות סידור אחרים מחוץ לביתם	9%
החזקת זקנים נכים ומפגרים במעונות, במקומות סידור אחרים מחוץ לביתם	8%
החזקת נכים עיוורים, מפגרים וזקנים במסגרת יום וילדים במשפחתונים	7%
שירותי מטפלות בית במשפחות נזקקות ובזקנים	7%
שירותי סומכות ותוכנות לנזקקים	7%
הספקת ארוחות מוכנות לזקנים	9%
הספקת מזון למעונות לנכים, מפגרים וילדים	9%
שירותי כביסה במעונות לנכים, מפגרים וילדים	20%

כ"ג אייר התשמ"ו (1 ביוני 1986)

משה ניסים — שר האוצר
משה קצב — שר העבודה והרווחה

1. ס"ח התשמ"ו עמוד 2
2. י.פ. התשמ"ו עמוד 1460

עורך את העמוד: יצחק לאור

הארץ

יום א', כ"ג באייר, תשמ"ו
1 ביוני 1986

ירושלים: רח' ההסתדרות 2 טל' 224245־6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166־8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

תל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – POB 233, Tel. 824261

קהיר דוחה ויתור ישראלי

ישראל צעדה לקראת מצרים כאשר ויתרה על דרישתה שהבוררים בעניין טאבה ישאלו היכן מיקומם "הנכון" של סימני הגבול הבין־לאומיים. השמטת המלה הזו משטר הבוררות נועדה לספק את תביעת מצרים, שלפיה תנוסח השאלה, שהבוררים יתבקשו להשיב עליה, באופן שלא יאלצם להתעמק ולחקור באיזה תוואי היה אמור הגבול להשתרע על־פי ההסכם מ־1906 שבין הקיסרות העותומנית לבין מצרים.

שמעון פרס ויצחק שמיר הציעו, בעצה אחת עם אברהם סופר, שהשתתף לאחרונה בשיחות טאבה כמשקיף אמריקאי, כי לשאלה המופנית אל הבוררים יתלוה הבהרה נוספת, שיאפשר לכל אחד משני הצדדים להציג את גרסתו בעניין מיקומו של הגבול. הוויתור הישראלי הנ"ל אינו איפוא ויתור מהותי, אבל הוא מתחשב ברגישותה של מצרים.

אולם גם הצעה זו נדחתה בקהיר. כל איזכור של הטענה כי הגבול הבין־לאומי, כפי שנקבע בראשית ימי המנדאט, אינו תואם את הגבול המקורי, אינו מתקבל על דעת מצרים, גם אם אינו מופיע בגופו של שטר הבוררות, אלא, במשתמע, בנספח בלבד.

יש להצטער על עקשנות מצרית זו; אם קהיר תתמיד בה, אין לדעת כיצד אפשר יהיה ליישב את הפלוגתא. אמנם סגנו של אברהם סופר, אלן גרצ'קו, נשאר בקהיר כדי לעשות מאמץ נוסף להגיע לנוסחה מוסכמת של שטר הבוררות, אך כלום יצליח במקום שבו מתווך אמריקאי בכיר יותר העלה חרס בידו?

אפשר להמשיך ולקוות כי ההנהגה המצרית תגמיש את עמדתה. אך ספק אם עמדתו של מזכיר המדינה של ארה"ב, אשר יהיה מוכן לבוא לאזור אם וכאשר שני הצדדים יחתמו על שטר הבוררות, תפעיל את הלחץ המתאים. אם מצרים תיאות להגמיש את עמדתה, ושני הצדדים יגיעו לעמק השווה — לא תהיה נוכחותו של ג'ורג' שולץ נחוצה עוד. יתר על כן, הסכם בין קהיר וירושלים בעניין טאבה עשוי כשלעצמו להרים תרומה למען הפשרת הקיפאון שבין רבת־עמון וירושלים — וגם בין קהיר וירושלים — ביחס לבעיה הפלשתינית.

אין זאת אומרת כי מעורבות אישית של שולץ תהיה מיותרת במקרה זה, אך כל עוד מוסיפה ההנהגה האמריקאית להפקיד את משימת התיווך בעניין טאבה בידי יועצים משפטיים — בין זה של מחלקת המדינה, אברהם סופר, לבין זה של אגף המזרח התיכון ודרום־אסיה שבמחלקת המדינה, אלן גרצ'קו — יש מקום לחשש. ברחבי האזור בכלל ובקהיר בפרט עלול להשתרש הרושם, כי ארצות הברית נרתעת מלהטיל את מלוא משקלה המדיני על כף המאזניים כדי להוציא את תהליך השלום באזור מקיפאונו.

מצב־רוח / ב. מיכאל

ואריאציות על הנושא

לא נדבר בשאלות העקרוניות. אותן תכריע החקירה. נדבר בהיבט הציבורי ובקולות הבוקעים ממנו.

למען הפרספקטיבה, נבצע כאן [illegible] כולו פרי דמיון.

נניח שכך קרה: ביום ששי אחד, לפני כשלוש שנים, מודיעים אמצעי התקשורת הודעה גאה בזו הלשון: "כוחות הביטחון לכדו הבוקר חוליה גדולה של מחבלים, בעת שעסקו במילכוד מספר גדול של אוטובוסים בירושלים המזרחית. במהלך ההשתלטות על החוליה נהרגו כל חבריה. לכתבנו נודע כי כוחות הביטחון פרקו את המטענים ולכדו את החוליה דקות ספורות בטרם הפעילו את המטענים. מחקירה ראשונית עולה כי כל המחבלים שנהרגו הם תושבי התנחלויות שמעבר לקו־הירוק".

צלם זריז קולט תמונה של צמד מחבלים חי מובל לחקירה. מתחילה מהומה. מוקמות ועדות. נשפטים אנשים. נקבע כי המחבלים מתו כתוצאה מן המכות שהוכו בעת לכידתם. בנסיבות המקרה, קובעים השופטים, היו המכות לגיטימיות, באשר תכליתן היתה לחלץ מפי המחבלים מידע על מטענים נוספים, שהוצמדו לאוטובוסים. בדיעבד הסתבר כי אנשים שיקרו בחקירה, וקיימות ראיות לכאורה כי אנשי הסדר היהודי נרצחו בדם קר ע"י אנשים מסוימים מכוחות־הביטחון. מתפתח ויכוח ציבורי. (והרי לא יעלה על הדעת כי הוויכוח הציבורי במקרה ההיפותטי הזה, היה שונה כהוא־זה מן הוויכוח דהיום. רק מחמת הבדל מסוים באמונת־אמם של הנרצחים. לא־כן?)

ועתה, משהצגנו את המקרה ההיפותטי, מותר לעבור אל הוויכוח הציבורי. נתחיל דווקא מן השאלה שאיננה נדונה כלל: האם מותר לשב"כ לרצוח בדם־קר? משום־מה מוסכם על דעת כולם כי לשב"כ מותר לחסל שבויים. "נורמות מקובלות", נקרא העניין בפי מר שמיר הדרמי. "שיטות פעולה", אומרים האנינים יותר.

אם אכן כך הם הדברים, יש משהו מטופש ביותר בכל הוויכוח: וכי מי שמותר לו להרוג, אסור לו לשקר? ויותר מזה — מי שמותר לו, על־פי "נורמה מקובלת", לנעוץ כדור בראשו של איש כפות, מדוע שיטרח בכלל לשקר? מדוע שלא יאמר לחוקריו בפה מלא — "אתם יכולים להפסיק לחקור. אני הרגתי, ומותר לי. פעלתי על־פי נורמות. תשאלו את ראש־הממשלה".

אולי באמת הגיע הזמן שנדע אחת ולתמיד: האם נהג השב"כ, בהסכמת השלטון, להרוג בני־אדם שלא בשעת קרב? ואם אכן כך — על־פי איזה קריטריונים הוא בורר לו את הנידונים למוות.

הרבה שטויות אמרו חסידי "הנורמה המקובלת" בימים האחרונים.

שטות אחת משווה את אנשי השב"כ לחיילים בשעת־קרב. כאילו חיילים בשעת־קרב רשאים להרוג שבויים לאחר שנכנעו ונכפתו. שטות אחרת היא זו הכרוכה בגלגול עיניים מסתוריות לשמים ומלמול כי־דים מתוחות על "דרכי־פעולה" אפלות, ומלחמה־חורמה חשאית. שטות זו מתבססת על ההנחה שאיש מן הבולעים אותה אינו מבין את ההבדל בין סוכני [illegible] של מדינת־ישראל. (והדברים פורסמו לא אחת בעיתונות מקומית זרה).

סוכני המוסד יוצאים אל אותו שדה־קרב מסתורי, בו ניצב הסוכן שלנו מול הסוכן שלהם. שם אין משטרה וחוק לצרם. שם אין ממשלה וצבא, בתי־כלא ושופטים הלוחמים כמותו את אותה מלחמה. שם מנצח זה ששולף ראשון.

לעומתם, אנשי השב"כ הם זרוע של החוק. בלשת־עילית, הניצבת יד ביד עם המשטרה, הצבא ומערכת־המשפט. עניינם בהארכת זרועו של החוק, ולא במילוי מקומו במקום שבו הוא לא קיים.

אני גם מתעקש להאמין כי מתוך נסיונו־לכאורה של ראש השב"כ להסתיר את הדברים, מותר להסיק, (ב"ה), שהשב"כ עדיין לא קיבל קיזוזות אפס־אפס. ואם כך, מי הם אלה שלכאורה־צייתו, לאותה הוראה שלכאורה־ניתנה? האמנם שכח מישהו לכלול בתכנית הלימודים של קורס אנשי־השב"כ את פסק־הדין בעניין כפר־קאסם, אודות פקודות שדגל שחור מתנוסס מעליהן, פקודות שחובה לא למלאן?

השטות הגדולה מכולן היא זו המולהטת עלינו אימים בדבר "חשיפת שיטות הפעולה, שחבל בארגון". איזה קשקוש. כאשר נלכדו אנשי המחתרת היהודית, מלאו העיתונים בתיאורים ומעשים על תושיית השב"כ ודרכי־פעולתו המתוחכמות: הטרמפיסט שהיה סוכן, המיקרופון שהוסתר בתוך הנגב, השיחה שהוקלטה על אף שנערכה בשדה, המיתקן ההאזנה שנשתל על עץ, שלא לדבר על הגילויים המפורטים ביותר על להטוטי החקירה שהפעיל השב"כ נגד הנאשמים, ממתן הבטחות לחנינה ועד ללהטוט הפתקים הידוע, שחילץ מיהודה עציון רשימה מפורטת של חברי המחתרת. מגילה שלימה של שיטות־פעולה מודיעיניות. ואיש לא פצה פה וצפצף. אבל בעניין האוטובוס, לא־דווקא פעולת־ביון מתוחכמת, מוספקים כולם כפיים ומקמטים מצח בדאגה־געוואלד — השיטות תתגלינה! והרי, על־מנת לחשוף את שיטות הפעולה שבהן נעשתה החקירה, אין צורך להגיע לארכיוני השב"כ. די בביקור חטוף במכון־קאראטה.

ועוד מלה אחת עגומה לסיום: למשמע דבריהם של כל אותם ההיסטריים, העושים את השב"כ, ואת השב"כ בלבד, לצור־גואלנו, ומסבירים כי כל עיקר הדדה עליו הם סופה של המדינה — אין מנוס מלהיזכר בעוד אחת מנבואותיו של פרופסור ליבוביץ' (במראתני שמעתיה בשלהי 1968), וכך הוא אמר: "אותה מפלצת הקרויה ארץ־ישראל השלמה, המשליטה אותנו על עם זר, תהפוך את מדינת־ישראל ממדינה שסיסמתה 'הטובים לטיס', למדינה שסיסמתה 'הטובים לשב"כ'".

זכה, וגם נבואתו זו התגשמה.

מסר כפול

הסתירות והתקדימים שנוצרה במהלך טיפולה של ההסתדרות במשבר סולל בונה, הם הוכחה למסר הכפול שהיא מנהיגה ביחסי העבודה

מאת יהודית וינקלר

תסריט האילוצים שבמסגרתו פעלה ההסתדרות בעיצומו של משבר "סולל בונה" אינו בכוונת תחילה. ללא תבנית הבראה מוסכמת בין ההסתדרות לבין הנהלת הקונצרן, לא היה עולה בידי ראש הממשלה ושר־האוצר להעביר בממשלה את ההחלטה המבטיחה לקונצרן אישורים לגיוס כספים להצלתו. כאן לא עמד על הפרק ויכוח בין ההסתדרות לבין מעסיק גדול על צמצום כוח אדם והתנייתו בהסכם שיושג עם העובדים, כי אם שאלת חיים ומוות למפעל כולו. קיסר והברפלד נטלו על עצמם, בתוקף הנסיבות, את המשימה המלאה, הן בפני הממשלה והן בפני הנהלת "סולל בונה", להגיש תכנית הבראה תמימה. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, חתם בשם ההסתדרות על הסכם קיבוצי מיוחד המבטיח את ביצוע תכנית ההבראה של הקונצרן על פי ההמלצות שסללו בממשלה את הדרך לגיוס כספים להצלתו. אותה שעה הוטל עליו התפקיד לכתוב כבורר ופוסק אחרון בערעור עובדי "סולל בונה" על תכנית ההבראה, לרבות פיטורי העובדים.

בפרשה זו ניתן לראות את תמצית המסר הכפול של ההסתדרות, שמטבע אופייה מתפקדת גם כאיגוד מקצועי וגם כמעסיקתם של מאות אלפי עובדים. בראשונה מזה שנים רבות כפתה הנהגת ההסתדרות על קבוצת עובדים הסכם פיטורים ורה־יארגניזציה מפעלית מרחיקת לכת, מבלי שההסכם יושג במשא ומתן שבו האיגוד המקצועי מפעיל את כל הכלים העומדים לרשותו החל מרמת הוועד המקומי וכלה ברמת הוועד ארצי ההסתדרות. די להזכר במאבק הממושך שנוהל על ידי ועדי אל על יחד עם ההסתדרות, הגם שהתוצאה הולידה את אחד התקדימים המסוכנים ביחסי עבודה.

תבנית הבראה מעל ראשי העובדים

בפרשת "סולל בונה" ההסתדרות כאיגוד מקצועי נקטה עמדה שונה בתכלית: היא מינתה ועדה בראשות מאיר גת, מנהל האגף לאיגוד מקצועי, לקבוע קריטריונים לפרישה ופיטורים. ועדת גת חיפשה בתנאי המצוקה של הקונצרן את האפשרויות המשופרות ביותר כדי לא לזרוק לרחוב עובדים ותיקים שטרם צברו את מלוא זכויותיהם הפנסיוניות. נקבע כי העובדים יוכלו לערער על המלצות ועדת גת בפני יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד הנתונה ממעמד של פוסק יחיד ואחרון. הברפלד, מבלי להמתין לערעור העובדים ולהשלכות האפשריות מערעור זה על תכנית ההבראה על סעיפיה השונים ובכללם, חתם על הסכם קיבוצי עם הנהלת "סולל בונה" המבטיח מעל ראשי העובדים את תכנית ההבראה כפי שהוכתבה על ידי הממשלה. הברפלד וקיסר נוטלים על עצמם בעקיפין את האחריות להרשעת המשבר רק בקטע היהודי המתייחס לשמירה על פרנסתם של עובדים. הנה, הם אומרים, ראו נא מה כוחו של ההסתדרות [illegible] תות שפל בעבר, כאשר כל קבלן אחר לא היסס לשלוח מהיום למחר את העובדים הביתה. האם מחירה של הסולידריות ההסתדרותית איננו גבוה מדי? האם ראשי האיגוד המקצועי לכפות על מפעלים של חברת העובדים לדלדל את משאביהם עד כדי כמעט התמוטטות מוחלטת ובלבד לשמור על מקומות העבודה ואחר כך להושיט יד לקופת המדינה לבקשת עזרה? נושא זה לא נדון וראשי משק העובדים גוזרים על עצמם שתיקה.

בדיעבד הברפלד וקיסר באים בטענות קודם כל אל הממשלה. היא מנעה מ"סולל בונה" עבודות שהיו יכולות להציל אותו בעוד מועד, ומזכירים את פרשת בנייתם של שדות התעופה בנגב והמאבק שנאלצו לנהל כדי לזכות בנתחים מהעבודה אף על פי שהתקציב הבין־לאומי של החברה מלל פרויקטים מסוג זה. פרשה נוספת שכמעט ואין מדברים בה בוועד הפועל והלכת הפרשת אם אם בימים אלה. מזכיר ההסתדרות וראש האגף לאיגוד מקצועי התמר ערב הבחירות להסתדרות על הסכם סודי עם האיגודים המקצועיים האקדמאיים. הסכם שנודע כ"הסכם הכספת" המבטיח להם תוספת שכר מעבר למה שניתן לאיגודים מקצועיים אחרים. הסכם הכספת מנע את פרישתם של המהנדסים מההסתדרות ואת התמודדות העצמאית שלהם בבחירות.

החל ממארס 1986 הסכם הכספת מיושם במיגזר הממשלתי והציבורי למעט במפעלי "כור". ישעיהו גביש, מנכ"ל "כור" אומר כי מצבו אינו מאפשר לשלם עתה תוספת שכר. האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות לא עלה על באריקדות כדי להשיג עבור המהנדסים האקדמאים ב"כור" את יישום ההסכם. מהנדסי "סולתם" החליטו בשבוע שעבר לצאת לשביתת אזהרה בת יומיים. ההחלטה להכות ב"סולתם" נבעה מהעובדה שהמפעל מרכז מאות מהנדסים, והריכוז מהווה מקור כוח המאפשר מאבק מקצועי היכול בין לילה להשבית מפעל שלם, בניגוד למפעלים אחרים בהם אין למהנדסים השפעה כה מרובית.

שאלה של אמינות

במקרה של "כור", בעקבות "סולל בונה", צמרת ההסתדרות אינה ממהרת לכפות על ההנהלה תוספות שכר, הגם שהן מעוגנות בהסכם החתום בידי קיסר והברפלד. כך המסר הכפול של ההסתדרות לובש עתה פנים חדשות: ב"סולל בונה" חתימת הסכם מעל ראשי עובדים, ב"כור" אי קיום הסכם החתום על ידם. הנהלת "סולל בונה" וההסתדרות מיהרו להציג את ההסכם הקיבוצי שנחתם ביניהם כסוף פסוק בכל הנוגע לעתידם של העובדים והחברה. הלכה למעשה הדברים רחוקים מזה. ערעור של העובדים מונח על שולחנו של חיים הברפלד וממתין לפסיקתו. העובדים המאורגנים בארגון הגג, והם הרוב, אינם מוכנים לקבל לידיהם את רשימות המפוטרים כל עוד הבירורים עם ההסתדרות לא ישלמו וי־תידה מאתם. הובטח להם כי ההסכם הקיבוצי איננו אופראטיווי, קיים יש מקום להמשך המשא ומתן בין העובדים, ההנהלה וההסתדרות לא רק על רשימות המפוטרים ועל תנאי הפרישה, כי אם גם על צמצומים וביטול חטיבות ואגפים בקונצרן.

איש מראשי ההסתדרות לא טרח עד כה ליישב את הסתירה שבין הודעה זו לבין ההתחייבות החד־משמעית ליישם את ההמלצות המוגדרות הברורות ביחס להבראת הקונצרן כפי שהוצגו בפני הממשלה כתנאי להסכמתה לאפשר גיוס כספים. הסתירות והתקדימים שנוצרו במהלך טיפולה של ההסתדרות במשבר "סולל בונה", לרבות המאמצים שעשתה חברת העובדים להטיל איפול על הדיונים בוועדה המנהלת, שהיא הגוף הציבורי הנבחר, עלולים בעתיד לפגוע באמינותה, הן כלפי ציבור עובדים והן כלפי מעסיקים שיוכלו להציג את עמדתה בפרשה זו כהוכחה למסר הכפול שהיא מנהיגה ביחסי העבודה.

חיים הברפלד, פוסק יחיד ואחרון

בסוגריים / לילי גלילי

הכתובת על הקיר

בוקר ירושלמי אביבי, בית באה בשכונת רחביה השלווה. בקומות הראשונות, משרדים של עורכי־דין ונוטריונים. מכון אחד להודיה. למעלה, דיירים פרטיים. בין לבין, דלת חומה ועליה שלט קטן: "המכון לחינוך לדו־קיום יהודי ערבי". באותו בוקר, נרשמו על הדלת כתובות נאצה, בשתיה "ערבים החוצה". ריח חזק של נפט עולה באוויר, שכנה שירדה בבוקר לשפוך את הזבל, ניסתה למחות את החרפה בנפט.

במכון לדו־קיום נמצא גבי צייזר. נציג קרן ויידל הגרמנית בישראל. הקרן הממנת את פעולות המכון לדו־קיום, בתקציב של 500 אלף מרק לשנה. אומר צייזר, (35), המייצג את הקרן כבר שנים: "כשנכנסתי למכון, ראיתי את הערבים החוצה, אבל ראיתי לנגד עיני מיד גם את הכתובות של 'יודן ראוס'. והנה עכשיו, אני אמור להוציא מברק להנהלת הקרן בגרמניה ולדווח להם על פרטי המקרה. זה לא בדיוק כמו לדווח לאנגליה או לארה"ב. זה בכל זאת להודיע לגרמניה. תיראו בבקשה, זה קורה גם אצלנו".

"שמונה שנים אני בקשרים עם הגרמנים, ומכיר את טווח התגובות וההנמקות: לא ידעתי, לא יכולתי לעשות כלום, בהתחלה זה לא נראה רציני. והרי כך בדיוק זה התחיל גם שם. ומעניין לי לדעת איפה מתחיל הקו האדום? קשה לי להוציא החוצה את הכביסה המלוכלכת הזו. ועוד במטרה לשכנע אותם דווקא כמה חשוב להשקיע בפרויקט של הדו־קיום".

מוחמד, העובד הערבי של המכון, מקשיב מסוגר בתוך עצמו. המשטרה כבר גבתה עדויות, המברק לגרמניה נשלח. נשארה רק הכתובת על הקיר.

אוטונומיה זוחלת בעזה

רוחות ההקצנה הדתית המנשבות ממצרים יוצרים ברצועה תסיסה אטית ומסוכנת ★ המינהל האזרחי מתמודד בינתיים היטב עם המצב

מאת עודד זראי

מאז השלמת הנסיגה מסיני, חוצה הגבול הבין־לאומי את העיר רפיח לשניים. משדרשו המצרים את כל ההצעות הישראליות לחילופי שטחים, לא היה מנוס מחיתוך בתים והפרדת משפחות, כדי לפנות מקום לגדר המערכת של הגבול בסמוך של העיר. הרחוב הראשי נקטע באמצעו, והדגל המצרי מוכיח לנוסעים בו כי "גבול לפניך — אין מעבר". אך על הגדר נותר עוד מבנה אחד המאפשר מעבר מסודר בשני עבריו. מן הצד המצרי מגיעים בבוקר פקידים ועובדים, ששימשו בתפקידיהם לפני חציית העיר לשניים, ואילו מן הצד הישראלי יוצאים בעליהם של חנויות ועסקים שנותרו בצד המצרי. בשעות הערב הכל חוזרים למקומותיהם, והשערים נסגרים.

צפונית למקום הזה, בכביש המרכזי עזה־אל־עריש, נראה המעבר הבין־לאומי בין שתי המדינות שומם למדי, בימים אלה של כמעט־קיפאון בתיירות. אולם עובדות החיים מלמדות, שההשפעה המצרית על הרצועה לא פגה במשך 19 השנים האחרונות. אמנם ארבע העיירות ו־19 המועצות הכפריות ברצועת עזה סיגלו לעצמם את דפוסי הפיתוח, הבנייה, התעשייה הזעירה, והשירותים הנהוגים בישראל, אך המבט הפוליטי־תרבותי נותר מופנה לעבר מצרים.

המסגד החדש, היושב על אם הדרך בואך רפיח, נבנה כדי לשמש לא רק לתפילה, אלא לפעילות פוליטית־דתית, לטיפול רפואי ולמוסר צדקה, ויעידו על כך המבנים הנספחים. וזה דגם זהה למסגדי האגודות האיסלאמיות שהוקמו בשנים האחרונות בשכונות העממיות בקהיר ובערים מצריות אחרות, במטרה "להחזיר את המאמינים לחיק האיסלאם, ולהילחם בתופעות המושחתות של חיקוי המתירנות המערבית".

ב־1967 היו ברצועה רק 75 מסגדים, ואילו היום מגיע מספרם ל־150. מכללת אל־אזהר בעזה, על 4,700 הסטודנטים וכ־100 אנשי הסגל האקדמי שבה, משמשת כיום מוקד כוח עיקרי ל"אל־מג'מע אל־איסלאמי", החובק שמונה קבוצות דתיות מאורגנות ובעלות השפעה, ובכלל זה הפונדמנטליסטים, אחים מוסלמים, ג'יהאד איסלאמי ועוד. כשהוויכוח ניטש בין אלה הגורסים התמקדות באיסלאמיזציה תחילה, לבין המצדדים ב"טיפול בכיבוש הישראלי" בעת ובעונה אחת, נראה כי יד הראשונים על העליונה.

מינהל אזרחי מיומן

ראשי "אל־מג'מע אל־איסלאמי" אינם מסתירים את מטרותיהם: "כאן תקום רפובליקה איסלאמית, ואתם היהודים תצטרכו לשלם כופר כדי להמשיך ולחיות בפלשתין, או שתסתלקו מכאן". למרות שנהוג לומר כי תושבי הרצועה נאמנים לערפאת, שהרי הוא ועוזריו צמחו כאן, כופרים המנהיגים האיסלאמיים בהנהגה זו, אלא אם כן יחזור ערפאת [illegible] בתשובה ויתיישר עם מטרותיהם.

לפי שעה מטילים אלפי פעילי "אל־מג'מע אל־איסלאמי" את חתתם על התושבים. נשים, לרבות מן המעמד הבינוני והעשיר, פוחדות להיראות בחוצות ללא לבוש מסורתי מלא. אישית בכירה בעזה סיפרה לנו, כי אנשי האגודות המוסלמיות החלו להתערב גם בנעשה בבתים, עד כדי כך שבערבי אירוחים משפחתיים חוששים להגיש משקאות חריפים לבל יבולע למארח למחרת היום. באחרונה ניסו הפעילים האיסלאמיים להשתלט על בניין הקולנוע המרכזי [illegible], ולהפכו למרכז רוחני לפעילות דתית. בחג האביב האחרון, "שם אל־נסים", הנחוג במצרים, אסרו אותם פעילים על הנשים להתלוות לבעליהן לחוף הים. בעליהם של בתי־מסחר למשקאות חריפים חוששים עתה לאיומים על חייהם.

בעבר גרסו כי גל ההקצנה הדתית הוא תופעה חולפת, אך כיום מודע המינהל האזרחי הישראלי ברצועה, בראשות תת־אלוף שייקה ארז, [illegible] להוכחת המצב, ואינו חוסך מאמץ כדי ליידע את הדרגים הנוגעים בדבר. השקט היחסי השורר כיום ברצועה, למרות התסיסה האטית המסוכנת, מתאפשר תודות למקצועיות, לתבונה ולהחלטיות שבפעילותו היום־יומית של המינהל האזרחי. תא"ל ארז, לוחם ותיק בסיירות, ששימש קצין מיעוטים ראשי, מפקד אזור סיני וסגן מפקד יחידת הקישור לבנון, הוכיח כי פעולה שקטה, נבונה ונחרצת של המינהל האזרחי יכולה במקרים רבים להבטיח שקט וחיים תקינים מבלי להזדקק להפעלת גייסות.

התפשטות לעבר ישראל

נראה כי המושג "עזה תחילה", שדובר בו באחרונה, מיושם בחלקו מכוח המציאות. ברצועה פועלים 28 משרדים ממשלתיים, שבמחציתם לא תמצא יותר מאשר פקיד ישראלי אחד. מתוך 5,950 עובדי מדינה המאיישים את כל משרדי הממשלה ברצועה, מצויים פחות מ־100 פקידים ישראלים. גם הרוב המכריע של משרות המנכ"לים, ההוות במעמדן למשרות של שרים העומדים בראש המשרדים הממשלתיים, מאוישות בידי אישים מקומיים. מי שביקר בבית־החולים המרכזי בעזה "דאר אל־שיפא" מיד לאחר מלחמת ששת הימים, וחזר אליו כיום, חש את התנופה העצומה של פיתוח השירותים בכל אתר ואתר.

המנכ"לים המקומיים מתייחסים לדו"ח בנבנישתי האחרון, שהצביע על רמת שירותים ירודה ברצועה בהשוואה לישראל, כאל "חומר הלקוח מעולם אחר". גולת הכותרת בתנופת הפיתוח הוא מפעל שיקום הפליטים, שבראשו עומד רפי [illegible] זה שנים רבות. במסגרת אותו מפעל שוקמו עד כה כ־10 אלפים משפחות, אשר התגוררו בתנאים ירודים והיו מוקד לפעילות חבלנית. כיום צמחו שכונות מפוארות על קרקע ציבורית במסגרת תכנית "בנה ביתך". אותן משפחות פליטים שבנו את הבתים על ארבע וחמש קומות, ושיכנו בהם את בניהם וקרוביהם, הפכו לגורם בעל רכוש המעוניין בשקט ובחיים תקינים משום שיש לו מה להפסיד.

השקט המוכר ברצועה אינו מנבא בהכרח את המציאות בעתיד. צריך לזכור כי לעובדות היסוד יש חשיבות רבה למה שצפוי בחבל ארץ זה, המשתרע על 362 קמ"ר והמאוכלס כיום בכ־500 אלף נפש, מחציתם פליטים. הריבוי הטבעי ברצועה מגיע לכדי 3.9 אחוזים מול תמותה של 0.6 אחוז. הרצועה מכפילה את תושביה מדי 15 שנה, כך שבשנת 2000 תמנה אוכלוסייתה כדי מיליון נפש. הים והגבול המצרי סוגרים על מרחב ההתפשטות של גל פיצוץ האוכלוסין, הפוקד באותה מידה את מצרים, והכיוון היחיד שנותר בפני הרצועה הוא לעבר ישראל, על כל המשתמע מכך.

תפיסת הביטחון הלאומי במבחן הזמן (ג')

"אף שעל" בטחוני

בהיעדר הסכמה אידיאולוגית, ומתוך רתיעה מפני עימותים העלולים "לפלג" את החברה הישראלית נטבע, בהשראת הדרג המדיני, מושג חדש: "גבולות בני הגנה" ★ גבולות כאלה נתפסו על־ידי ממשלות ישראל כגבולות הפסקת האש של יוני 1967

מאת ראובן פדהצור

בהכוונה מעניינת, שהציע לא מכבר פרופ' ניסן אורן, הוא הצביע על אחד ממוקדי הביקורת שניתן להפנות אל "המבנה הארכיטקטוני" שעוצב על־ידי בן־גוריון. ראש הממשלה ושר הביטחון הראשון לא בנה ולא השאיר אחריו מערכת מוסדות או מסגרת כללים ונוהלים המאפשרות לקיים במידה משביעת רצון את המרות והפיקוח של הדרג האזרחי על הצבא. בן־גוריון עצמו לא היה זקוק למערכת כאלה, משום שהצליח להטיל את מרותו המוחלטת על הצבא בכוח המערכות והמסורת, לקיים פיקוח יעיל או להשליט במידה מספקת את מרותו על הדרג הצבאי.

את משמעותה השפעתה של התופעה, אותה מתאר פרופ' אורן בביקורתו, ניתן להעריך אם נוסיף כי במקביל נרתעו מקבלי ההחלטות בדרג המדיני, לאחר פרישתו של בן־גוריון, מלקיים דיונים של ממש בסוגיות היסוד של תפיסת הביטחון הלאומי, גם כאשר השתנות התנאים הגיאו־אסטרטגיים חייבת זאת. דווקא היעדרם של דיונים כאלה הוא שקבע במובלע את עיקרי התפיסה. [illegible] בהיעדרן של הנחיות מפורשות, של הממשלה כולה או של שרי הביטחון, היה המטה הכללי של צה"ל למבצע של עיקרי התפיסה כקבלן דה־פאקטו. אופי הביצוע ופרטיו נבעו מהתרגום לשפת המעשה שניתן בידי המטה הכללי למה שנתפס על־ידי האלופים כ"תפיסת הביטחון" של הדרג המדיני. בדרך זו נוצרו בפועל התנאים לכך שהמסמכים הרשמיים היחידים, בהם מוגדרת תפיסת הביטחון של מדינת ישראל הם פרקי ההקדמה לתכניות העבודה הרב־שנתיות של צה"ל. הגדרות אלה הן כלליות מטבען, ומתירות למעשה למבצעי צה"ל מרחב תימרון בלתי מוגבל כמעט, באותם מקרים בהם נדרשות החלטות אופרטיביות.

מ־67 לא נערך דיון רציני

כל עוד יסודות התפיסה הבטחונית שטבע בן־גוריון לא הועמדו במבחן שינויים מהותיים במציאות המדינית והצבאית — וכאלה היו פני הדברים עד 1967 — לא נגרם נזק של ממש מהיעדרם של הדיונים בעיקרי תפיסת הביטחון. אולם, תוצאות מלחמת ששת הימים הביאו להתגבשותם של תנאי יסוד חדשים, ושונים במידה משמעותית מקודמים, של המציאות הגיאו־אסטרטגית באיזור. לכאורה, בתנאים החדשים שנוצרו, לא היה צריך להתעורר ספק בצורך חיוני בעידכון תפיסת הביטחון, או למיצער בבחינה מעמיקה של הדוקטרינה הצבאית.

כיבושי המלחמה העניקו לישראל, בפעם הראשונה, עומק אסטרטגי בסיני ועומק אופרטיווי ברמת הגולן ובגדה המערבית. עם תוספת השטחים שנכבשו, רכשה ישראל, לכאורה, פוטנציאל לניצול שני יסודות חדשים בתורת־הביטחון שלה: [illegible] כושר לספיגת מכה ראשונה וגמישות מבצעית, בגבולות ערוך, המאפשרת לה לבחור אם לתקוף או להיות מותקפת. בפעם הראשונה, מאז סיום מלחמת העצמאות, הפכה המגננה לאפשרות מעשית. בפועל לא שונתה תפיסת הביטחון ושני היסודות החדשים האלה, בעלי הפוטנציאל בתחום הצבאי לא נוצלו, לא הפכו לחלק מ"תורת הביטחון" ואף לא למרכיבים בדוקטרינה הצבאית.

נראה כי טועה מי שמבקש לתלות את הסיבה ל"קיפאון" ולדבקות הקנאית בתפיסות העבר, המאפיינים את ההתייחסות לבחינה מחודשת של תורת הביטחון לאחר 1967, אך ורק בדירות מחשבתם של אלופי המטכ"ל. אלה נאלצו לשעבד את תפיסותיהם העקרוניות והמקצועיות ל"קיפאון" האידאולוגי שאפיין את העלית הפוליטית בישראל אחרי מלחמת ששת הימים. אחרי המלחמה, ולמעשה עד היום, נוספו לשיקולים הבטחוניים גם שיקולים אידיאולוגיים, תוך שהתעורר הוויכוח על הגבולות העתידיים של מדינת ישראל.

קידוש הסטאטוס קוו

בשל העובדה שלא נוצרה רמה גבוהה של קונסנזוס בקרב העלית הפוליטית, בכל האמור בעמדות האידיאולוגיות הקשורות לעתיד השטחים, נוצר קונסנזוס דה־פאקטו המקדש את הסטטוס־קוו הטריטוריאלי. בהיעדר הסכמה אידיאולוגית, ומתוך רתיעה מפני עימותים העלולים "לפלג" את החברה הישראלית, נטבע, בהשראת הדרג המדיני, מושג חדש: "גבולות בני הגנה". גבולות כאלה נתפסו על ידי ממשלות ישראל כגבולות הפסקת האש של יוני 1967. כלומר, הדרג המדיני לא שקל ברצינות את האופציה של ניצול השטחים שנכבשו לשינוי אפשרי בתפיסת הביטחון. במצב דברים זה לא נותר למטכ"ל אלא לתרגם את הקונסנזוס הדומה, שנובע סביב ההישגים הטריטוריאליים, לדוקטרינה צבאית. אלופי המטכ"ל הבינו היטב, כי אם תהיה בדיוניהם חריגה מהקונסנזוס הזה, יפסיק הדיון להיות מקצועי ויהפוך להיות פוליטי מעיקרו. כזה המדגיש את הפערים בהשקפות העולם שלהם. כך באה דוקטרינת ביטחון, שיסודותיה סטטיים־צבאיים, במקום דוקטרינה אסטרטגית, שהכל נרתעו מלעסוק בה.

הפירוש שהעניק המטכ"ל למה שהוא הבין כ"תפיסתם" של הפוליטיקאים בא לידי ביטוי באימוץ הגישה הצבאית המבטיחה הגנה קווית קשיחה, שעיקרה דגש על מניעת כיבוש, בידי האויב, של שטחים כלשהם, ויהיו מצומצמים ככל שיהיו. כך נגררו למעשה אלופי צה"ל לגיבוש דוקטרינה צבאית שעיקרה "אף שעל", וזאת מבלי שהעזו לבחון מחדש את יסודות התפיסה כולה, להתאימה לתנאים החדשים ולהתריע בפני הדרג המדיני על פוטנציאל הסכנה הגלום ב"תורה" הקיימת.

על רקע זה נוצר הצורך להוסיף לדוקטרינה הצבאית המקובלת (גישה התקפית, העברת המלחמה לשטחו של האויב) מרכיבים נוספים שיענו על האתגר של "אף שעל". כך "נוצר" קו בר־לב ופותחה התפיסה הצבאית שביסוד מושג ה"בלימה".

אם בעיצובה של תפיסת "אף שעל" צבאית נגרר המטכ"ל אחר חולשת הדרג המדיני, הרי שבתחום ההתכוננות למלחמה תבואה היא בכשל כישלון הדרג. המטכ"ל כולו, ובראש וראשונה המודיעין, לא השכילו להעריך נכונה (הגם שבדרך כלל זרם אל תוך המערכת מידע מדוייק) את משמעותן של התשובות האופרטיביות שמכינים צבאות ערב לאתגרים אותם מציבה לפניהם הדוקטרינה הצבאית של צה"ל. אלו באו לידי ביטוי בעיקר בבניה מסיבית של מערכי הגנה אווירית והצטיידות בשפע טילים נגד טנקים הנישאים בידי חיל רגלים. המטרה היתה לנטרל את יכולת התנועה והתמרון של צה"ל באזורי הכיבוש, ובכך להקהות את עוקצה של הדוקטרינה ההתקפית, שלא [illegible] במלחמת יום הכיפורים התברר,

אמנם, כשלונו של הפיקוד העליון של צה"ל בהכנת הצבא למלחמה. אך נראה כי ההצלחות הצבאיות בשלבי הסיום של המערכה (העברת המלחמה לשטח סוריה ומצרים) גרמו דווקא לחיזוקה של דבקות האלופים בתפיסה הצבאית המשלבת את עקרון ה"אף שעל" הטריטוריאלי (אשר ממנו נגזרת ה"בלימה") עם הדוקטרינה ההתקפית.

נדמה לי כי אחת המכשלות של גישה זו, כפי שהדבר בא לידי ביטוי גם באוקטובר 1973, היא העובדה ש"קו ההגנה" היה גם ל"קו הבלימה". והיות שנקבע כי "קו ההגנה" מקומו על קו הפסקת האש, היה הכרח לבצרו ולאיישו כך שיוכל לעמוד על שתי המטלות: הגנה ובלימה. שעות אחר הצהרים הראשונות של ה־6 באוקטובר 1973 הוכיחו כי קו ברלב לא היה מסוגל לספק מענה הולם למטלות אלו.

השאלה, שתשובה שלילית נדרשה בתנאים אלה — ומשום שעדיין לא השתנתה התפיסה הצבאית מיסודה, היא נדרשת גם היום — היא, אם עומדים לרשות צה"ל די משאבים על־מנת לקיים בו־זמנית את ההגנה הקווית הקשיחה מצד אחד, ובניית והחזקת כוח צבאי התקפי בעל איכות גבוהה בכמות מספקת, מצד שני.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אופטימיות זהירה

סיכומי ההנהלה בסוף השבוע הראשון לפסטיבאל

המנכ"ל יוסי עמרני והמנהל האמנותי עודד קוטלר מתבטאים באופטימיות זהירה. בשבוע הראשון ניצלו כ־25 אלף איש את כרטיסים בירושלים במסגרת הפסטיבאל, ואין המספר כולל הופעות של להקות בתל אביב (תיאטרון גבעון) או בקיסריה (בתוכנית). בסך הכל נפתח הפסטיבאל עם כ־60 אלף כרטיסים, כרבע מהמכירה, מכורים. בניגוד לשנים הקודמות, נמשכת המכירה גם במהלך הפסטיבאל, ובשבוע הראשון, כולל קופת הצ'יזמוזיר של הרגע האחרון, נמכרו, להערכת עמרני, עוד כ־5,000 כרטיסים.

מחירו של כרטיס ממוצע השנה אינו כן העמוכים: בין 11 ל־12 דולר, בהשוואה לשישה דולאר לפני שנתיים. אבל הבשורה הראשונה היתה לבטח את הגירעון האדיר של פסטיבאלי ישראל הקודמים, וכי כשיטה הזאת כבר עמדה. הפרסום לכך היה פשוט. לכל הנוגעים בדבר היה ברור שאסור להם ליצור גירעון. לפיכך, ההסכם עם משרד הכרטיסים עבר על חישוב של 65 אחוז תפוסה ועל הכנסה של 300 אלף דולר, מכוסות על־ידי המשרדים. תרומות לא הוכנסו לחישוב עד שהיו ביד. לכן הפסטיבאל נכנס לשבוע הראשון שלו כשהבסיס הכלכלי איתן יותר.

המפליא הוא שבנתונים כספיים כאלה — כשמדובר על כך שזהו בעצם פסטיבאל מעבר, מן הגירעון של השנה שעברה למאמץ המתוכנן היטב של השנה הבאה — התוצאה היא אירוע בעל אווירה ניכרת והיצע איכותי.

אין זה סוד שהפסטיבאל השנה קטן יותר מכפי שהיה בעבר. אך גם כך יש ימים של שישה או שמונה מופעים ברחבי ירושלים, כשארבעה מהם מתקיימים בקומפלקס של תיאטרון ירושלים. כשהכל תחת גג אחד, מטבע הדברים שהכל מתנהל בצורה חלקה יותר. זה גם נעים יותר לקהל שלא צריך להתרוצץ ממקום למקום, ויכול לתכנן מופעים בהפרש של 10 דקות זה מזה.

יש אירועים שמראש שורה עליהם אווירה הקובעת את אופיים. יש אירועים מאושרים ויש אירועים אומללים. בגלל מצבור סיבות זהו פסטיבאל מאושר. חביב, ניכרת. וזה לא בא, לפחות עכשיו, על חשבון הרמה האמנותית. הבעיה היחידה שנתגלתה בינתיים בירושלים היא העובדה שבעיר הזאת "כשגומרים, הולכים". אווירה של פסטיבאל נוצרת כשיש משהו אחרי ההופעות, לתוך הלילה, אפילו לאמנים עצמם ולגרופיס של הפסטיבאל. ירושלים לא בנויה לזה. מופע אחד בקברט חצות צריך היה לבטל, כי מלבד המופיעה ומנהל הפסטיבאל, לא היה קהל.

ועכשיו הספרדים

נוריה אספרט מביאה לישראל את "ירמה" של לורקה בהפקה רבת־מוניטין

ירמה: משחקי מטרופולינות

ההצגות הכמעט אחרונות בינתיים של "ירמה" מתקיימות בישראל, עם תיאטרונה של נוריה אספרט, מספרד. אין זה ביקורה הראשון בארץ. היא הופיעה בפסטיבאל ישראל עם תיאטרונה במחזה אחר של לורקה, "דונה רוזיטה הרווקה", בבימויו של חורחה לאוולי, בשנת 1982. היא סיירה כאן עם בתה ללפני שש שנים, כשהיא אוספת חומר כדי להעלות את "שיר השירים" בבימויו של אנדרה גרגורי. התכנית הזאת עדיין קיימת, ועודד קוטלר כבר מוכן להביא אותה לאחד הפסטיבאלים הבאים.

אך דומה שיצטרך להמתין. אספרט מתחילה ביולי לביים בלונדון, בתיאטרון לירי־האמרסמית' (בבי־הלו של פיטר ג'יימס) את "בית ברנרדה אלבה" של לורקה, כשבתפקיד הראשי גלנדה ג'קסון, ולצדה ג'ואן פלאוריט. קוטלר מוכן להביא גם את זה, שהרי תיאטרון אנגלי ברמה גבוהה נראה בארץ לעתים רחוקות.

לצורך ההפקה הוכן תרגום אנגלי חדש, אחרי שפגו הסכמי הזכויות שעשה לורקה עם מתרגמים לא־טובים לאנגלית עוד בחייו. אספרט עצמה מעולם לא שיחקה את ברנרדה אלבה. "לא אמרתי את זה לגלנדה ג'קסון, אבל אני לא חושבת שזה תפקיד טוב במיוחד".

המחזה עצמו משמש לה משל נוח, כשהיא מדברת על ספרד של ימי פרנקו ואחריו. את השנים הראשונות של המשטר החדש בספרד היא מתארת כבית ברנרדה אלבה, כשהאם הרודנית מתה ומשאירה את בנותיה לבד, והן אינן יודעות עדיין מה לעשות עם החופש החדש. היא טוענת שהמעבר מרודנות לדמוקרטיה היה אטי והדרגתי, אבל מודה במבוכה שאחזה בעם ובאמנויות כאחד. היא גם אומרת שבשנים האחרונות למשטר פרנקו היה לספרד תיאטרון נפלא, תוסס וחי, שנזקק לאישור מהשלטונות להעלאת מחזות — כמו של לורקה — אך ידע תמיד לצקת מסר פוליטי בתיאטרון שהיה במהותו אישי.

למעט תקופה קצרה, באותן שנים, בהן היתה אספרט מנהלת התיאטרון הלאומי הספרדי — ואותו עזבה בגלל איזהוראות המבוכה מצד המשטר כלפי התיאטרון באותן שנים של שינוי בספרד — אספרט היא מנהלת להקה פרטית מזה 26 שנה. הלהקה נתמכת על־ידי השלטונות רק לצורך מסעות בחו"ל, אך בעיקר היה מקופח. גרעין הלהקה כולל אותה ואת בעלה, אליהם מצטרפים שחקנים (ברמה גבוהה, שאינם משאילים אותה ככוכבת בולטת ברורה, מרגיש קוטלר) לצורך הפקה. ההפקה האחרונה לפני חידוש "ירמה", היתה "הסערה" בבימויו של לאוולי, שבה שיחקה אספרט את פרוספרו ואריאל גם יחד.

ההצגה "ירמה" בבימויו של ויקטור גארסיה היכתה את עולם התיאטרון בתדהמה כשהועלתה בפעם הראשונה ב־1971, אחרי שנדחתה חמש פעמים בשל היעדר אישור מהשלטונות. גארסיה יצר הצגה חושנית מאוד, השואבת כוחה לא רק מהמשחק, אלא גם מטרמפולינה ענקית המשנה צורותיה באופן מדהים. הצגה זו סיירה בכל הפסטיבאלים בעולם במשך כחמש שנים.

עתה, לקראת מלאת 50 שנה לרציחתו של לורקה, חידשה אספרט, שהיתה עוזרת הבימאי של גארסיה, את ההפקה. אחרי שתסיים את מלאכת הבימוי בלונדון, תוצג "ירמה" בפסטיבאל אדינבורו. כך קרה שפסטיבאל ישראל בירושלים, שהרבה להביא הפקות אחרי שהללו קיבלו את הגושפנקה של אדינבורו, מקדים את עיר הפסטיבאלים הסקוטית השנה.

על הנייר

כינוס אוצרי גרפיקה ותערוכת יצירות מופת במוזיאון ישראל

אנרי מאטיס (1869—1954), טבע דומם, 1941, עט ודיו על נייר רישה. בתערוכת "מאה יצירות על נייר" במוזיאון ישראל

היום בשעה אחרי הצהריים יעבדו כ־40 אוצרי גרפיקה באוספים ציבוריים, מ־16 ארצות, בתערוכת "מאה יצירות על נייר" מאוסף מוזיאון ישראל ותערוכת "ארץ הקודש במפות, מראות ותצלומים" במוזיאון ישראל.

מוזיאון זה מארח את הכינוס העשירי של הוועדה הבין־לאומית המייעצת של אוצרים לגרפיקה באוספים ציבוריים. הם יסיירו בארץ ובירושלים, וידונו בבעיות המשותפות להם, כגון שימור, שיחזור, הצגה, הבכלה או הרכבה של תערוכות גרפיות.

ברוח הימים האלה מדגישים את נוכחותה של הנציגה מפולין, תרזה סולז'יסקה מוורשה. לעומתה, הנציג הסובייטי — ברוח ימים אלה? — ביטל בואו. נשיא הכינוס הוא אנדרו רובינסון מהגלריה הלאומית בוואשינגטון. הייצוג הישראלי הוא נכבד: גב' אלישבע כהן, שהיתה האוצרת של הגרפיקה במוזיאון ישראל, ובעלת תואר עמית כבוד של המוזיאון, ערנה מרשוון, אוצרת הגרפיקה של תל אביב, גבריאל תרמור ממוזיאון חיפה לאמנות מודרנית, והמארחת, מאירה פרי־להמן, שהיא אוצרת הגרפיקה במוזיאון ישראל כיום.

פרי־להמן היא גם אוצרת התערוכה של "מאה יצירות על נייר" מאוסף המוזיאון. הבעיה כאן היתה יותר מסובכת, שכן איך בוחרים 100 מתוך 45 אלף יצירות שבאוסף המוזיאון? איך מבטיחים ייצוג נאמן של טכניקות ודרכי ביטוי מ־500 שנות גרפיקה?

בין הרישומים וההדפסים יוצגו יצירות של גויא, גוגן, ואן גוך, פיקאסו, מונה, מאטיס ואחרים. הישראלים מיוצגים, בין היתר, על־ידי אנה טיכו ומרסל ינקו. בעוד כחודש, כשהאורחים יסעו כבר הביתה, יצא לאור קטלוג מחקרי ל־100 יצירות אלה, שעל הכנתו עמלה האוצרת כבר מספר שנים.

קונצרט כיף

מאת הרי גולומב

התזמורת הקאמרית הקיבוצית, עם המנצח אריה ורדי, הפסנתרנית אורית רוב והחצוצרנית סיניה זר־אביב, בתכנית מיצירות מוצארט, סטראווינסקי ושוסטקוביץ', במסגרת סדרה 11:11 במועדון צוותא בתל אביב.

המנצח אריה ורדי נתן את הטון בתנאה שהפעה מן הבימה בקונצרט זה — הדרכיה את הקהל — במלים הראשונות כמעט. הוא שכבע בכבות התלהבותו מן הקונצ'רטו של מוצארט, שלדבריו "כולם הכי יפים". אמנם, הקונצ'רטו ק. 238 מולך על כאויני קסם ייחודי, ויש בו הרבה פינות חמד שאין דומה להם ביצירה אחרת. אבל אפשר לחשוב על לפחות חמישה קונצ'רטי העולים עליו בהרבה בארכנסטיות ובהתעלות המושלמת, שבה הם מוכים את המאזינים.

ורדי ניגן את הקונצ'רטו ברגישות, במגע קולח ובוטח ובטכניקה מעולה. הוא קבע טמפי משכנעים והכיל את התזמורת בביטחון, מבלי שתפקידיו כמנצח וסולן יפריעו זה לזה. חולשת הביצוע היתה בנוקשותו ובחדות שבצלילי הפסנתר, בעיקר בפרק הראשון. בשני הפרקים האחרונים התגבר הצליל, או שהאוזן התרגלה לתנאים האקוסטיים הקפריזיים של אולם "צוותא".

אורית רוב וורדי ניגנו בארבע ידיים שלושה קטעים של סטרווינסקי, בביצוע חריף תבלינים, תוסס ושובב כמתבקש מן היצירות. כאן שיתפה האקוסטיקה של האולם פעולה בהשגת האפקט הרצוי.

רוב היתה גם סולנית רבת־מעוף ושופעת הומור בקונצ'רטו לפסנתר עם חצוצרה מאת שוסטקוביץ'. ורדי לופי מבצי רוח ביצירה זו מהירים ביותר, אך רוח של הומור ואירוניה שורה עליו כמעט לאורך כל הדרך. כל אלה, הרבה יותר מזה, מצאו ביטוי בנגינתה המלוטשת והמגוונת של הפסנתרנית. החצוצרנית סיניה בר זאב השתלבה יפה בביצוע המבריק, על אף התקלות מעטות. מעל כל אלה יש לציין כאן את הישגו של ורדי בהפקת המיטב מן התזמורת, שנשמעה רוב הזמן במיטבה.

★

קונצרט של גילה ירדן (סופרן), אלי הפץ (קלרינט) וערדית צבי (פסנתר) באולם מלי פאסמן במוזיאון תל אביב. בתוכנית: מיצירות שפור, רורם, אבני ושוברט.

התוכנית שהרכיבה גילה ירדן לרסיטל זה היתה מלאה אתגרים. צירוף של שתי יצירות חדישות עם שירים, השונות קיצונית זו מזו, תובע הרבה מן המבצע ומן המאזין. התוכנית נפתחה במחזור שירים של שפור, בן המוזיקה הראשונה של המאה שעברה. קל לחיות עם שירים אלה, הקולחים בטבעיות סתמית במקצת והצפויה מראש, ואפשר גם לחיות בלעדיהם. לעומתם, הן מחזור השירים "אריאל" של נד רורם למלים של סילוויה פלאת, והן "לדה והברבור" מאת צבי אבני, שייכים ליצירות החדישות המקשות על הקליטה ותפיסה צורנית בהאזנה ראשונה. האתגרים הטכניים והמוסיקליים קשים במיוחד, וגילה ירדן עמדה בהם בכבוד. היו כמה צלילים גבוהים מאוד שהוחדו מדי, בעיקר ביצירתו של רורם (בשל אי התאמת העצמה לתנאי האולם). לעומתם הפגינה ירדן רגיסטר נמוך אקספרסיבי ועשיר. לא הרבינו לשמוע אותה בארץ ביצירות חדישות ושליטתה בסגנון זה משכנעת מאוד.

בשירי שוברט שמענו קשת רחבה של גוונים אמוציונאליים, ובכל אלה ("שבועה שתיקה", "גרטכן ליד הכישור" או "הרועה על הסלע") היתה ירדן מקצועית ומלוטשת, ופירשה את המלים לא פחות מאשר את המוסיקה. עם זאת ניכרה בה פה ושם נטייה לשיר קצת מעל האינטונאציה המוכתבת על ידי הפסנתר. הגוון היה אחיד מדי ולא כל סיומי הפראזות זכו לגימור מעולה. אלי הפץ וערדית צבי מילאו את תפקידיהם כראוי, להוציא צרימות מעטות.

בצירוף של סופרן, קלרנית ופסנתר טמונים פוטנציאלים צליליים מגוונים, שרוך חום כלולים בהם. בקונצרט זה, בעיקר בשל האקוסטיקה המעורה של האולם הקטן, נשמעו הקול והכלים חזיים, נוקשים וחורים זה לזה. מניסיון מצטבר מתקבל רושם ברור שהאמנים בארץ אינם טורחים לבדוק מראש תנאים אקוסטיים של אולם, וכך עבודה רבה על קונצרט שלם עלולה להתבזבז בגלל "התנגדות אקוסטית".

פניני אופרה

מאת אורנה לנגר

קונצרט "קלסיקל" של התזמורת הסימפונית רשות השידור, בניצוחו של גארי ברטיני. סולנים: קלארי ברתה — סופרן, בנג'מין לאקסון — באריטון. בתוכנית קטעי אופריות של צ'ייקובסקי ומוצארט.

בהיעדרה של אופרה ממוסדת, הצליח גארי ברתיני להחיות את צמאונו של קהל חובבי האופרה לקודש של ריגוש מלודרמטי. התכנית נבנתה מן הקל אל הכבד, כשהיא מבוססת על מסמך עולה — הסופרן קלארי ברתה — והבריטון המהוקצע והמגוגון בנג'מין לאקסון.

את תפקיד ייבגני אונייגין מילא לאקסון על הצד הטוב ביותר, כשהדימוי הרוסי של אנגלוסקסי זה כובש ומהמם, והעומק של קולו הולם את הפתוס של צ'ייקובסקי. כישרונו הדרמטי המעמיק הבהיק את בוהדות הפלתיה... שנעות לסערת רגש רומנטית הולמת את הבריטון האופראי יותר מכל. לכישרון המשחק שלו לא נמצא פרטנר בטטיאנה — תפקיד פתטי וסוחט דמעות דורש עצמה ויותר מטכניקה מעולה או שליטה מוחלטת בצליל. תפקיד אנה מתוך "דון ג'יובאני" הולם הרבה יותר את אישיותה ויכולתה של קלארי ברתה.

ההבהרות הצלולה של הטראגיות המוצארטית המופגנת באה לידי ביטוי שמיימי, אלא שהפן הדרמטי של אנה, הייאוש של פאמינה מ"חליל הקסם", נעדרו משירתה. לאקסון התבלט גם כדון ג'יובאני בעל יכולת פיתוי ומשחק טבעיים, והקהל יצא מגדרו. תיאום מפלא בין הרגיסטרים של הקולות היה בדואו שבין צרלינה לדון ג'יובאני, אך מוצארט תובע מן הבאריטון מנעד גבוה יותר, בעוד שלאקסון נוטה אפילו לכיוון הבס.

הקונצרט נחתם בדואו האהבה בין פפגנו לפפגנה, וברוח של קלילות זו שב הקהל המהמהם את קטעי האופרה האהובים לביתו.

הצלע השלישית — התזמורת — הכיווה הפעם הרות נגינה, ונסכה ביטחון בזמרים בנגינתה הנקייה. אפילו על משוכות הסינקופות, שהציב צ'ייקובסקי לטרומבונים, דילגו הללו בזריזות מפתיעה. היה זה ערב של הנאה לא רק מצד הקהל, אלא גם מצדה של התזמורת.

★

קונצרט הזוכים בתחרות "קול ישראל" לנגנים צעירים. בתוכנית: קונצ'רטו לצ'לו במי מינור של דבוז'אק בנגינתו של אלכסנדר כגנובסקי (פרס ראשון), שלושה שירים של אלבן ברג ואריה מתוך "כרמן" של ביזה בביצוע הסופרן שוש לגיל (פרס שני לשירה) בליווי הפסנתרן אשר פיש. והקונצ'רטו לפסנתר מס' 3 בדו מינור של בטהובן בביצוע אסף זוהר (פרס ראשון).

התואר "צעיר" התאים רק לאחד הזוכים בתחרות האמן הצעיר: אסף זוהר בן ה־25, המוכר כבר לקהל מתחרות ארתור רובינשטיין. הוא ניגן את הקונצ'רטו בדו מינור של בטהובן בנוקשות צליל זהה ובעצמה בהתרגשות בלתי־מעוגלת או טרקלינית. מרץ הנעורים הרענן של זוהר בנגינת קונצ'רטו קסום זה, הניגוד בין הברק הרענן, לבין היופי השקט של הלרגו... אותו ניגן בשירותיות מתבגרת ולירית — היה משכנע.

מאכזבת קצת היתה הבחירה של הצ'לן אלכסנדר כגנובסקי למקום הראשון. הוא ניגן את דבוז'אק בצליל מלא ובוטח כאמן לכל דבר, אך ללא הברק הוירטואוזי הדרוש לנגינת קונצ'רטו זה. הניגודים בין טמפו איטי שמאלצי, לבין האלגרו, לא חיפו על היעדרה של יכולת ליצור פראזות ארוכות נשימה וקו ארוך. במקומם היתה גלישה לפראזות קצרות ומתקתקות מדי, אפילו לרוחו הרומנטית סלאווית של דבוז'אק. התזמורת, שביצירה זו על כלי הנשיפה שלה להשתלב בתיאום מלא בנגינת קטעי הסולו של הצ'לן, איכזבה יותר מתמיד בכניסות בלתי מדויקות ובחוסר ניקיון.

השנה לא העניק חבר השופטים פרס ראשון לזמרה. ואף הפרס השני היה מתנה מוגזמת לסופרן של שוש לגיל. למרות הטכניקה המעולה של הרעדת הצליל כפה סגור, בעיקר באריה של ביזה, אי אפשר היה להתעלם מהעובדה שזהו סופראן חלול ונטול עומק. הנטיה שלה לדרמטיזציה שלא במקומה, וחוסר הרגישות המוסיקאלית הבליטו עוד יותר את היעדר של עומק, בעיקר ברגיסטרים הגבוהים, אליהם העפילה תמיד בפרוטה מעורר צמרמורת, בעיקר במקומות בהם ציפינו לפיאנו ערב.

נוה צדק באל חקוואתי

תיאטרון אל חקוואתי: חילופי תרבות

קבוצת התיאטרון נוה צדק תציג ביום שישי הקרוב את הצגתה "קרמבו בעוף האייל" בבניין תיאטרון "אל חקוואתי" הפלסטינאי. תהיה זו הפעם הראשונה שהצגה בעברית תועלה בתיאטרון זה. בהצגה יוקרן הטקסט, המתורגם לערבית, בשיקופיות משני צדי הבימה.

זהו בעצם ביקור גומלין, שכן חברי "אל חקוואתי" הציגו בנוה צדק מספר פעמים את הצגותיהם, גם כן בליווי תרגום סימולטאני בשיקופיות. הפעם הקשר הוא אמיץ יותר: השחקן בתפקיד "קרמבו" הוא עדנאן טראבשה, אותו הכירו אנשי נוה צדק כשהופיע בתפקיד הראשי בהצגה "מהג'וב מהג'וב" של "אל חקוואתי".

אנשי נוה צדק מצהירים שהם רוצים שהצגתם תגיע לתושבי השטחים, כמו לתושבי ירושלים או לאורחים מחו"ל הבאים לפסטיבאל ישראל. כאן צריך לאמר ש"קרמבו בעוף האייל" רואה את החברה הישראלית ואת המתרחש בה באור עקום ביותר. אפשר שזה יפה שאנו מציגים את עצמנו בראי עקום בפני עצמנו, אך למה להראות את הראי העקום הזה למי שלא יקבלו בהכרח כעקום, ולמי שעלול לראותו כראי המשקף נאמנה את המציאות?

התשובה הניצחת לכך היא ש"אל חקוואתי" מציגים את הפלשתינאים בראי עקום, ומוכנים ואף רוצים לחשוף אותו בפנינו. אולי בדרך תבונות הדדית במראות עקומים תצמח איזו הבנה במציאות. כמי שראה את ההיצע של שתי ההצגות, אני חייב להדגיש שלמרות הכוונה הפוליטית האמיתית של שתי הקבוצות לקראת הבנה, אנשי "אל חקוואתי" פשוט עושים תיאטרון טוב, צבעוני ומורכב יותר. אבל כשמדברים על הבנה הדדית, לא בודקים בציציות של איכות הצגות.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

משה פלמר
יושב ראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
אייר תשמ"ו
מאי 1986

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, קרית

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

משה פלמר
יושב ראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
אייר תשמ"ו
מאי 1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש
יו"ר הוועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז
י"ב באייר התשמ"ו
21 במאי 1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי משגב

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש
יו"ר הוועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז
י"ב באייר התשמ"ו
21 במאי 1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

ישראל קנז
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
התאריך: י"ט בניסן תשמ"ו
25.4.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי עמק יזרעאל

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש
יו"ר הוועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז
י"ב באייר התשמ"ו
21 במאי 1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

ישראל קנז
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
התאריך: י"ט בניסן תשמ"ו
25.4.1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה לחוק אישור להקלות להוספת לאחור בנייה ב־30 בניסן.

חלקות	גושים	מס'	ברחובות	מספר הבנה
44,43	6132	11	מס' 4205	27700
45	6132	9	מס' 4205	27701
43,48	6132	7	מס' 4205	27702
110,43	6132	5	מס' 4205	27703
110,45	6132	3	מס' 4205	27704
110,111	6132	131	דרך לוד	27705
109,44	6132	127	דרך לוד	27706
109,44	6132	4	מס' 4206	27707
44,109,111	6132	129	דרך לוד	27708
48,43,111,109	6132	7	מס' 4205	21460

[illegible]

ד. כסף
סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש
יו"ר הוועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז
י"ב באייר התשמ"ו
21 במאי 1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

שלום רומר
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי מתחמות

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

שלום רומר
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש
יו"ר הוועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז
י"ב באייר התשמ"ו
21 במאי 1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי מחוז הדרום

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

שלום רומר
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המרכזי

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

ישראל קנז
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז צפון
24.2.1986

עונת תיירות הקיץ לחו"ל

מאת זהר בלומנקרנץ

סוכנויות נסיעות אחדות צופות הקיץ "בום" גדול בתחום הנסיעות והתיירות, אך בינתיים רבים המהססים ויש גם סוכנויות ריקות מאדם. היעד המועדף — ארה"ב

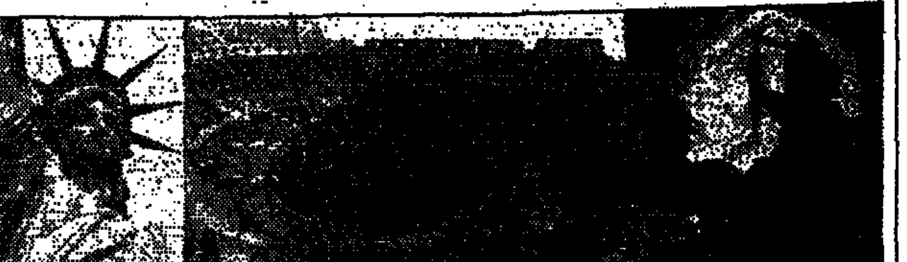

עונת תיירות הקיץ לחו"ל בפתח. בעוד כחודש ימים תסתיים שנת הלימודים וכמיליון תלמידים יצאו לחופש הגדול. הורים רבים במקומות העבודה השונים יצטרפו אליהם לחופשות שנתיות.

תמונת־מצב נוכחית בהשוואה למצב בחודשים מקבילים אשתקד: "יש תנועה יפה מאוד של נרשמים לטיולים לחו"ל; טובה יותר מאשר בשנה שעברה," העיד בועז וקסמן, מנכ"ל חברת התיירות "אופיר טורס". "טיולים מאורגנים הולך מצוין. אולי המצב אצלנו אינו קנה מידה לתמונת המצב האמיתית בשוק. יש סימנאי תיירות שמצביעים על ירידה", אומר אבי פרידמן, מנכ"ל חברת "דוגוריף" מקבוצת כלל. "עונת הפסח השנה היתה טובה הרבה יותר מכפי שציפינו. טובה יחסית גם בהשוואה לעונות מקבילות בשנים קודמות. הצבנו פי שלושה יותר אנשים בקבוצות מאורגנות מאשר בשנים עברו בעונת האביב, וכעת אנו מוציאים שלוש קבוצות בשבוע," אמרה אלישבע שלוחה, אחראית על ביצוע טיולים מאורגנים ב"ביתור" המאגדת כ־140 סוכני נסיעות בכל רחבי הארץ. תמונה אופטימית.

רבים מהססים

מראה־עיניים של העשיה במשרדי הנסיעות נותן אישור חלקי בלבד לקביעות אלה. לצד סוכנויות נסיעות הומות אדם מצאנו גם משרדי נסיעות שוממים. "הרדיוות הפנימיים מצביעים על ירידה בחודש האחרון בהיקף המכירות של טיולים לחו"ל. לא ניתן לומר, כי מסתמנת מגמה של התאוששות ביציאת ישראלים לחו"ל. לפחות לא אצלנו", העיד גורם תיירות מוסמך האחראי על הנושא במשרד נסיעות גדול בת"א ואשר בגלל תמונת המצב העגומה ביקש שלא להיחשף.

מסתבר, כי מספר הלקוחות המתעניינים באפשרויות התיור השנה לחו"ל עולה לאין ערוך על מספר הנרשמים בפועל. "לטיולים המאורגנים יש בשלב זה הרשמות בהיקפים הדומים לאלה של השנה שעברה. אך מספר הנוסעים המבצבאים הפוסחים עדיין על שתי הסעיפים, גדול מאוד", אומר מנכ"ל חברת "אופיר טורס".

חוסר הוודאות לגבי ההרשמה לטיולים לחו"ל לקראת עונת הקיץ הנוכחית נובעת בעיקרה, לדברי כל גורמי התיירות, מהעירפול האופף את עתיד מס הנסיעות. הודעת השמועות סביב העלאה צפויה של מס הנסיעות ל־200 דולר לפחות וכליל הריווחים באמצעי התקשורת על הצעות החדשות בנושא זה המתגבשות באוצר, דוגמת הביטול הצפוי של המס על רכישת כרטיסי טיסה והטלת מס קבוע שיכלול גם את העלאת מס הנסיעות, משפיעים בצורה שנונה על האורחים הבודקים את אפשרויות היציאה לחו"ל.

השפעת המס

לדברי וקסמן, ה"איום" של הגדלת המס בעתיד הקרוב, מהווה גורם מעכב בביצוע ההרשמות בפועל לטיולים בחו"ל הקיץ. אולם "בימים האחרונים התחלנו להרגיש כי הולך להיות קיץ חם וכל יום אנו משרתים עשרות רבות של פונים." אך יש סבורים כי החשש מהעלאה הצפויה של המס, מדרבנת להקדים את מועד הנסיעה. כולם בדעה כי שיעור מס הנסיעות ישפיע מאוד על החלטות הנוסעים. יש הטוענים כי העלאה מתונה, עד 200 דולר לא תרתיע את המתכננים לצאת השנה לחו"ל. אחרים סבורים כי כל העלאה שהיא תבלום רבים, בעיקר בעלי משפחות.

היעד המסתמן בבירור כמועדף ביותר בעיני הנוסעים הקיץ, הוא, ארה"ב. לדברי כל הדוברים — ארה"ב. לדברי אלישבע שלוחה, הוסיפה חברתה שישה מועדי יציאה לסיורים מאורגנים לארה"ב (כל סיור — 40 איש), בשל הדרישה הרבה מצד ציבור הנוסעים. כבר היום קשה להשיג מקומות טיסה לניו־יורק בחודשי הקיץ בחברת אל־על. לעומת זאת, לדבריה, הביקוש לטיולים מאורגנים לאירופה בשלב זה "צולע במקצת".

לדברי מנכ"ל "אופיר טורס" המדינות המסתמנות השנה כמועדפות במרכז אירופה הן גרמניה ושוויץ, כאשר על אוסטריה יש מעין "טאבו" — "נוצר מצב מביך ומגוחך במקצת כאשר גרמניה קיבלה השנה כעין הכשר לביקורי ישראלים בעוד שאוסטריה קיימת הסתייגות. נראה לי שדווקא שוויץ תופסת את מקומה של אוסטריה גם בביקורי ישראלים לאתרי מרפא", המשיך ואמר.

אין הצעות חדשות

חברות התיירות אינן מציעות לתייר הישראלי הצעות חדשות או ארצות חדשות. ספרד ופורטוגל ומסלולי "אירופה הקלסית" ממשיכים להוות גם השנה את ההצעות המרכזיות לסיורים מאורגנים במערב אירופה, וכן סקנדינביה. במסגרת הסיור למזרח אירופה הדגש השנה הוא על שילוב של ביקור במספר מדינות דוגמת יוגוסלביה, הונגריה ורומניה. פולין משמשת יעד אטרקטיווי אך עדיין מוגבל לסיורים מאורגנים הקשורים לציוני מאורעות שונים מהעבר או לאתרים יהודיים. חודשי הקיץ הם לא עונת הנסיעות לארצות המזרח הרחוק, למרות שבימים אלה יצאה קבוצה מאורגנת ליער זה מטעם "נתור", דבר שהוא לגמרי לא אופייני ולא היה קיים בתקופה בשנה שעברה.

לדברי רות יובל, מחברת יוני 2000, המתמחה בתיירות למצרים, אין בקיץ התעניינות של ישראלים לביקור במדינה הערבית השכנה. לדברי וקסמן לדרום אפריקה "יש פעילות צנועה". "הישראלים כנראה מתרשמים מהאירועים המתרחשים שם", אמר.

מדוע ארה"ב

להצלחה ולהתעניינות רבה זכתה השנה השילוב של ביקור בארה"ב וקנדה, ובמיוחד ביקור ביריד העולמי "אקספו 86" בוואנקובר. רוב הנרשמים מתכננים לשהות שבועיים עד שלושה באירופה ו־35 עד 45 יום בארה"ב. לנופשים קצרים ליעדים קרובים דוגמת רודוס אין כמעט ביקוש.

מחירי הטיולים המאורגנים לא השתנו (בדולרים) לעומת מחירי הקיץ בשנה שעברה. מחירה של חבילת סיור ממוצעת למשך שבוע ימים לאירופה הוא אלף דולר, לא כולל את המיסים והטולים השונים; ו־1500 דולר למשך תקופה של שלושה שבועות. מחירה הממוצע של חבילת סיור דומה לארה"ב יהיה הקיץ 2500 דולר, ושל 30 יום — 2800 דולר. את הנהירה הגדולה המסתמנת לכיוון ארה"ב מסבירים גורמי התיירות בערכו של הדולר שם. ירידת ערכו של שער הדולר לעומת שערי המטבעות במקומים באירופה, הביא לכך שטיול לארה"ב נחשב "לזול יחסית" לעומת טיול דומה לאירופה.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

איכות הסביבה — ליהודים בלבד

משרדי הממשלה אינם מקפידים להתחשב בחגי המוסלמים והנוצרים. הדוגמא האחרונה להתעלמות מחגים אלה ניתנה בימים אלה עלידי שר הפנים, שביקש לערוך כנס ארצי כללי של נציגי הרשויות המקומיות בנושא איכות הסביבה. הכנס אמור להיערך בשמונה ביוני בבניין הכנסת, והוזמנו אליו נציגי הרשויות המקומיות הערביות: מוסלמים ונוצרים. הבעיה עם מועד זה היא, שהוא חל בסוף ימי צום הרמאדן או באחד משני ימי העיד אל פיטר, חג סיום הצום. המועד המדויק לגמר הצום ותחילת החג נקבע עם הופעת הירח החדש בן יומו, וראייתו עלידי שני מוסלמים המוכנים להישבע על כך.

ראש המועצה המקומית של מג'ד אל כרום, מוחמד נבאע (אבו אל עז), פנה בטרוניה לשר הפנים, הרב יצחק פרץ. הוא הזכיר את הצהרותיו החוזרות ונשנות על עמדתו המוצהרת כאדם דתי המכבד את דתם ומנהגיהם של בני דתות אחרות. הוא הציע לשר הפנים ושאר השרים, לרשום לפניהם את החגים והמועדים של המוסלמים והנוצרים, כצעד ראשון במסגרת של מדיניות יחסי ציבור והפגנת נימוס כלפי האזרחים הערבים.

צמיחתה של עיר

משרדי הממשלה נטשו את נצרת בעשרים השנים האחרונות והעבירו את הכביש "העוקף" לנצרת עילית. אבל מדיניות ממשלתית זאת חוזקה מלבטל את מעמדה של נצרת כעיר ובירה לערביי הגליל וישראל בכלל. בזמן חידש את פעולתו בנצרת סניף ההסתדרות הרפואית בישראל. סניף כזה נפתח בנצרת בשנות השישים המוקדמות, ואז היו בנצרת כתריסר רופאים ורובם ככולם אורחים זרים שהועסקו בבתי החולים של המסיון. יוזמי חידוש פעולת הסניף יצאו לסקור את מספר הרופאים היכולים להיות חברים פוטנציאליים בסניף המקומי. הם מצאו כי בנצרת ובכפרים הסמוכים יש יותר ממאתיים רופאים, ועוד כחמישים רופאי שיניים. מצד שני, וללא כל תיאום עם הרופאים, התארגנו עורכי הדין של נצרת והגדו בוועד משותף עם חבריהם למקצוע בנצרת עילית. התברר כי בנצרת כיום קרוב לחמישים עורכי דין — רובם ככולם ערבים מנצרת. בבחירות לוועד הציגו את המועמדות שלהם שני יהודים מנצרת. הרוב הערבי בחר באחד מתוך השניים על סמך השתייכותו למערך בעוד שחברו ידוע כאיש הליכוד.

בנוסף לשני מוסדות אלה חידשה את פעולתה בנצרת לפני כשנתיים לשכת המסחר המקומית, וכן התבססו בעיר מספר שבועונים ומקומונים מסחריים המחולקים חינם. לצדו של "אל סנאריה", שבועון ארצי המופץ בכל היישובים הערביים הגדולים בישראל ובשטחים והמושך תשומת־לב וגם מודעות מסחריות של סוחרים ויצרנים יהודים וערבים מעשירות מקומות בישראל ובשטחים.

לצדה של עיתונות מסחרית זאת פועלות בנצרת שתי הוצאות ספרים לאומיות "אל־צאות" (הקול) ואל־מואכב (השיירה), והרוב מודעת את פעולתה להקמת תיאטרון עירוני הנושאת את שם נצרת ופועלת במרכז התרבות העירוני המצוי בשלבי שיפוץ אחרונים בניהולו של ריאד מצאורה, מנהל המרכז ובוגר אוניברסיטה מוזהרמנית במקצוע התיאטרון.

הערבים בעד מכבי

עשרות אלפי הצעירים הערבים בישראל הנגלים עניין בכדורגל התכוונו לחגוג את ניצחון מכבי חיפה תכייתה בכתר האליפות הן תאבלם כאשר הכתר האזנים של הפועל תל־אביב כאלופים. הסיבה פשוטה בתכלית: זאהי ארמלי. הצעיר משפרעם מהווה מוקד הזדהות לעשרות אלפים וקופת מכבי חיפה תעיד על השיגעון האוחז בערבים בישראל לטובת הירוקים מעיר הכרמל. אילו היו התל אביבים שומרים על ריפעת סוחק בשורד תיום היה מקום להשאת כי חסידי הכדורגל הערבים יתפלגו. אבל רצה המזל ואחרות השורות של אוהדי הכדורגל הערבים נסמרה. המשטרה הסכה מעצמה דאגה נוספת.

אגב, קבוצת שפרעם שבה צמח זאהי ארמלי ירדה השנה מליגה א' לליגה ב'. אבל שלוש קבוצות ערביות הצליחו השנה לטפס לליגה א': טירה, טייבה, והפועל טמרה. בליגה זאת שתי קבוצות ערביות "ותיקות" — אחת מנצרת, והשנייה מסמרה.

אגב קבוצות הכדורגל "הערביות" כוללות שחקנים יהודים ובקבוצה של טירה, למשל, יותר יהודים מאשר ערבים. ובכלל נדמה כי האינטגרציה גבוהה בהרבה בקבוצות הכדורגל מאשר במפלגות הפוליטיות. גם בקבוצות כדורגל יהודיות, מעיירות פיתוח, ניתן למצוא שחקנים ערבים. בקבוצת הפועל ומלה למשל קרוב למחצית השחקנים ערבים.

רחמים

הרב הראשי של בית שאן הרב אליהו כהן נתון בצרה חמורה. אשה שהיתה בהליכי גירושין מאשימה אותו בפומבי כי ניצל אותה. הרב מכחיש את דברי האשה ומשיב לה בדברים "חלומים". בין השאר הוא טוען היא נהגה לארח "בני ביעד טיים". אבל נראה כי בתחרות זאת פגעה האשה ברב יותר מאשר פגע בה.

כדי "לזכות" בכתר של כבוד מנסה הרב, לדברי ועדי ההורים, לעלות על גל הנראה לכבוד הרב פופולרי: הוא מסית נגד מפגשים בין תלמידים יהודים וערבים.

נמל חיפה: עידן חדש

מאת נורית כהנא

המסוף המזרחי החדיש שייחנך בעוד שבועות מספר, אמור להזניק את הנמל למקום ראשון בשירות טעינה ופריקה של מכולות בנמלי הים התיכון

עד לעת האחרונה היתה בעיה בשינוע גרעינים לממגורות דגון בנמל חיפה. מכונות שינוע ישנות בתוך הממגורות מפנות באחרונה את מקומן למכונות בעלות הספק גבוה יותר. תהליך של שיפור דרכי השינוע הנדרשות בממגורות יסתיים בקרוב. בימים אלה מוקם מידלה נוסף לפריקת גרעינים, אשר יגדיל את כושר הפריקה הכולל מ־1200 טונה גרעינים לשעה כיום ל־1800 טונה לשעה.

השנה היתה ירידה של 11% בשינוע גרעינים, לאחר שחלקם הועבר לאשדוד: בנמל חיפה פרקו 1.5 מיליוני טונה גרעינים, מכלל 2 מיליוני טונה שיובאו לארץ. בנמל חיפה פורקים את הגרעינים במיתקן המוביל אותם במישרין לממגורות, בעוד שבאשדוד פורקים את הגרעינים בצורת מנופים, ומשום כך התפוקות שם קטנות יותר.

בעוד שבועות מספר ייחנך מסוף מזרחי, שיהווה בגדר מעבר לעידן חדש. על פי הציפיות, אמור המסוף להזניק את נמל חיפה למקום ראשון בשירות טעינה ופריקה של מכולות באגן הים התיכון. עם פתיחת המסוף החדש, יגדל שטח הנמל ב־300 דונם. תפעולו בעתיד יהיה ממוחשב, וצפוי לפיכך שיפור מהותי ברמת שירותי הפריקה והטעינה בנמל.

בכפיפה אחת עם החידוש הצפוי, מבטה הנתון של נמל חיפה הישן, הצר והמצודר, מעמיד קשיים מרובים: חלק ניכר מ־12 המנופים שעל המזח הישן הם מתקופת השלטון הבריטי בשנות ה־50. לא רק ישנים, גם מבנים שבו אינם מתאימים למגמה השלטת בענף הספנות בשנים האחרונות — האוניות מטענים. בעוד שגודל יחידות מטען בסיסית הוא 10 טונות, כושר ההרמה הממוצע של המנופים הישנים הוא 5 טונות. מחיר מנוף חדש נע בין 1.5 ל־2 מיליוני דולר. מנהל נמל חיפה הנוכל בן אליהו אומר, כי לצורך תפקודו העתידי הנאות של הנמל יש לרכוש חמישה מנופים חדשים לפחות. בשל מוגבלות המנופים הישנים יש להפעילם פעמיים או שלוש יותר ממנוף רגיל; ויש לסובב את האוניה כדי להגיע לצדה השני, או להעביר אותה למקום נוח יותר לפריקה.

הראשון בפריקת מכולות

יש גם לשפץ את המחסנים שנבנו בתקופת הבריטים, וכמו כן נתעכבה מסיבות תקציביות, השלמת הקמתו של אולם הנוסעים; כיום יש פתרון בעבור נוסעים המגיעים לנמל, אך טרם נמצא פתרון לאלה שמפליגים. כפתרון־ביניים הולך אולם הנוסעים לשלושה אגפים, אך עדיין יש מקום לשיפורים.

מעל מחצית הנוסעים התיירים דרך הים מגיעים לחיפה. השנה עברו בנמל חיפה 168 אלף נוסעים ותיירים, נרשמה ירידה במספרם לעומת השנה שעברה. (157 אלף נוסעים עברו בשנה האחרונה בנמל אשדוד). את נמל חיפה פקדו בשנה האחרונה 1,400 אוניות. הוא הראשון בנמלי הים התיכון בנושא פריקת מכולות — 53% מכלל המכולות במזרח התיכון יוצאות ובאות את נמל חיפה. סך הכל עוברים בנמל חיפה 5 מיליוני טונות מטעני יצוא ויבוא. נמל חיפה נחשב לנמל מגוון: אין הפריקות המורות במגע האוויר, וסיכון הנזקים בו נמוך.

גם במסוף החדש, אורך הרציף אינו מספיק לריכוז מטענים. בשל מהירות הטעינה והפריקה, חשוב ארגון מכולות מוקדם, כמה ימים לפני בוא האוניה. כדי להגביר את יתרונותיו של המסוף החדש, יהיה צורך ליבש בשלב מידי 200 דונם נוספים.

כיום חסר גם מרכז שירותים ללקוחות: הסידורים השונים כרוכים בהתרוצצות בכל שטח הנמל. הקמת מרכז שירותים מופיעה בדרישות התקציב של הנמל, אולם נדחית מסיבות תקציביות.

התקציב התפעולי השנתי של נמל חיפה הוא 45 מיליון דולר. גובהו נקבע בהתאם למדיניות רשות הנמלים. מנהל הנמל אינו מוכן לדבר על מידת הידיעות בממשלה לצורכי נמל חיפה, ומאשר בתשובה לשאלה כי לא כל הצעות של הנהלת הנמל מתקבלות ברשות הנמלים. מכל מקום, בכל הנוגע למדיניות ממשלתית, תקציבו ופיתוחו של נמל חיפה, עוסקת רשות הנמלים. מה שקורה ברשות משפיע על עתידו של נמל חיפה. בחודשים האחרונים נוצר רושם כאילו הממשלה מכרסמת בסמכויותיה ובעצמאותה של הרשות. הדבר התבטא בתביעת הממשלה להעביר כספים מן הרשות לידי הממשלה. דובר הרשות יאיר ברמשיח מפריך רושם זה. לדבריו, בפועל הכספים שאכן הועברו ניתנו בצורת הלוואה נושאת ריבית, ועם לוח סילוקים מוסכם מראש. עד כה ניתנו שני סכומים על ידי הרשות למשרד האוצר: הראשון בסך 15 מיליון דולר והשני בסך 38 מיליון דולר.

הישגי התייעלות

רווחיות רשות הנמלים, האפשרת לה לקבוע את מדיניותה באורח עצמאי ולהעביר כספים לאוצר, נגזרת מיסודות התפיסה הניהולית ומיחודות שנשתרשה ברשות, לאחר שהבנק העולמי התנה בשעתו מתן הלוואה לבניית נמל אשדוד בשינוי המבנה הניהולי של הנמלים והפיכתם לתאגיד ממלכתי. מאז החל חוק הנמלים ב־1961, התאגיד מנהל תקציב משלו — ומתיר את כל עודף הכנסותיו לפיתוח השתית.

אחד מביטוייה של תפיסה זו הוא ההתייעלות שהושגה במשך השנים ברשות הנמלים: על פי נתוני הרשות, בנמל חיפה עובדים כיום 900 איש, לרבות מינהלה, תחזוקה ואנשי ים, לעומת 1800 לפני עשר שנים. על פי אותם נתונים, הכפיל נמל חיפה במשך תקופה זו את כמות המטענים שטופלה בו.

בניגוד למקובל במגזרים ציבוריים, ובמיוחד במשרדי הממשלה — ברשות הנמלים כל תוספת שכר לעובדים נקשרה בתמורה להתייעלות, שהתבטאה בתפוקה גבוהה יותר. צמצום כוח האדם ושיפור הנוהל השוטף. בעבודה זו מסביר גורם בכיר ברשות הנמלים את הרגישות לשינוי שנכפה עליה בנושא זה, על ידי הכללתה בחוק יסודות התקציב בשנה שעברה. כמו כל גוף מתוקצב על ידי הממשלה. בכך הכפיפו את עובדי הרשות להסדרים הכלל־ארציים, ומנעו מהנהלתה את כושר המיקוח כבעבר.

ביסוי לגורם האנושי בנמל, הקובע יותר מכל בעיית טכניות את תפקודו. היה הסכסוך האחרון בין רשות הנמלים לפועלי הנמלים. הסכסוך היה נמנע, על פי אותו גורם, לולא התערבות משרד האוצר. לטענת הנהלת הרשות, לא ניתן לה להמשיך במדיניות של תביעת תמורה מהעובדים כנגד מילוי תביעותיהם.

עד לאחרונה לא עצרה הממשלה פרויקטים לפיתוח התשתית הנמלית. פרויקטים אלה, ובכללם המסוף המזרחי של נמל חיפה (כל השקעותיו נעשו מקרנות פיתוח עצמיות של הרשות), נבחנו בקפדנות על ידי הנהלת הרשות וקיבלו תחילה את אישור מועצתה. זו מורכבת ברובה מלקוחות הנמל, הנושאים בעצמם בהוצאות הפיתוח. אולם באחרונה התערבה הממשלה ברחיית בנייתו של שלב ב' של נמל אשדוד.

עם פתיחת מסוף המכולות המזרחי החדש בנמל חיפה, מכפיל הנמל למעשה את כושרו בשינוע מכולות. לקראת שנות האלפיים אין ספק כי כל הנמלים בארץ יזדקקו לרציפים עמוקים יותר, בשל המגמה של הגדלת נפח האוניות. על פי התחזיות, יש לצפות לגידול רציני במטעני צובר (הטענה ופריקה של חומרים במצב נוזלי או בתפזורת) — כמו יצוא אשלג ופוספטים לחו"ל לצורכי חקלאות. כיום היקפו 3.5 מיליוני טונות כל שנה. נמל אשדוד נערך לתחזית גידול רציני ביצוא פוספטים כתחליף לדלק — בבניית מסוף פוספטים בתחומו.

בחיפה ייתכן שתופעל תחנת כוח בפחם, וידרשו יבוש של שטחים נוספים להארכת הרציפים. בכל מקרה, למרות משבר הספנות הגדול, ותגליות מדעיות המקטינות את נפחם של מוצרים שונים — עיקר הסחר הבינלאומי בעתיד יעבור גם להבא בארץ דרך הנמלים. המחוזים מצא יהיו להובלת מוצרים בסיסיים כמו חיטה, שעורה, פוספטים ודלק מן ואל העולם הגדול.

דגים לייצוא

מאת יונתן שרמן

חוות דגי הנוי שהוקמה בראשון לציון שמה לעצמה מטרה: ללכת בעקבות סינגפור, המייצאת דגי נוי בכ־50 מיליון דולר בשנה

החווה לגידול דגים טרופיים בראשון־לציון

דגים הם יותר מאשר חומר־גלם לייצור גפילטה־פיש: דגים אפשר גם לייצא, ומזה אפשר גם להרוויח — סבורים שני יזמים פרטיים וחברת "יישום", שהקימו את חוות הדגים הטרופיים בראשון לציון, ראשונה מסוגה בארץ.

חווה זו, שהוקמה כשותפות של יואל שמר, יוסי איצקוביץ וחברת "יישום", אמורה להוות חוד החנית ביצירת ענף ייצוא חדש — ייצוא דגים טרופיים לחובבי דגים באירופה, ובשלב מאוחר יותר גם פריצה לשוק האמריקאי.

יתרונות טבעיים

הרעיון הבסיסי של חוות דגים זו היה לנצל שתי תכונות עיקריות. המהוות יתרון חשוב בנושא גידול הדגים — תנאי האקלים הנוחים בארץ והקירבה לשוק האירופי, שהוא שוק היעד לייצוא דגים. נושא האקלים הוא חשוב אבל אינו קריטי, שכן חוות הדגים פועלת בתוך חממה, שבה מוסדרת הטמפרטורה בקיץ ובחורף, לטווח שבין 24 ל־27 מעלות צלזיוס. סטייה מן הטמפרטורות הללו עשויה לפגוע בדגים ואף להביא למותם. האקלים הנוח בארץ מקטין את ההוצאות הנדרשות להסקת החממה בחורף או לקירורה בקיץ.

הקירבה לאירופה מאפשרת שהות קצרה יחסית של הדגים בשקיות פלסטיק. הדגים שוהים בשקיות אלו רק כ־10 שעות, בהשוואה לשהות של 30 עד 40 שעות במקרה של דגים המיוצאים לאירופה מסינגפור, הונג קונג, תאילנד או דרום אמריקה, המדינות העיקריות המייצאות דגים טרופיים לאירופה כיום.

ההבדל במרחק יוצר גם הבדל בשיעור התמותה של הדגים בדרך. יוסי איצקוביץ מציין בהקשר זה, שבשעה ששיעור התמותה של הדגים המיוצאים לאירופה מסינגפור מגיע ל־5 אחוזים במקרים הטובים, ול־40 אחוזים במקרים הגרועים — הרי הם מצליחים להעמיד את השיעור על אחוז קטן בהרבה. הוא מציין, כי חוות הדגים הישראלית מצליחה להקטין את שיעור התמותה גם בשל נקיטת גישה שונה מזו הרווחת בסינגפור; שם נוהגים לשווק את דגי הנוי הטרופיים לאירופה בגיל שבין 6 ל־10 חודשים, הנוהג לגיל מבוגר יותר. החווה הישראלית, מקפידה לשווק את הדגים בגיל חודשיים עד 4 חודשים. הניסיון מלמד, כי היצרנים הישראלים הצליחו להגדיל את שיעור ההישרדות של הדגים המשווקים עלידם בגלל השיווק המוקדם, כיון שבגיל צעיר זה הם עמידים יותר.

רוכשי הדגים בארץ ובחו"ל — חנויות המשווקים הסיטונאיים — משלמים עבור משלוח דגים על־פי שיעור הישרדות נחזה מסוים, למשל שבעים אחוז, ועל 70 אחוז אלו מעמיסים את הוצאותיהם לכל משלוח הדגים והרווח שהיו רוצים להשיג. ככל ששיעור ההישרדות של הדגים גדול יותר, גדל הרווח של מוכרי הדגים, שכן הם כבר כיסו את כל הוצאותיהם והשיגו את הרווח שביקשו. מכאן, שמוכרי הדגים מעדיפים לרכוש את הדגים מאותם מגדלים המבטיחים שיעור הישרדות גבוה מהממוצע.

בסינגפור, שבה מגדלים את הדגים בבריכות פתוחות ללא השגחה מתמדת, מתים תוך כדי הגידול 85 אחוז בגלל מחלות, בעיית תזונה ופגיעה של ציפורים וטורפים אחרים. בחוות הדגים הצליחו להגיע לכך שרק 40 אחוז מתים — שיעור המבטיח רווחיות גבוהה.

הדגים הראשונים יובאו מחו"ל, ולכן גם לא היו חסינים בפני מחלות. בחווה היו צריכים לגדל כמה דורות כדי להבטיח את היעלמות כל הנגיפים שפגעו בדגים. רק לאחר שהתגברו על בעיות אלו, יכלו המנהלים להתפנות להכין את הדגים לייצוא, לקבוע את סוג הדגים שיגודלו על ידם, את חלוקת המינים ועונות השיווק.

מדיניות שיווק

השוק האירופי מוציא בין 60 ל־70 מיליון דולר בשנה על ציוד הדגים — אבל כדי לחדור לשוק זה יש צורך במדיניות שיווק נבונה. "יישום", שבדקה את השוק, מצאה, כי לא ניתן לשווק אך ורק דגים משריצים, כפי שחשבו בתחילה יוזמי החווה. כיון שבעלי החנויות באירופה מבקשים לרכוש סל שלם של דגי נוי. ובכלל זה גם דגים מטילי ביצים דוגמת דגי זהב. כמו כן התברר, כי כדי להצליח בשיווק הדגים, יש להבטיח איזון נכון בין המינים — כלומר, יש לשמור על סטטיסטיקה של חצי זכרים וחצי נקבות בכל משלוח. בחווה חייבים גם לעקוב אחר ההתפתחות ההורמונלית של הדגים, כדי להבטיח את השוויון בין המינים.

ולבסוף — יש להקפיד גם על עונת השיווק. מתברר, כי מרבית רכישות הדגים נעשות בסתיו, כאשר בעלי האקווריומים מתכננים לעונת החורף, בחורף נשארים האירופיים יותר בבתיהם, ולכן הם מתעניינים יותר בגידול דגים. בקיץ הם יוצאים לחופשות, ובדרך־כלל הדגים המוחזקים על ידם מתים מחוסר טיפול.

בחווה מצויים כיום כ־400 אלף דגי נוי בשלבי התפתחות שונים. הם מוחזקים ב־7 יחידות שונות כדי למנוע התפשטות מחלות. היבול, אם אפשר לקרוא לו כך, נחלק בין דגים משריצים דוגמת הגופים המולים, לבין הדגים מטילי הביצים, דוגמת שליירים וסקלארים. חברת "יישום" מרוצה מהעובדה, שבתקופה של שנתיים הצליחה החווה לבסס את עצמה בשוק המקומי והיא מוכרת כמחצית מכלל דגי הנוי בארץ. תפוקה זו, יחד עם המשלוחים הניסיוניים לייצוא, מגיעה כיום לכ־200 אלף דגים בחודש. התחזית של "יישום" היא להכפיל את מכירות דגי הנוי עד סוף השנה, ובכך לנצל את מלוא הפוטנציאל של החווה הקיימת — ולהביא למחזור כספי של כ־700 אלף דולר.

הצלחת החווה הניסיונית הראשונה הביאה להחלטה לייסד חווה נוספת, הסמוכה לחווה הנוכחית. היחידה הנוספת תעלה רק כ־200 אלף דולר ולא מיליון דולר כיחידה הראשונה, למרות היותה בעלת אותה קיבולת ייצור. זאת משום שהיא תהיה מבוססת על הניסיון והציוד שנצברו בחווה הראשונה.

ב. פז, סמנכ"ל "יישום", בטוח בפוטנציאל של ענף זה, והוא מקווה כי ניתן יהיה לחקות את הדוגמא של סינגפור, אשר הפכה את ענף ייצוא דגי הנוי לענף המגלגל סכום של כ־50 מיליון דולר בשנה.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

אתרים וממצאים בערבה

כל דו"ח תקופתי של אגף העתיקות מביא סקירה על איזור הנגב הערבה והממצאים החשובים ממנו. מעטים מבקרים באתרים אלה, לראות במו עיניהם את הממצאים. על רקע זה נולד כנס הערבה שנערך לפני שבוע וחצי ביטבתה, מטעם החברה לחקירת א"י ועתיקותיה, אגף העתיקות, רשות שמורות הטבע והמועצה האזורית חבל אילות.

פרופ' עופר בר־יוסף מנה שלוש מהיישובים הקדומים ביותר מהתקופה הפליאולית (10,000–40,000 שנה לפני הספירה) חניים המכוסים במורדות ההר שממערב לערבה, כשם שנתגלו על ההר הנגבה ושיפוליו בארצה. הגילויים בבקעת עובדה של כפרים גדולים ומקדשים, חצרות לצאן וממגורות לתבואה, כלים חקלאיים ושרידי עצמות, מלמדים על התפתחות כלכלה חקלאית משולבת בציד ולקט, כבר בתקופה הניאולית הקדם־קרמית (8,000–9,000 לפנה"ס). ביישובים אלה עסקו בגידול דגנים וגם בר־עייה, דבר שנמשך למעשה עד הדור האחרון, למרות שנות בצורת שפקדו את האיזור לעתים קרובות.

נייג'יל גורינג־מוריס מסר על כפרים דומים בנוזה, בניינים מעוגלים אפסידליים עם חלוקה פנימית ומחסנים מרובעים. מוקדים ותנורים בתוך ומחוץ למבנים. עצמות בעלי חיים יחד עם כמויות גדולות של ראשי חיצים מעידים על ציד צבאים, יעלים, ציפורים ועוד. בעוד שאבני השחיקה מלמדות על שימוש ביתי של חומר צמחי. מבדיקות פחמן 14 עולה שמדובר ביישוב אדם מלפני כ־9,000 שנה. על מקדש המיוחד בתיחום אבנים ואבן משוקע עם 16 מצבות קטנות כבר נמסר בכתב זה בעבר. עתה אומרת החוקרת אודה יוגב, שמבדיקות פחמן 14 עולה שהמקדש היה בשימוש באלף החמישי לפני הספירה, דהיינו לפני סוף התקופה הניאולית בארץ. אבן מקדש זה מקדים את המקדש הארץ־ישראלי הקדום ביותר שנודע עד אז, בעין גדי, בכ־1,500 שנה. עוזי אבנר מצא בסמוך ליד המקדש בבקעת עובדה תיאורי בעלי חיים, ביניהם יעלים ונמרים, שקווי הרמות שלהם הונחו בצורת אבנים על פני השטח הישר. יוגב סבורה שנעצר בפולחן המקומי תואם את הופעתו בפולחנים הניאוליתיים הצפוניים. אחרים סבורים שהערצת כוחו של הטורף היא שהביאה להנצחתו.

חקלאות בערבה

עוזי אבנר שערך סקר בבקעת עובדה גילה כ־400 אתרים מהם כ־200 אתרי יישוב שבחלקם שימשו ביישוב קבע. ריכוז יישובי כה גדול נבע מעצם הימצאות אדמה חקלאית ושטח מרעה בבקעה שמעל לערבה. למרות האקלים הצחיח הקשה, בבקעה נתגלו 30 גרנות המעידים על חקלאות מפותחת באלף הרביעי לפנה"ס. את העלייה הגדולה במספר אתרי היישוב במקום מן האלף הרביעי השלישי לפנה"ס מייחס אבנר למהפכה החקלאית — והופעת המקדשה ופיתוח תהליך חביצת החלב.

ד"ר יצחק בית אריה סקר וחפר במשך שנות השלטון הישראלית בסיני, יישובים כנעניים שרובם נמצאו בערבה ובבקעת עובדה. לדבריו מכלולי כלי החרס שנמצאו בבתים ובחדרי המגורים, וקווי הארכיטקטורה, העידו שמקורם ארץ־ישראלי. הוא הצביע על קשרם ההדוק של סיני והערבה עם ערד, העיר הכנענית הקדומה החזקה משם מאות קילומטרים. יישובים כנעניים בערבה נאלצו להימצא בקרבת מקורות המים וכדי מרעה. הם שימשו כתחנות לשיירות שעשו דרכן בין ערד למרבצי הנחושת שבאיזור תמנע, לסחר חליפין לנחושת וביטומן.

על מקורות המים העשירים באיזור יוטבתה ועברונה עמד ד"ר זאב משל. ברור שכל הכבישים נאלצו להישען על מקורות אלה. אשתקד נתגלתה הכתובת המלכותית מימי דיוקלטיאנוס מול שער המצודה הרומית של יטבתה ובה שמו של נציב רומי באיזור, פריסקוס, שעד כה לא היה ידוע כלל.

פרופ' בנימין מזר שהקיץ יגיע לגבורות, הירצה על הערבה בתקופת המקרא. שמות וחלוקת שטח, כיבושי דוד ומלכי יהודה אחריו, בכלל כיבוש אדום, כדי להבטיח את הדרך לים האדום ואת המוצא הדרומי. לדעתו גיא־המלח הוא החלק הצפוני של הערבה, מים המלח עד עין חוצב. ואילו גיא החרשים הוא האיזור של ואדי קינן ופונן. מקום מושבם של הקיינים והקייניים, שהיו חרשי נחושת באיזור שבו הופקה מתכת זו. האיזור נחקר החל מתחילת המאה הקודמת. המשיכו בו נלסון גליק ויוחנן אהרוני ז"ל וייבדל לחיים ארוכים פרופ' בנו רוטנברג.

תרומה מיוחדת לכנס הערבה תרם הגיאוגראף פרופ' דוד עמירן, שדיבר על מידות וגבהים בערבה שהיא החלק הצחיח ביותר של ישראל. (ממוצע שנתי של 50 מ"מ גשם, אינו מאפשר גידולים). מאידך מרבית הגשמים יורדים בשברי ענן שאמנם מעשירים את מאגרי המים אבל גורמים נזקים קשים הרבה. מכאן שאין איזור הערבה מתאים לחקלאות מסורתית. ובכל זאת חקלאי הערבה מספקים תוצרתם לאילת ולשווקי העולם במוצרים המובשלים בטרם עונתם. לכך דרושה השיה, ארגון ומקורות מים כמו בכל הארץ, שם נמצאו מים שחומם 55 מעלות צלסיוס. ואכן בחודשי החורף משתמשים בהם להשקאת הגידולים: חום המים מונע קרה, מפתח במהירות ומחזק את השורשים והיבולים מצויינים.

הכנסיה המפוארת בבית לויה

בחוברות האחרונות "קתדרה" ו"חדשות ארכיאולוגיות", פורסמו תוצאות עונת החפירה הראשונה בבית לויה: כנסיה, מתקנים חקלאים ומערת קבורה שנתגלו ליד אמציה בדרום הארץ. ריצפת פסיפס צבעונית מגוונת עם טבעות רבות, על שטח של 258 מטר רבועים, מצרף אתר זה לכנסיות הביזנטיות היפות ביותר בארץ. עתה מוסרים החופרים יוסף פטריך ופרופ' יורם צפריר מהמכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית, על השלמת עונה נוספת לחפירה במקום. ריצפת הכנסיה כוסתה כיסוי עפר לבל תושחת. לארבע כתובות ההקדשה שנמצאו בעבר נוספו עוד שתיים. כן נחשפו שני מדליונים בריצפת הפסיפס ועליהם תיאור דייגים בעת דייג. החופרים תיארכו את בניין הכנסיה סביב שנת 500 לספירה. בתחילת המאה השמינית הושחת חלק מדמויות בני אדם ובעלי חיים ברצפה, על ידי איקונוקלאסים (משמידי דמויות) לפי צו הנסיך האומאי יזיד השני. במשך המאה השמינית ננטשה הכנסיה והשטח הפך לבית קברות מוסלמי.

הכנסיה היא בעלת שלוש סיטראות עם אפסיס אחד במרכז. הודו ספה וטבילה. מידות החוץ של הכנסיה 20.4 × 13.9 מטר. נחשפו אטריום עם חדרים מסביב. מן החצר עולה גרם מדרגות אל הנרטקס. לכנסיה נכנסו דרך שלושה פתחים, הרחב במרכז ושני פתחים צרים לסיטראות הצדדיות. הפסיפס הציג שרידי גפן וסלי פירות, עופות ובעלי חיים כגון כלב, דב, קוף, ברדלס וכן דמויות אדם שכאמור הושחתו ברובם. מצויים שם צורות גיאומטריות, משולבות וכו' סביב לרצפות תשליבים ותשליבי גלים.

מערת הקברים שימשה כנראה לקבורת מייסדי הכנסיה. נמצאו בה 26 נרות שמן תמימים מהתקופה הביזנטית הקדומה. המערה חוללה בתקופה הממלוכית, דבר העולה מספרים קטנים ששכחו השודדים. נמצאו גת גדולה ובית־בד צמוד לכנסיה, דבר המוכיח את בית־הבד הצמוד לכנסיה בבורסי. החופרים מקווים למצוא מימון לשיחזור הכנסיה ולהצגתה ברבים במסגרת סיורים באיזור אמציה, שבו מבקרים עתה המסיירים את "העולם התחתון" — מערכות תת־קרקעיות שהוכנו לביקור וסיור.

מצודת־חוף באשדוד

בחוברת "טבע הארץ" שהופיעה לפני כשבועיים, מביא שלמה פי־מאגו תיאור מקיף מקלעת אלמינא, היא מצודת החוף באשדוד שגודלה 60 × 40 מטר עם מגדלים עגולים ורבועים בארבעת הפינות. מצודה מוקפת בחפיר "יבש" ותולדותיה בתקופות השונות. זה התיאור הראשון הממשי של האתר, שנחפר בידי מחבר הרשימה.

נזכיר עוד את הרשימה של מרדכי עקיבא פרידמן המביא בדרך יקראו "עת־מול" הוכחות בדבר המקום הנכון של אונו, העיר הקדומה המוזכרת בכתבים מצריים, במקרא ובתלמוד, ושם המקום קרית־אונו, דבר שלא היה ידוע בעת שנקרא היישוב המחודש בשם זה. כל זאת על פי ממצאים אפיגרפיים מן הגניזה הקאהירית.

רוחות איסלאמיות מנשבות בטורקיה

מאת ז'יי. פי. פרונסל־איגו
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

לו היה אתא־טורק, אבי טורקיה המודרנית, חוזר כיום על הגדרתו המפורסמת לאיסלאם, הוא היה מושלך לכלא ★ נראה כי אזרחי טורקיה צועדים בעקבות של שכניהם באיראן הפונדאמנטליסטית

קירשהיר

קירשהיר, בלב אנטוליה, 200 ק"מ דרום־מזרחית לאנקרה, היא עיירה גדולה ומרכז מחוזי המונה כ־50 אלף נפש. שום דבר אינו מושך את העין ברחובות המרוצפים ההדר־גוניים, שבהם משוטטים גברים המורידים מול בתי־עסק מצויידים היטב. זהו ישוב טורקי שלו הדומה לעשרות אחרים. ובכל זאת, עד המאה ה־18 היתה קירשהיר בסיסו של מסדר אחווה מוסלמי פוליטי מאד, האהיבאלארים.

עיירה זו, של סוחרים ובעלי מלאכה, המוסיפה לשאוב את רוחה מהעולם המסורתי, ממחישה היטב תופעה שיש המכנים אותה "שיבה למקורות" ויש — "ריאקציה דתית". כבר אין זה סוד שטורקיה מציבה סימני שאלה רבים סביב מורשתו של אתא־טורק, מקימה של הממלכתיות הטורקית המודרנית. לו היה "אבי הטורקים" חוזר על הגדרתו את האיסלאם כ"תיאולוגיה אבסורדית של בדואי חסר־מוסר, כ"גופה מרקיבה המרעילה את חיינו", הוא היה צפוי, בתוקף חוק שהתקבל בינואר 1986, למאסר של שישה חודשים עד שנתיים בעוון "העלבת הדת המוסלמית, אלוה ונביאו מוחמד".

למרות שההתבטאויות הרשמיות נשארות כפי שהיו תמיד — "טורקיה, אומה מודרנית חילונית, מדינה אירופית, המעוז הקדמי של הברית האטלנטית" — קן פחות ופחות. תואמות את המציאות היומיומית. בקירשהיר מהווה בעליו הצעיר של חנות למכשירי חשמל דוגמא מצויינת להתפתחות הנוכחית. בתחילה הוא מקבל אותנו באיפוק צונן, אחר כך הוא מחייך כשהוא שומע שאנו מ"להמונד". הוא שולף מהמגירה ספר קטן בטורקית שהודפס ב־1984, מודפס מרוב קריאה, המספר על התאסלמותם של אישים במערב. בן שיחנו מתעצב לשמוע מפינו שרוז־ארד־סופלגר מת ב־1985, ושהחוקר הימי הידוע קוסטו, שגם הוא כלול בין שמות המוסלמים החדשים, הכחיש את המידע. רוחו הטובה חוזרת אליו במקצת כאשר הוא מוליך עמנו בגאווה כמה משפטים בערבית. ערבית היא שפת בחירה במערכת החינוך הטורקית, אך הסוחר המספר גדול והולך של בני־ארצו פועלים לכך שתילמד כשפת חובה בבתי הספר.

את השפה הזאת לומד עם שלושת בניו, "כדי שיוכלו סוף סוף לקרוא את הקוראן במקור". בינתיים הוא משתמש בקוראן תלת־לשוני — טורקית, ערבית ועברית פונטית — שעותקיו נמכרים כלחמניות טריות בחנויות הספרים המתמחות בנושא. הנמצאות כמעט בכל רחובי העיירה. מציעות גם מגוון של ספרים איסלאמים במהדורות הרשמית של המדינות הערביות השכנות.

מניפים באירופה

התפתחות המוזרה באירופה ביחסים הכלכליים והפוליטיים עם מדינות אלה היא אחד הנושאים המעסיקים ביותר את מארחנו. "הערבים הם תקוותנו" כתב לא מכבר, ללא ספק בקמצוץ אירוניה, השבועון הלאיתלאי "נוקטה". נשיא טורקיה הגנראל קנען אברן אוהב להדגיש ש"החילופין בין טורקיה והעולם הערבי והאיסלאמי הפכו חשובים לא פחות מהחילופים שלנו עם המערב". עד לפני כמה שנים די היה באיזכור שמם של ערבים כדי שרוב הטורקים יעוו את פניהם, ויזכירו את "בגידת" הערבים באימפריה העותומאנית במלחמת העולם הראשונה, או את "כושלותם התרבותית".

כיום, בקירשהיר ובמקומות אחרים, חלק מהמעמד הבינוני מחקה את המנהגים המהגרתיים "הערביים", שעד אתמול לגלגו עליהם. הסוחר שאירח אותנו אינו מרשה יותר לאשתו לצאת החוצה. ואפילו הביא לכך שאמו — אשה תופשית בהליכותיה, כפי שאומרים לנו — תנהג גם היא כך. אביו, קמאליסט ותיק (מחסידיו של מוסטפה כאמל, הוא אתא־טורק) יסכים, לאחר שידולים והפצרות רבות, להשליך את כובע המצחייה שלו, "שמצחייתו סימלה את הסירוב להיכנע לאל".

האם מארחנו הוא חבר נורג'ו, כת מוסלמית לא־חוקית, אך גם לא נרדפת? הנורג'ו, "תלמידי האור", נחשבת כיום לארגון חוק. חברי הכת נפוצים עתה ברחבי המדינה, ויש המאמינים כי הנורג'ו מונים כמה מאות אלפי חברים. לנורג'ו גם ייצוג בגרמניה המערבית — שם מתגוררים 2.5 מיליון טורקים — והכתפת, החברים שולחים לכת שבטורקיה כספים. האנטי־קומוניזם המשולהב של הנורג'ו מאפשר להם להאמין כי יקבלו תמיכה מארה"ב ומערב־הסעודית, וכמובן מגופי ימין טורקיים. בעבר הקרוב הם נתנו תמיכתם "מפלגת ההצלה הלאומית" הניאו־פאשיסטית. כיום הם נותנים כנראה תמיכתם בתוך מפלגת המולדת, הנמצאת בשלטון מאז 1983.

ישראל — עמדה קדמית עוינת

הנשיא אברן, איש צבא ותיק שעמד בראש ההפיכה הצבאית האחרונה, הוא חסיד של אתא־טורק, ויש הטוענים כי הוא חבר במסדר הבונים החופשיים. אינו מפסיק להכריז שהאוניברסיטה והצבא חייבים לשמש "מעוזים נגד הקנאות".

אך הממשלה, שלראשונה מאז האימפריה העותומאנית עומד בראשה מוסלמי אדוק, טורגוט אוזאל איש הימין, חוששת מפגיעה בקהילייה המוסלמית, ומעדיפה להאמין ש"החששות מפני הסכנה לחילוניות הם חסרי יסוד". בינתיים, הסיסמה "דרך אחת ויחידה: האיסלאם" נפוצה על קירות האוניברסיטאות.

גם הפונדמנטליסטים במערכת החינוך אינם מתבטלים. הם מחלקים לתלמידיהם ספר הדרכה, המגדיר בגלוי כי "לאזרחים שמורה הזכות שלא לציית לחוקים המנוגדים לחוקי האיסלאם".

אמצעי התקשורת הרשמיים הפסיקו בשנה שעברה להשתמש במילה הכמאליסטית "אלוס" — "אומה" במובן המלכותי־כמאליסטי. במקומה משתמשים במילה "מילט", המעבירה את מושג האומה העותמאנית, המבוססת על הדת. אפשר כמעט בכל יום לאתר סממנים איסלאמיים חדשים, שכשלעצמם אינם חשובים מאד. אך ביחד מהווים פגיעה מתמדת במעמדה החילוני של טורקיה.

אך אין זה הכל. עד כה נחשב הצבא חסין מפני השפעות התחייה האיסלאמית. גם אם אפשר היה לפעמים לפגוש איש צבא לבוש בגדים אזרחיים שלא התאפק מלקרוא: "מספיק עם שטיפת המוח החילונית. תנו לי לקיים את מצוות האיסלאם". ביוני 1985 הופצה במדינה הפנייה לעם מאת "קצינים פטריוטים", שטענו כי "טורקיה מגנה על האינטרסים של וושינגטון במקום על אלו של האיסלאם". וש"בדומה לישראל, היא עמדה קדמית עוינת לעמים המוסלמים". עלון זה תקף את הקונגרס האמריקאי, "המבקר בגסות את ארצנו ומעניק לה 700 מיליון דולר לשנה בהשוואה לארבעה מיליארד דולר לישראל".

"הדמוקרטיה המערבית"

מנהיגים פוליטיים בתיירים לא התייחסו בכוח לקריאה זו של "הקצינים הפטריוטים". אך הפרדיכים הפונדמנטליסטים אינם נבדלים ממתיחות ביקורת על קברי אנקרה המערב, וקוראים להקמת "שוק משותף איסלאמי". שכן "לא יביטו על הטורקים מלמעלה כמו בשוק האירופי המשותף".

רובם הגדול של הטורקים, 78 אחוז מהאוכלוסיה, עלידי סקר דעת קהל, גינו את התקפות האנטי־אמריקאיות על לוב. "ארצנו היא בעלת־בריתה של ריגן, אך עמנו הוא ידיד לרובים", אמר סוחר בקירשהיר. כמו במצרים או באיראן בתקופת ההפיכה, אינטלקטואלים של השמאל, המחופשים לשאלה, נטפלים ברוח האנטי־מערבית של הפונדמנטליסטים. הסופר אטילה הילהאן, שבעבר התפעל ללא סייג מהציוויליזציה הצרפתית, כותב עכשיו על "המערב הקולוניאלי, העוקף, הבוטח בעצמו, הבוגדני והצבועי". המשורר איסמט אוזל מגנה את מה שהוא מכנה "הדמוקרטיה המערבית".

לאן מועדות פניה של טורקיה? אתא־טורק כפה עליה את הרגמה שלו למודרניזציה, ובת לפני שהודלים מלאכתו. עד לפני זמן קצר נחשבה ארץ זו, בעלת שיעור הילודה הגבוה (מ־25 מיליון ל־50 מיליון ב־20 שנה) כמעוז בטוח של ברית ההגנה הצפון־אטלנטית, וכחברה עתידה של הקהילייה האירופית. אך האיסלאם, גם בארחה הקטנה, "נבנה כעת בגיאות". לדברי הבוכתה לעיניי טורקיה פול דימונס, אחד מעבירותיו, חוקר בנבראהו, אמר: "התחייתוות לביבולים אינה חלה יותר אלא על חלק בצמצום של האוכלוסיה".

האם פירוש הדבר הוא כבקריב שכנה זו של איראן, תיכנע הפוליטיקה לבעלי הדת, תימשכנה הבירוניות בפני האיסלאם? האם המגע המחודש עם המזרח יכהו את הקשרים החזקים עם אירופה? סוים כוח עממי בטורקיה אינו מתנגד למגמה הנוכחית.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

נושא במוקד / הבעיה הדמוגרפית

משבר הדמוגרפיה של העם היהודי

מאת פרופ' ר. בקי

כבר בתקופה הקרובה, הריבוי הטבעי של יהודי ישראל לא יהיה מסוגל לאזן את הגרעון הדמוגרפי של יהודי הגולה, כפי שעשה עד כה ★ אם לא יחולו שינויים ניכרים במגמות הדמוגרפיות הנוכחיות, אחוז הלא־יהודים בתחומי הקו הירוק יעלה מ־17.5 לכ־22 בשנת אלפיים, ואחוז הלא־יהודים בישראל והשטחים בשנת אלפיים עשוי לעמוד על 40 – 44

הכותב הוא פרופסור לסטטיסטיקה ודמוגרפיה באוניברסיטה העברית. הדיון בממשלה על הבעיה הדמוגרפית (11 במאי 1986) נערך על בסיס סקירה שלו.

האוכלוסייה היהודית בתפוצות הגולה הגיעה לשיא של יותר מ־16 מיליון לפני מלחמת עולם השנייה; אולם היא איבדה כשליש מבניה בשואה. לא התאוששה לאחר הטרגדיה הנוראה ונכנסה באחרונה לתהליך ברור של התמעטות: מ־10 1/4 מיליון בקירוב ב־1970 היא ירדה לכ־1/2־9 מיליונים בלבד כיום. תחזיות (שהוכנו על ידי הפרופ' ע' שמלץ באוניברסיטה העברית) ואשר אינן מתיימרות להיות נבואות, מראות כי אם הגורמים הפועלים כיום ימשיכו לפעול באותה מידה גם בעתיד, היא עלולה לרדת לפחות מ־8 מיליונים בעוד 15 שנה (בסוף המאה ה־20) ולפחות מ־6 מיליונים בעוד 40 שנה.

המשבר הדמוגרפי העמוק שיהדות התפוצות נתונה בו נובע ממכלול מסובך של גורמים. גורם מרכזי בהקטנה גדולה של האוכלוסייה היהודית בתפוצות הוא צמצום הפריון. יהודי הגולה חיים על פי רוב במדינות, בערים, ובקרב שכבות חברתיות אשר ברובן הפריון נמוך. רמת פריונם מושפעת מהסביבה, ויש שהיא אף נמוכה מהפריון של האוכלוסייה הסובבת.

מספר הילדים הנולדים בממוצע לאישה יהודית בגולה במשך כל חייה הוא בסביבות 1.5 בלבד; המספר הזה רחוק מלהבטיח תחלופה מדור לדור. למטרה זו נחוץ פריון של קצת יותר משני ילדים, שיגיעו לגיל מבוגר וימלאו את מקום שני הוריהם.

צמצום הפריון של יהודי הגולה מלווה ומושפע גם על ידי שני תהליכים חברתיים אחרים:

א. התרופפות המוסד המשפחתי, האופיינית לחברות מפותחות רבות, המתבטאת בנטייה לא להינשא או לדחות נישואין, בהרגל לחיות יחד בלי להתחתן, בקלות הגירושין וכו'.

ב. תהליך התבוללות של מיעוטים יהודיים בתוך חברת הרוב המפותחת.

התופעה הדמוגרפית המבליטה ביותר הנגזרת מכך היא ש"נישואי התערובת היו לתופעה מרכזית בכל התפוצות. אמנם שכיחותם של נישואין אלה שונה מאוד מארץ לארץ, וכן שונה מידת השפעתם הדמוגרפית, אולם אפשר להעריך — אף כי באופן גולמי מאוד — לפי מחקרים של הד"ר ס' דלה פרגולה, כי כיום כ־30%–35% של החתנים והכלות היהודים בגולה נישאים לנוכרים וכי תופעה זו גורמת לאבידות דמוגרפיות ניכרות לכלל האוכלוסייה היהודית בתפוצות.

הרמה הנמוכה של הפריון בקרב יהודי הגולה — המתמשכת זה זמן רב — גורמת גם לתופעה הידועה כ"הזדקנות האוכלוסייה". אחוז יהודי הגולה בני 65 ויותר גבוה כיום כ־19 (בהשוואה לכ־11% באוכלוסייה הכללית של אותן הארצות). מכיוון שהתמותה באה כיום בעיקר מקרב הזקנים, שיעור התמותה (מספר הפטירות השנתי ל־1000 תושבים) גבוה בקרב יהודי התפוצות, למרות מצבם הבריאותי הטוב. שיעור הילודה נמוך, בגלל פריונם הנמוך. לכן נוצר גרעון טבעי במקום ריבוי טבעי. גרעון זה מוגבר עקב ההפסדים הנגרמים מנישואי תערובת ומטמיעה.

המצב הדמוגרפי של יהודי ישראל שונה מזה של יהודי הגולה, מכמה היבטים:

א. האוכלוסייה היהודית בישראל איננה נתונה לכרסום המתמיד מנישואי תערובת ומטמיעה, האופייני לאוכלוסייה היהודית בגולה.

ב. פריונם של יהודי ישראל הוא ברמה גבוהה הרבה יותר (2.8 ילדים לאישה לפי הנתונים ל־1979–84) מזה של יהודי הגולה (1.5). רמת הפריון דומה כיום למדי בין הנשים היהודיות ממוצא שונה (ילידות אירופה־אמריקה: 2.7; ילידות אסיה־אפריקה: 3.1; ילידות ישראל: 2.8). ההפרשים הבין־עדתיים הגדולים שהיו בעבר בגיל הנישואין והפריון נעלמים: הנורמות התרבותיות המקובלות בדבר הקמת המשפחה ומספר הילדים הרצוי לה, הן אחידות הרבה יותר משהיה. רק לחוגים החרדים נורמות שונות, והם שומרים על הפריון המסורתי הגבוה.

ג. פריון יהודי ישראל גבוה במידה ניכרת מהמינימום (כ־2.1) הדרוש כדי להבטיח תחלופה מדור לדור, והוא גבוה מהפריון באוכלוסייה הכללית של ארצות מפותחות רבות. בניגוד למה שקורה בגולה, הוא גורם לעודף ניכר של הלידות על הפטירות.

כך נהנו יהודי ישראל לענף היחיד (פרט לחוגים חרדיים קטנים בגולה) שהוא בעל ריבוי טבעי חיובי. ריבוי זה מהווה גם גורם המכריע בגידול האוכלוסייה היהודית בארצנו. בעשור האחרון 84% של גידול האוכלוסייה היהודית נגרמו מעודף של לידות על הפטירות, בעוד שעודף של העלייה על הירידה תרם רק כ־16%. הצטמקות העלייה היא תופעה ארוכת־טווח, והסיבה העיקרית לכך היא הידלדלות של האוכלוסייה היהודית באותם האזורים — באירופה המזרחית (פרט לברית המועצות), בבלקן, באסיה ובאפריקה הצפונית — שבהם הנטייה לעלות היתה חזקה הן בתקופת המנדט והן בשנים הראשונות לעצמאות ישראל.

בינתיים, הירידה שינתה במידה ניכרת את אופיה: בעבר היא היתה בעיקרה יציאה של עולים חדשים שלא הצליחו להסתדר בארץ; כיום יש גם יציאה של ילידי ישראל. יש להניח כי הגורמים הם בעיקרם כלכליים או אישיים. תוצאותיה הדמוגרפיות אינן מצטמצמות ביציאת היורדים, אלא כוללות גם את ההפסד לאוכלוסיית ישראל של רוב צאצאיהם.

בשל מרכזיותו של הריבוי הטבעי של יהודי ישראל — בדמוגרפיה של עמנו — נודעת חשיבות רבה לשאלה, אם תישמר בעתיד רמתו הנוכחית או תרד לרמה קרובה יותר לאלה המאפיינות כיום אוכלוסיות מפותחות רבות.

בהקשר זה יש לציין את התופעות הבאות, העלולות להשפיע בכיוון של צמצום הפריון והריבוי הטבעי של יהודי ישראל בעתיד:

1. הנטייה להינשא, שבעבר היתה חזקה מאוד בקרב יהודי ישראל, הולכת ונחלשת בזמן האחרון. ב־15 השנים האחרונות, אחוז הרווקים בקרב הגילאים מ־20 עד 35, משני המינים, גדל והולך. השינוי הזה אינו נראה ביסודו קוניונקטורלי; יש סברה כי הוא קשור לשינוי בהתייחסות למוסד המשפחתי (שכבר הזכרתי), והוא אופייני כיום לחברות מפותחות רבות.

2. בישראל התפתחו, במיוחד בשנות השבעים, פעולות נרחבות המכוונות לשפר את התנאים החינוכיים והחברתיים של ילדי משפחות גדולות הנתונות במצב כלכלי ירוד; להרחבת רשת מעונות הילדים; להגדלת קצבאות הילדים; לסיוע לאמהות עובדות; להבטחת פתרונות שיכון לזוגות צעירים, וכו'.

ייתכן כי לפעולות אלה היתה השפעה חיובית לחיזוק המשפחות ולהגברת רמת הפריון (באחרונה הוחל במחקר מקיף לבדיקת הבעיה הזאת). אם השערה זו נכונה, יש לחשוש כי החלשת הפעולות הנ"ל, עקב המדיניות הכלכלית הנדרשת, יחד עם המשבר הכלכלי הנוכחי ישפיעו בכיוון החלשת הפריון.

3. מסתמנת, אולי, נטייה לגידול הפסקות־הריון החוקיות בבתי־חולים (1983: 15,593; 1984: 18,948; ינואר–יוני 1985 (נתונים לחצי שנה): 10,032.

אם [illegible] תחול ירידה נוספת בפריון יהודי ישראל, נראה כי כבר בקרוב ריבוים הטבעי לא יהיה מסוגל לאזן את הגרעון הדמוגרפי של יהודי הגולה, כפי שהוא עשה עד כה. התחזיות של הפרופ' שמלץ על האוכלוסייה היהודית בעולם (ישראל והגולה ביחד) מצביעות על כך, שאם לא יחולו שינויים במגמות היסודיות, גודל אוכלוסייה זו עלול לרדת מכ־13,030,000 ב־1980 לכ־12,890,000 ב־1990, ו־לכ־12,430,000 ב־2000.

להשלמת התמונה הדמוגרפית של ישראל, נסקור להלן את התמורות הדמוגרפיות של האוכלוסייה הלא־יהודית של ארצנו. אוכלוסיה זו עברה בעשרות השנים האחרונות, בצורה מוזרות, את שני התהליכים האופייניים ל"מעבר הדמוגרפי" המודרני המשותף לרוב אוכלוסיות העולם:

א. חלה ירידה גדולה בתמותה. בהקשר זה אפשר לציין, כהישג אנושי גדול, כי במדינתנו נעלם כמעט כליל אי השוויון בין אזרחיה שהיה קיים בעבר. תוחלת החיים של הלא־יהודים עלתה מ־61.1 שנים ב־1955–56 ל־72.7 ב־1983 והיא משתווה כמעט לתוחלת החיים של היהודים (74.5).

ב. לאחר ירידת התמותה, יורד הפריון. ירידת הפריון התחילה קודם וביתר שאת אצל הנוצרים, אשר רמות השכלתם ועיורם גבוהות יותר. אולם תהליך דומה חל כיום גם באוכלוסייה המוסלמית, שאצלה ירד הפריון משיא של 9.4 ילדים לאישה (1961–67) ל־5.4 (ב־1982–84), בהשוואה ל־2.8 אצל היהודים, ל־2.3 אצל הנוצרים, ול־5.0 אצל הדרוזים.

ג. ביהודה, שומרון ועזה חל תהליך דומה, אולם באיחור זמן. התמותה כבר ירדה מאוד וכיום נראים הסימנים הראשונים של ירידת הפריון. בשל הרמה הנמוכה מאוד של התמותה והרמה הגבוהה יחסית (אף כי יורדת) של הילודה, הריבוי הטבעי של הלא־יהודים גבוה עדיין בהרבה מזה של היהודים — אף כי הפער ביניהם מצטמצם:

ריבוי טבעי (ל־1000 באוכלוסייה)

	1960–69	1970–79	1980–84
יהודים	16.3	16.7	14.6
לא־יהודים	42.2	37.8	30.5

ב־1980–84 הלא־יהודים היוו 29.8% של הריבוי הטבעי של ישראל (בתחומי הקו הירוק). אם כוללים בחשבון גם את יהודה, שומרון ועזה, אחוז זה עולה ל־56.1 (אולם חלק מהריבוי הטבעי באזורים אלה קוזז עד כה על ידי הגירה לארצות הנפט).

לתופעות אלה יכולה להיות השפעה על ההרכב האתני של אוכלוסיית המדינה בעתיד.

תחזיות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מציינות, כי אם לא יחולו שינויים ניכרים במגמות הדמוגרפיות הנוכחיות, אחוז הלא־יהודים בישראל (בתחומי הקו הירוק) יכול לעלות מכ־17.5 כעת לכ־22 בשנת 2000. אם כוללים בחשבון גם את יהודה, שומרון ועזה, אחוז הלא־יהודים הוא 36.4 (סוף 1984). אם לא יחולו שינויים במגמות הנוכחיות, אחוז זה יעלה בעתיד. אולם לא קל לאמוד את מידת הגידול, בין השאר בגלל אי ידיעת גודל ההגירה — מהשטחים הללו לארצות אחרות — בעתיד.

אבל מצויים בספרות אומדנים, ביניהם אצטט את האחרון, שהוכן על ידי הפרופ' מ' סיקרון והד"ר צ' אייזנבך ב־1985. מחברים אלה ערכו מה שהם מכנים "תרגיל" חישוב בשתי הנחות חלופיות קיצוניות: א. היקף ההגירה היוצאת מהגדה, שומרון ועזה יישאר בשיעורים הגדולים שהיו לה ב־1975–79; ב. ההגירה תיפסק.

שיעור האוכלוסייה הלא־יהודית בישראל, יהודה שומרון ועזה ביחד, עשוי להיות בשנת 2000 כ־40% על פי הנחה א וכ־44% על פי הנחה ב.

כפי שכבר נזכר לעיל, תחזיות אינן נבואות, מן הסיבות הבאות:

א. מאורעות פוליטיים ואחרים יכולים להשפיע באופן בלתי צפוי על המגמות הדמוגרפיות; ב. המגמות יכולות להשתנות באופן ספונטני; ג. מדיניות מכוונת יכולה למתן מגמות בלתי רצויות.

אין ברצוני להיכנס כאן לדיון המסובך הקשור ב־א וב־ב. אעמוד רק על היבטים אחדים של המדיניות, אשר בהם התמקד חלק ניכר של הדיון בממשלה. דיון זה התבסס על המלצות שהוכנו על ידי שר העבודה והרווחה והמרכז לדמוגרפיה ואושרו על ידי הממשלה.

בדברי הסבר להצעות נקבעו העקרונות הבאים:

★ המגמות הדמוגרפיות השוררות בישראל ובתפוצות הגולה ראויות לתשומת לב גדולה הרבה יותר מזו שניתנה להן עד כה, בשל ההשפעה שיכולה להיות להן לטווח רחוק, בתחום המדיני, הביטחוני, הכלכלי, החברתי, האקולוגי וכו'.

★ באופן מיוחד יש לראות בחומרה את התהליכים הבאים: האטה בגידול האוכלוסייה של מדינת ישראל ואחדים מגורמיה, כגון מיעוט העלייה, ממדי הירידה והחלשת הנטייה להינשא; התמעטות וההזדקנות המהירות המאפיינות את תפוצות הגולה בכללותן, והנגרמות בעיקר על ידי: רמה נמוכה של פריון המתמשכת זה זמן רב, השפעות לטווח רחוק של השואה, אבידות דמוגרפיות בשל טמיעה ונישואי תערובת.

★ אמנם לממשלה אין תרופת־פלא העשויה לשנות במהירות ובקלות הרגלים דמוגרפיים שהיכו שורשים עמוקים בחברה, אולם אין מקום לשאננות בנושא הדמוגרפי. יש לפחות לנסות ולמתן התפתחויות בלתי רצויות.

★ ברוח המקובל כיום גם במדינות אחרות, על ישראל להכין מדיניות דמוגרפית מקיפה לטווח רחוק. בשל הקשר העמוק בין ישראל ותפוצות הגולה, יש גם לעודד שיתוף פעולה בנושאים דמוגרפיים מסוימים עם מוסדות המייצגים את עם ישראל כולו ואת יהדות התפוצות.

★ המדיניות הדמוגרפית של ישראל צריכה להיות מכוונת, בין השאר, לניסיון להבטיח את רמת גידול האוכלוסייה הנראה כרצוי בכל תקופה. כן עליה לנסות ולהבטיח תכונות איכותיות של האוכלוסייה הנראות כרצויות. עליה להתבסס על הבנת הגורמים של המגמות התכתיות הקיימות ועל הערכה של הדרכים החלופיות האפשריות, ותיקון של מגבלותיהן ועלותן.

★ המדיניות חייבת להקיף — במידת האפשר — את כל האמצעים העשויים להשפיע הן על הכמות והן על האיכות של האוכלוסייה.

בהחלטות הממשלה נקבעו באופן עקרוני מטרות כלליות ואמצעים למדיניות דמוגרפית. באשר למטרות, חזר בקיצור על הרשימה הנ"ל של מגמות הנראות במיוחד מדאיגות. באשר לאמצעים, נקבע כי יש לנקוט בישראל מדיניות דמוגרפית מתואמת ולטווח רחוק. המדיניות תהיה בנויה על הכוונה ותיאום ונקיטת אמצעים העשויים להשפיע על גידול האוכלוסייה, כגון: עידוד להקמת משפחות ורצון בילדים, חיזוק המשפחות והסרת מכשולים מדרכן, מניעת הפלות מיותרות — באמצעות ייעוץ והסברה מתאימים, סיוע בתחומי רווחה למשפחות המתקשות בגידול ילדיהן, עידוד לעלייה ולקליטתה, צעדים לבלימת הירידה ועידוד להחזרת יורדים למולדת.

המדיניות תבטיח כי פעולות הנערכות על ידי משרדים וגופים ציבוריים אחרים בתחומי הבריאות, החינוך, העבודה והרווחה, הפיתוח הכלכלי וכו' שיש להן השפעה על גידול האוכלוסייה ועל היבטים דמוגרפיים אחרים — יכוונו על ידי המרכז לדמוגרפיה בהתאם למטרות הכלליות של המדיניות הדמוגרפית.

כמו כן, הממשלה החליטה על הקמת צוות פקידים, נציגי משרדים שונים, שיציעו לה הצעות מפורטות בנושא הדמוגרפיה. (המשרדים הב־: עבודה ורווחה (יו"ר), קליטת עלייה, כלכלה ותכנון, חינוך ותרבות, אוצר.)

אעיר להלן הערות אישיות אחדות על המדיניות שנקבעה על ידי הממשלה:

1. עידוד מה בדבר סיכויי הצלחה של המדיניות, אפשר לשאוב מהנסיון הבינלאומי, המראה כי מספר הולך וגדל של ארצות מקבלות את העיקרון של מדיניות דמוגרפית. המדיניות האמת נתפסת כמערכת מתואמת של פעולות, המכוונות להשפיע לטווח רחוק על קצב הגידול של האוכלוסייה (הן באמצעות הריבוי הטבעי והן באמצעות ההגירה), על גודלה, הרכבה ותפרושתה. יש נטייה לשלב את המדיניות הדמוגרפית במדיניות הכלכלית והחברתית לטווח רחוק; מקובל כי למגמות הדמוגרפיות לטווח רחוק יכולות להיות תוצאות בעלות חשיבות רבה — פוליטית, חברתית, כלכלית, אקולוגית וכו'.

ההשקפה האמת על מדיניות דמוגרפית כוללנית, משותפת כיום הן לארצות רבות בעולם השלישי, המעוניינות להקטין את ריבוי האוכלוסייה אשר מפריע לפיתוחן הכלכלי והחברתי, והן לארצות אירופה המזרחית, לצרפת ולארצות מפותחות אחרות, המודאגות כמו ישראל מירידת הפריון והזדקנות האוכלוסייה בעתיד. הספרות של השנים האחרונות מראה כי בארצות מסוימות היתה למדיניות האמת השפעה בכיוון הרצוי. מדיניות זו מבוססת מצד אחד על כיבוד זכותן של המשפחות לקבוע את מספר הילדים הרצוי להן, ומצד שני, על זכותה של המדינה לנסות ולהשפיע בכיוונים הרצויים לה על ידי הסברה, מתן תמריצים וכו'.

2. ביחס לתפוצות הגולה, הממשלה החליטה לעודד שיתוף פעולה עם גופים המייצגים את עם ישראל כולו ואת יהדות התפוצות. בהקשר הזה אפשר לציין, כי דווקא באחרונה הולכת ומתחזקת המודעות לחשיבות הבעיות הקשורות בעתיד הדמוגרפי של העם היהודי והנכונות לנסות ולטפל בהן בצורה שיטתית. ביטוי מוחשי לכך אפשר למצוא בהחלטה שנתקבלה ב־30 בינואר 1986, על ידי הקונגרס היהודי העולמי. צוינו בה:

א. הצורך כי המנהיגות היהודית והציבור היהודי יקחו לתשומת לבם את חשיבות המגמות הדמוגרפיות לעתיד העם.

ב. הצורך לבדוק מגמות אלה, גורמיהן ותוצאותיהן, על מנת לספק בסיס עובדתי למדיניות דמוגרפית יהודית לטווח רחוק.

ג. הדרישה לערוך אחת לעשר שנים סקירה מקיפה, על בסיס מדגמי, של הדמוגרפיה של כל עם ישראל, אשר תשמש בסיס למעקב שיטתי אחר המגמות הדמוגרפיות של יהדות העולם.

ד. הצעה לפתוח במגעים בין מנהיגים וחוקרים מישראל ומהתפוצות השונות לאיתור אמצעים מעשיים לשם תגבור הפעולות הנעשות בנושאים כגון חיזוק המשפחה היהודית, החינוך היהודי בתפוצות וכו'.

שיתוף ישראל־תפוצות בנושאים אלה יכול גם לאפשר לפתח בישראל פעולות מסוימות המיועדות במיוחד לציבור היהודי.

3. מדיניות דמוגרפית איננה נראית כנטולת סיכויים, אולם היא משימה לא קלה המצריכה תכנון קפדני, הוצאה לפועל יעילה, ושיתוף אמת בין גורמים רבים בישראל ובתפוצות.

יש לחשוש כי המשבר הכלכלי הנוכחי והחלשת הפעולות המכוונות לשיפור התנאים החינוכיים והחברתיים של ילדי משפחות־מצוקה, ישפיעו בכיוון החלשת הפריון של המשפחה הישראלית

מדיניות דמוגרפית אינה נראית נטולת סיכויים, אולם היא משימה לא קלה, המצריכה תכנון קפדני, הוצאה לפועל ושיתוף אמת בין גורמים רבים בישראל ובתפוצות

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים
על פטירתו של מייסדנו

יעקב זינגר ז"ל

איש רב מעש ופעלים

סריגי י. זינגר זמיר בע"מ
צמרגין ג. זינגר בע"מ
יצרון בע"מ

יושבים שבעה בבית בנו גדליה זינגר, אנטוקולסקי 25 ת"א

אגודת ניר־צבי

משתתפת באבלה הכבד של
משפחת אפרת

במות עליהם יקירם

עמירם ז"ל

ושולחים תנחומינו למשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים
על פטירתו ללא עת של בננו,
בעלי ואבינו היקר

עמירם אפרת

ההלויה תצא היום יום ראשון
כג' באייר תשמ"ו 1.6.86 בשעה 16.00 אחה"צ
מבית הורי המנוח במושב ניר־צבי
לבית העלמין במושב

המשפחה המתאבלת

במלאת שנה לפטירתה של
רעיתי, אמי וסבתנו היקרה

שרה וולף ז"ל

לבית מילר

תתקיים אזכרה ביום שלישי כ"ה אייר תשמ"ו (3.6.86) בשעה 16.00 אחה"צ בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בתים נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה

לנתן נוימרק

משתתפים באבלך הכבד במות
אמך ז"ל

חבריך לעבודה

בצער רב אנו מודיעים
על פטירת חברנו היקר

מילר שמחה ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

אגד — התחבורה הציבורית המשותפת
קרן הגימלאות של חברי אגד בע"מ
ארגון גימלאי אגד

לפרופ' גד חצרוני

משתתפים באבלך הכבד
במות עליך בתך

אורלי ז"ל

הועדה לאנרגיה אטומית

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

ויטלי כגנס ז"ל

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ג באייר תשמ"ו 1.6.86 בשעה 1 בצהריים, בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה

נא להמנע מביקורי תנחומים

האבלים:
אשתו — אסתר
בתו וחתנו — אסנת ומיכאל גדעוני
גיסו וגיסתו — חניבא ודבורה הרצוג
נכדיו — דוד, יעל ומיכל

אנו משתתפים באבלו הכבד
של חברנו לעבודה

קדוש משה
במות **אביו** ז"ל

ומביעים תנחומים לו ולמשפחתו

שרותי תעופה בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
יקירנו

ישראל בראונשטיין

שהלך מאתנו אחרי מחלה קשה וממושכת

הלויה תצא היום, יום ראשון כ"ג אייר תשמ"ו 1.6.86 בשעה 2.30 אחר הצהרים מבית הלויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון

המשפחה המתאבלת בארץ ובחוץ לארץ

השבעה בבית משפחת מאיר רח' אמסטרדם 6 תל־אביב

מרכינים ראש ומבכים מרה את מותו בטרם עת
של שותפנו וחברנו

עמירם אפרת ז"ל

אפרת־דוביגשטיין סוכנויות ביטוח בע"מ
איזאמור יועצים לביטוח
וכל העובדים

קבלת מודעות!

לוח־פון

שרות מודעות בטלפון
03-292 779
באמצעות כרטיסי אשראי

השרות הסוסלין 1986

קבלת מודעות 24 שעות ב דחוף

מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הארץ
הלוח הארצי
חדשות הארץ
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

מבצע!!! אשראי עד 60 יום
למסירת מודעות ללוח הארצי מ־8.00 עד 20.00
גם לבעלי כרטיס אשראי טל' 03-739297, 03-727630

מבצע לתושבי ת"א, גוש דן והשרון!

ב־35 ש"ח פרסם עד שתמכור!

והמודעה שלך מגיעה גם לקוראי "ידיעות"
גם לקוראי "מעריב"
גם לקוראי "הארץ"
גם לקוראי "חדשות"

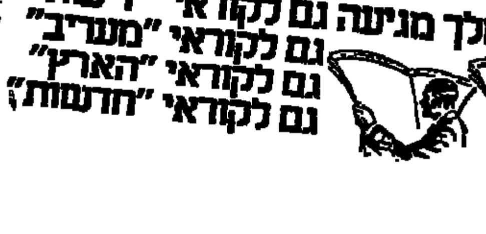

לוח העיר

מתפרסם גם ב: הלוח הארצי הארץ חדשות לוח צומת השרון

מודעות מתקבלות: במשרדי הארץ, רח' הגבורים 4 ת"א טל: 03-371261, ובכל משרדי הפרסום. מתקבלות המודעות באמצעות כרטיסי אשראי.

כלכלה ועסקים

הרשות מאיימת להוציא צו נגד הבורסה, תובעת לקבל חומר החקירה בפרשת פיט

שילוני: "לא יתכן שהבורסה תנצל את תקופת שהותי בחו"ל, ותמנע מהעברת חומר החקירה"

מאת יהודה שרוני

הרשות לניירות הערך מ־איימת לפנות לבית המשפט בבקשה לקבלת צו נגד הבורסה, אם זו לא תיאות להעביר אליה את חומר החקירה בפרשת פיט. יו"ר הרשות לניירות ערך אליעזר שילוני פנה אל הבורסה לפני כחודש וחצי, וביקש ממנה להעביר לרשותו את כל החומר שהצטבר בבורסה בפרשת פיט. לפי שעה חומר החקירה לא הגיע לרשות. אומר אליעזר שי־לוני: "לא יתכן שהבורסה תנצל את תקופת שהותי בחו"ל, ותמ־נע מהעברת חומר החקירה בפרשת פיט אלי. לכל דבר יש סוף וגם לסבלנות שלי. בכוונתי לפנות מחר ליו"ר הדירקטוריון הבורסה חיים שטסל כדי שזה יורה להאיץ את העברת החומר. ולא, בכוונתי לפנות לבית המשפט על פי סמכותי, ולהוציא צו לקבלת החומר."

יוסי ניצני מנכ"ל הבורסה מסר בתגובה כי מצד הבורסה אין בעיה כל שהיא בהעברת חומר החקירה, ואת זאת הם יוד־עים. ניצני הוסיף כי החומר בחומר רב ומסובך, שיש צורך למיינו, וזה הגורם לעיכובים.

מחריפה התחרות בין מפעלי הפלדה:

"ערגול פלדות" החל לייצר מוצרים שיוצרו עד כה רק בקריית הפלדה

מאת יהונתן שרמן

מלחמת המחירים בין שני מפעלי הפלדה מתחרפה ומפעל "ערגול פלדות", שהינו היחיד בארץ ה־מתחרה בקריית הפלדה, החל לייצר ברזל מצולע בקוטר של 16 מ"מ, אשר עד עכשיו יוצר אך ורק במפעלי קריית הפלדה.

צעד זה הוא תולדה של החלטת קריית הפלדה להעניק ללקוחותיה הנחות המגיעות עד 14 אחוזים עבור רכישות ברזל מתוצרתה במזומן. הנ־חות אלו ניתנות על ידי קריית הפלדה במטרה לנגוס בפלח השוק של "ערגול פלדות" המהווה כשישית משוק ברזל הבניין בארץ וגם כדי להתחרות בשני המשלוחים של ברזל מיובא שהגיעו לאחרונה ולפחות אחד מהם בן 2000 טונות נמכר בשוק החופשי במחיר הנמוך בכ־20 אחוזים ממחיר המחירון של קריית הפלדה.

תחילתה של מלחמת המחירים בחודש מארס, כאשר מפעל "ערגול פלדות" חרג מהמכסה המסורתית שלו וייצר חד פעמית 2200 טונות ברזל מצולע במקום 1500. חריגה זו הביאה את קריית הפלדה להחלטה לנגוס בפלח השוק של "ערגול פלדות" באמצעות הוזלת מחירים. "ערגול פלדות" הוזיל את מחיריו אף הוא וכעת הוא מוכר את הברזל מתוצרתו בהנחה של 15 עד 18 אחו־זים לעומת מחיר המחירון של קריית הפלדה. אברהם זבינסקי, מנכ"ל "ערגול פלדות" מסר ל"הארץ", כי בתנאים אלו שני המפעלים אינם מרוויחים והיחידים הנהנים מהוזלת המחירים הם סוחרי הברזל.

אורי ברצון אמר, כי השוק הוא חופשי וכל אחד מהמפעלים בו יכול לנסות ולהגדיל את פלח השוק שלו.

אלי הורוביץ יתפוש מקומו של צבי צור בכח המשימה

מאת יהונתן שרמן

צבי (צ'רה) צור פורש מתפקיד מרכז פרויקט כח המשימה ואת מקומו יתפוש אלי הורוביץ, המשמש כיו"ר מועצת המנהלים של בל"ל וכמנכ"ל "טבע".

צור אינו פורש כליל מפעילות בכח המשימה, אבל הוא מתכוון להקטין את כמות הזמן שיקדיש לנושא זה ולהשקיע זמן רב יותר בפעילויות אחרות בהן הוא עוסק ובכלל זה תפקידו כיו"ר מועצת המנהלים של חברת הבוק.

בשיחה עם סופר "הארץ" ציין צור, כי הסיבות שהניעו אותו לפרוש מתפקידו הן אישיות ואינן קשורות לפעילות הפרויקט. הוא ציין, כי עברה שנה ורבע מאז החל בתפקיד מרכז הפרויקט בעוד שבמנו הוחלט כי יתחייב לפעילות במסגרת זו רק לשנה בלבד.

פרויקט כח המשימה הינו פרויקט משותף לאנשי עסקים ישר־אלים ואנשי עסקים יהודים בתפוצות ובמהלכו נקשרו שורה של עסקאות בין חברות ישראליות וקניינים אמריקאים. בימים אלו מוקם בעפולה מפעל טקסטיל ענק בסיוע כח המשימה, על ידי מרטין טראסט, מחברת "טאסט", החבר בפרויקט כח המשימה.

מסלול הגישה לבורסה פירוט פעילותה בעתיד

מאת יהודה שרוני

חברת המסלול תעשיות הגישה לבורסה מיתאר ובו מפורטת פעי־לותה העסקית של החברה בעתיד. הוועד הפועל של הבורסה ידון במיתאר ויתבקש לאשרו. המיתאר הוגש לאחר שדירקטוריון הבורסה איים למחוק את מניות המסלול מהמסחר על רקע מכירת עסקיה לחברת אקרשטיין.

באותה עסקה שהתבצעה לפני כמה חודשים, רכשה אקרשטיין את כל עסקיה התעשייתיים של חברת המסלול, תמורת 450 אלף דולר וכן תשלום נוסף של 50 אלף דולר מידי חודש למשך תקופה של 72 חודש. בכוונת המסלול להשתמש בתמורה לשם פרעון חלק מהחובותיה, מרבי־תם לבנק לאומי, וכדי להשקיע הכספים בפרויקטים שונים. חלקם מענף הבנייה. המסחר במניות המס־לול הופסק מאז נמסרה ההודעה על העסקה.

חברה נוספת שהגישה לבורסה מיתאר על פעילותה העתידית היא חברת אפתן. חברה זו הפכה להיות ריקה מתוכן לאחר שנרכשה על ידי משפחת אילין מידי קבוצת המיס־רים. מנהלי אפתן מתכוונים לשנות את אופי פעילות החברה, ולהשקיע בפרויקטים נוספים. להערכתם, קיים סיכוי סביר לזכייתם בתביעה מש־פטית שהוגשה נגד בעלי החברה הקודמים.

הוועד הפועל של הבורסה יתבקש לאשר היום גם את הנפקת הבנק לפיתוח התעשייה. בנק זה מתכוון לגייס 37.5 מיליון ש"ח באמצעות אגרות חוב. ההנפקה תהיה במכרז ומחיר המינימום יהיה ערכה הנקוב של האגרת.

העורך: נחמיה שטרסלר

בנקים למשכנתאות מנסים לש־כנע לקוחות להחזיר הלוואות שנלקחו בריבית של 7.5%

כדי שיוכלו להלוות כספים אלו בריבית צמודה בשיעור של 13%

מאת אריה לביא

כמה מהבנקים למשכנתאות מנ־סים לשכנע את ציבור הלווים, שקיבלו הלוואות משלימות להחזיר את ההלוואות הצמודות שנלקחו בר מנו בריבית של 7.5 אחוז.

מטרת הבנקים למשכנתאות היא להשתמש בכספים אלה על מנת לתת אותם ללווים חדשים בריבית גבוהה יותר, של 13 אחוז על פי המחיר שניתן להם עם הפעלת התכנית הכלכלית ביולי 1985.

הבנקים פנו ללווים שקיבלו את ההלוואות גם לפני זמן קצר יחסית ומציעים להם להחזיר את ההלוואה בתנאים מועדפים: לא לשלם עמלת סילוק ולקבל הנחה בהחזרת היתרה.

כך למשל הציע בנק טפחות ללווה שיתרת ההלוואה שלו ליום 16 למאי היא 12,862 שקל לקבל הנחה של 856 שקל כלומר הנחה של 6.6 אחוז ולא לשלם את העמלה הנובעת מסילוק מוקדם של ה־הלוואה.

הבנקים מסבירים שהחזר ה־הלוואה הצמודה בריבית של 7.5 אחוז היא פעולה כדאית למי שיש בידיו כספים בתכניות חיסכון. שכן כיום אין אפיקי השקעה בטוחים המבטיחים תשואה של 7.5 אחוז לחודש.

ישראל סגל מזכיר בנק טפחות אמר שהציבור מגיב בחיוב להצעה. התגובות הן מגוונות, וב־שלב זה אין הציבור ממהר להחזיר את ההלוואות.

"תדיראן" מתכוונת לפטר 100 עובדים נוספים עד סוף השנה

מאת יהונתן שרמן

"תדיראן" מתכוונת לצמצם את מספר עובדיה ב־100 עד סוף השנה ובכך להעמיד את מצבת כח האדם של החברה על 11,500 בהשוואה ל־11,400 העובדים המועסקים בה כיום.

החלטה זו כלולה בתוכנית העבודה של החברה שהנהלת "תדיראן" החליטה לדבוק בה. לא יגדל מספר המפוטרים בחברה למרות הקשיים החמורים בענף האלקטרוניקה.

יואל מטות, סמנכ"ל משאבי אנוש בחברה אישר פרטים אלו וציין, כי השמועות על גל נוסף של מאות עובדים, שיפוטרו ב"תדיראן", אינה נכונה.

מערכת הבנקאות ב־1985 (ב)

הדו"חות הכספיים מאבדים מאמינותם

הנתונים המקוריים שפורסמו בסוף 1983 דיווחו על הון עצמי של 1,625 מיליון דולר. בסוף 1984 ההון גדל למפרע ל־1,684 מיליון דולר. אך זה לא הסוף. השנה חל שינוי נוסף, וההון לסוף 1983 הורד ל־1,547 מיליון דולר. עד מתי?

דו"ח על דו"ח / יצחק סוארי

הכותב נמנה עם סגל ה־מורים בחוג לחשבונאות באו־ניברסיטה העברית

המתעניינים בדוחותיהם הכספים של הקונצרנים הבנקאיים מוצאים עצמם בשנה הנוכחית משקיעים זמן ומאמץ רבים בניסיון להבין את מבוך השינויים החשבונאיים, שהם אחת הסוגיות הקשות והחשובות בתיאוריה החשבונאית. כללי ה־עקיבות מחייבים כי הדיווח הכספי יתבסס על יישום עקיב של תיאור־יות מוכרות, אך בניגוד לתחומים המדויקים כמו מדעי הטבע, יש מקום לשינוי בכללי חשבונאות אם הצרכים והסביבה הכלכלית מש־תנים.

שתי רעות חולות

ההחלטה לשינוי בכלל חשבונאי קשורה קשר הדוק לצורת הדיווח עליו ומידת פגיעתו באמינות ה־דיווח הכספי. בדרך כלל, יש לשינוי בכלל חשבונאי ולוונטיות השפעה על התוצאות שדווחו בשנים קוד־מות. ותיקונן של אלו יכול ל־העשות באחת משתי צורות. אחת הדרכים היא להציג מחדש דוחות משנים קודמות (RESTATEMENT) תוך יישום למפרע של הכלל החשבונאי בכל התקופות המדווחות. הסכנה בגישה זו, כפי שהשתקפה בשינויים בכללים החשבונאיים ב־שנת 1985, היא הפגיעה באמינותם של הדוחות הכספים. אפשרות הטי־פול השנייה היא הכללת ההשפעה המצטברת של השינוי בתוצאות התקופה המדווחת, מבלי לשנות את מספרי ההשוואה של שנים קודמות. אך גישה זו פוגמת ביכולת הניתוח של הדוחות על פני זמן עקב יישום כללי חשבונאות שונים.

הבחירה בין שתי גישות אלה היא, אם כן, בין שתי רעות חולות. מבלי שניתן להימנע מבוקן מרבע ש־הוחלט על שינויו של כלל חש־בונאי. בארצות שונות ובתקופות שונות עברו חשבונאים מגישה אחת לרעותה וחוזר חלילה, מבלי ש־הוסכם על גישה זו או אחרת. עקב הנזק המתחייב משינויים בכללים חשבונאיים, נדרש משנה זהירות באימוץ כללים חשבונאים חדשים. בישראל אין גילוי דעת מחייב בנושא זה, ובעקיפין אומץ גילוי הדעת הבינלאומי מספר 8. בארץ אומצה בדרך כלל גישת הצגת נתון יחיד ברווח והפסד לביטוי ההשפעה המצטברת לתחילת השנה של שינוי בכלל חשבונאי (ראה גי־לוי דעת של לשכת רואי חשבון מס׳: 12, 12, 17, 18, 22).

3 שינויים חשבונאיים

עד כאן האפשרויות והתלב־טויות בהפעלת שינויים בכללים חשבונאיים. מכאן ואילך נסקור את עיקרי השינויים החשבונאיים שהוח־לו בדו"חות הכספיים לשנת הכספים לשנת 1985:

1) מעבר לשימוש במדד "בגין" לתיאום מרבית פריטי המאזן ו־התאמת רווח והפסד (בסעיפים הרלוונטיים) במקום במדד "הידוע" (גילוי דעת 40). ההצדקה לשינוי היא בניסיון לקשור שווי פריטים מאזניים לשינויים מקבילים במדד המחירים לצרכן בתקופת התיאום. הטעם הפשוט הוא שהמדד הידוע מתפרסם בפיגור. בהשוואה למדד בגין, ועשוי להתאים פחות לקביעת שווי נכסים. הביקורות על התיקון יטענו ראשית, שגם לאחר התיקון עדיין קיים מרחב טעות רב שכן המדד בגין גם הוא מתפרסם בפיגור לתקופת הדיגומי; שנית, נכסים שנרכשו בתחילת החודש או סופו יעודכנו עלפיי אותו מדד בסיס, ולב־סוף, בכל מקרה אנו מדברים על תיאום תכני של ערך נכסים אשר עשוי להיות לא רלוונטי לקביעת שוויים של נכסים אלה.

2) יצירת עתודה למיסים נדחים בגין ציוד (גילוי דעת 40). מבטא את התחייבות המס העתידית עקב כך, שחלק מההתאמה של נכסים קבועים בגיבוש לא יותר לניכוי (כפחת) בעתיד עלפיי חוקי המס הקיימים. למעשה, גילוי דעת 40 בא לתקן את גילוי דעת 36 ולפטור פירמות מן הצורך ליצור עתודה למסים נדחים בגין בניינים, כלל שממילא לא החל על הדוחות הכספיים של הבנקים בשנת 1984. סוגיה זו מורכבת ביותר, ולמעשה לשכת רואי החשבון מעולם לא טיפלה בצורה יסודית בנושא ייחוס מסים בכלל, ועל אחת כמה וכמה בנושא ייחוס מסים לאור התאמה אינפלציונית של הדוחות הכספיים וחוקי המס. טיפול הלשכה היה, בדרך כלל, אדהוק, בלי ניסיון לתת פתרון תיאורטי. כך, לדוגמא, גילוי דעת 31, הטיפול בבסיס שהפחת מהם לא מותר לצרכי מס בהבהרה מס' 3 (כמו רכב פרטי) והמשך לכך הטיפול בעתודה למסים נדחים בגין בניינים וציוד אחר (גילוי דעת 36 ו־40). במידה רבה, טלטולים אלה בגישת הלשכה נובעים מכך שפתרו־נות שהוצעו היו אדהוק לנושא מסוים. בעקבות תיקונים אלה נדרשו הבנקים ליצור עתודה, בשל ההתחייבות העתידית למס בשל נכ־סים בני פחת (למעט בניינים) אשר הפחת עליהם לא יותר בעתיד על פי חוקי המס.

3) תרגום דוחות כספיים של יחידות מוחזקות בחו"ל — (הבהרה 8 לגילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון) — בא להשלים ולטפל בתר־גום נתוני פעילות בדוחות הכספיים של יחידות מוחזקות במדינות חוץ. בעיקרון נהגו הבנקים בעבר לכלול חלק נכבד מהפרש שבין תרגום הדוחות הכספיים למטבע ישראלי ועלות ההשקעה (במונחי מדד המחירים לצרכן) ברווח התפעולי. הבהרה מס' 8 קבעה טיפול חשבונאי שונה בין שני סוגי יחידות מוחזקות פועלות בחוץ־לארץ: יחידות אשר פעילותן מהווה חלק אינטגרלי מפעילותה של יחידת האם ("זרוע ארוכה") ויחידות הפועלות באופן אוטונומי ("יחידה אוטונומית").

ביחידות המוחזקות הפועלות כ־זרוע ארוכה אין למעשה מקום להפריד בין רווחי (הפסדי) תרגום ריאליים לבין רווח או הפסד ממאזני ההצמדה בפעילות בבנקאות בישראל. מאידך, ביחידה אוטונומית, הגישה היא לראות בה השקעה לטווח ארוך, אשר עיקר פעילותה מנותק מ־החברה האם, ומשום כך נעשה נסיון להפריד רווחי (הפסדי) הון אלה מהרווח בפעילות השוטפת. לאור זאת, העיבוד הפרשי תרגום אלה מעבר לעליית המדד בישראל במישרין להון העצמי. הדיסוננס הרבה לנושא נובעת כמובן מחוסר הסינכרוניזציה בין עליית מדד המחירים לצרכן ושערי החליפין במטבע חוץ כפי שחווינו בשנים האחרונות.

שינויים חשבונאיים אלה, אשר אומצו ע"י המפקח על הבנקים, יוש־מו לגבי תקופות קודמות בדרך של "תיאום מחדש" (RESTATEMENT), כלומר בדו"חות הכספיים לשנת 1985, וכן תואמו למפרע מספרי ההשוואה לשנת 1984. התיקונים עבור התקופות שלפני שנת 1984 מוצאים ביטויים בתיאום סכום ההון ל־1.1.84.

בנוסף לכך הופעלו השנה מספר שינויים במדידה והצגה חשבונאיים, לרבות תיאום בנפרד של הון המניות העודפים (הפסדים) מיום הנפקתו, פרסום דו"חות כספיים לאיחודיים (לבנק הבודד), הטיפול בניירות ערך למסחר (למעט אגרות חוב), וכן ניכ־לוי סכומים מתאימים של ההפרשות לחובות מסופקים.

שינויים אלה מתווספים למספר שינויים שנעשו בשנת 1984, גם הם בדרך של הצגה מחדש.

בדיקת ההתאמות, שנבעו מ־השינויים החשבונאיים האמורים, מעלה ספקות ביחס לתועלת ה־מעשית, שצמחה מהם ללא קשר להצדקה התיאורטית להחלתם. ב־ציין בעיקר נזקים לאמינות ה־דו"חות הכספיים, כתוצאה מהשינויים המוזכרים:

פגיעה באפשרות ההשוואה בין שנים

כאמור, התיקונים נעשו בדרך של התאמה למפרע. ועל כן, מלוא התיקונים המתייחסים לתקופה שלפני 1984 נכללים בדוחות הכספים, על־ידי תיקון ההון העצמי לתחילת שנת 1984. כדי להמחיש את הפגיעה באמינות הנתונים, ולאור האינפורמציה העומדת בפני קורא דוחות כספים, ניתן לראות את השינויים שחלו בהון העצמי של המשק "הקונצרנים" הבנקאיים ל־31.12.83, לאורך זמן. הנתונים המקוריים שפורסמו ל־31.12.83 הציגו הון עצמי מתואם בסכום כולל של 1,625 מיליוני דולר (עפ"י שער הדולר ל־31.12.84).

מספרים אלה תוקנו בעקבות החלת שינויים למפרע בדוחות הכספים לשנת 1984, וסכום ההון המתואם הוגדל ב־59 מיליוני דולר והסתכם בכ־1,684 מיליוני דולר (ראה טבלה 1). מספרים אלה תוקנו פעם נוספת למפרע בדו"חות ה־כספיים של שנת 1985, וההון העצמי המתואם הועמד על 1,547 מיליוני דולר, כלומר הקטנת ההון לתחילת שנת 1984 בסכום של 137 מיליוני דולר, כאשר ברור שתיקונים אלה בהון העצמי מתייחסים לרווחי לשנים שלפני שנת 1984, מבלי שתהיה אפשרות ליחסם לשנה ספציפית (הסכום עצמו גבוה מסכום הרווח השנתי).

שאלות מעניינות: האם עודפי השנה הם הסופיים לשנת 1983? על מה יבסס הפיקוח על הבנקים מדדות רב־שנתיות של מערכת הבנקאות? (רווחי שנים קודמות לא תוקנו).

דרך מעשית וחלקית להתגבר על שאלות אלה היתה לפרסם סדרה ארוכה יותר של דוחות כספיים (באמר ל־5 שנים בדומה לדרישות בתשקיפים), שכן תיאום למפרע אפשרי ללא מאמץ רב בידי הגופים המדווחים. השפעת השינויים ש־הופעלו השנה היא מהותית.

2. דוגמה בולטת נוספת היא המעבר מ"מדד ידוע" ל"מדד בגין" להערכת נכסים. שינוי זה עשוי להשפיע מהותית על התאמת שוו־יים של נכסים ועל ההון העצמי, כתוצאה מהתנודות החריפות במד־דים החודשיים בשנתיים האחרונות. ניתן להציג השפעה זו בדוגמה קיצונית אם כי אפשרית.

לדוגמה, בנק שקנה קרקע ב־14.11.84 תמורת 100,000 ש"ח. בדו"חות הכספים המקוריים ל־31.12.84, שווי קרקע זו תואם על־פי המדד הידוע, משמע מדד הבסיס הוא מדד ספטמבר 1984 והמדד סוף התקופה (ידוע) הוא מדד נובמבר 1984. ולאור כך הערכה הקרקע בדוחות אלה בסכום של 148,636 ש"ח. יישום המדד בגין בדו"חות לשנת 1985 תיקן למפרע את הערכת הקרקע, כאשר מדד הבסיס הוא מדד נובמבר 1984 ומדד סוף התקופה הוא מדד דצמבר 1984, ולאור זאת הערכה הקרקע למפרע בסך של 103,740 ש"ח כלומר שינוי בסיס המדידה הקטין למפרע שווי אותה קרקע ב־43% האמת היא שבמקרים רבים אין לשווי הקרקע הספציפית ולא כלום עם שני מספרי הערכה אלה, אך הפגיעה באמינות הדוחות הכספים היא רבה.

3. תרגום דוחות כספיים במטבע חוץ — כאמור, השינוי בהפעלת דו־חות כספיים הביא לכך, שבשנת החשבון העבודה הפרשי תרגום ב־סכום של 58.7 מיליוני דולר (כ־37% מהרווח הנקי השנתי) הועברו י־שירות לקרנות הון ולא השפיעו על הרווח השנתי המדווח (בנוסף חל שינוי במדידת סכום הפרשי ה־תרגום). בביזון השך, עלפי אומ־דנים, רווחי התרגום כתוצאה מ־עליית הדולר מעבר למדד בשנת 1985, בשיעור 18%, הסתכמו ב־כ־70 מיליוני דולר ונכללו בדו"ח רווח והפסד והקטינו הפסדי שנה זו (שינוי הכלל החשבונאי בנושא זה תרם תבללו בדוח רווח והפסד הק־טינו הפסדי שנה זו (שינוי הכלל החשבונאי בנושא זה תרם משמעו־תית, כפי הנראה, להקטנת ההון למפרע ל־31.12.38).

זוהי דוגמא נוספת להשפעה המכרעת שיש לתנודות החריפות במדדים השונים בטווחי זמן קצרים על הדיווח החשבונאי, ההולך בדרך זו ומאבד מאמינותו.

ההון העצמי המתואם בקונצרנים הבנקאים ל־31.12.83
(במיליוני דולר)

קונצרן	פרסום מקורי	עדכון 31.12.84	עדכון 31.13.85
לאומי	569	584	538
פועלים	467	505	460
דיסקונט	318	325	306
המזרחי	169	168	151
הבינלאומי	102	102	92
סך הכל	1,625	1,684	1,547

מתשואה של 24% לתשואה של 11.5%

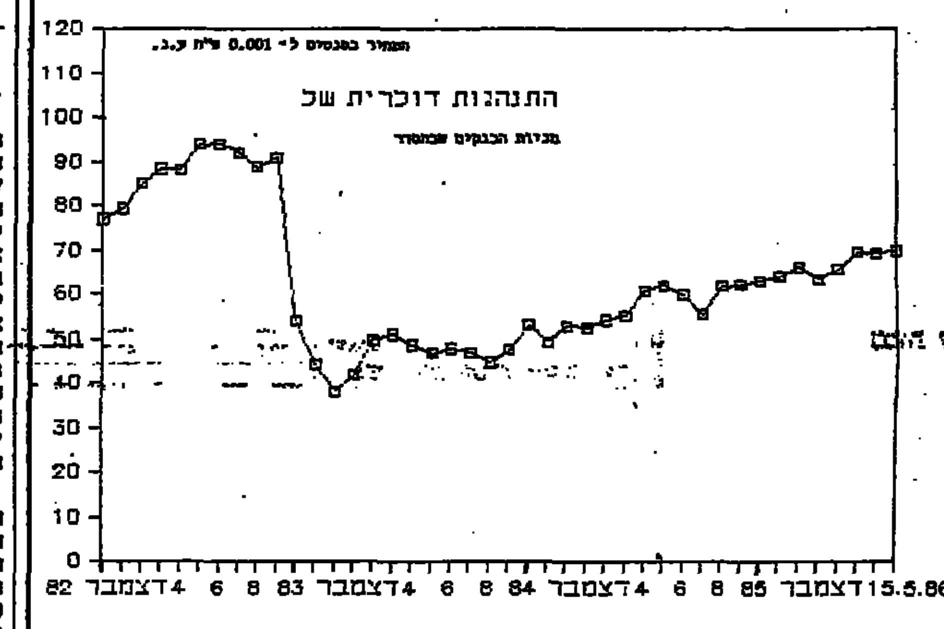

מאת יהודה שרוני

עם פתיחת המסחר בבורסה ביום שני, ה־24 באוקטובר 83', צנחו שערי המניות ורמת התשואה לפדיון הגיעה תוך זמן קצר לשיא של 24 אחוז. רוכשי המניות בתשואה זו עשו עיסקה מצוינת. אם יחזיקו את המניות עד לפדיון ב־1988, יקבלו על השקעתם תשואה שנתית של 24 אחוז. ביני צדיק, מנהל הבינלאומי הבין את הפוטנציאל הטמון באפשרות זו, ויצא בתחילת 1984 בתוכנית חיסכון דולרית חדשה שהכיסוי לה הוא במניות ההסדר.

התוכנית זכתה להצלחה גדולה, ובעקבותיה חלה תפנית. שערי המניות החלו לעלות ומגמה זו נמשכה מאז ועד היום עם תנודות מסויימות. (ראה גרף "מיטב"). רמת התשואה הנמוכה ביותר בה נסחרו הבנקאיות היתה 10.5 אחוז, רמה שהיתה לפני כחצי שנה. רמת התשואה הנוכחית היא 11.5%.

עובד ומעביד / חיים ברזון

סודות המעביד הם קניינו

חובת העובד לשרת את מעבידו באמונות ולא לפגוע באינטרסים שלו, היא חובה בסיסית המוגנות ב־סודו של כל חוזה עבודה מכוח הדין הפסיקה, אפילו אם חובה זו לא נוכחת בחוזה במפורש. חובת השרות הנאמן נמשכת עד לשעה האחרונה של חוזה העבודה. בעודו בעבודה, אסור לעובד להתחרות עם מעבידו או לעשות הכנות מעשיות לכך. חובה נוספת של העובד היא לשמור על סודות המעביד. חובת הסודיות נגזרת מחובת האמונות, וגם היא נחשבת לתנאי מכללא המשתמע מכל חוזה עבודה, המהווה חלק בלתי־נפרד ממנו.

ואולם סודות המעביד הם קניינו, ועל כן חובת העובד לשמור עליהם אינה תמה בגמר חוזה העבודה. זו היא חובה נמשכת ומוחלטת שלא לגלות ולא להפיק תועלת מסודות המעביד, כל עוד לא הפכו סודותיו המקצועיים או המסחריים של המעביד לנחלת הכלל.

זו היא תמצית ההלכה המשפטית שנפסקה בסכסוך בין חברה ישר־אלית, מלרן אלקטרוניקה בע"מ, לבין חברה שוויצית בשם "מאיר הופר בע"מ". מלרן היתה סוכנת בלעדית בישראל של החברה השווי־צית. החברה השוויצית התקשרה עם מר יהודה גרינשטיין בעת היותו עובדה של הסוכנת, במטרה להעסי־קו במישרין אצל החברה השוויצית כסוכן בישראל, תוך ניצול הידע המסחרי שצבר והקשרים שהקים במלרן, כך בגבר ביטלה החברה השוויצית את חוזה הסוכנות הבלע־דית עם חברת מלרן.

השופט הניך הוציא, לבקשת מלרן, צו מניעה האוסר על החברה השוויצית להעסיק את מר גרינש־טיין בישראל או להיות קשורה עמו במישרין או בעקיפין בכל עסק המתחרה עם עסק מלרן.

מאזני טפחות ממארס לדצמבר

מאת יהודה שרוני

בנק טפחות ישנה החל מהשנה הבאה את הדוחות הכספים שלו, כך שישקפו את מצבו העסקי של הבנק לשנה המסתיימת בדצמבר ולא במארס כפי שהיה עד כה.

הגשת דוחות הבנק במארס עלולה היתה ליצור תופעות של ניצול מידע פנים מהסיבה שבנק המזרחי שהוא חברת האם של בנק טפחות מגיש את מאזניו בדצמבר, ומאזנים אלה כוללים בתוכם את הנ־תונים העסקיים של בנק טפחות שעדיין לא פורסמו לציבור הרחב.

מנכ"ל בנק טפחות משה מן מסר בתגובה ל"הארץ" כי מאזני הבנק פורסמו עד כה בחודש מארס ולא בדצמבר משיקולי מיסוי. אין לנו מה להסתיר, הכל מקרה נקדים את מאזנינו החל מהשנה הבאה לדצמבר, הוסיף מן.

להשכרה מבני תעשייה

1. באזור התעשייה חולון
עד 7000 מ"ר, שטח 10 דונאם, 3 טלפונים, כוח 2,000 אמפר, מחולק למשרדים ולתעשייה (הוחזק ע"י תדיראן)

2. באזור התעשייה הרצליה־פיתוח
1,300 מ"ר, 3 טלפונים, כוח 600 אמפר.

פרטים נוספים אצל בעל הנכסים
02־341362 בשעות הערב

ל"קולסו"

כמוכם — גם אנו גאים
בפרס היצוא
אתכם בהמשך הדרך

"דפנה" ושמן את לבא בע"מ

מאות־אביב בע"מ
הודעה על אסיפה שנתית רגילה

ניתנת בזה הודעה, כי האסיפה השנתית הרגילה של החברה תתקיים במשרדה הרשום ברחוב אבן־גבירול 30, תל־אביב, ביום ראשון 15 ביוני 1986, בשעה 09.00 בבוקר.

על סדר היום: 1. קבלת דו"ח המנהלים, חשבון רווח והפסד ומאזן החברה ליום 30 בספטמבר 1985.
2. אישור חלוקת מניות הטבה.
3. בחירת מנהלים.
4. אישור שכר מנהלים.
5. מינוי מבקרי חשבונות.

אם לא יהיה מנין חוקי בשעה יעודה, תידחה האסיפה בחצי שעה והיא תהיה אז חוקית בכל מספר משתתפים.
פנקס החברים של החברה סגור החל מיום 13 ביוני 1986 ועד ליום 15 ביוני 1986 ועד בכלל.
יפויי כח לקראת האסיפה צריכים להגיע למשרדי החברה 48 שעות לפני מועד קיום האסיפה. המאזן ל־30.9.85 ודו"ח מנהלים פורסמו והם עומדים לעיון הציבור במשרדה הרשום של החברה, ברחוב אבן־גבירול 30, תל־אביב ובמשרדי הבנקים והסוכנים חברי הבורסה לניירות ערך.

בפקודת מועצת המנהלים,
יעקב רבינוביץ
מזכיר החברה

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למדעי הרוח — המכון למדעי היהדות
החוג לספרות עברית
המרכז לחקר המוסיקה היהודית
מזמינים את הציבור
להרצאה השנתית החמישית לזכר פרופ' ח' שירמן ז"ל
פרופסור ישראל לוין
(אוניברסיטת תל אביב)
ירצה על הנושא
צדדים של הגות ואמנות ב'בן קהלת' של שמואל הנגיד
ינחה
פרופסור ישראל אדלר

פתיחה מוסיקלית בביצוע זמרים ממקהלת האוניברסיטה בניצוחה של אבישה קמינר

ביום ראשון, א' בסיון תשמ"ו (8 ביוני 1986) בשעה 8 בערב, בבית האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, כיכר אינשטיין, ירושלים

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה — מח' חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור/אספקה/שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13309	בידוד תרמי מצמר מינרלי לתחה"כ "רוטנברג"
13344	התקשרות שנתית לאספקת תוצרים מנייר וקרטון
13346	מזגני חלון — חמום וקירור
13365	מיכלי ביקורת למי עיבוי לתחה"כ "רוטנברג"
13366	שסתומים קטנים לתחה"כ "רוטנברג"
13381	ארגזי הסתעפות עיליים לכבלים
13389	ארגז מבטיחים למאור רחובות
13391	פינים למתלים למבדדי משורות
13393	מגיני גשם לזיזי צינור
13413	שולמות עץ מתארכים

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 19.06.86

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות ותחל מחיום בשעות 09.00—13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.
להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. — הצעה ללא אישורים בר־תוקף — לא תובא לדיון.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצוינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

לתקופה מוגבלת בלבד!

50% הנחה בשיעור ההוספה!

בכל קרנות הנאמנות של "הפועלים" ו"להק"

עד סוף חודש יוני תוכל לרכוש תעודות השתתפות בכל אחת מקרנות הנאמנות שבניהול "הפועלים" ו"להק" ב־50% הנחה בשיעור ההוספה.

לרשותך מגוון רחב של קרנות נאמנות המאפשר לך לבחור בהשקעה המתאימה ביותר לצרכיך והעדפותיך.

לאחרונה הופעלו מספר חידושים בקרנות הנאמנות:
• חץ • גורן • עדיף

פרטים מלאים בכל סניפי הבנקים.

אין הודעה זו מהווה הצעה לרכישת תעודות השתתפות.

שרות כמו שצריך

שרות השקעות מקיף

בנק הפועלים בע"מ

אבנת|קרמון|שיפרין|נווטן

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

מי אחראי לפארסה הזאת?

זה זמן קיימת ישיבה בירושלים המזרחית, שעיסוקה בהכשרת כו־הנים לעבודת בית המקדש וגם אופנת לבושו של הכוהן הגדול באה על פתרונה בידיהם האמונות של אורגים מומחים לדבר. בעניין זה קשה לבוא בטענה אל מי שלבם נוהה אחר שגיונות הזיות למיניהן, אולם יש שוני, ולא לטובה, כאשר אנו מתבשרים על "חידון כהונה" בהשראת משרד החינוך, ותוך שראשי הישיבה משמשים כמין מושכי חוטים ברקע, וכך אנו חוזים בקבוצת ילדים תמימים, ששמות משפחתם נגזרים מהאצולה המסופ־חות כהן, כגן, כהנוביץ', כהנר, כהנמן וכיו"ב, שנבחרו כביכול מקדמת דנא לכהן בקודש.

על פי מה שראינו בדיווח הטלוו־זיה, מאמינים ילדים אלו כי אכן נבחרו לכהונה, וכי הם עתידים לשרת את עם ישראל לכשיקום הבית השלישי.

מי אחראי לפארסה הזאת, במה חטאו אותם נערים טובים ותמימים, ששמם נגזר משמות הכהונה של ימי קדם, ומדוע לבלבל עליהם את דעתם ואת דעת רבים וטובים מאתנו?

דב רובין
עומר

איך להשתחרר מהדילמה הגזענית

תגובותי ההשהייה האידיוטיים המונעים חקיקה נגד הסתה גזענית בישראל ויצרים אודיה אבסורדית נוסח "מתכים לטורד" אינם בלתי־צפויים, והפך הוא.

דברי יו"ר הכנסת, שלמה הלל, שגינה את הדחייה האחרונה של אישור החוק וטען כי "119 חכ"ים מתנגדים לגזענות" ("הארץ" 22.5), היא לכל היותר בגדר הצי־אמת, וכ־מובן זה ייתכן שהיא עשויה להיות ברוחה מסקר שלם. כי לאמיתו של דבר רוב־רובם של הח"כים שרויים בדילמה שאינם יכולים — וכנראה גם אינם רוצים — לצאת ממנה. מחד גיסא, הם אמורים להיות נציגיו הליבראלים של עם שחווה על בשרו את תופעת הגזענות על גילוייה הקיצוניים ביותר, ולפיכך אינם נמנעים מלשלם חדשות לבקרים מס־שפתיים בגנות תופעת הגזענות.

אבל מאידך גיסא, אנשים אלה אינם מוכנים לנתק את עצמם ממסורת רבנית־אורתודוכסית, שגילוייה ה־גזעניים אינם רק ביחסה לגויים או לגרים, כפי שמוכיח הפרופ' שחק ובוין ("הארץ" 26.3) — אלא גם בעצם העמדתם של בני "העם היהו־די" (במובן היהודי־אורתודוכסי אתני) מעל לעמים אחרים.

מי שמשלים עם נורמות ה־מקודשות קבוצה אתנית אחת על פני רעותה, רק על שום היותה כזאת, ורואה בהן את "האני מאמין" הקארדינאלי שלו (ראה ברית־בין הבתרים, בראשית ט"ו; מי שמברך במקומים בעלי חשיבות דתית־מסור־תית עליונה "אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון"; מי שלדידו "צרים קשים לישראל כלעבה" ומי שהקריטריון לגבי יהדותו הוא ביו־לוגי־טהור (היות בן או בת לאם יהו־דייה) — יתקשה לפעול בלב שלם למען חקיקה נגד גזענות, הגם שהוא או אבותיו היו קורבנותיה.

כדי להקל על רבים וטובים מבני האומה העברית בארץ הזו ל־השתחרר מן הדילמה הזו, שהשלכו־תיה המוסריות אינן מוסיפות כבוד, וכדי שלהוקעה החד־משמעית של תופעות מבישות כגון סירפוד איך סופי של אישור חוק למניעת הסתה גזענית תהיינה השלכות מעשיות בשטח — אין כנראה מנוס מן המעשה התחוקתי של הפרדה מוחלטת בין הדת למדינה. הפרדה כזו עשויה לשחרר ישראלים רבים ממצב של היזקקות לתוך אתוס יהודי־אורתודוכסי כפוי ולקדם נור־מות הומאניסטיות בחברתנו.

יורם רוזלר
ירושלים

תועלתה של שנת שבתון

במסגרת התקפות הערכות הד־שות לבקרים על אנשי הסגל במוס־דות להשכלה גבוהה בישראל עלה מפעם לפעם הטענה — שחזר עליה גם זאב יפת במדור "חריקות" ("הארץ", 23.5) – בדבר יציאתם של מרצים לשנת שבתון בחו"ל על חשבון קופתן המצומקת של ה־אוניברסיטאות. יפת מסכים כי שנת שבתון בחו"ל אכן נחוצה לעוסקים במקצועות המדויקים, אך מקטין את תועלתה עבור "מרצים לתלמוד, מקרא, ספרות עברית ועוד שורה ארוכה של מקצועות". שכן הללו "יכולים להשתלם בארץ בצורה הטובה ביותר". טענה זו מציגה אי הבנה בסיסית בדבר מטרתה של שנת השבתון.

שנת השבתון נחוצה לפרופסור לתלמוד, דרך משל, באותה מידה שהיא נחוצה לפרופסור לאנטומיה או פיסיקה גרעינית, ואולי אף יותר, אם אנו מבקשים לשמור על מעמד הבכורה שנודע למדעי היהדות הישראליים בעולם. חלק גדול מן הטכסטים שצריך חוקר לראותם בעין — כגון מאות אלפי קטעי הגניזה הקהירית — מצויים מחוץ למדינת ישראל. חוקר תלמוד אינו מסתפק בפירוש הסוגיה בעזרת רש"י והתוספות ועליו להתמחות, דרך משל, גם במשפט יווני ורומי, היסטוריה של פרס ולשונה, פליאוג־רפיה, תורות גנוסטיות, נצרות ו־אסלאם. וכל התחומים האלה יש חכמה גם בגויים. שהייה במרכזי לי־מוד בעולם, נתינת הרצאות בכנסים, הדרכת תלמידים, שיפוט עבודות דוקטור וכיוצא באלה, הם תרומה לשמה של מדינת ישראל כמרכז המחקר של מדעי היהדות ובעקבות זאת גם באים חוקרים להתמחות בארץ בתחומים אלה.

אין מקום לכפות על חוקר לצאת מן הארץ, אם הוא עצמו סבור כי ישיבה בה בשנת השבתון תהיה לו לתועלת רבה יותר. אך מכאן ועד לקביעה כי אין לחוקרים במדעי היהדות כל צורך בשנת שבתון בחו"ל — עוד רב המרחק.

ד"ר אביגדור שנאן
ירושלים

איך להקטין את צרת המים

נציבות המים פנתה באמצעים שונים לציבור בבקשה לחסוך מים. נראה לי כי כל אחד חושב שחובה זו מוטלת בעיקר על השכן ולא עליו.

מדוע לא באים בדרישות קונקר־טיות לכל אזור ואזור וכוונו־שבקיץ בחו באנגליה אסור היה להשקות את הגינות בעזרת צינור השקאה או ממטרות, ורק השימוש במשפך ידני היה מותר.

האם שוב נמנה ועדת חקירה לב־דוק את הסיבה לאסון, במקום לנקוט בכל האמצעים הדרושים למנוע ולהקטין אותו?

בצרה זו לא נוכל לצפות לעזרה מאף אחד. גם לא מהדוד סם.

יעל מוסל
סביון

מעללי מוסוליני נודעו עוד לפני 1929

הפרופסור יוסף נדבה טוען במכ־תבו "אב"א אחימאיר בראי עקום" ("הארץ" 18.5), כי אין להאשים את אחימאיר בפאשיזם ובהערצת ה־דוצ'ה בניטו מוסוליני, מכיוון שכאשר פירסם את מאמרו ב"דואר היום" בשנת 1928 העריצו גם אחרים את הדיקטטורה של ה־פאשיסטים באיטליה.

"מכבודותי" כי נדבה, שרומה כי עליו ועל שכמותו כתב אחד־העם ב־1891 כי "פעמים שגם פרופ־סורים מדברים דברים שאין להם שחר". מדוע למעללי מוסוליני וכבר־פיתויו עד 1928, המעידים על עצמם יותר מאלף גיתונים ופר־שנויות. לכן אמנה כאן מעט מקם: אירועי אוקטובר 1922 ("המצעד על רומא"); חוק שיטת הבחירות מ־1923; אירועי מערכת הבחירות של 1924 ורצח מטיאוטי; חוקי הפרלמנטרים של 1925; "בתי המשפט להגנת המדינה" — 1926, ובנוסף עוד חוקים ואירועים רבים, המעידים על אופיו של הפאשיזם האיטלקי (לפני חוקת 1929) שכל־כך נערץ על ידי אחימאיר.

ליאור בורקר
חיפה

איפה היה הח"ן

בייחוד כאשר מגיעה ראש ממ־שלה שהיא אישה — איפה היה ייצוג של יהודית ח"ן במסדר קבלת הפנים של מרגרט תאצ'ר?

חוה אגמון
תל אביב

התיאטרון העירוני חיפה

מודה לכל מי שנתן יד להצלחת מסעו של תיאטרון חיפה בחו"ל, במסגרת **"פסטיבל שיקאגו" וב"קנדי סנטר" בוושינגטון:**

ל: פסטיבל שיקאגו, שיקאגו
מרכז קנדי לאמנויות הבמה — וושינגטון
קרן פרידריך נאומן — וושינגטון
קרן פרידריך נאומן — ירושלים
הקונסוליה הכללית בוושינגטון
הקונסול הכללי של גרמניה בשיקאגו
הוועד היהודי אמריקאי
צים – חברת השייט הישראלית בע"מ
חברה ימית חיפה בע"מ
משרד החינוך והתרבות – האגף לתרבות ולמשפחות: ליאת ונפתלי צור – שיקאגו
עדינה תורג'מן – שיקאגו
אילנה בלבן – שיקאגו
ליסה דרמן – יו"ר הקרן להנצחת השואה – שיקאגו
יצחק הופמן – שיקאגו
רחל סובול – וושינגטון

התיאטרון העירוני חיפה חזר

לאחר הצלחה ב"פסטיבל שיקאגו" וב"קנדי סנטר" בוואשינגטון עם הצגותיו: "נפש יהודי", "גטו" ו"האי".

"גטו" הפקה מבריקה גאונית ומרתקת שאין שניה לה". הפקה זו בלבד הופכת את הפסטיבל כולו לנצחון. (שיקאגו סיימס, הדי וויס)

"השגים מרשימים ביותר בתחום המשחק, רמת התזוית הדרמטיות עלתה באופן משמעותי ביום הופעתו של תיאטרון חיפה. (שיקאגו טריביון, ריצ'רד קריסטיאנסן)

משחק מדוייק ומלא הבעה. הצד החזותי מקב לא פחות מן הטון הנועז של סובול. (וואשינגטון פוסט, דויד ריצ'רדס)

הצמד בסר וסובול הם בעלי כשרון פנומנלי להעברת אידיאות לשפת התיאטרון; להקת התיאטרון היא מהמחוננות בלשאת הכל צורה מרתקת. (שיקאגו סאן טיימס גלינה וויס)

פנינת פסטיבל ישראל – אירועי אביב 1986

BASLER BALLETT בלט בזל

GISELLE ג'יזל

הפקה בימתית מלאה
110 משתתפים ■ תפאורה ותלבושות מרהיבות
נגינה: התזמורת הסימפונית ירושלים

במסגרת פסטיבל ישראל – ירושלים

הופעה אחת נוספת – לפי דרישות הקהל – בירושלים "בנייני־האומה" – יום ב' 9.6 ב־9.00 בערב

ירושלים "בנייני האומה" יום ב' 9.6 ב־9.00 בערב
הופעה חגיגית בנוכחות נשיא המדינה מר חיים הרצוג יום ד' 11.6 ב־9.00 בערב

תל־אביב "היכל־התרבות" יום ה' 12.6 ערב חג השבועות ב־2.30 אחה"צ
הופעה חגיגית בנוכחות מ"מ ראש ממשלה ושר החוץ מר יצחק שמיר מוצ"ש 14.6 ב־9.00 בערב

כרטיסים: בירושלים "קלאים" 240896, בתאטרון ירושלים, "יהודה־קסטל" 444725, 248767 ובשאר משרדי הכרטיסים בערבי הארץ

קולנוע / רחל גורדין

ולנטין המהפכן (ראול ג'וליה — מימין) והשותף לתא, ההומוסקסואל בגיל העמידה, מולינה (ויליאם הארט — לצדו של ג'וליה)

לברוח אל הסרטים

"נשיקת אשת העכביש", קולנוע דיזנגוף החדש, ת"א

ההומוסקסואל בגיל העמידה והמהפכן סגפני, הכלואים בתא אחד בבית סוהר בדרום אמריקה, הם גיבורי הסרט "נשיקת אשת העכביש", על פי ספרו של מנואל פואיג. סרט מסוג זה, המתרחש כמעט כולו בין שני אנשים במקום אחד, הוא משאת לבו של כל שחקן. ואכן גם ויליאם הארט וגם ראול ג'וליה חושפים כאן מיגוון עשיר של רגשות, הבעות, ואופני תגובה אצל עצמם. הארט, שזכה בפרס ה"אוסקר" על הופעתו בסרט, מוליך את הצופה עם הדמות שהוא מגלם. ככל שמולינה ההו־מוסקסואל משקיע מאמץ גדול יותר בבריחה מן המציאות, כן הוא ממקד את תשומת לבו של הצופה דווקא על אותה מציאות ממנה הוא נמלט. הארט מגלם את מולינה באופן שה־קוקטיות שלו חושפת את פגיעותו, הפאתוס — את הרעב שלו לקשר, המלאכותיות המכוונת — את השפלתו וייאושו. הסגפנות הק־יצונית של ולנטין — העיתונאי המהפכן, בגילומו של ראול ג'וליה — מהווה משקל נגד לאהבת הפרזות של מולינה. האיפוק המי־סיבות שלו בבנים. יחד עם הספו־רים של מולינה, את ההומור שמתוכו צומחות שאלות על מהותה של גבר־יות, על מניעי המעורבות הפוליטית, ועל הטעם, או חוסר הטעם, שיש בבריחה מן המציאות. "נשיקת אשת העכביש" הוא סרט של שחקנים, והוא מאפשר להארט ולג'וליה להפיק את המיטב שבהם.

הבימאי הקטור בבנקו, שסרטו "פישוטה" נע בין נטורליזם מכאיב ומזעזע ובין מלודרמה מאכזבת, מביים את "נשיקת אשת העכביש" בסגנון לא לגמרי ריאליסטי. חלק מזה מתבטא בדמותו של מולינה, שהגזמה והפאתוס אופייניים לו, וחלק מתבטא ביחס בין הקלישאות של הקולנוע הפופולארי ובין המצ־יאות של הסרט. מולינה בורח מתא הכלא באמצעות סיפורי הסרטים שהוא מספר לולנטין. המציאות של הכלא נקטעת מדי פעם על ידי קטעים מסרט תעמולה נאצי מלו־דרמטי, שבו זמרת קברט צרפתיה (סוניה בראגה) מתאהבת בקצין הוורמאכט נאצי. הקטור בבנקו מעביר את פס האור החודר לתא הכלא לקטעים מסוימים בסרט הדמיוני שמספר מולינה. בכך הוא רומז שהקשר בין המציאות והדימיון אינו מכבי. מושגי הגבורה, הבגידה והאהבה של מולינה ושל ולנטין נשקפים בראי מעוות בסרט הנלעג שבו הם "צופים" יחדיו. "חייך סוריאליים כמו הסרטים שלך", מטיח ולנטין בפני שותפו לתא. היחס שיוצר הסרט בין הסרטים הללו ל"המציאות" מעמיד הכרזה זו בסימן שאלה.

בעוד שהספר שעליו מבוסס הסרט נכתב על ידי סופר ארגנ־טינאי, הבימאי הוא יליד ארגנטינה שחי בברזיל — התסריטאי לאונרד שרדר והשחקנים הם אמריקאים, והסרט כולו נושא אופי אמריקאי (לא רק בגלל שפת הדיבור האנג־לית). הסיבה לכך נעוצה, אולי, בגישה הפסיכולוגית, המנסה לגלות מה הנירווזה של כל אחד משני האסירים. מולינה ההומוסקסואל, "לב של אשה לכוד בתוך גוף של גבר", חוטא בבריחה רומנטית מן המציאות, לזרועותיו של נאצי דמיוני המייצג בעיניו את הגבריות ואת החופש, אך גם הסגפנות של ולנטין, שאינה מניחה לו ליהנות מן החיים, היא נירווזה ממין אחר.

הטיפול של בבנקו ביחסים בין שתי הדמויות מאפשר לצופה ליצור יחס רב־משמעי כלפי השניים ובכל זאת "ללכת אתם". ההומוסקסו־אליות מוצגת באור אנושי וקרוב, המאפשר הזדהות. זהו סרט קאמרי, המוסד בעיקר על המשחק.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט
מנצח
צ'ו־ליאנג לין
כנר
בתכנית מצירות:
בטהובן: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת
צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 4: הערב — 1.6.86
סדרה 5: יום ב', 2.6.86

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט
מנצח
גדעון קרמר
כנר
התכנית:
בטהובן: הפתיחה "קוריולנוס"
שניטקה: קונצ'רטו לכנור מס' 4
ברהמס: סימפוניה מס' 1
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 6: יום ג', 3.6.86
סדרה 7: יום ה', 5.6.86
סדרה 8: מוצ"ש, 7.6.86 (ב־9.00 בערב)

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט
מנצח
צ'ו־ליאנג לין
כנר
התכנית כמו בת"א בסדרות 1־5
ירושלים, בנייני האומה
יום ד', 4.6.86, 8.30 בערב

רסיטל
(אחרון ב"סדרת רסיטלים")
גדעון קרמר
כנר
אנדראס שיף
פסנתרן
בתכנית מצירות:
שוברט, שומאן וברטוק
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
יום רביעי, 4.6.86

קונצרט למנויים מס' 8
קלאוס טנשטדט
מנצח
גדעון קרמר
כנר
התכנית כמו בת"א בסדרות 6־8
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה 1: יום א', 8.6.86
סדרה 2: יום ב', 9.6.86
סדרה 3: יום ג', 10.6.86

פילוקלסיקה
קונצרט מס' 5
סטנלי ספרבר
מנצח
המקהלה הלאומית "רינת"
גדעון קרמר
מנצח וכנר
התכנית:
שוברט: רונדו ופולונז לכנור ולתזמורת
בוקסטהודה: מגניפיקאט
סטרווינסקי: "מצבה לזכר ג'זואלדו"
ברהמס: "נני", אופ' 82
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
יום רביעי, 11.6.86

התזמורת הקאמרית הישראלית

"נישואי פיגארו"
אופרה בביצוע מלא
מנצח: יואב תלמי
במאי: צ'רלס המילטון
בשיתוף עם האופרה הישראלית החדשה והתאטרון הקאמרי
מנויי התזמורת בת"א ובירושלים קיבלו הודעות מתאימות
נא לשים לב לשעת התחלת המופעים.
בימי חול: 20.00 במוצ"ש: 20.30
נמשכת מכירת המנויים לעונה הבאה
פרטים והרשמה במשרדי התזמורת

מלון פרנק נהריה
22 שרת
טל' 04-920278
טלקס 471428
כשר

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 1.6
תיאטרון הבימה
בית ברנרדה אלבה: 20.30
הדוד וניה: 20.30
צ'מוב צ'כוב: — בימרוק
רפליקה —
מואיאן ה. רובינשטיין: 20.30
התיאטרון הקאמרי
קידוש — בקרית־גת 20.30

זקוק דחוף למודעה?
מהדמן
לשרותך 24 שעות ביממה
03-383838
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבואות־עמקים"

הודעה

לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה ל: למתן לגיטימציה למבנים. בגוש 16937 חלקה 37 ישוב עין מאהל.

מהות הבקשה: אי שמירת מרווח מינימלי מהגבולות.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

בכבוד רב,
ישראל קביב
יו"ר הועדה

הארץ ממליץ

תל אביב

יחסים אסורים (פאר) — הנושא של גילוי עריות בין אח ואחות בוגרים, מטופל יפה ובעדינות בסרט הונגרי זה, שביים ע"י זולט קודי קובאץ'. משחק יפה של לילי מונורי בתפקיד האחות.

הסיפור האמיתי (גורדון) — זוועות המשטר הצבאי של ה"חונ־טה" בארגנטינה בשנות השבעים, נחשפות דרך סיפורה האישי של מורה להיסטוריה, המגלה בהדרגה את האמת על עצמה ועל העולם בו היא חיה. משחק מצוין של כל המשתתפים, ובימוי טוב, בסרט פו־ליטי רב עוצמה, שזכה בפרס ה"אוסקר" כסרט הזר הטוב ביותר.

זכרונות מאפריקה (שחף) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שביים ע"י סידני פולק כרו־מנסה הוליוודית. נופים מקסימים ביופיים וקצב המרהיב את הלב.

סיפורה של אגנס (סטודיו) — סרטו של הבימאי נורמן ג'ואיסון מבוסס על המחזה "אגנס של האלו־הים" ועוסק בנזירה שנכנסה להריון ובמאבק בין מדע ודת. שלוש שחק־ניות טובות: אן בנקרופט, ג'יין פונדה ומג טילי.

שיגעון של לילה — (גת) — במשך לילה אחד ברובע הסוהו בניו־יורק עובר גיבור הסרט מעמדה של תייר למצב קיומי של חיה נרדפת. קומדיה שחורה, סוריאליסטית, בבי־מוי של מרטין סקורסזה.

נשיקת אשת העכביש (דיזנגוף 1) — ההומוסקסואל בגיל העמידה והמהפכן סגפני כלואים בתא אחד בבית־סוהר בדרום אמריקה. ביים הקטור בבנקו ("פישוטה"). ויליאם הארט זכה בפרס ה"אוסקר" על משחקו בסרט זה.

ראן (דיזנגוף 2) — סרטו של אקירה קורוסאווה מציג אגדה יפנית עפ"י "המלך ליר" איכויות אסתטיות יפהפיות.

שלושה רווקים ותינוק (דיזנגוף 3) — שלושה בחורים צעירים נאלצים לטפל בתינוק ומתאהבים ב"אבהות" סרט חביב ללא יומרות.

ירושלים

זכרונות מאפריקה (כפיר) — ראה שחף ת"א.

נשיקת אשת העכביש (מיטשל) — ראה דיזנגוף 1) ת"א.

חיפה

זכרונות מאפריקה (אורה) — ראה שחף ת"א.

הסיפור האמיתי (קריות) — ראה גורדון ת"א.

מסע עסקים של אבא (קרן אור המחודש) — ראה פריז, ת"א

נשיקת אשת העכביש (פאר) — ראה דיזנגוף 1 ת"א.

סיפורה של אגנס (שביט) — ראה סטודיו ת"א.

מדריך הארץ

פרק יומי: תהלים סו־סח	משנה יומית: כלים כב, ד־ה
דף יומי: תענית י	הלכה יומית: קי"ח קכ"ח, י"ח

תורנות רופאים

הזמנת רופאים בביקורים דחופים מיום בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתוספת מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 805155
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767

מוקד מידע רפואי בקופת החולים הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
בימי ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־455300, 03־455508

"שקמ" — שרות רפואי לקט
שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—18
טל' 03־7549111 "שקמ" קוד מנוי 222

ש"ן — עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 03־261111
חיפה 04־672222/3
נתניה 053־35516
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר יעקב 08־223958

מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611

מרכז סיוע לנפגעי לחץ. מבוקם "מעגלים"
א' ו־ה' 11.00־13.00
ב' ו־ד' 16.00־18.00
טל: 220031
רח' נאמני 13 תל־אביב

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הסנטר) טל: 294869, 03־285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הנמל 26, קומה ג', טל' 04־523־566. שעות הקבלה: כל יום 20.00—23.00

שרו"ן - שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום 669531, 660585
מוקד לילה, שבת וחג - 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל־אביב, מוקד יום - 218820, 218898
מוקד לילה - 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

ער"ן - עזרה ראשונה לילד ולהורים
תל אביב - לילד - 226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־17.00—20.00
חיפה ונהריה — 229488 מ־11.00—20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים, א.א.ג)
שערי צדק — (פנימית־נשים, כירורגית, אורטופדיה)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בני דיזנגוף 174 222386
בבלי עזיאל 1 פנת סולוטו 10 שכון בבלי 440552
ירושלים
מאיר יפו 46 233592
חיפה
יבנה אבן סינא 7 672288
בת ים
בני בת ים הנביאים 5 5515671
רמת גן
אסותא ז'בוטינסקי 41 7511874
נתניה
תרופה הרצל 2 28656
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רחובות
כל הרצל 184 451228
הקריות
הרבן מסמת מוריעון ק. מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' 17.00—20.00. בוגרשוב 66 ת"א, טל' 281228. חיפה: ימים א' ד' 16.00־19.00 רח' הספורט 14 טל' 581520

מרכזי מידע — אגד

03—432777 04—549121
02—528231—2

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 בית קטן — דראמה
18.20 מישהו־משהו — סרט הנפשה
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) תכנית מיוחדת לחודש רמדאן
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 עד פופ — פופ ובידור
20.30 מבט לחדשות
21.00 גביע העולם בכדורגל, מקסיקו 1986 — שידור ישיר של המשחק ברזיל—ספרד
22.50 קין הבל — דראמה
23.40 מלוא הבית — סדרה משעשעת
00.10 מבזק של יום החדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד
08.40 מסך לספרות (יסודי) — לאן נעלמת השמש
09.00 אנגלית ו'
09.20 השעה שלנו — רג הזהב
10.10 אנגלית ז'
10.30 ספרי מוסר
11.00 חשבון ה' — רחוב של קפטין פיל
11.15 צרפתית
11.30 גאוגרפיה ה'־ו' — כפר מצרי
12.00 ספרות (על יסודי) — הסיפור הקצר
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
14.00 היולם — יומן מוכן לצאת בשלום שלום לפני הגיגית הבר מבוזה שלך
14.55 פילוסופים — ו' — המצבה והמלחין אבנוני הופקנס מביא הסבר קצר ל־5 הפילוסופים הראשונים של הכנסיה, המנתח האגנה ואשרי מבצע את היצירה
15.00 האוניברסיטה הפתוחה — איאן מקלין משחק את שייקספיר
16.00 רחוב סומסום
16.30 ההבורה של מרפי — סדרה

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 אמנים באולפן
13.00 קונצרט צהרים
15.05 למי סיחורה לה פה סול
16.00 קונצרט מנחה
18.30 מוסיקה ליום ראשון — באך: קנטטה מס' 59 — "כל האוהב אותי — ישמור דברי" בלבר (סולנים/מקהלה/תזמורת)...
20.05 ערב טוב — אלבינוני: אדאג'יו מתוך "זהויס"
20.30 פסטיבל ישראל—ירושלים 1986 — שידור חי מהיכל התרבות — הפילהרמונית הישראלית/צ'ו ליאנג לין — כינור/ק. טנשטדט — מנצח: בטהובן: קונצ'רטו לכינור ותזמורת; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6 "הפתטית"
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

12.05 בעקבות הכוכב
14.06 לבת ולבן ולכל המשפחה
15.30 עולם הנרש
16.05 לאור הזרקורים — עם הדסה והרצל סיגלוב
17.20 האוניברסיטה המשודרת — "אוטופיה לאור המציאות"
18.06 מנחת ערב — הוי רזי ומסורת
18.30 פרקי היום בתנ"ך
19.05 מחשבת ישראל
19.30 שידורים לעולים
22.05 תפוח ועץ — "דעות קיצוניות, אידיאולוגיות ועקשנות אצל בני נוער"

רשת ב'

14.06 יש עניין
15.05 רגעי קסם — שירים ישנים
16.05 שירים ושיעורים
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים
18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל — עניינים יהודיים בעולם
20.05 שלום לבדרנים — פוט וברכה
22.05 תזמורות כלי־נשיפה בבקשתך
23.05 צלצול שלישי — פסטיבל ישראל

רשת ג'

18.06 מבצע הזמנים הלועזיים
21.05 אורח עתיק — שירים שלא גם להם
23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

16.05 רדיו ספורט
17.00 יומן גלי־צה"ל
17.30 כוונות — עניני צבא וביטחון
17.50 יומן ספורט
18.05 שעה קלה על בלבלה
18.40 משירי להקות הצבאיות
19.05 מה יש
20.05 זה קודה — מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת — הגרוד הראשון ליהודה
22.05 על הרבע ועל הכישאק
23.05 לילה לילה
23.55 שיחת חצות — עם הפסיכולוג פרופ' יצחק לוין

שידורים קבועים

רשת א'
07.10 הזו שירים — פזמונים ישנים
08.05 חוגה — עם בני הבדל
09.05 השיר לא תם
09.30 מבזק
10.30 רדיו קל
11.10 שירים עבריים
11.30 השכלה ודעת לכל

רשת ב'
08.05 חתול בסנדלים
09.05 ביקורת
10.10 כל צבעי הרשת
12.10 גל מחה — חדשות ופזמונים
13.00 בחצי היום
14.06 יש עניין
15.05 מוסדי חדשות
16.05 שיר אחר שיר
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים

רשת ג'
06.11 בוקרה לאושר
07.05 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה כבר תשמע
10.05 אגן הים התיכון
11.05 שעה עם מלאכי הוקיה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק ביטי הול
14.06 לי ולך — שיר ושירה
15.05 תוים, תווים ומחורזים
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 הצגה יומית

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 פוקוסים עין
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל 09.05 איילה בוקר
10.05 אורחת עשר
11.05 גבון לעכשיו
13.05 קשר רדיו 13.55 יומן שירותום
14.05 ודרך־יומי
15.05 מגישה יומית
16.05 ארבע אחרי הצהרים
17.00 יומן גלי־צה"ל

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — מורשת הלקרטס 4.45, 7.15, 9.30
אלנבי — הכנגו האחרון בפריז 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — באריה 5.00, 7.15, 9.30
בית לסין — שאגנגו 11.15 בלילה
בן יהודה — רכבת אל הזופש 5.00, 7.30, 9.30
גורדון — הסיפור האמיתי (שבוע אחרון) 5.00, 7.15, 9.30
גת — שגעון של לילה 5.00, 7.15, 9.30
דקל — בעקבות אוצר הנילוס 7.15, 9.30
דרייב אין — ניפגש בסיבוב 7.45, 9.45
המופעת למין 12.00
דיזנגוף 1 — נשיקת אשת העכביש 11.00, 1.30, 4.50, 7.20, 9.50
דיזנגוף 2 — 3 רווקים ותינוק 11.00, 1.30, 4.50, 7.20, 9.50
דיזנגוף 3 — ראן 11.00, 2.00, 6.20, 9.30
הוד — רמו 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — סלאודור 5.00, 7.20, 9.45
חן 2 — פעמים במשך החיים 5.00, 7.20, 9.45
חן 3 מרגלים שבאלה 5.00, 7.20, 9.40
חן 4 — נאצי בגן 10.30, 1.30, 5.00, 7.25, 9.40
חן 5 — תרגיל לרוצחים מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.30, 9.45
לימור — שיכרון חושים 2.00, 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — אהבות משונות 3.45, 5.00, 7.30, 9.45
לב 2 — בבירוזי תמאנן 3.30, 4.50, 7.15, 9.30
מוגרבי — נשר הברזל 5.00, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — חוק הבדי 4.30, 7.30, 9.30
מקסים — הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
מרכז תהויה הישראלית — מזרה 9.30
סטודיו — סיפורה של אגנס 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 1 — השומר מבלי הילס 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2 — הפר 5.00, 7.30, 9.30
סינמטק ישראלי — חלום ליל קיץ 7.00, רגטיים 9.30
פאר — יחסים אסורים 4.30, 7.30, 9.30
פריז — מסע עסקים של אבא 2.00, 4.30
7.00, 9.30, מונטי פייטון הגביע הקדוש 11.30 בלילה
צוותא — חייל הלילה 8.00
צפון — אלני 4.30, 7.00, 9.30
שחף — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תכלת — ברזיל 4.30, 7.00, 9.30
תמוז (המחודש) רמת אביב — מים מים 7.15, 9.30
תל־אביב — מלחמת הזוללות 5.00, 7.30, 9.50

כפר סבא

חן — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.15
עתל — שנת הדרקון 7.00, 9.30

ירושלים

אדיסון — רכבת אל החופש 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל — שורת המקהלה — 4.30, 7.15, 9.30
אור 1 — נשר הברזל 4.30, 7.30, 9.30
אור 3 — צחוק מי ששומר אחרון 4.30, 7.30, 9.30
אורנע — מרגלים שבאלה 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון — גבעת הנרשים 6.00, יום ראשון בכפר 7.45, הבו האיש השלג 9.30
העבבר ששנא 12.00
בנייני האומה — הספינה שטה 7.15, 9.30
הבירה — קישרי הזלל 4.30, 7.30, 9.30
כפיר — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
מיטשל — נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30
סינמטק — שלום לך בן 7.00, האם המזנה חלק א' (עולם קטן) 7.00, האם המזנה חלק ב' (עולם קטן) 9.15, רצה מרצקי 9.30
עדן — שיכרון חושים 4.30, 7.30, 9.30
סמור — לירקוד עם זר 4.30, 7.30, 9.30
רון — באריה 4.30, 7.30, 9.30

רמת־גן גבעתיים

אלמוס — בבירוזי המאנן 5.00, 7.15, 9.30
אורדע — פירמידות השרף 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — תרגיל לרוצחים מתחילים 5.00, 7.15, 9.30
הדר — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
לילי — שיכרון חושים 2.00, 7.15, 9.30
רב בן — רמת גן
בן 1 — שגעון של לילה 5.00, 7.30, 9.40
בן 2 — מסע עסקים של אבא 4.45, 6.50, 9.30
בן 3 — פעמים במשך החיים 5.00, 7.30, 9.40
בן 4 — השפחה היונה 5.00, לבב משונן 7.20, 9.45
מקסים — מעוון הכוכנה 7.00, 9.30
רמת גן — סגר לדגל שישתים
שביט — ניפגש בסיבוב 7.30, 9.30

רחובות

בית העם — באריה 8.30
הדר — זכרונות מאפריקה 6.30, 9.30
חן — משאלת מוות 3 8.00, 10.00

נתניה

סמדר — שלוף אבל בחורות 5.00, סמרה של מארי 007, 9.15
שרון — מרגלים שבאלה 5.00, 7.00, 9.15

בת־ים

אורנים — המגלב 7.30, 9.30
עצמאות — נשר הברזל 7.30, 9.30

רמת השרון

כוכב — קוד השתיקה 7.00, אפריקאס 9.30

חיפה והסביבה

אורה — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
אורלי — באריה 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — יומו של אלוף 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — נשר הברזל 4.30, 7.00, 9.15
חן — מרגלים שבאלה 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1 — בעקבות אוצר הנילוס 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — חלומות מתוקים 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק — פורץ חוק 9.30
עממי — שורת המקהלה 7.00, 9.15
עצמון — ניפגש בסיבוב 7.00, 9.15
פאר — סיפורה של אגנס 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש — מסע עסקים של אבא 4.00, 6.30, 9.00
רון — רכבת אל החופש 4.00, 6.45, 9.00
שביט — פליטי הספינה שטה 7.00, 9.15

רב גת

רב גת 1 — בעקבות אוצר הנילוס 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — באריה 4.30, 7.00, 9.15

קריות (חיפה)

אורות — סיפור אמיתי 7.00, 9.15
בית העם — פירמידות השור 9.15
הוזול — משאלת מוות 3 9.15
מיכן — טאב אמריקאי בלונדון 7.00, 9.15
מבדון — מרגלים שבאלה 7.00, 9.00
סביר — להב משונן 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
היכל 2 — קסנדו 5.00, 7.30, 9.30
היכל 3 — שיכרון חושים 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — רמו 5.00, 7.15, 9.30
היכל — משאלת מוות 3 5.00, 7.30, 9.30
תפארת — בבירוזי המאנן 7.30, 9.30

חדרה

תודה — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.00, 9.15
חן — בי"ס לאסירים מתחילים 4.30, 7.15, 9.30

חולון

מגדל קריתישת — הרפתקאות הד הקרן 4.30 בעל אפר יותר מרי 7.15, 9.30
ארמון — מים מים 5.00, 7.15, 9.30, מגדל — שורת המקהלה 5.00, 7.15, 9.30
מגדי — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
ריגה — רמו 5.00, 7.30, 9.30

עפולה

היכל התרבות — ראן 9.00

נצרת עילית

מרגוע ברקופיין — ניפגש בסיבוב 9.00